

ΤΟΜΟΣ
ΙΑ'

ΕΚΛΟΓΗ

ΤΕΥΧΟΣ

122

Δ Ε Κ Ε Μ Β Ρ Ι Ο Σ

Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Α

Συνύπαρξις ἢ ἀπελευθέρωσις	Georges Ucarescu	17
Ἡ δύναμις τῆς ἀγάπης	Julian Huxley	22
Ἕνας ἡρωϊκὸς ἀγωνιστὴς	Paul Deschaux	28
Δηλητήριο στὸ πιάτο σας:	Malcolm Vaughan	33
Πολ. Σεζάν	Fritz Leiber	37
Ὁ κόσμος δημιουργήθηκε σὲ μία ὥρα	Angela Thirkell	41
Τρεῖς στὸ τραπέζι	Mitsuo Fuchida	45
Ἐγὼ διηύθυνα τὴν ἐπιθεσί στὸ Περλ Χάρμπορ	Emerson Day	51
Ἡ τράπουλα καὶ ἡ ἱστορία τῆς	Richard Armor	55
Ὁ καρκίνος καὶ ἡ γυναίκα	Paul Serant	57
Ὅλα ἄρχισαν μὲ τὴν Εὐρώπῃ	Corey Ford	61
Σύγχρονος κόσμος καὶ παραδόσις	I. Montagu	65
Κανεὶς δὲν μ' ἀκούει!	W. H. Nelson	69
Στὴ χώρα τοῦ Τσένγκις Χάν	Leonard Clarc	75
Γιατὶ κοκκινίζετε;	Jean Gachon	78
Στὴν κόλασι τοῦ Ἐλντοράντο		85
Ὁ ἄνθρωπος καταστρέφει τὴ γῆ του		88
Ἡ ἀνομή εὐχῇ (Ἀπὸ τὰ παραμύθια τῆς Χαλιμάς)	Π. Παπαδοῦκας	95
Ἕνας καλὸς γάμος	G. Pasquier	99
Μπορῶ νὰ φθάσω τὰ 100;		

Σταυρόλεξο: 9, «Ποίος θὰ βρῇ τὰ περισσότερα;»: 50, «Τί ἐννοεῖτε ὅταν λέτε;»: 98, Περιεχόμενα τόμου 1955: 124.

Ο ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΠΟΤ ΕΧΑΣΕ ΤΟ ΟΝΟΜΑ ΤΟΥ
Μυθιστόρημα σὲ συνέχειες. (σελ. 103).

Τὸ ἐξώφυλλό μας: «Δυὸ κυνηγοί».

Ἀπαγορεύεται ἡ ἀναδημοσίευσις ἄρθρων καὶ εἰκόνων τῆς «Ἐκλογῆς»
χωρὶς τὴν ἄδεια τῶν συγγραφέων καὶ τῶν ἐκδοτῶν.

"Ἐκλογὴ"

ΜΗΝΙΑΙΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ: ΕΛΕΝΗ Γ. ΒΛΑΧΟΥ, Μουρούζη 1

Διανομὴ Τυπογραφείου: Κ. Ι. ΖΑΓΟΡΙΑΝΙΤΗΣ, Ἀλδου Μανουτίου 18

ΓΡΑΦΕΙΑ: ΣΩΚΡΑΤΟΥΣ 57, ΑΘΗΝΑΙ. ΤΗΛ.: 57.081

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ:

Ἐσῶτ. Ἐτησ. 72
Ἐσῶτ. Ἐξάμ. 38

Ἐξῶτ. Ἐτησ. \$ 4.40
Ἐξῶτ. Ἐτησ. £ 1.16.0

ΑΘΗΝΑΪΚΑ

ΘΕΑΤΡΑ

ΒΑΣΙΛΙΚΟΝ

Άγ. Κωνσταντίνου

Τηλ. 53.241

Συνεχίζει το έργο

«Δοκιμασία»

του Άρθουρ Μίλλερ

Παίζουν: Γιώργος Παππάς, Ρ. Μυράτ, Γ. Γλυνός, Χρ. Νέζερ, Θ. Άρώνης, Χρ. Καλογερίκου, Έλ. Χαλκούση, Άννα Ραφτοπούλου, Τζ. Καρέζη, Άντ. Βαλάκου.

Σκηνοθεσία: Άλ. Σολωμού.

Σκηνογραφία: Άν. Νομικού.

Ένδυμασίες: Άντ. Φωκά.

Έντος του Δεκεμβρίου

«Άμλετ»

Του Σαίξπηρ

Παίζουν: Α. Μινωτής, Κ. Παξινοῦ, Τζ. Καρέζη, Θ. Κωτσόπουλος.

Σκηνοθεσία: Α. Μινωτή.

Σκηνογραφίες: Κλώνη.

Ένδυμασίες: Φωκά.

Μουσική: Μ. Χατζηδάκη.

ΚΕΝΤΡΙΚΟΝ

Πλατ. Κολοκοτρώνη

Τηλ.: 21.559

Συνεχίζει το έργο

«Μαγγοπολήγαδον»

Κωμωδία του Στέφ. Φωτιάδη

Σκηνοθεσία: Στέφ. Φωτιάδη — Ν. Χατζίσκου.

Σκηνογραφίες: Μ. Άραβαντινού.

Παίζουν: Ν. Χατζίσκος, Άν. Σουδινού, Λυκ. Καλλέργη, Τ. Νικηφοράκη, Δ. Μύλλας.

ΘΕΑΤΡΟΝ ΤΕΧΝΗΣ

Κάτωθι κινηματογράφου

«ΟΡΦΕΥΣ»

Συνεχίζει το έργο

Συνεχίζει τὰ 5 μονόπρακτα του

Τ. Γουίλλιαμς

«Μίλα μου σὰν τὴν βροχή»

Παίζουν: Β. Ζαβιτσιάνου, Ε. Σώκου, Άν. Πανταζοπούλου, Π. Φουσκούν, Γ. Λαζάνης, Τ. Σεβαστούλου, Μ. Κωνσταντάρα, Κ. Μπάκας.

Σκηνοθεσία: Κ. Κούν.

Σκηνικά: Γ. Μιγάδη.

Μετάφρασις: Ν. Γκάτσου.

ΚΟΤΟΠΟΥΛΗ

Πανεπιστημίου 48

Τηλ. 614.594

Συνεχίζει το έργο

«Οἱ μεγάλοι καὶ οἱ μικροὶ»

του Χρ. Γιαννακοπούλου

Παίζουν: Β. Διαμαντόπουλος, Β. Ζουμπουλάκης, Χρ. Τσαγανέα, Ν. Τζόγιας, Τζ. Γαρμπή.

Σκηνοθεσία: Δ. Μυράτ.

Σκηνογραφίες: Άν. Νομικού.

Έντος του πρώτου δεκαημέρου

«Παναγιώτης καὶ Παναγιώτα»

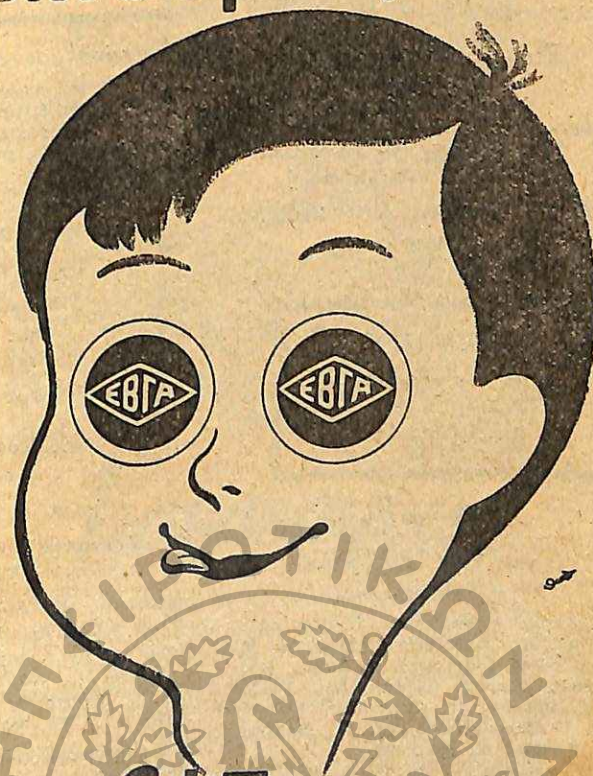
του Δ. Γιαννουκάκη

Παίζουν: Β. Διαμαντόπουλος, Β. Ζουμπουλάκη, Ν. Τζόγιας, Τ. Γαρμπής, Κ. Άθανασιάδου καὶ Χρήστου.

Σκηνογραφίες: Άνδρ. Νομικού. Τσαγανέας.

Οἱ ἐπιδυμίες

“ΔΛΕΚΤΩΡ”

διαβάζονται
στὰ μάτια

ΣΟΚΟΛΑΤΑ - ΚΑΚΑΟ - ΠΑΓΩΤΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Γιάν Σμάτς 10

Τηλ.: 35.524

Συνεχίζει το έργο

«Ευλιές στα μαλακά»

Κωμωδία

του Ζάν ντε Λετράς

Παίζουν: Β. Λογοθετίδης, Ι. Λιευκού, Ε. Πρωτοπαπᾶς, Ο. Τζενεράλης.

Έντος του Δεκεμβρίου

«Ένας βλάκας και μισός»

Κωμωδία

του Ψαθά

ΚΥΒΕΛΗΣ

Πλ. Συναγματος

Τηλ. 34.491

Συνεχίζει το έργο

«Η Έλλάς
για την Ελλάδα»

Επιθεώρησις τών

Γιαλαμά — Θισβίου — Πρετεντέρη
Παίζουν: Άννα και Μ. Καλουτά, Μ. Σταυρίδης, Γκιονάκης, Μηλιάδης, Χρυσόχοος, Φέρμης, Καμπανέλλης, Τερζάκης, Τσαγανᾶτος, Δημητρίου, Λ. Άλμα, Γ. Φλερύ, Μπελιντά, Σ. Βερώνη, Φ. Ντάδου, Μ. Μοσχονά.

Σκηνογραφίες: Μ. Γκοργκάκη.

Χορογραφίες: Γ. Φλερύ.

Μουσική: Μ. Θεοφανίδη.

ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΟΥ

δόδος Πατησίων

Τηλ.: 55.262

Συνεχίζει το έργο

«Συνέταιροι στον έρωτα»

τών 'Ηλ. Μπακοπούλου—Π. Βασιλειάδη

Παίζουν: Μ. Φωτόπουλος, Ν. 'Ηλιόπουλος, Κ. Θεοχάρη, Γ. Μαυροπούλου, Ν. Τσαγανᾶ, Π. Χριστοφορίδης, Λαυρ. Διανέλλος.

Σκηνογραφίες: Γ. Άνεμογιάννη.

«ΑΚΡΟΠΟΛ»

Ίπποκράτους 9

Τηλ. 22.332

Συνεχίζει το έργο

«Τζώνηδες
και κάου μπούς»

Επιθεώρησις

τῶν: Άσημακοπούλου — Σπυροπούλου
— Παπαδούκα

Παίζουν: Β. Αύλωνίτης, Σ. Βρανᾶ, Ν. Σκιαδά, Όρ. Μακρής, Κυρ. Μαυρέας, Μ. Άσημακοπούλου, Ρ. Βλαχοπούλου, Κ. Κάρτερ, Παμέλα, Λάουρα, Μ. Καστρινός, Χρ. Ζώκα, Καλή Καλό.

Σκηνογραφίες—Κοστούμια: Γ. Άνεμογιάννη.

Μουσική: Γ. Μουζάκη.

Χορογραφίες: Μ. Καστρινού.

ΚΥΡΙΕΣ μου, έντατική παρακολούθησις τής μόδας στην έσωτερική διακόσμηση του σπιτιού μᾶς έκανε άποτελεσματικά νά μπορούμε νά σᾶς βοηθήσωμε καί έφέτος με τὰ ὠραία ὑφάσματα έπιπλώσεως καί παρελάθωμε ήδη γιά τήν χειμερινήν σαιζόν. ΡΥΘΜΟΣ, Βουλῆς 22.

"ΑΛΕΚΤΩΡ"

Κακοκαιρία

● Ό χειμώνας, ή κακοκαιρία, οί άπότομες άλλαγές του καιρού είναι έχθροι τής όμορφιάς, γιατί μειώνουν τήν άντοχή του δέρματος καί εύνοούν τόν σχηματισμό λειχήνων ή ξηρότητας, πού είναι πρόδρομοι τών ρυτίδων.

● Γι' αυτό βοηθήστε τήν επιδερμίδα σας χρησιμοποιώντας ήμέρα καί νύκτα τήν εύεργετική προστασία, πού σᾶς παρέχει ή Λανολίνη Μελάν. Η Λανολίνη Μελάν βοηδεί τό δέρμα ν' άμυνθῇ άποτελεσματικά καί τό διατηρεί άπαλό - νεανικό - βελούδινο καί στίς χειρότερες καιρικές συνθήκες.

● Για μία «Πλήρη Θεραπεία άναζωογονήσεως του δέρματος» μεταχειρισθῆτε τόν συνδυασμό Λανολίνης Μελάν, Γαλακτώματος Ντεμακιγιάν καί Τονωτικής Λοσιόν Ντερμίν. Μελάν. Προσέχετε όμως τίς άπομιμήσεις

ΜΕ ΤΟ ΠΑΡΟΝ ΖΗΤΗΣΑΤΕ ΔΕΙΓΜΑ ΑΠΟ ΤΟ ΠΡΑΤΗΡΙΟΝ ΜΑΣ,
ΟΔΟΣ ΒΕΡΑΝΣΕΡΟΥ 24, ΕΝΤΟΣ ΤΗΣ ΣΤΟΑΣ

ΔΗΜΟΤΙΚΟΝ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

Συνεχίζει τὸ ἔργο

Ἐντὸς τοῦ Δεκεμβρίου
«*Μονοσάνδαλα*»

τοῦ Ν. Τσεκούρα

Παίζουν: Μ. Κατράκης, Κ. Παναγι-
ώτου, Ν. Παπαδοπούλου, Μ. Ρώτα,

ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΥ

ὁδὸς Ἱπποκράτους 7

Τηλ.: 614.454

Συνεχίζει τὸ ἔργο

«*Δάσκαλε πὺν δίδασκες*»

τοῦ Τ. Τσουμπρή

Παίζουν: Β. Κύρου, Μ. Λαλοπούλου,
Η. Βάχλα, Ρ. Λάσκαρη, Απ. Ἀβδῆς.

ΜΟΥΣΙΚΗ

ΑΙΘΟΥΣΑ ΠΑΡΝΑΣ ΣΟΥ

7 Δεκεμβρίου: Ἑλλη-ογαλλικὸς Σύν-
δεσμος: Ρεσιτάλ πιάνου τῆς δ. Παπα-
λουκά (Ἀποφοίτου Κονσερβατοῦρ Πα-
ρισίων).

15 Δεκεμβρίου: Ρεσιτάλ βιολιού τοῦ
κ. Ἀν. Ζαχαροπούλου.

19 Δεκεμβρίου: Ρεσιτάλ τραγουδιοῦ
τῆς δίδος Νιόβης Σακελλαρίου

21 Δεκεμβρίου: Ρεσιτάλ τραγουδιοῦ
τῆς κ. Μ. Παπαδοπούλου

23 Δεκεμβρίου: Μουσικὴ δωματίου
τοῦ κουαρτέττου «ΠΕΡΙ».

ΑΙΘΟΥΣΑ ΚΕΝΤΡΙΚΟΥ

Παρασκευὴ 2 Δεκεμβρίου: 6η συναυ-
λία συνδρομητῶν. Ρεσιτάλ τοῦ διασή-
μου Ἱταλοῦ βιολονταελλίστα Ἐνρίκο
Μαγνάντι.

Τετάρτη 7 Δεκεμβρίου: 7η συναυλία
συνδρομητῶν.

Παρασκευὴ 9 Δεκεμβρίου: 8η συναυ-
λία συνδρομητῶν.

Δευτέρα 12 Δεκεμβρίου: 9η συναυ-
λία συνδρομητῶν. (Ρεσιτάλ πιάνου τοῦ
Β. Κέμπφ).

Τετάρτη 14 Παρασκευὴ 16 Δεκεμ-
βρίου: Δύο ρεσιτάλ τοῦ διεθνοῦς φήμης
Γερμανοῦ πιανίστα καὶ μοναδικοῦ ἔρμη-
νευτοῦ ἔργων Σοπέν, Τζ. φὸν Κάρου.

Τρίτη 20 Δεκεμβρίου: Ὁ βιολιστὴς
καὶ ἡ πιανίστα Μπέννο καὶ Σύλβια Ρα-
μίνφο.

ΣΥΝΑΥΛΙΕΣ ΓΙΑ ΝΕΟΥΣ

6 Δεκεμβρίου ὥρα 4½ μ.μ. Ρεσιτάλ
βιολο:πσέλλου τοῦ Ε. Μαϊνάρτι.

15 Δεκεμβρίου ὥρα 4½ μ.μ.: Ρεσι-
τάλ πιάνου τοῦ Τ. φὸν Κάρου.

21 Δεκεμβρίου ὥρα 4½ μ.μ.: Τὸ ζευ-
γος Μπέννο καὶ Σύλβια Ραμίνφο.

ΕΚΘΕΣΕΙΣ

1—20 Δεκεμβρίου: Ἐκθεσις ζωγρα-
φικῆς τοῦ κ. Ν. Χρονόπουλου

Ἀπὸ τὰς 21 Δεκεμβρίου: Ἐκθεσις
ζωγραφικῆς τοῦ κ. Ἀρμένιο Ματιόλι.

Ἔως τὰς 14 Δεκεμβρίου συνεχίζεται
ἡ ἐκθεσις τῶν ἔργων τοῦ κ. Ἡλίας
Ζερβού.

Ἀπὸ τὰς 15 Δεκεμβρίου: Ἐκθεσις
ἔργων ζωγραφικῆς τοῦ Γ. Δοβλιτ.

Ἔως τὰς 11 Δεκεμβρίου συνεχίζεται
ἡ ἐκθεσις τῶν ἔργων ζωγραφικῆς τοῦ
κ. Δ. Θεοχαροπούλου.

Ἀπὸ τὰς 12 Δεκεμβρίου: Ἐκθεσις
τῶν ἔργων τῆς κ. Ἀϊνας Τσούμα —
Πίπα.

ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ

ΑΙΘΟΥΣΑ ΠΑΡΝΑΣ ΣΟΥ

1 Δεκεμβρίου: Διάλεξις Ἐνώσεως
Κυθωνιάτῶν. Ὁμιλητὴς ὁ σεβασμιώτα-
τος Μητροπολίτης Σιατίστης Ἰάκω-
βος.

2 Δεκεμβρίου: Διάλεξις διοργανου-
μένη ἀπὸ τὸν Γυναικεῖον Ὁμιλὸν Κοι-
νωνικῆς Δράσεως. Ὁμιλητὴς ὁ Μ. Γ.

Voulez -- vous gagner une
ΘΕΛΕΤΕ νὰ κερδίσετε ἓνα

somme
ποσόν

importante et
σημαντικὸ καὶ

admirer en même temps la plus
νὰ θαυμάσετε ταυτοχρόνως τὴν πιὸ

belle salle
ὠμορφὴ αἴθου

d' expositions
σα Ἐκθέσεων

d' Athènes?
τῶν Ἀθηνῶν;

Ἐπισκεφθῆτε τὴν μεγάλη Ἐκθεσὶ τῆς γνωστῆς Ὀργανώ-
σεως «ΡΑΔΙΟ ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΗ» στὴν Πλατεία Καρύτση.
Ἐκεῖ θὰ βρῆτε συγκεντρωμένους καὶ ὑποδειγματικὰ ταξι-
νομημένους ὅλους ἀνεξαιρέτως τοὺς τύπους ραδιοφώ-
νων, ραδιογραμμῶν, πικὰπ καὶ
οἰκιακῶν συσκευῶν ἡλεκτρισμοῦ ὅλων
τῶν Ἐργοστασίων Ἐξωτερικοῦ - Ἐσωτερικοῦ, καθὼς καὶ
τὴν πλουσιώτερη συλλογὴ δίσκων, ὅλα στὶς φθηνότε-
ρες τιμές, μετὰ τὴν ἐγγύησιν καὶ τὴν εὐθύνη μίαν σοβαρὰς
Τεχνικῆς Ὀργανώσεως.

ΧΑΡΤΙΑ ΤΑΠΕΤΣΑΡΙΑΣ ριγέ, χαρτιά LAVABLE, χαρτιά
τύπου σαγκρέ καὶ πολὺ φανταζὶ σὲ ὠραιότατα σχέδια
παρέλαβε τὸ κατ'ἀσθημα ΡΥΘΜΟΣ, Βουλῆς 22.

ILFORD

Ἡ μάρκα τῆς ἐμπιστοσύνης

Ἡ μάρκα τῆς ἀπολύτου ἐπιτυχίας

ILFORD

ΡΟΛΛ ΦΙΛΜ

HP3 34

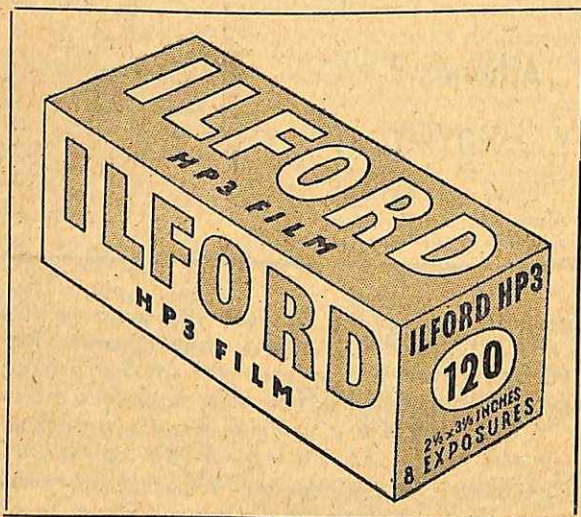
5 m m ΦΙΛΜ

HPS 370

ΚΑΤ ΦΙΛΜ

FP3 290

ΧΑΡΤΙΑ

ILFORD

Διαρκῆς Παρακαταθήκη

Μεγάλη ποικιλία φωτογραφικῶν χαρτιῶν

ΓΕΝ. ΑΝΤΙΠΡ. Κ. ΚΑΤΣΑΡΗΣ

Πλατεία ἀγ. Γεωργίου Καρύτση 3 — Τηλ. 22.787

ΑΘΗΝΑΙ

ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟ

ΟΡΙΖΟΝΤΙΩΣ:

1. Τίτλος μελοδράματος τοῦ Βέρντι με ὑπόθεσιν ληφθεῖσαν ἐκ τοῦ δράματος τοῦ Οὐγκώ «Ὁ Βασιλεὺς διασκεδάζει».
2. Μία τάξις ἐντόμων ποῦ περιλαμβάνει πολλὰς χιλιάδας κανθάρων (ἀντιστρ.).
3. Ἑλληνικὸν ἀκρωτήριον. — Παιδὶ τοῦ δρόμου (ἀντιστρόφως).
4. Μία φυλὴ τῶν Ἰνδιῶν (διαβάζεται καὶ ἀντιστρόφως). — Ἡ δοτικὴ Ὀλυμπίου Θεοῦ (ἀντιστρόφως). — Ρῆμα καθαριότητος, εἰς τὴν δημοτικὴν (ἀντιστρ.).
5. Ὄνομα γνωστῆς παλαιᾶς ἀρχοντικῆς οἰκογενείας ἐκ Τήνου (αἰτ.). — Ὅρος τοῦ σκακιού. — Κτητικόν.
6. Κατελήφθη διὰ τεχνάσματος (αἰτ.). — Τόσα χρόνια ἐξήσεν ὁ Γλάδστων.
7. Χρησιμώτατον εἰς τὸν ἄνθρωπον ζῶον (αἰτ.). — Γίνεται ἡ γυναῖκα ὅταν εἶναι πλήρης προσηύσεως (γεν.).
8. Συγγενὴς μετὰ τὴν τρομάναν λέξις (ἀντιστρ.). — Βασιλεὺς τῶν Ἑβραίων, διαδεχθεὶς τὸν πατέρα τοῦ Σολομώντα.
9. Τοῦ στήμονος κλωστή. — Κοινῶς τομάρι (γεν.).
10. Προάστιον τοῦ Λονδίνου καὶ πρωτεύουσα τῆς Βιργινίας εἰς τὰς Η.Π.Α.
11. Ναυτικὸν κέλευσμα. — Φυτὸν (γεν.). — Συγκοινωνιακὴ ἄρτηρία (δοτ.).
12. Χαρακτηρίζει ἠθικῶς τὸν ἀδιόρθωτον ἄνθρωπον (αἰτ.).

ΚΑΘΕΤΩΣ:

1. Αὐτὸς χαρακτηρίζεται ἀπὸ τὴν λυρικὴν ἔκφρασιν.
2. Στεῖροι καὶ μεταφορ. μάταιοι. — Ἀνθη.
3. Κοινὴ ὀνομασία τοῦ λίθου κά-

λαίου γνωστοῦ καὶ ὡς περουζῆς (αἰτ.).

4. Σκανδιναυικὸν κέρμα. — Ὁ πληθυντικὸς τῆς 11β' ὀριζοντίας λέξεως, ἐνάρθρων.
5. Τὸ θῆλυ ἐνὸς θηρίου (αἰτ.). — Δύο συνεχόμενα γράμματα, ἑνὰς ἀριθμός.
6. Τροπικὸν ἐπίρρημα τῆς καθομιλουμένης. — Ἀγωνιώδης ἐκπομπή.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1												
2												
3												
4												
5												
6												
7												
8												
9												
10												
11												
12												

7. Τριακόσια ὀγδόντα. — Ἀρχικὰ προνομίουχων αὐτοκινήτων — Σημαίνει συνεχδοχ. ἐκπληξίς, κατὰ πληξίς (ἀντιστρ.).
8. Ἑγκλιτικὸν μόριον (ὁμῆρ.). — Μία λίμνη τῆς Ἀττικῆς, ἐνάρθρων (ἀντιστρ.).
9. Υἱὸς τοῦ Κάιν, ἐνάρθρων. — Ἰδρυσε θίασον μετὰ τὴν Ἑλλή Λαμπέτη.
10. Ἕνας χορὸς (ἀντιστρ.). — Νόθοι, κίβδηλοι.
11. Σφάλμα ἢ γλίστρημα. — Μόριον τῆς δημοτικῆς.
12. Χρόνος τοῦ κάμνω. — Λόφος ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἐκτίσθη ὁ ναὸς τοῦ πατρὸς ... τοῦ 86' ὀριζοντίας.

Ι. Χ.

(Λύσις στὴ σελίδα 122)

Μαρκάκης. Θέμα: «Η Ζωή και το "Έργο" του Γκάτι.»

3 Δεκεμβρίου: Διάλεξις Μ. 'Αλ. Νικολαΐδου.

4 Δεκεμβρίου 10 π.μ.: 'Η "Ένωσις ἀναπήρων ἀξιωματικών ὀργανώνει πολιτικὸν μνημόσυνον ἐκλιπόντων μελῶν της.

5 Δεκεμβρίου: Διάλεξις τοῦ κ. Ζαφειρίου ὀργανουμένη ἀπὸ τὴν ἀδελφότητα Σαμίων.

8 Δεκεμβρίου: Διάλεξις ὀργανουμένη ἀπὸ τὴν 'Ανωτέραν Σχολὴν Βιμηχανικῶν σπουδῶν.

9 Δεκεμβρίου: Διάλεξις ὀργανουμένη ἀπὸ τὸ Τεχνικὸν 'Επιμελητήριον.

10 Δεκεμβρίου: Διάλεξις ὀργανουμένη ἀπὸ τὴν 'Εταιρεία Αἰτωλοακαρνανικῶν Σπουδῶν.

11 Δεκεμβρίου: Συγκέντρωσις Δημοδιδασκάλων τῆς 4ης περιφέρειας Ἀθηνῶν. Ὁμιλητὴς ὁ ἐπιθεωρητὴς κ. Π. Παυλοῦρος. Θέμα: «'Η οἰκογένεια θεματοφύλαξ τῶν ἐθνικῶν ἰδανικῶν.»

14 Δεκεμβρίου: 'Ελληνογαλλικὸς Σύνδεσμος: Διάλεξις τῆς κ. Π. Οἰκονόμου — Γκούρα με θέμα: «'Η Σύγχρονη ἀστρονομία», μετὰ φωτεινῶν προβολῶν.

16 Δεκεμβρίου: Διάλεξις ὀργανουμένη ἀπὸ τὸ Τεχνικὸν 'Επιμελητήριον.

17 Δεκεμβρίου: Διάλεξις ὀργανουμένη ἀπὸ τὴν 'Ιστορικὴν Λαογραφικὴν 'Εταιρείαν Θεσσαλῶν.

20 Δεκεμβρίου: Διάλεξις τοῦ Μεταψυχικοῦ Συνδέσμου Ἀθηνῶν.

22 Δεκεμβρίου: Διάλεξις ὀργανουμένη ἀπὸ τὴν "Ένωσιν Κυδωνιατῶν. Ὁμιλητὴς ὁ καθηγητὴς ἱατρὸς κ. "Αρης Γούτας.

ΒΡΕΤΑΝΝΙΚΟΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΝ

Συγκέντρωσις τῶν μελῶν τῆς Βρετανικῆς Λέσχης Γραμμοφῶνων. Διάλεξις τοῦ κ. Francis King με θέμα «'Αγγλικὲς Βαλλάντες» (θα παιχθοῦν δίσκοι).

Προβολὴ ταινίας ('Αγγλικὴ ἀρχιτεκτονική).

Ὁμιλία τοῦ κ. Nikolaus Pevsner με θέμα: 'Αγγλικὴ ἀρχιτεκτονικὴ τοῦ 17ου αἰῶνος.

Ρεσιτ λ τοῦ κ. Frank Turner: "Ένα πρόγραμμα με Χριστιανικὴ ποίησι καὶ μουσική.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ

ΜΕΓΑΡΟΝ ΠΕΣΜΑΖΟΓΛΟΥ

(Πα επιστημίου 39 Τηλ. 29.416)

Πρόγραμμα Δεκεμβρίου

Κυριακὴ 4 Δεκεμβρίου: Φωτογραφικὸς περίπατος στὸ Τουρκολίμανο — Πειραιᾶ ἢ Βουλιαγμένη.

Τετάρτη 7 Δεκεμβρίου: Προβολὴ ἐγχρώμων SLIDES διαφόρων μελῶν.

Παρασκευὴ 9 Δεκεμβρίου: Κριτικὴ Φωτογραφιῶν «'Ασπρο — Μαῦρο» ἀπὸ τὸν κ. Ε. Εὐαγγελίδη.

Κυριακὴ 11 Δεκεμβρίου: Ἡμερησία ἐκδρομὴ στὸ Σούνιο.

Παρασκευὴ 16 Δεκεμβρίου: Μάθημα γιὰ προχωρημένους ἀπὸ τὸν κ. Π. Ρούστη. Θέμα: «'Η Φωτογράφησις τοῦ Γυμνοῦ».

Τετάρτη 21 Δεκεμβρίου: Μάθημα ἀρχαρίων ἀπὸ τὸν κ. Π. Μπρούσσαλη. Θέμα: «Φωτογραφικὰ ἐργασεῖα καὶ ἐξαρτήματα.

ΓΝΩΡΙΣΤΕ ΤΗΝ ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΜΥΘΟΛΟΓΙΑ ΓΕΛΩΝΤΑΣ

"ΟΙ ΘΕΟΙ ΔΙΑΣΚΕΔΑΖΟΥΝ"

ΤΟΥ

Σ. ΒΑΣΑΡΔΑΝΗ

Εἶναι τὸ βιβλίον ποὺ διασκεδάζει καὶ συγχρόνως μορφώνει
Τὰ κατορθώματα τῶν Ὀλυμπίων γραμμένα εὐχάριστα, εἶναι ἓνα
ἀπολαυστικὸ ἀνάγνωσμα καὶ ἓνα ἐκλεκτὸ δῶρο

Πιὸ ἀποτελεσματικὸ! Ἀπλῶντας κανονικὰ τὴν κρέμα Τοκαλὸν ποὺ εἶναι γεμάτη ζωογόνα στοιχεῖα, τὸ δέρμα δέχεται ὅλες τῆς ἐνεργητικῆς οὐσίας ποὺ διαπερνῶν εἰς τὸ πιὸ μικρὰ κύτταρο.

Περιποιεῖτε καὶ ὁμορφύνετε τὸ δέρμα σας με κρέμα Τοκαλόν

Σὲ κάθε ἡλικία τὸ δέρμα ἀνανεώνεται. Χωρὶς καθόλου νὰ τὸ αἰσθάνεσθε, μικρότατα κύτταρα ξεκολλοῦν καὶ καινούρια τὰ ἀντικαθιστοῦν. Σ' αὐτὴ τὴ φυσικὴ ἀνανέωση τοῦ δέρματος ἡ κρέμα Τοκαλὸν δίνει ὁμορφιά. Βάζοντας κανονικὰ τὴν κρέμα τὸ δέρμα μένει τόσο φρέσκο, τόσο ἐλκυστικὸ ποὺ ποτὲ δὲν προδίδει τὴν ἡλικίαν σας.

Νὰ λοιπὸν μιὰ συμβουλὴ ὁμορφιάς, ποὺ χιλιάδες γυναῖκες στὸν κόσμον χρωστοῦν τὴν τελειότητά τοῦ προσώπου τους:

Κάθε θρόδου, βάλτε στὸ πρόσωπο καὶ στὸ λαιμὸ σας τὴν ροζ κρέμα Τοκαλὸν τῆς νύχτας.

Αὐτὴ ἡ κρέμα ποὺ περιέχει Μπισσέλ, φρεσκάρει καὶ σφίγγει τὸ δέρμα σας, τὴν ὥρα ποὺ κοιμώσαστε.

Τὸ πρωτὶ, μεταχειριστε τὴν λευκὴν κρέμα τῆς ἡμέρας Τοκαλόν, ὅχι λιπαρή. Τὸ δέρμα σας δὰ γίνῃ ἀμέσως μὰτ, καθαρό καὶ ἀπαλό.

Καὶ οἷς μπορεῖτε νὰ ὁμορφύνετε τὸ δέρμα σας, χάρις στὴν κρέμα Τοκαλόν, δὰ σας κατακτήσῃ μόλις ἀρχίσετε νὰ τὴν μεταχειρίζεσθε κάθε μέρα.

ΣΟΛΟΜΟΣ

Μήν τῆς
δένετε τὰ
χέρια...

Δόστε της τὴν εὐ-
καιρία νὰ γίνη
πραγματικὰ παρα-
γωγικὴ μὲ μιὰ

Remington Rand

Πρώτη τὸ 1873 — Πρώτη σήμερα

Π. ΣΟΛΟΜΟΣ ΚΑΙ ΣΙΑ • ΚΟΡΑΗ 5 • ΔΡΑΓΑΤΣΑΝΙΟΥ 4 • ΤΗΛ. 33-210, 22-687

ΣΟΛΟΜΟΣ

Σ 1/10

ΑΔΕΛ

ΚΑΝΕΙΣ ΑΛΛΟΣ
μέχρι σήμερα
δὲν τὸ ἐπέτυχε

ΕΜΙΛ ΖΑΤΟΠΕΚ (Γεωσολογία)
πρωταθλητὴς εἰς τὸ 10.000 μ. μὲ
28'54"2.

Τὶ ἐπέτυχε τὸ **BP SPECIAL ENERGOI' VISCO-STATIC'**

1. — Νὰ καλύψῃ καὶ τοὺς 4 τύπους ὀρυκτε-
λαίου SAE 10 W/40.
2. — Νὰ μειώσῃ τὴν φθορὰν τοῦ κινητήρος
κατὰ 80%.
3. — Νὰ μειώσῃ σημαντικὰ τὴν κατανάλωσιν
τῆς βενζίνης.

ΣΗΜΑΙΝΕΙ ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΠΟΙΟΤΗΤΟΣ

81/31

Παρασκευή 23 Δεκεμβρίου: Μάθημα για προχωρημένους από τον κ. Π. Ρούτο. (Συνέχεια του προηγούμενου μαθήματος.)

Σάββατο — Κυριακή — Δευτέρα 24 — 25 — 26 Δεκεμβρίου: Έκδρομη καθ' οδόν Φωτογραφικού & διαφέροντος στην Λάρισα, Τρίκαλα, Μετέωρα, Μέτσοβο, Γιάννινα, Άρτα, Αγρίνιο, Μεσολόγγι, Αντίρριο, Ρίον, Ξυλόκαστρο.

ΕΚΔΡΟΜΕΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΕΡΙΗΓΗΤΙΚΗ ΛΕΣΧΗ

Λεωφ. Αμυγδαλιάς 28

Σάββατοκύριακο 10—11) 12) 1) Καλάρινα — Άγια Λάρα — Μέγα Σπήλαιο, με λεωφ. Πούλμαν ως το Διακοφτό και από εκεί με τον οδοντωτό στα Καλάρινα.

Κυριακή 11) 12) 1) Ναύπλιο — Τολό, με πολυτελή λεωφ. Πούλμαν. 2)

Πάρινηθα. 3) Άγιος Μερκούριος. 4) Σούνιο, με λεωφ. Πούλμαν. 5) Βιλιάρη — Καψάλα — Άγ. Σωτήρα. 6) Πόρτο Ράφτη. 7) Διόσχορος — Ραπεντόζα. 8) Αίγινα. 9) Γεράνεια (δρεϊθατική). 10) Μπάφι — Μονή. 11) Καπανδρίτι — Μαραθών — Νέα Μάκρη (έκδρομη χωρίς δηλώσεις). 12) Κουβαράς — Μονή Ίερουσαλήμ (έκδρομη μόνο για νέους).

Σάββατοκύριακο 17—18) 12) 1) Λειβαδιά — Όσιος Λουκάς, με πολυτελή λεωφορεία Πούλμαν.

Κυριακή 18) 12) 1) Χαλκίδα — Χάλια, με λεωφ. Πούλμαν. 2) Βύλλια — Ψάθα — Πόρτο Γερμενό, με λεωφ. Πούλμαν. 3) Πάρινηθα. 4) Νταού Πεντέλη. 5) Πόρος. 6) Καλύβια — Πάνειον Όρος — Κερατέα. 7) Κάλαμος — Άγ. Απόστολοι. 8) Άγ. Γερόθεος. 9) Ζούγκλα. 10) Κακοσάλεσι — Άγ. Τριάδα — Παληομήλεσι — Μαλακιάσα (πεζοπορική). 11) Ανάβυσσος (έκδρομη

χωρίς δηλώσεις), με πολυτελή λεωφορεία Πούλμαν. 12) Κιορκα — Άγια Τριάδα (έκδρομη μόνο για νέους).

Σάββατοκύριακο 24—25) 12) 1) Γούρος Παρνασσού, με πολυτελή λεωφορεία Πούλμαν.

Κυριακή 25) 12) Μυκήνες, με λεωφ. Πούλμαν. 2) Ξυλόκαστρο. 3) Σούνιο — Λευραϊνά. 4) Πάρινηθα. 5) Λίμνη — Μαραθώνος — Καλέντζι. 6) Ραφίνα — Λάκκα. 7) Ύπατο — Σύρτζι — Μονή Λάκκα. 8) Διόνυσος — Πικέρμι (πεζοπορική). 9) Καπανδρίτι — Μαυρηνό. 10) Μαρκόπουλο — Αμφιάρειο — Καρα — Μαρκόπουλο — Αμφιάρειο — Καρα — Μαρκόπουλο (πεζοπορική). 11) Σκάθω — Άγ. Παντελεήμων. 12) Νέα Μάκρη Ξυλοκέρια (έκδρομη μόνο για νέους).

Πέμπτη 29 Δεκεμβρίου (Πανσέληνος): 1) Σούνιο, άπογευματινή έκδρομη με λεωφορεία Πούλμαν.

Σάββατοκύριακο 31) 12) 55 — 1) 56: 1) Ζήρια (δρεϊθατική και με αυτοκίνητο). Με πολυτελή λεωφορεία Πούλμαν.

Κυριακή 1) 1) 56: 1) Κόρινθος — Παλ. Κόρινθος — Λουτράκι. 2) Πάρινηθα. 3) Τατόι — Άγ. Μερκούριος. 4) Σπέτσες. 5) Μονή Κλειστών. 6) Πόρτο Ράφτη. 7) Μέγαρα — Πάχη 8) Μπάφι. 9) Μονή Ίερουσαλήμ Παρνασσού. 10) Πάρινηθα (πεζοπορική). 11) Πόρτο Γερμενό (έκδρομη χωρίς δηλώσεις). 12) Σούνιο (έκδρομη μόνο για νέους).

ΙΠΠΟΔΡΟΜΙΕΣ

Ίπποδρομιακές

ημέρες Δεκεμβρίου 1955

(Ώρα έναρξης 1.45 μ.μ.)

ΚΥΡΙΑΚΗ 4 Δεκεμβρίου "Επαθλον Μαραθώνος (δρχ. 80.000). Απόστασις 3.200 μέτρα. Συμμετέχουν καθ' αραράιμοι 3 έτών και άνω.

ΤΕΤΑΡΤΗ 7 Δεκεμβρίου.

ΚΥΡΙΑΚΗ 11 "

ΤΕΤΑΡΤΗ 14 "

ΚΥΡΙΑΚΗ 18 "

ΤΕΤΑΡΤΗ 21 "

ΚΥΡΙΑΚΗ 25 Δεκεμβρίου. "Επαθλον Χριστουγέννων (δρχ. 60.000). Απόστασις 2.400 μέτρα. Συμμετέχουν άραβικοί ίπποι Α' κλάσεως.

ΔΕΥΤΕΡΑ 26 Δεκεμβρίου.

ΤΕΤΑΡΤΗ 28 "

ΚΑΘΕ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

ΤΟ ΠΙΟ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝ

ΤΟ ΠΙΟ ΖΩΝΤΑΝΟ

ΤΟ ΜΟΝΑΔΙΚΟ

Έλληνικό
εικονογραφημένο
περιοδικό

ΕΙΚΟΝΕΣ

ΑΠΟ ΟΛΟΝ
ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ
ΓΙΑ ΟΛΟΝ
ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ

Δραχ. 5

ΚΑΘΕ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

ΑΓΓΛΙΚΟΣ
ΑΝΘΡΑΚΙΤΗΣ

TANES Α.Ε.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΚΑΥΣΙΜΩΝ

"Άμεσος παράδοσις κατ' οίκον

Κατάλληλος δια

δερμάστρας και καλοριφέρ

ΘΕΡΜΙΔΕΣ 8.200 - Τέφρα 2,6 %

ΠΟΙΟΤΗΣ - ΖΥΓΙΣΙΣ - ΗΓΓΥΗΜΕΝΑΙ

Τηλεφωνήσατε 33.195

Ἐπιστορὸς ἡ

('Απόσπασμα)

Ζωή, τόσο μεγάλη πλησμονή,
 θάνατος, τόσο μεγάλο κενό!
 επιστροφή που ταλαιπωρείς τη μνήμη της επιθυμίας,
 προετοιμάζεις την έλευση της συγκομιδής
 έπεξεργάζεσαι το σχήμα της φθοράς,
 υπόσχεται τη λάμψη της 'Αθανασίας
 και σχεδιάζεις τον κύκλο της ζωής με τις φτερουγές των
 χελιδονιών,
 όταν χαράζουν ατέρμονους κύκλους στον ουρανό της γα-
 λήνης
 και ξαναφέρνουν την άνοιξη μέσ' στην καρδιά του χειμώνα
 και ξαναφέρνουν τη γνώση της επιστροφής
 μέσ' στην απόγνωση της αποδημίας,
 όταν σέ κυκλοφέρει ο ανείδητος εχθρός,
 όταν πολιορκεί τις μέρες σου, πολιορκεί τις νύχτες σου
 και σημαδεύει ο χρόνος τη φθορά
 ζωής στο κέντρο του στόχου,
 φθορά και χρόνος που σέ βουλιάζουν στην άγωνυμία.
 Πώς να πολεμήσεις τέτοιο μεγάλο εχθρό
 στην έπαυλη που θρέθηκες;

(Ἀπὸ τῆ συλλογῆ «Ἡ πολιτορκία τοῦ χρόνου»)

Ἀπὸ τὰ καλύτερα δημοσιεύματα τοῦ κόσμου

ΣΥΝΥΠΑΡΞΙΣ

Ἡ ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΣΙΣ

Toũ

G. UCATESCU

Τὸ Εὐρωπαϊκὸν Κέντρον Πληροφοριῶν μελετᾷ τὸ πρόβλημα τῆς συνυπάρξεως ἀπὸ ὅλης του τῆς πλευρῆς, πράγμα πού μᾶς ἐπιβάλλει νὰ ἐξετάσωμε καὶ ἕνα οὐσιώδες πρόβλημα, ἂν δὲν θέλωμε ἡ μελέτη τοῦ θέματος νὰ μείνῃ στεῖρα ἢ —πράγμα ἀκόμη πὺ σοθαρό— νὰ ἐκτιμηθῇ ἀπὸ μιᾶ ψεύτικῃ ἠθικῇ καὶ ἱστορικῇ σκοπιά. Τὸ πρόβλημα αὐτὸ εἶναι στενὰ δεμένον μὲ τὸ κύριο ζήτημα πού πρέπει νὰ ἀπασχολῇ κάθε ἐλεύθερον ἄνθρωπο πού ἀναλαμβάνει τῆς εὐθύνες τοῦ ἐλεύθερου ἀνθρώπου, δηλαδὴ τὴν εὐθύναν νὰ διηκτά πόσον ἡ συνύπαρξις προσαρμόζεται μὲ τὴν σοβιετικὴν διαλεκτικὴν.

Ἡ προσπάθεια πού καταβάλ-
λουν αὐτὴ τὴ στιγμή τόσο ἄν-
θρωποι συγκεντρωμένοι ἐδῶ στο
Ἑσκοριάλ εἶναι σημαντική. Δὲν
μπορεῖ ὅμως νὰ καρποφορήσῃ ἂν
αὐτοὶ οἱ ἄνθρωποι, ξεκινώντας
πάντα ἀπὸ τὸ θέμα τῆς συνυπάρ-
ξεως, δὲν ἔχουν στὸ νοῦ τους δύο
πράγματα: πρῶτον ὅτι τὸ δόγμα
τῆς συνυπάρξεως εἶναι κυρίως
δόγμα σοβιετικὸ πού χρησιμοποι-

Τὸ ρωσικὸ σύνθημα τῆς συνυπάρ-
ξεως μήπως παραπλανᾷ τὴν Δύσι;

εἶται σποραδικὰ στὶς διεθνεῖς σχέσεις. Δὲν εἶναι ἄρα κάτι ποὺ ἀνήκει ὀπωσδήποτε στὸν ἐλεύθερο κόσμο, ποὺ θασίζειτα στὴν διαλεκτικὴ ποὺ τὸν χαρακτηρίζει δηλαδή, μὲ ἄλλα λόγια, στὴν σύνεργασία, στὴν ἐλευθερία, στὴν αὐτοδιάθεσι τῶν λαῶν, στὴν ἐξασφάλισι τῶν θασικῶν δικαιωμάτων τοῦ ἀνθρώπου. Τὸ δεύτερο εἶναι ἡ ἀνάγκη τῆς διατυπώσεως ἑνὸς δικροῦ μας δόγματος ποιθα χρησιμεύσῃ ὡς θάσις τῶν διεθνῶν σχέσεων. Δὲν ἐπιτρέπεται νὰ μιλοῦμε γιὰ μιὰ ἀντίληψι περὶ συνυπάρξεως ποὺ θά ἦταν ἀποκλειστικὰ δική μας, οὔτε ἐπιτρέπεται νὰ περιορίζωμε τὶς προσπάθειές μας στὸ νὰ καταπολεμοῦμε τὴν σοβιετικὴ ἀντίληψι περὶ συνυπάρξεως καὶ τὴν χρησιμοποίησι τῆς σὺν ἀπλὸ ὄργανο ἱμπεριαλιστικῶν τάσεων. Πρέπει ὁ ἐλεύθερος κόσμος νὰ δημιουργήσῃ

ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΠΑΗΡΟΦΟΡΙΩΝ

Στις 31 Μαΐου συνήλθαν στην Μαδρίτη 150 αντιπρόσωποι 17 χωρών του Διεθνούς Ευρωπαϊκού Κέντρου Πληροφοριών και Διαφωτίσεως. Ὡς χώρος γιὰ τὸ συνέδριο προτιμήθηκε ἡ παλαιὰ ἐκκλησία τοῦ Ἑσφοριάλ. Σ' αὐτὴν εἶχε ταφῇ ὁ Ἀυτοκράτωρ Κάρολος Ε', ὁ ἄνθρωπος πού σὲ δὴλ του τὴ ζωὴ ἀγωνίστηκε γιὰ τὰ ἴδια πολιτικά προβλήματα πού τόσο ἀργὰ πιέζον τὸ σημερινὸ κόσμο. Ἀυτοκράτωρ τῆς Γερμανίας, Βασιλεὺς τῆς Ἰσπανίας, κύριος τῆς Αὐστρίας καὶ τῶν Κάτω Χωρῶν, κρατοῦσε τὴς τύχης τῆς Εὐρώπης σὲ μία στιγμή ὅπου τὸ πρόβλημα τῆς συνυπάρξεως εἶχε προβάλλει τόσο ἀπειλητικὸ ὅσο καὶ σήμερα. Ἡ ἐνότης τῆς αὐτοκρατορίας, ἡ διαφύλαξις τῆς Χριστιανικῆς πίστεως καὶ τὸ δνείρο μιᾶς παγκόσμιας μοναρχίας στάθηκαν οἱ ἰδέες πού κατηύθυναν τὴν πολιτικὴν του. Γιὰ νὰ ἀντιπεξέλθῃ στοὺς ἐξωτερικοὺς κινδύνους προθύμιο. ἔκαμε παραχωρήσεις στὸ ἐξωτερικὸ καὶ ἐφήρμοσε μέτρα πού ἐνίσχυαν τὴν συνοχὴ καὶ τὴν ὁμόνοια τῶν λαῶν τοῦ κράτους του. Θέμα τοῦ Συνεδρίου τῆς Μαδρίτης ἦταν ἡ συνυπαρξὶς Δύσεως καὶ Ρωσίας. Τὸ πρόβλημα αὐτό, πού διαδοχικὰ δίνει ἐλπίδες καὶ ἀπογοητεύει τὸν κόσμο, ἦταν τὸ θέμα τῶν ὁμιλιῶν πολλῶν διακεκομμένων Εὐρωπαίων. Τὸ Εὐρωπαϊκὸ Κέντρο Πληροφοριῶν καὶ Διαφωτίσεως ἐλπίζει πὼς μὲ τὰ συνέδρια αὐτὰ θὰ ξυνηθίσουν συνειδήσεις πού ἐπαναλαμβάνονται σὴν αἰσιοδοξία τους καὶ θὰ διαλύσῃ αὐταπάτες καὶ πλάνες προσφέροντας ἔτσι μεγάλῃ ὑπηρεσίᾳ σὴν ἰδέα τῆς Εὐρώπης καὶ τοῦ Χριστιανισμοῦ.

γῆς τις θέσεις πού δικοῦ του δόγματος περὶ διεθνῶν σχέσεων. Ἐνὸς δόγματος ἐμπρὸς στὸ ὁποῖο ὁ κομμουνισμὸς θὰ πρέπει νὰ θρίσκειται, τουλάχιστον ἀπὸ ἀπόψεως τακτικῆς, σὴν ἴδια μοῖρα διαλεκτικῆς κατωτερότητας σὴν ὅποια θρискόμαστε ἐμεῖς ὅταν μελετοῦμε τὸ θέμα τῆς συνυπάρξεως ὅπως τὸ ἔχουν θέσει τὰ σοβιέτ.

Πρέπει ἐπίσης νὰ θροῦμε τὴ

σχέσι πού ὑπάρχει ἀνάμεσα σὴν ρωσικὴ τακτικὴ συνυπάρξεως καὶ σὴν ρωσικὴ ἐκστρατεία πού ἔχει γιὰ ἀντικειμενικὸ σκοπὸ τὴν δημιουργία μιᾶς τεράστιας οὐδέτερης ζώνης ἀνάμεσα στὸν ἐλεύθερο κόσμο καὶ στὰ ἐδάφη τῶν Σοβιέτ πού ἀποτελοῦνται. κατὰ μέγα μέρος ἀπὸ καταπιεζομένους λαούς. Καὶ πρέπει, τέλος, νὰ δοῦμε ὡς ποῖο σημεῖο ὁ ἐλεύθερος κόσμος μπορεῖ ν' ἀντιπαραθέσῃ σὴν σοβιετικὴ συνυπαρξὶς μία πολιτικὴ καὶ μία στρατηγικὴ ἀποτελεσματικὴ καὶ ὄχι διπρόσωπη, ἕνα δόγμα ἀπελευθερώσεως τῶν καταπιεζομένων λαῶν, πού νὰ εἶναι συγχρόνως καὶ ἡ ἀπαραίτητη ἐγγύησις γιὰ τὴν ψυχολογικὴ ἀπελευθέρωσι τοῦ ἐλεύθερου κόσμου ἀπὸ τὰ μάγια τοῦ σοβιετικοῦ ἱμπεριαλισμοῦ.

Ἡ μοῖρα τῶν διαφόρων τύπων τακτικῆς στὰ ζητήματα τῆς διεθνοῦς πολιτικῆς εἶναι πραγματικὴ περίεργη σὴν ἐποχὴ μας. Ἔτσι βλέπομε σήμερα, μὲ μιὰ μοῖρα περίεργη καὶ συχνὰ παράλογη, τοὺς τύπους πού βγάζει ὁ κομμουνιστικὸς κόσμος. Αὐτοὺς τοὺς τύπους, πού, ὅπως ὅλοι ξέρομε, δὲν ζητοῦν καθόλου μιὰ εἰρηνικὴ λύσι στὸ πρόβλημα τῆς διεθνούς συνυπάρξεως, δὲν ἐπιδιώκουν κἂν ἕνα modus vivendi στὸ ὁποῖο νὰ μπορῇ νὰ στηριχθῇ ὁ ἐλεύθερος κόσμος, ἀν ὑποθέσωμε πὼς ὁ ἐλεύθερος κόσμος ἔχει φθάσει σ' ἕνα τέτοιο σημεῖο πού νὰ εἶναι δυνατόν νὰ ἱκανοποιηθῇ ἀπὸ ἕνα σοβιετικὸ modus vivendi τὴν ὥρα πού ἑκατομμύρια ψυχές, ἔξω ἀπ' αὐτόν, ζοῦν μέσα σὴν πιὸ φρικτὴ σκλαβιά. Τὴν ἴδια περίεργη μοῖρα ἔχει καὶ ὁ τύπος τῆς συνυπάρξεως.

Λίγον καιρὸ ὕστερα ἀπὸ τὸν θάνατο τοῦ Στάλιν τὸ Κρεμλίνο ἔρριξε αὐτὸ τὸ μῆλον τῆς ἔριδος. Καὶ δὲν τὸ ἔρριξε καθό-

λου σὰν ἕνα κανόνα πού θὰ σεβόταν τὴν ἐλευθερίαν τῶν κυβερνήσεων στὶς διεθνεῖς σχέσεις. Γιὰ τὸν ἀπλοῦστατο λόγο πὼς τὸ Κρεμλίνο δὲν πιστεύει, καὶ δὲν ἔχει ποτὲ πιστέψει σὴν συνυπαρξί, ἀν μὲ τὴν λέξι συνυπαρξί ἐννοοῦμε τὸν σεβασμὸ τοῦ status quo καὶ τὸ ὅτι ὁ ἕνας ἢ ὁ ἄλλος ἀντίπαλος δὲν θὰ προβῇ σὲ μιὰ ἐπιθετικὴ πρᾶξι στὸ ἐγγὺς μέλλον τουλάχιστον. Τὸ δόγμα πού ποτὲ ὁ κομμουνισμὸς, στενὰ δεμένος μὲ τὸν ρωσικὸ ἱμπεριαλισμὸ, δὲν ἐγκατέλειψε εἶναι τὸ δόγμα τῆς κατακτήσεως τοῦ κόσμου. Ἡ στρατηγικὴ καὶ ἡ τακτικὴ πού χρησιμοποιήθηκαν γιὰ νὰ γίνῃ τὸ δόγμα αὐτὸ πραγματικότης, ἀπὸ τὴν ἐποχὴ πού πέθανε ὁ Λένιν, εἶναι στρατηγικὴ καὶ τακτικὴ πολέμου. Μία στρατηγικὴ καὶ μιὰ τακτικὴ ὁλοκληρωτικοῦ πολέμου, ὅπου κάθε εἰρηνιστικὴ θεωρία θρίσκει μιὰ θέσι πού τῆς καθορίζουν οἱ τελικοὶ ἀντικειμενικοὶ σκοποί, πού εἶναι σκοποὶ κατακτήσεως.

Ὁ Πάπας Πίος 12ος εἶπε μιὰ μεγάλη ἀλήθεια καὶ ἀπορούμε γιὰ αὐτὴν τὴν ἀλήθεια δὲν τὴν θροντοφονοῦν ὅλοι οἱ πολιτικοὶ τῆς Δύσεως. Αὐτὴ ἡ ἀπλὴ ἀλήθεια εἶναι πὼς τὸ δόγμα τῆς συνυπάρξεως δὲν εἶναι θεωρία εἰρήνης, ἀλλὰ τακτικὴς πολέμου. Μ' αὐτὸν τὸν ἀντικειμενικὸ σκοπὸ, τὸ Κρεμλίνο ἔρριξε ἀπὸ τοὺς πρώτους μῆνες τῆς λεγομένης «ἀνοιξέως τοῦ Μαλένκωφ», ἀπλῶς γιὰ νὰ ἐπηρεάσῃ τὸν μὴ κομμουνιστικὸν κόσμο, αὐτὸ πού ἀνομάσαμε μῆλον τῆς ἔριδος. Ἐβάλε σὲ σκέψεις σοφούς, πολιτικούς, ὑπεύθυνους διπλωμάτες καὶ προνοητικούς πολιτικούς. Ἐνα θλιβερό θέαμα διαλεκτικῆς ἦταν αὐτὸ πού μᾶς πρόσφεραν ὅσοι ἔκριναν τὸ πρόβλημα. Αὐτὸ πού γιὰ τὸ Κρεμλίνο δὲν ἦταν παρὰ ἕνα «σύνθημα», ἕνας ἀ-

πλὸς τύπος, μεταμορφώθηκε σχεδὸν σὲ πραγματικότητα, σὲ πρόβλημα πού συζητοῦσαν ὅλες οἱ χώρες, ἕνα μεγάλο μέρος τοῦ ἐλεύθερου κόσμου. Μερικοὶ ἦταν φανερό πὼς δὲν εἶχαν πεισθῇ, οἱ περισσότεροι ὅμως εἶχαν πλημμυρίσει ἀπὸ μιὰ ἀνεξήγητὴ αἰσιοδοξία.

Φαινόταν πὼς, μὲ τὴν πτώσι τοῦ Μαλένκωφ καὶ τὴν ἐμφάνισι στὸ προσκήνιο τοῦ Νικήτα Κρουτσέφ, οἱ κομμουνιστὰς θὰ ἐγκατέλειπαν τὴν τακτικὴ τῆς συνυπάρξεως. Οἱ βίαιοι λόγοι τοῦ Μολότωφ καὶ τοῦ Ζούκωφ φάνηκαν νὰ ἐπιβεβαιώνουν αὐτὴ τὴν ἄποψι. Ἡ ἐπικύρωσι ὁμως τῶν συμφωνιῶν στὸ Παρίσι καὶ ἡ δριστητικὴ ἐνσωμάτωσι τῆς Γερμανίας στὸ ἀμυντικὸ σύστημα τοῦ ἐλεύθερου κόσμου ἔφεραν τὸ Κρεμλίνο στὸ σημεῖο ὅχι μόνον νὰ συνεχίσῃ τὴν τακτικὴ τῆς συνυπάρξεως, ἀλλὰ καὶ νὰ διπλασιάσῃ τὴς προσπάθειες γιὰ νὰ συμπληρώσῃ αὐτὴν τὴν τακτικὴ μὲ μιὰ πολιτικὴ πού εἶχε γιὰ σκοπὸ τῆς τὴν δημιουργία μιᾶς μεγάλης οὐδέτερης ζώνης ἀνάμεσα στὸ Σιδηροῦν Παραπέτασμα καὶ στὸν Ἐλεύθερο Κόσμο. Ἡ ρωσικὴ πολιτικὴ, αὐτὴ τὴ στιγμή, θρίσκει στὸ πῶς ἐνδιαφέρον σημεῖο αὐτῆς τῆς ἐκστρατείας γιὰ τὴν οὐδετερότητα χωρῶν, ὅπως ἡ Σκανδιναβία, ἡ Γερμανία, ἡ Αὐστρία καὶ ἡ Γιουγκοσλαβία. Πρόκειται γιὰ μιὰ ἀνάπτυξι διπλωματικὴ καὶ προπαγανδιστικὴ, μεγάλου θεληνεκοῦς. Ὁ κύριος σκοπὸς τῆς εἶναι σὴν πραγματικότητι μιὰ οὐδέτερη Γερμανία εἰς ἀντάλλαγμα τῆς πολιτικῆς τῆς ἐνότητος.

Ὁ ἐλεύθερος κόσμος μπορεῖ νὰ ἐξακολουθήσῃ νὰ δέχεται τὴς σοβιετικὲς αὐτὲς πρωτοβουλίες στὸ διπλωματικὸ πεδίο ἐνῶ δὲν

έξυπηρετούν παρά την σοβιετική ιμπεριαλιστική στρατηγική;

Η στιγμή έφθασε, χωρίς καμιά αμφισβόλια, να εφαρμοσθῇ μιὰ θαρραλέα πολιτική, πού νά ξεκινά από τίς δικές της πολιτικές θέσεις, από μιὰ δική της ήθικη καί από ἕνα δόγμα πού θά ἐμπνέεται ἀποκλειστικά ἀπό τὰ συμφέροντα τοῦ ἐλεύθερου κόσμου.

Τρία δλόκληρα χρόνια, ἀπό τότε δηλαδή πού ὁ ἀμερικανός συγγραφεὺς Τζάιμς Μπέρνχαν ἐγράψε τὸ περίφημο διβλίο του Containment or liberation τὸ πραγματικὸ πρόβλημα τῆς ήθικῆς καταστάσεως τῶν λαῶν πού θρίσκονται κάτω ἀπὸ σοβιετική κατοχή, ἔχει τεθῇ. Ἔχει τεθῇ καί μένει ἔτσι, μὲ ὅλο τὸ βάρος τῆς πείρας πού ἔχομε πιά ἀπὸ τίς ἀτομικές καί γενικές τραγωδίες τῶν ἑκατομμυρίων ἀνθρώπων πού υποβάλλονται στὴν σοβιετική μέθοδο τῆς ἰσοπεδώσεως. Ἐν τῷ μεταξύ, ὁ κόσμος συνεχίζει τίς συζητήσεις γύρω ἀπὸ τὴν εἰρήνη καί τὸν πόλεμο, γύρω ἀπὸ τὴν θέσι πού καταλαμβάνει ἀκόμα ἡ τακτική τῆς συνυπάρξεως στίς σκοτεινὲς σκέψεις τῶν σημερινῶν ἀρχόντων τοῦ Κρεμλίνου.

Ἐμεῖς πού παρακολουθοῦμε τὴν ἐξέλιξι τῶν διεθνῶν γεγονότων καί πού ξέρομε πῶς, ὅποιοι κι' ἂν εἶναι οἱ ὑπολογισμοί, μία

συμφωνία ἀνάμεσα στοὺς δύο κόσμους πού ἀντιμετωπίζουν σήμερα ὁ ἕνας τὸν ἄλλον, δὲν εἶναι εὐκολη, ξέρομε ἀκριθῶς πρὸς τὰ πού θαδίζομε. Ξέρομε, παρ' ὅλες τίς προσπάθειες πού μεταφράζονται σὲ τεταμένες διπλωματικές σχέσεις καί διπλωματικές πάλι συμφιλιώσεις, παρ' ὅλες ἀκόμη τίς ἀσυγχώρητες ἀμαρτίες τοῦ ἐλεύθερου κόσμου πού παραδέχεται ἔνοχα παζάρια μὲ τὸ Κρεμλίνο, πῶς τίποτε καί κανεὶς δὲν θά μπορέσῃ νά ἐμποδίσῃ τὴν τελικὴ σύγκρουσι. Καί πῶς, ἀκόμη κι' ἂν φανταστοῦμε γιὰ μιὰ στιγμή αὐτὸ τὸ θαῦμα καί μιὰ ρωσικὴ πολιτικὴ καλῆς πίστεως στὸ διεθνὲς πεδίο, δὲν μποροῦμε νά φανταστοῦμε μιὰ ὁμαλὴ ὑποχώρησι τοῦ ρωσικοῦ ἱμπεριαλισμοῦ στὰ φυσικά του σύνορα.

Καί δὲν εἶναι μόνον ήθικοὶ ἱ λόγοι πού ἐπιβάλλουν μιὰ πολιτικὴ ἐνεργητικῆς ἀπελευθερώσεως τῶν ὑποδοῦλων λαῶν. Ὑπάρχουν καί πρακτικοὶ λόγοι, πού ὑποχρεώνουν τοὺς λαοὺς καί τοὺς κυβερνήτες τοῦ ἐλεύθερου κόσμου νά υἱοθετήσουν μιὰ τακτικὴ πού θά ἀποσκοπῇ στὴν ἀπελευθέρωσι τῶν ὑποδοῦλων πληθυσμῶν. Ἡ μοῖρα ἑκατομμυρίων σκλάβων ἀποτελεῖ ἕνα σῆμα κινδύνου γιὰ τὴ μοῖρα ἑκατομμυρίων ἐλευθέρων ἀνθρώπων.

ΣΥΛΛ

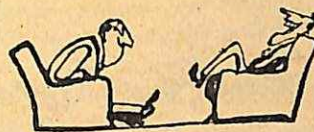
Πρέπει νά δίνωμε αὐτὸ πού δὲν ἔχομε καί νά ὑποσχώμεθα αὐτὸ πού δὲν μποροῦμε νά δώσωμε.

☆

Μπορεῖς νά πείσης γιὰ κάτι τὸν μορφωμένο. Μπορεῖς ἐπίσης, μὲ λίγη δυσκολία, νά πείσης τὸν ἀμόρφωτο. Τὸν μισομορφωμένο ὅμως, αὐτὸν δὲν μπορεῖς ποτέ νά τὸν πείσης.

Luis XI

Oscar Wilde

ΟΙ ΑΙΩΝΙΟΙ ΓΙΑΤΡΟΙ

Ο καθηγητὴς τῆς ὀρθοπαιδικῆς τελειώνει τὸ μάθημά του:

—Ἐδῶσα λεπτομερὴ περιγραφὴν τοῦ ἀσθενοῦς τοῦ ὁποίου τὸ δεξιὸ πόδι εἶναι βραχύτερον ἀπὸ τὸ ἀριστερὸν λόγῳ συμφύσεως τῶν μυῶν.

Ἀποτέλεσμα αὐτοῦ: ἡ χλωότης. Στὸ σημεῖο αὐτὸ ὁ καθηγητὴς διακρίνει στὴν πρώτη σειρὰ τῶν θρανίων ἕνα φοιτητὴ πού ἔδειχνε νά προσέχη πολύ.

—Ἐσεῖς τί θά ἐκάνατε κύριε εἰς μίαν τοιαύτην περίπτωσιν; τὸν ρωτᾷ.

—Μά..., ἀπαντᾷ ὁ ἐκπληκτὸς φοιτητὴς. Ὑποθέτω ὅτι καί ἐγὼ θά κούτσαινα!

Contellation

☆

Ὁ σύζυγος εἶναι βαρεῖα ἄρρωστη καί ὁ γιατρός, μόλις ἔφθασε, προχωρεῖ βιαστικός, παραμερίζει τὸν ἀνήσυχον σύζυγο καί κατευθύνεται ὁλοῖσιν πρὸς τὸ δωμάτιό της. Σὲ λίγο ἐμφανίζεται στὴν πόρτα καί ζητάει ἕνα ψαλίδι. Ὁ σύζυγος, γεμάτος ἀγωνία καί ἐκπληξι, τοῦ δίνει τὸ ψαλίδι.

Μερικὰ λεπτὰ ἀργότερα προβάλλει πάλι τὸ κεφάλι τοῦ γιατροῦ στὴν πόρτα: «Ἐνα σφυρί, παρακαλῶ.» Ὁ

σύζυγος ἀπορεῖ, ἀλλὰ δίνει τὸ σφυρί. Μετὰ ἀπὸ πέντε λεπτὰ νάτος πάλι ὁ γιατρός ζητώντας αὐτὴ τὴ φορά σιδεροπρίονο. Ὁ σύζυγος δὲν βαστάει πιά καί βάζει τίς φωνές:

—Γιατρέ, γιὰ στάσου, μοῦ ζητᾷς ψαλίδι, σφυρί καί τώρα καί σιδεροπρίονο. Στὸ Θεό σου, τί πρόκειται νά κάνῃς στὴ γυναῖκα μου;

—Ποῖα γυναῖκα σου μοῦ λές! Ἐγὼ πολέμῳ ν' ἀνοίξω τὴ βαλίτσα μου!

Up.

☆

Μάλιστα, λέει ὁ χειρουργός. Φοβούμαι, κυρία μου, ὅτι ἡ προηγουμένη διάγνωσις ἦταν σωστή. Θὰ χρειασθῇ χειρουργικὴ ἐπέμβασις. Μὴν ἀνησυχεῖτε ὅμως. Ὁ κίνδυνος νά ἀποτύχωμε εἶναι μόνο 12%.

—Ἄν ὅμως γιατρέ μου ἡ δική μου περίπτωσις πέσει στὸ 12% αὐτό;

—Δὲν ὑπάρχει περιθώριο, ἀπαντᾷ ὁ γιατρός. Τὸ δικό μου 12% τὸ ἔχω ἤδη ἐξαντλήσει.

Tatler

☆

Ἐνας ψυχίατρος δέχθηκε τὴν ἐπίσκεψιν ἑνὸς ἀσθενοῦς πού τὸν συνάδεδεαν δύο φίλοι του. Οἱ φίλοι ἐπληροφόρησαν τὸν γιατρὸ ὅτι ὁ ἀσθενὴς ὑπέφερε ἀπὸ παρασθήσεις.

—Συνεχῶς μιλάει γιὰ δύο γράμματα μὲ τὰ ὁποῖα θά γίνῃ κάτοχος μεγάλης περιουσίας. Τὸ ἕνα θά τοῦ λῆθῃ ὅτι κληρονομεῖ φυτεῖες καουτσούκ στὴ Σουμάτρα καί τὸ ἄλλο κάτι ὀρυχεῖα στὴ Ν. Ἀφρική.

—Ἦταν τρομερὰ δύσκολη περίπτωσις, διηγόταν ἀργότερα ὁ γιατρός. Καί νά φανταστῆτε, ὅτι μόλις τὸν εἶχα γιατρέψῃ, ἔφθασαν καί τὰ δύο γράμματα!

A. R.

Ἡ δύναμις τῆς ἀγάπης

Οἱ περισσότεροι ἄνθρωποι πιστεύουν πὼς ἡ ἀγάπη εἶναι τὸ πῶς συναρπαστικό θέμα τοῦ κόσμου. Ἡ μικρὴ μαγικὴ αὐτὴ λέξι ἔχει μιὰ τεράστια κλίμακα ἐννοιῶν: μητρικὴ ἀγάπη καὶ ἀγάπη τοῦ ἐγὼ, πατρικὴ ἀγάπη καὶ ἀγάπη τῶν παιδιῶν γιὰ τοὺς γονεῖς, ἀδελφικὴ ἀγάπη, ἀγάπη τῆς πατρίδας καὶ τοῦ σπιτιοῦ, ἀγάπη τοῦ χρήματος καὶ ἀγάπη τῆς ἐξουσίας. Οἱ ἱεροκήρυκες μᾶς λένε νὰ ἀγαπᾶμε τὸ Θεό. Ὁ Ἰησοῦς μᾶς παρακινεῖ νὰ ἀγαπῶμε τοὺς ἐχθρούς μας. Ἡ ἀγάπη μπορεῖ νὰ κλείσῃ ὅλες αὐτὲς τίς ἐννοίες, ἀλλὰ ἡ κυρίαρχη ἐννοία εἶναι τῆς ἐρωτικῆς ἀγάπης.

Ἡ ἐρωτικὴ ἀγάπη στὸ πλήρωμά της μπορεῖ νὰ κλείσῃ μιὰ τεράστια κλίμακα συναισθημάτων καὶ παθῶν. Μπορεῖ νὰ συνδυάσῃ τὴν ταπεινοφροσύνη μὲ τὴν περηφάνεια, τὸ πάθος μὲ τὴν γαλήνη, τὴν προσβολὴ τοῦ ἐγὼ μὲ τὴν ἐξαφάνισί του. Μπορεῖ νὰ συμφιλίωσῃ τὸ ἔντονο πάθος μὲ τὴν τρυφερότητα, μπορεῖ νὰ κάμῃ τὴν σεξουαλικὴ ἐπιθυμία χαρὰ καὶ πραγματοποιήσῃ μιὰς πληρέστερης ζωῆς.

Ἐρωτας εἶναι ἡ ἀγάπη στὴν μεγαλύτερη ἔντασι, ἀγάπη συγκεντρωμένη σὲ ἓνα πρόσωπο κατὰ ἓνα ἐντελὸς ἰδιαίτερο τρόπο. Ὁ κεραυνοβόλος ἔρωτας εἶναι ἔ-

να πολὺ γνωστὸ φαινόμενο, ἀρκετὰ ἐκπληκτικὸ καὶ σὰν ἐπισημονικὸ γεγονὸς καὶ σὰν προσωπικὴ πείρα. Ὁ ἐρωτευμένος βρίσκει διαρκῶς ὑπὸ τὴν κυριαρχία τῆς μορφῆς τοῦ ἀγαπημένου προσώπου πού τοῦ ἀποδίδει κάθε ἀρετὴ καὶ ἀξία. Αὐτοὶ πού παρακολουθοῦν τὸ φαινόμενο ἀπ' ἔξω λένε πὼς οἱ ἐρωτευμένοι εἶναι «τρελλοὶ» ἢ «τυφλοὶ». Ὁ ἐρωτευμένος ἀπολαμβάνει μιὰ ἐντονὴ ζωτικότητα καὶ θρῖσκει ἐνα καινούργιο νόημα στὴ ζωὴ.

Γιὰ τὸν ἐρωτευμένο καὶ ἡ ἀπλή θεὰ τοῦ ἀγαπημένου προσώπου εἶναι μιὰ ἀγαλλίασι τῆς ψυχῆς καὶ τὸ ἀγγιγμά του μιὰ εὐλογία. Ὅταν ὅμως οἱ δύο ψυχὲς ταυτιστοῦν, τότε φθάνουν σὲ μιὰ περιοχὴ μαγικῆ. Τὸ αἶσθημα ὅτι βγαίνουμε ἀπὸ τὸν ἑαυτὸ μᾶς γιὰ νὰ ἐισδύσωμε σὲ μιὰ ἄλλη ὑπαρξί, εἶναι μιὰ χαρακτηριστικὴ ἐκδήλωσις τοῦ ἔρωτα.

Ὁ ἔρωτας εἶναι ἓνα συναισθημα παράλογο ἢ τουλάχιστον ἀσχετο μὲ τὴν λογικὴ. Οἱ συγκινήσεις πού μᾶς φέρνει εἶναι τόσο βίαιες, ὥστε παρασύρουν τὴν λογικὴ μας. Ὅσο, ἡ λογικὴ καὶ ἡ πείρα μποροῦν νὰ παίζουν τὸ ρόλο τοὺς ἀργότερα. Μπορεῖ ξαφνικὰ νὰ φθάσῃ κανεὶς σ' ἓνα σημεῖο ὅπου ἀνοίγουν τὰ μάτια του καὶ τότε ὁ ἔρωτας σταματᾷ,

ὅπως κάποτε εἶχε ἀρχίσει. Πολλὰ νεανικὰ αἰσθηματικὰ δράματα, παρ' ὅλο πὺς χαρίζουν ἀρκετὴ πείρα στὸ θυμὸ τους, γρήγορα ξεχνιοῦνται.

Εὐτυχῶς ὅμως γιὰ τοὺς ἄνθρώπους, ὁ ἔρωτας κάνει συχνὰ καλὴ ἐκλογὴ. Τότε ἡ λογικὴ καὶ ἡ πείρα τοῦ δίνουν μάτια γιὰ νὰ δῇ καὶ μποροῦν νὰ μεταβάλουν μιὰ προσωρινὴ τρέλλα στὴν ὠραιότερη καὶ σταθερώτερη ψυχικὴ ὑγεία.

Ἀνάμεσα στὸν ἔρωτα καὶ τὸ σεξουαλικὸ αἶσθημα ὑπάρχει μιὰ διαφορά. Τὸ σεξουαλικὸ αἶσθημα εἶναι πόθος καὶ συχνὰ λέγεται ἀνήθικο. Ἀλλὰ γιὰ τοὺς ἀληθινὰ ἐρωτευμένους, ἡ σεξουαλικὴ ἔνωσις ἔχει γιὰ κίνητρο ὅχι μόνον τὸν πόθο, ἀλλὰ καὶ τὸ αἶσθημα τῆς πλήρους ἐνώσεως τῶν δύο ἀνθρώπων.

Ἡ σεξουαλικὴ ὁρμὴ φανερῶνται στὴν ἐφηβεία, ἰσχυρὴ, νέα, συχνὰ τρομακτικὴ. Ὁ ἐφηβὸς ἀντιμετωπίζει σὰν βασικὸ τοῦ πρόβλημα τὸ πὼς θὰ ταυτίσῃ αὐτὴ τὴν καινούργια δύναμι μὲ τὴν προσωπικότητά του καὶ πὼς θὰ τὴν συνδυάσῃ μὲ τὴν ἀγάπην. Στὴν ἐφηβικὴ πάλι ἡλικία ξεσηκώνεται ὁ ρωμαντικὸς ἰδεαλισμὸς. Ἔτσι ἓνα ἄλλο πρόβλημα τῆς ἐφηβείας εἶναι πὼς νὰ συμφιλίωσῃ αὐτὸ τὸν ἰδεαλισμὸ μὲ τίς πρακτικὰς δυσκολίας τῆς ζωῆς.

Οἱ σεξουαλικὲς ἐπιθυμίες ἐμφανίζονται πολλὰ χρόνια πρὶν νὰ θέλῃ ἢ νὰ μπορῇ κανεὶς νὰ παντρευτῇ. Οἱ διάφοροι πολιτισμοὶ ἀντιμετώπισαν τὸ πρόβλημα μὲ διαφορετικὸν τρόπον.

Ὅσο, κανένας προηγμένος πολιτισμὸς δὲν ἔχει ὥς τώρα δώσῃ μιὰ λύσι στὸ πρόβλημα πού στὴν ἐποχὴ μας ἐξακολουθεῖ νὰ ὑπάρχῃ. Δὲν χωρεῖ ἀμφιβολία πὼς ὁ ὑπερβολικὸς συγχρωτισμὸς καὶ ἡ μεγάλη ἐπιείκεια εἶ-

ναι κάτι κακὸ γιὰ τὸ ἄτομο καὶ γιὰ τὴν κοινωνία. Ἀλλὰ καὶ ἡ καταπίεσις τοῦ σεξουαλικοῦ αἰσθήματος εἶναι τὸ ἴδιο καταστρεπτικὴ καθὼς καὶ τὸ αἶσθημα τῆς ἐνοχῆς πού δοκιμάζουν οἱ εὐαίσθητοι ἐφηβοὶ στὴν παραμικρὴ ἐκδήλωσις σεξουαλικῆς ἐπιθυμίας.

Ἡ πρώτη σύγκρουσις πού γίνεται μέσα στὸν νέο ἄνθρωπο εἶναι ἀνάμεσα στὴν ἀγάπην καὶ τὸ μῖσος. Τὸ μικρὸ παιδί ἀγαπᾷ τὴ μητέρα του γιὰ τὴν θλίπει σὰν πηγὴ χαρᾶς καὶ ἀσφάλειας. Ἀλλὰ θυμῶνεται καὶ μαζί της γιὰ τὴν αὐτὴ εἶναι ἡ δύναμις πού τὸ κυβερνᾷ καὶ τοῦ ἀρνεῖται μιὰ εὐχαρίστησις ἢ τοῦ παραμερίζει μιὰ ὁρμή. Τὰ ἐπιθετικὰ αὐτὰ αἰσθήματα τοῦ παιδιοῦ ἐρχονται γρήγορα σὲ ἐντονὴ ἀντίθεσι μὲ τὴν ἀγάπην του καὶ ἡ μόνη μέθοδος πού διαθεθεῖ γιὰ νὰ ἀντιμετωπίσῃ τὴ σύγκρουσις εἶναι νὰ πιέσῃ τὸ θυμὸ του βαθειὰ στὸ ἀσυνείδητο.

Ἀπὸ τὴν σύγκρουσις αὐτὴ τῆς ἀγάπης καὶ τοῦ μίσους κατὰ τὴν παιδικὴ ἡλικία πηγάζει τὸ πρῶτο αἶσθημα ἐνοχῆς, πού ἀποτελεῖ τὸν στοιχειώδη ἠθικὸ μηχανισμό. Ἀργότερα, γύρω ἀπ' αὐτὸν τὸν μηχανισμό κτίζεται τὸ οἰκοδόμημα τῆς συνειδήσεώς μας, ὁ τρόπος πού βλέπομε τὸ ὀρθὸ καὶ τὸ ἐσφαλμένο. Σ' αὐτὸ συνεργάζονται ἀσφαλῶς ἡ λογικὴ καὶ ἡ πείρα, ἡ φαντασία καὶ τὰ ἰδεώδη. Ἀλλὰ τὸ ὑπόστρωμα τῆς συνειδήσεως παραμένει «ἀσυνείδητο».

Τοῦτο ἀποδεικνύεται ἀπὸ παρατηρήσεις παιδιῶν πού ἀνατράφηκαν σὲ ἰδρύματα. Σὲ πολλὰ ἀπὸ τὰ παιδιά αὐτὰ δὲν ἀναπτύχθηκε ποτὲ συνειδήσις ἢ ἱκανότης ἀγάπης. Ἡ μητρικὴ ἀγάπη εἶναι λοιπὸν ἀπαραίτητη γιὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς συνειδήσεως καὶ τῶν συναισθημάτων τοῦ παιδιοῦ. Ἡ μητρικὴ ἀγάπη συντελεῖ ὥστε

ή σεξουαλική αγάπη να συνοδεύεται από την τρυφερότητα.

Θά ήθελα σάν βιολόγος, αλλά και σάν άνθρωπος, να υπογραμμίσω την μοναδική σημασία της αγάπης. 'Η υπογράμμιση αυτή είναι μια ανάγκη για την δοκιμασμένη εποχή μας, όπου ή βία και ή απογοήτευση έχουν συνενώσει τις δυνάμεις τους με την αναφομοίωση τεχνική πρόοδο για να δημιουργήσουν μια ατμόσφαιρα κυνισμού και ωμοῦ υλισμοῦ.

'Η αγάπη είναι απαραίτητη. 'Η μητρική αγάπη είναι απαραίτητη για την υγιεινή και ευτυχισμένη ανάπτυξη της ψυχής και του σώματος τῶν παιδιῶν. 'Η έρωτική αγάπη είναι απαραίτητη για την συνέχισι του ανθρωπίνου

γένους και την πλήρη ανάπτυξη του ατόμου. 'Η αγάπη του ὥ-
ραίου και ὄλων τῶν θαυμασίων πραγμάτων πού βρίσκονται γύρω μας είναι απαραίτητη για τη ζωή μας. 'Η αγάπη αυτή γεννᾷ μέσα μας τὸ σεβασμὸ καὶ τὸ αἶσθημα ὅτι δενόμαστε με τη ζωή ὁλόκληρη.

'Η αγάπη είναι ένα θετικό συναίσθημα, ένα πλάτεμα της ζωής. Μᾶς οδηγεί στην ὁλοκλήρωσι του ἑαυτοῦ μας καὶ ἀντισταθμίζει τὸ μῖσος καὶ τὰ καταστροφικά ἔνστικτα πού ζοῦν μέσα μας. Ὅπως εἶπε ἕνας ποιητῆς πού ἦταν συγχρόνως καὶ ἐπιστήμων, ὁ Ρόμπερτ Μπρίτζες, «...ἡ αγάπη είναι μιὰ φωτιά, πού μέσα στις φλόγες της καίεται κάθε κακὸ τοῦ κόσμου τούτου».

Ο Χένρυ Φόρντ συνήθιζε να πηγαίνει ὁ ἴδιος στὰ γραφεῖα τῶν ἀνωτέρων του ὑπαλλήλων τῆς ἐταιρίας του, ἀντὶ νὰ τοὺς καλῇ στὸ δικό του. Ὅταν κάποτε τὸν ρώτησαν γιατί τὸ ἔκανε αὐτό, ἀπάντησε:

—'Ανακάλυψα ὅτι ἀπὸ ἕνα ξένο γραφεῖο μπορῶ νὰ φύγω πολὺ γρηγορώτερα ἀπὸ ὅσο μπορῶ νὰ διώξω τὸν ἄλλον ἀπὸ τὸ δικό μου.

A. M.

☆

Τί δουλειὰ κάνει ἡ μεγάλη ἀδελφή σου; ρώτησε ἕνας μικρὸς τὸ φίλο του.
—Πλέκει σ' ἕνα γραφεῖο.

Up.

Τοῦ G. PASQUIER

Μπορῶ νὰ φθάσω

τὰ ἑκατό;

Ἡ Σάρα Μπερνάρ ἑξακολουθοῦσε νὰ θγαίνει στὴ σκηνὴ κάθε θράδυ με μεγάλη ἐπιτυχία ὡς τὰ 79 τῆς χρονία. Ὡστόσο ὅταν ἦταν 69 ἐτῶν τῆς ἔκοψαν τὸ ἕνα τῆς πόδι. Καὶ ὑπέφερε πολὺ ἀπὸ δυνατοὺς πόνους τοῦ νεφροῦ. Τὴν ἐποχὴ ἐκείνη ἔφυγε γιὰ μιὰ περιοδεία στὴν Ἀμερική.

Μιὰ μέρα στὴ Νέα Ὠρκη, ὁ γιατρός της, βλέποντας πὼς δὲν μποροῦσε νὰ μιλήσῃ ἀπὸ τὸν πόνο πῆρε τὴν πρωτοβουλία νὰ ἀναβάλλῃ τὴν παράστασι. Ἀμέσως ἡ διάσημη τραγωδός, βρίσκοντας ὅλη τὴν ἐτοιμότητά της, τοῦ πῆρε ἀπὸ τὸ χέρι τὸ τηλέφωνο καὶ τοῦ ζήτησε νὰ τῆς κἀνῃ μιὰ καταπραυντική ἔνεσι. Τὴν μετέφεραν στὴ σκηνὴ ὁ σῶφρ της καὶ δυὸ ὑπηρετὲς καὶ ἐκεῖνο τὸ θράδυ ἔδωσε μιὰ ἀπὸ τίς καλύτερες παραστάσεις της. Τότε κατὰλαθα, ἔλεγε ἀργότερα ὁ γιατρός της, γιὰ τὴν τέτοια γυναῖκα δὲν μποροῦσε νὰ πεθάνῃ νέα.

Γιατὶ ἄλλως τε βλέπουμε σήμερα τόσοις ἀνθρώπους νὰ ἐπιδεικνύουν στὰ 70 τοὺς χρονία τὴν δραστηριότητα πενήνταρῶν ἢ καὶ ἀκόμη νεωτέρων; Ἐργάζονται, παίρνουν ἐνεργὸ μέρος

στὴν δημόσια ζωὴ, κάνουν μεγάλα ταξίδια καὶ ὅλα αὐτὰ σὲ μιὰ ἡλικία πού οἱ πατέρες μας δὲν ἄφηναν τὴν πολυθρόνα τοὺς δίπλα στὴ φωτιά.

Ἀπὸ χρόνια τώρα οἱ γιατροὶ προσπαθοῦν νὰ μετρήσουν τὸν ρυθμὸ τῆς καρδιάς τῶν γέρον, τὴν ἱκανότητα τῶν πνευμόνων τοὺς, τὴν ἐλαστικότητα τῆς σπονδυλικῆς τοὺς στήλης, χωρὶς ὅμως νὰ κατορθώσουν νὰ φθάσουν σὲ κάποιο συμπέρασμα.

Μιὰ Ἀμερικανίδα γιατρός, ἡ κ. Ντάνιμαρ, τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Νιού Χάμσαϊρ, ἀποφάσισε νὰ προσεγγίσῃ τὸ πρόβλημα ἀπὸ τὴν ἀνάποδη. Μελέτησε τὸ χαρακτήρα καὶ τὴ ζωὴ 2.000 περιπυ ἀνθρώπων τῆς χώρας της πού εἶχαν φθάσει ἢ πλησίαζαν τὰ 100 τοὺς χρονία. Τὰ ἀποτελέσματα τῆς ἔρευνας αὐτῆς ἀνατρέπειν ὅλα ὅσα ξέραμε ὡς σήμερα.

Ὡς τώρα, νομίζαμε πὼς γιὰ νὰ ζήσῃ κανεὶς πολλὰ χρονία, ἔπρεπε νὰ εἶναι πλούσιος, ξένοιαστος, νὰ μὴν κουράζεται καὶ νὰ ἀπολαμβάνῃ τὴ ζωὴ τῆς ἐξοχῆς. Ὡστόσο οἱ περισσότεροι ἑκατοχρονίτες τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν ζοῦν σὲ περιοχὲς πού ἡ ζωὴ εἶναι γρήγορη καὶ κοπιαστική καὶ ὄχι στὴν Καλιφόρνια ἢ στὴν Φλωρίδα, ὅπου ἀποσύρονται

ΓΕΡΑΣΑΤΕ:

1. Αποφεύγετε να περάσετε τις διακοπές σας στο ίδιο μέρος δυο χρόνια συνέχεια;
2. Θα μπορούσατε να αντιμετωπίσετε την ιδέα να κάνετε ένα ομαδικό ταξίδι;
3. Είστε πάντα έτοιμος να δεχθήτε μια πρόσκληση ή να πάτε ταξίδι έστω και αν αυτό προσθέτει κόπωση;
4. Σας αρέσει η Έντιθ Πιάφ και η τζάζ;
5. Όταν αισθανθήτε μια άδιαθεσία πηγαίνετε χωρίς διαταγμό να συμβουλευθήτε το γιατρό;
6. Το θεωρείτε ζήτημα τιμής να μην ζητάτε τις έκδηλωση-σεις σεβασμού που δικαιούσθε λόγω της ηλικίας σας;
7. Δέχεσθε με ευχαρίστηση τα άπρόοπτα που έρχονται να διακόψουν την επαγγελματική μονοτονία;
8. Αισθάνεσθε πάντα άνετα μπροστά σε συναδέλφους σας πιο νέους;
9. Φοβάσθε τη στιγμή που θα αναγκαστήτε να πάρετε την σύνταξί σας;
10. Είστε ευχαριστημένος με τη ζωή σας; Νομίζετε πως ακόμη και οι αποτυχίες και οι απογοητεύσεις σας πλούτισαν ψυχικά;
11. Είστε έπιεικής για τους άλλους;
12. Δέχεστε να θυσιάσετε την άνεση ή τις συνήθειές σας για να κάνετε μια εξυπηρέτηση;
13. Σας αρέσει να κάνετε δώρα — εκπλήξεις;
14. Σας αρέσουν τα καινούργια πράγματα που παρουσιάζονται στην αγορά; Έπισκέπτεστε τακτικά τις εκθέσεις;
15. Είστε ικανός να υποστηρίξετε με πάθος τις ιδέες σας;

Στις απαντήσεις σας κάθε «Ναι» αξίζει πέντε βαθμούς υπό τον όρο ότι δεν κάνετε ζαβολιές!

συνήθως οι εκατομμυριοχιοι. Όποτε η ζωή δεν παρατείνεται χάρι στην ήρεμία και την αδράνεια. Άνάμεσα στους αιωνόβιους σπάνια υπάρχουν άνθρωποι: πάμπλουτοι ή πολύ φτωχοί.

Τά 98% είναι παντρεμένοι και έχουν αποκτήσει, περισσότερα παιδιά από τους συμπατριώτες τους (σε αναλογία 4 προς 2). Δοκίμασαν δυστυχίες και στενο-

χώριες, αλλά οι περισσότεροι τους άγνοουν το μίσος και το φθόνο, τον θυμό και τη ζήλεια. Και μέσα στις μεγαλύτερες δυσκολίες της ζωής τους έδειξαν πάντα άκλόνητη αισιοδοξία.

Σύμφωνα με την γιατρό Ντάμπαρ το μυστικό της μακροζωιάς τους είναι ότι ήξεραν να δαμάσουν στον ψυχολογικό τομέα τις δυσκολίες της κρίσιμης ηλικίας

δηλαδή άνάμεσα στα 50 και τα 70, μια περίοδο τόσο σημαντική όσο και η ήβη. Και στη μία και στην άλλη γίνονται στόν οργανισμό θαθείες μεταβολές που άναστατώνουν τις σχέσεις του άτόμου με τον γύρω του κόσμο.

Ένα άλλο κοινό χαρακτηριστικό τών αιωνοβίων είναι το πάθος τους για τήν δράση. Ποτέ δεν μένουν με σταυρωμένα χέρια. «Ό άνθρωπος τών 65 έτών που αισθάνεται ότι βρίσκεται σε καλή φόρμα θέλει να δουλέψη με κάθε θυσία. Και θα διατηρήση τήν ύγεια του χάρι στην έργασία», συμπεραίνει η γιατρός Ντάνμπαρ. Τοúτο σημαίνει πως η μακροζωία εξαρτάται περισσότερο από τον ένθουσιασμό και τήν φρεσκάδα της ψυχής, παρά από τήν κατάρταση τών σπλάχνων μας. «Η δύναμη ζωής του άτόμου ξεφεύγει από τον κύκλο της χημείας, λέει ο Δρ. Γκάμπερτ που έχει άφοσιωθή στην μελέτη της γεροντικής ηλικίας. Καμμία κλινική εξέταση, καμμία άκτινογραφία, καμμία άνάλυση δεν μπορεί να μετρήση τον συντελεστή «ζωτικότητα» του ανθρώπου...»

Έτσι τήν τελευταία λέξη τήν έχει η ψυχολογία. Στη σελ. 26 σας δίνουμε ένα τέστ που θα σας βοηθήση, αν πλησιάζετε τα πενήντα, να εκτιμήσετε τί πιθανό-

τητες έχετε να ξεπεράσετε τη δύσκολη καμπή.

“Αν έχετε κάτω από 25 βαθμούς έχετε τήν τάση να συνθηκολογήσετε με τα γηρατειά. “Η άρνησι να πεθάνετε δεν είναι άρεκτη για να διατηρηθήτε στη ζωή. Περιμένετε άκόμη χαρές από τη ζωή; “Ισως μια άπογοήτευσι, μια θαθεία λύπη ή κάποιο άσυνείδητο αίσθημα ένοχής συνέτειναν ώστε να χάσουν για σας το χρώμα τους όλες οι χαρές του κόσμου.

Βιαστήτε λοιπόν να ξεετάσετε τήν συνειδησί σας αν θέλετε να περάσετε καλά γεράματα.

“Αν οι βαθμοί σας είναι από 30 έως 50 έχετε πιθανότητες να υπομείνετε με έλαφριά καρδιά τις δυσκολίες της ηλικίας.

“Από τους 55 βαθμούς και άνω μπορείτε να προχωρήσετε με το κεφάλι ψηλά, το μέτωπο άρρυτίδωτο. “Άλλωστε αυτό θα πρέπει ήδη να κάνετε για να φτάσετε σ’ αυτό το άθροισμα.

Τέλος, αν πετύχετε το μεγαλύτερο σύνολο, δηλαδή 75 βαθμούς, έτοιμασθείτε να δεχθήτε στην επέτειο τών 100 έτών σας τα συγχαρητήρια όλων. Και τότε θα μπορούτε να πητε στους δημοσιογράφους: «Νεαροί μου φίλοι, η ζωή είναι πολύ ωραία για να σκεφθώ άκόμη να τήν αφήσω.»

Α ν ήξερα κάτι χρήσιμο για μένα και επίζημιο για τήν οικογένειά μου θα το έβγαλα άμέσως από το νου μου.

“Αν ήξερα κάτι χρήσιμο για τήν οικογένειά μου και κακό για τον τόπο μου, θα φρόντιζα να το ξεχάσω.

“Αν ήξερα κάτι χρήσιμο για τήν πατρίδα μου, αλλά επίζημιο για τήν Εύρώπη ή χρήσιμο για τήν Εύρώπη και επίζημιο για το ανθρώπινο γένος, αυτό θα το έβλεπα σαν μια άμαρτία.

ΔΗΛΗΤΗΡΙΟ ΣΤΟ ΠΙΑΤΟΣΑΣ!

Του
P. DESCHAUX

Σ'έ κάθε στίτι υπάρχει κι' ένα έργαστήριο δηλητηρίων, ή κουζίνα! Έλεγε ένας από τους καθηγητάς του 'Ινστιτούτου Διαιτητικής 'Υγιεινής της Γαλλίας.

Κάθε σπουδαία μαγείρυσσα, άπληροφόρητη για τις χημικές συνέπειες που έχουν τά άριστουργήματά της, είναι έν άγνοία της μιά φαρμακεύτρια. Πολλές γυναίκες κάνουν μόνες τους τη διαγνώσι ποιό φαγητό θλάπτει τά μέλη της οικογένειάς τους. 'Υπάρχουν όμως και άνεπαίσθητα φαρμακώματα, που δέν μπορείς ούτε νά τά υποψιαστής. Οί μισοί πελάτες τών γιατρών είναι θύματα της κουζίνας του σπιτιού τους.

☆

Ποιοί είναι λοιπόν αυτοί οί φοβεροί και κρυφοί έχθροί μας; Κάθε είδικός έχει τις άντιλήψεις του: ό όπαδός της φυτοφαγίας καταδικάζει τό κρέας σ' όλες του τις μορφές, ένώ τέσσαρα στά πέντε μέλη της 'Ιατρικής 'Ακαδημίας δέν έννοούν τί θα πη φαί χωρίς κρέας.

'Εξ άλλου, τό πιό γνήσιο δηλητήριο, τό πιό θέβαιο, μπορούν

θαυμάσια νά τό άνεχθούν πολλοί, σέ μικρή δόσι. Τό ίδιο δηλητήριο μπορεί στό τέλος, ύστερα από μακρόχρονη χρήση, νά άρρωστήση και νά σκοτώσι έν άνθρωπο, χωρίς κι' αυτός νά τό καταλάβη.

'Ανάμεσα στις συνηθισμένες τοξικές ούσιες που παρασκευάζονται στην κουζίνα μας, βρίσκονται τά πιό άπίθανα πράγματα: Τά «μάτια» που υπάρχουν στις πατάτες περιέχουν σολανίνη, μία ούσια που κάνει τις πατάτες επικίνδυνες όσο και τά φαρμακερά μανιτάρια. Κάνουν στό κουνέλι ένεσι σολανίνης και τό κουνέλι πεθαίνει. Καθαρίζετε λοιπόν προσεκτικά τις πατάτες σας.

'Αλλο πολύ επικίνδυνο δηλητήριο: ή σίκαλη, που έχει προσβληθή από έρυσίθη (καπνιά) και που ό κόκκος της γίνεται μαύρος. Τό ψήσιμο δέν καταστρέφει την τοξική δύναμη της έρυσίθης της σίκαλης, που μπορεί νά κάνει θλαβερό τό μαύρο ψωμί. Σ' αυτήν άπέδιδαν την έκατόμβη του Πόν Σαίντ 'Εσπρί, όπου τους θανάτους τους προκαλούσε τό ψωμί. 'Αλλά μέσα σέ κείνο τό ψω-

μί που έτρέλλαινε και σκότωνε τους ανθρώπους, δέν υπήρχε μήτε κόκκος από σίκαλη. Την καταστροφή την προκάλεσε ένα χημικό προϊόν που χρησιμοποιούσαν για την άπολύμανσι τών μυλων.

Τά κουκούσια του ροδάκινου, ψημένα ή ώμά, περιέχουν ένα θανάσιμο δξύ. Είκοσι δύο άμύγδαλα από ροδάκινο προκαλούν τό θάνατο. Τά πικραμύγδαλα είναι γενικά τοξικά. Οί χημικοί είναι κατηγορηματικοί πάνω σ' αυτό τό σημείο: μήν κάνετε κατάχρησι άμυγδαλωτών.

Τό κουκούσι του κερασίου είναι πλούσιο σέ ύδροκυανικόν δξύ, αυτό τό όλέθριο κυάνιο, που στον καιρό του πολέμου τό είχαν πάντα επάνω τους οί μυστικοί πράκτορες, σέ δόσι ίκανή νά δράση άποφασιστικά.

'Ολοι γνωρίζουν ότι ένα πιό-τό μυδια μπορεί νά προκαλέσι σοβαρά άτυχήματα και συχνά θανατηφόρα, φθάνει έστω και ένα μυδι νά έχει άρρωστο σηκώτι. Τό μυδι περιέχει τότε μυτιλιτοξίνη, που συγκλονίζει φοβερά τον ανθρώπινο οργανισμό. 'Η τοξίνη αυτή καταστρέφεται μόνη της μέσα σέ περιβάλλον πολύ άλκαλικό ή ισχυρά όξινο. Οί ειδικοί συνιστούν νά παρασκευάζονται τά μυδια μέ ξύδι ή μέ διττανθρακική σόδα.

Τό γαλάκτωμα και τά αυγά του ψαριού, στην εποχή της φθορίας, είναι φορτωμένα μέ θλαβερές ούσιες.

'Εκτός από αυτά τά είδικά δηλητήρια, άκόμη και τά ύγιεινότερα φαγητά μπορούν νά γίνουν τοξικά μέ τό ψήσιμο. Τό βούτυρο, παραδείγματος χάριν.

'Όταν τό βούτυρο κάψη στους 120 βαθμούς, γίνεται μαύρο και δηλητήριο. Συνηθίζουν νά τηγανίζουν τά μυαλά και τό ψάρι μέ πολύ καυτό βούτυρο. 'Αλλά τό

πολύ καμμένο βούτυρο περιέχει ένα ισχυρό δηλητήριο, την άκρολείνη. Στους 120 βαθμούς για τό βούτυρο, στους 190 βαθμούς για τό λάδι, ή τήξις τών λιπαρών ούσιων χωρίζει τά λιπαρά δξέα από τη γλυκερίνη. Αυτή τη στιγμή σχηματίζεται ή άκρολείνη. 'Η κ. Ροντουάν, ή διάσημη διαιτολόγος, μοναδική γυναίκα μέλος της 'Ιατρικής 'Ακαδημίας της Γαλλίας, θεωρεί την άκρολείνη όχι μόνο σαν ένα άμεσο τοξικό, σαν μιά άπ' εύθείας δηλητηριώδη ούσια, αλλά και σαν καρκινογόνο παράγοντα. 'Η κ. Ροντουάν άνέφερε πώς είδε καρκίνους του ήπατος που προκλήθηκαν σχεδόν θέβαια από τη συνήθεια χρησιμοποίησης πολυκαμένου βουτύρου.

Τά μαγειρευμένα μέ τέτοιο βούτυρο φαγητά, θεβαιώνουν οί γιατροί, είναι ή καταστρεπτικότερη μαγειρική επινόησις.

Τό αυγό δέν πρέπει νά ψήνεται ποτέ περισσότερο από δώδεκα λεπτά. Σφίγγει στά έννέα λεπτά. Στα είκοσι λεπτά, τό σφικτό αυγό θλάζει μέ τό ψήσιμο ύδροθειϊκόν δξύ.

Μερικές κονσέρβες παρασκευασμένες μέ «συντηρητικά», μέ χημικά δηλαδή προϊόντα, που δέν εισχωρούν μέσα στη φυσιολογική σύνθεσι του ζωντανού κυτάρου, μπορούν νά γίνουν τοξικά, όταν τά τρώη κανείς συχνά, λέει ό καθηγητής της τοξικολογίας Φάμπρ. Καθώς διυλίζονται μέσα στον οργανισμό, τά προϊόντα αυτά προκαλούν διάφορες διαταραχές. Καί δέν πρόκειται για τις δηλητηριάσεις που προκαλούνται από τις κονσέρβες, που μπορούμε νά μαντεύσωμε την κακή τους κατάστασι από τό φούσκωμα του κουτιού. Αυτή ή διαστολή, αυτό τό φούσκωμα του κουτιού όφείλεται στη ζύμωσι τών φυλακισμένων άεροβίων,

πού είναι αρκετά ισχυρά ώστε να παραμορφώνουν το σχήμα του μεταλλινού κουτιού.

Τα αερόβια αυτά αποτελούν δλόκληρο κεφάλαιο στις μαγειρικές δηλητηριάσεις. Πρόκειται για έκθετα μικρόβια, που ζουν επάνω στα ρούχα μας, που τ' ανασαίνομε αδιάκοπα και που δεν είναι τοξικά όσο μένουν στον ελεύθερο αέρα. Όταν όμως κλειστούν, τότε στερημένα από αέρα, πολλαπλασιάζονται και γίνονται φαρμακερά. Χρειάζονται 120 βαθμοί θερμότητας για να εξουδετερωθούν τα θλαθερά αερόβια. Και σπάνια χρησιμοποιείται στην κουζίνα μια τέτοια θερμοκρασία.

—“Ας πάρωμε τὰ κυνήγια. Τὰ αφήνουν να σιτεύουν επειδή τα βρίσκουν πολύ σκληρά όταν τρώγονται φρέσκα. Τό κρεμοῦνε δυό τρείς μέρες σ' ένα μέρος στεγνό που τὸ χτυπάει πολύ ὁ αέρας.

“Αν ὁ λαγὸς σκοτώθηκε ἀπὸ μακρυὰ μὲ μιὰ σφαῖρα πού δὲν τοῦ κατέστρεψε τὴν προθιά, ὁ κίνδυνος εἶναι περιορισμένος. Τὰ μικρόβια πού πολλαπλασιάζονται πλημμυρίζουν τὸ κρέας, τρέχουν ἐπάνω στοὺς μῦς του, τοὺς μαλακώνουν. Οἱ κίνδυνοι δηλητηρίασεως εἶναι περιορισμένοι.

“Αν ὅμως τὸ ζῶο σκοτώθηκε ἀπὸ κοντὰ, ἂν ἔχει ἀνοικτὸ τραῦμα, τὰ κλεισμένα κάτω ἀπὸ τὸ δέρμα μικρόβια γίνονται μολυσματικά. Ὁ λαγὸς ἐπειτα ἀπὸ σαράντα ὀκτὼ ὥρες δὲν εἶναι πιά σιτεμένος, ἀλλὰ ἀποσυντεθειμένος. Ὅσοι τὸν τρῶνε κατόπιν ἐκτίθενται σὲ σοβαροὺς κινδύνους δηλητηριάσεως. Ὅταν ἀγοράζετε κυνήγι, λένε οἱ εἰδικοί, νὰ προσέχετε νὰ εἶναι ἀνέπαφη ἢ προθιά ἢ τὸ φτέρωμά του.

“Ὅταν πρόκειται γιὰ ἀγριογούρουνο πού οἱ κυνήγοι γενικά τὸ κομματιάζουν καὶ τὸ μοιράζον-

ται μεταξύ τους, τότε ἡ μόλυνσι εἶναι θεθαία. Μιὰ μόνη ἀσηψία ὑπάρχει: Νὰ μαγειρευτῇ τὸ θήραμα μαρινάτο. Τὰ ἀναερόβια δὲν μποροῦν νὰ ζήσουν μέσα σὲ ὕξινο περιβάλλον. Τὸ ξύδι τὰ σκοτώνει.

Τὸ ἴδιο ἰσχύει καὶ γιὰ τὸ κρέας τοῦ κρεοπωλείου. “Ενα κομμάτι βοδινὸ κρέας κρεμασμένο στὸν αέρα, ἀκόμα καὶ ὅταν θρίσκεται σ' ἐπαφή μὲ τὴ σκόνη τοῦ δρόμου, ἀλλὰ δὲν τὸ ἔχουν μαλάξει ἀνθρώπινα χέρια, εἶναι λιγώτερο ἐπικίνδυνον ἀπὸ τὸ τυλιγμένο μὲ σελοφάν κρέας πού θγαίνει μέσ' ἀπὸ τὸ ψυγεῖο ἀφοῦ ἔμεινε κλεισμένο δυό-τρείς μέρες μακριὰ ἀπὸ τὸν αέρα. Γιατί, πραγματικά, τὸ κλεισμένο κρέας διαποτίστηκε ἀπὸ τὰ αερόβια μικρόβια τοῦ χασάπη. Βρίσκεται κλεισμένο μέσα στὸ χαρτί. Τὰ μικρόβια μακριὰ ἀπὸ τὸν αέρα γίνονται ἀναερόβια καὶ δηλητηριώδη. Δὲν πολλαπλασιάζονται ὅταν μείνουν μέσα σὲ ἄρκετὰ ἰσχυρὸ ψῦχος. Ἀλλὰ ὅταν τὸ τυλιγμένο μέσα σὲ σελοφάν κρέας βγῇ ἀπὸ τὸ ψυγεῖο καὶ μείνῃ λίγο χρόνον στὴ θερμότητα τοῦ περιβάλλοντος, τότε τὰ ἀναερόβια πολλαπλασιάζονται καὶ δημιουργοῦν ζυμώσεις.

Νὰ γιατί πρέπει ν' ἀποφεύγωμε ὅλα τὰ κρέατα πού εἶναι ἐτοιμασμένα ἐκ τῶν προτέρων. Ὁ χασάπης ἔδωσε μέσα στὸ πακέτο τὰ μικρόβια καὶ τὶς ζυμώσεις. “Αν τὸ κρέας ἀργήσῃ ἐπειτα νὰ καταναλωθῇ, τότε μπορεῖ νὰ σηματοθετῇ θανατηφόρος τοξίνη.

Αὐτὰ τὰ ἴδια μικρόβια εἶναι ἡ αἰτία πού πρέπει νὰ ἀποφεύγωμε τὰ ξαναζεσταμένα φαγητά.

Ἡ ἐπαφή μὲ τὸν αέρα φортώνει τὰ φαγητὰ μικρόβια. Ἐνῶ κρυώνουν, τὰ μικρόβια αἰχμαλωτίζονται ἀπὸ τὸ λίπος, ἀπὸ τὶς σοῦπες, ἀκόμη καὶ ἀπὸ τὰ χορταρικά, ἰδίως τὶς πατάτες, τὰ κα-

ρῶτα, τὰ πράσινα φασολάκια. Ὅταν ξαναποῦνε στὴ φωτιά 50 — 85 βαθμῶν τὰ σκόρπια μικρόβια πολλαπλασιάζονται μὲ πολὺ ἔντονον τρόπο καὶ σερβίρονται, μολυσματικά καθὼς εἶναι, μαζὶ μὲ τὸ ζεσταμένο φαγητό. Κάθε φορά, ἓνα τέτοιο ζεσταμένο φαγητό εἶναι πραγματικὴ ἐπίθεσις ἐναντίον τοῦ οργανισμοῦ.

Κι' ὅμως ἑκατομῦρια ἀνθρώποι τρῶνε κάθε μέρα στὸ οἰκογενειακὸ τραπέζι, στὸ ἐστιατόριο ἢ στὸ συσσίτιό τους ξαναζεσταμένο φαγητό. “Αν δὲν ὑποφέρουν ἀπ' αὐτό, τὸ χρωστοῦν στὸν ἀνθρώπινο οργανισμό τους πού εἶναι πλασμένος γιὰ ν' ἀντιστέκεται σ' ἀναρίθμητες ἐπιθέσεις καὶ προσβολές μικροβίων. Πόσες ὅμως ἀσθένειες στὸ σηκώτι, στὸ στομάχι, στὰ ἔντερα, στὰ νεφρὰ μένουν ἀνεξήγητες!

Μερικοὶ διαιτολόγοι καταγγέλλουν ὡς ἐπικίνδυνες τὶς συνηθισμένες μεθόδους μαγειρικής. Τὰ χορταρικά πού μαγειρεύονται στὸν ἀχνὸ ἢ μέσα σὲ λίγο νερὸ εἶναι θλαθερά λένε. Καθὼς ὑποβάλλονται στὴ θερμότητα μέσα σὲ κλειστὸ δοχεῖο, οἱ ἰδιότητες πού ἔχουν συγκεντρώνονται, ἢ γεῖσις τους γίνεται πικρή. Εἶναι τότε ὑπερβολικά ἐρεθιστικά γιὰ τὸν οργανισμό. Προκαλοῦν σπασμωδικὸ βῆχα, ἀγχος, ἔκζεμα. Οἱ εἰδικοί λένε ὅτι τὰ χορταρικά πρέπει νὰ θράζονται μέσα σὲ πολὺ νερὸ καὶ ποτὲ στὸν ἀχνό.

Ἀντίθετα ἀπὸ ὅ, τι νομίζουν οἱ πολλοί, εἶπε ὁ γιὰτρός Καρτόν, τὰ πράσινα χόρτα εἶναι ἐφωδιασμένα μὲ μεγάλη ἐνεργητικὴ δύναμι, πού εὐκολὰ διεγείρει. Γι' αὐτὸ τὸ λόγο, δὲν πρέπει νὰ τὰ τρώμε μαζὶ μὲ τὸ κρέας οὔτε μὲ τὸ ψάρι, οὔτε μὲ τὰ ἀμυλώδη... Αὐτὸ ὅμως εἶναι ζήτημα δίαιτας, πέψεως καὶ ὄχι πιά ἀληθινῆς τοξικότητας.

Οἱ τοξικολόγοι, οἱ εἰδικοί στὰ δηλητήρια, εἶναι ἐξ ἄλλου πολὺ πιὸ συγκαταβατικοὶ ἀπὸ τοὺς διαιτολόγους.

Οἱ τελευταῖοι αὐτοὶ καταγγέλλουν ὅτι μέσα στὸν καφέ ὑπάρχει ἓνα δηλητήριο, ὄχι ἡ καφεΐνη πού ὑποδοθεῖ εὐχάριστα τὴν καρδιά ἐνῶ εἶναι γιὰ μερικοὺς διεγερτικὴ ὅταν γίνεται κατάχρησι, ἀλλὰ ἡ καφεόνη. Ὁ καφές θὰ ἦταν πολὺ λιγώτερο ἐπικίνδυνος, λένε, ἂν καθουρδίζεταν ἐλαφρὰ χωρὶς νὰ μαυρίζῃ. Ὅταν καθουρδίζεται ὁ καφές δὲν πρέπει ποτὲ νὰ ἀποκτᾷ χρῶμα σκουρότερο ἀπὸ τὸ ποῦρο τῆς Ἀθάνας. Ὅταν καίεται ὁ καφές θγαίνει λάδι πού εἶναι γεμάτο τοξικὴ καφεόνη. Μὲ τὸ καθουρδισμα φορτῶνεται καὶ μὲ κατράμι, πού θεωρεῖται, γενικά, οὐσία καρκινογόνος.

Ὁ Γαλλικὸς καφές ἔπρεπε νὰ πίνεται ἀμέσως μετὰ τὸ φιλτράρισμά του. Ὅταν μείνῃ πολλὴν ὥρα γίνεται ἐπικίνδυνος. Δὲν πρέπει νὰ θράζεται ποτὲ οὔτε καὶ νὰ ζεσταίνεται. Τὸ ἴδιο καὶ τὸ τσάι, δὲν πρέπει νὰ στέκεται ζεματισμένο περισσότερο ἀπὸ τρία λεπτά.

Ἀλλὰ ὁ καθηγητὴς Φάμπρ, φαρμακολόγος, δείχνει σχετικὰ κάποιον σκεπτικισμό:

—“Ὅταν τὸ ζεμάτισμα τοῦ τσαγιοῦ καὶ τοῦ καφέ παρταθῇ πολὺ, λείει, θγαίνουν οὐσίες πικρὲς καὶ στυπτικές, πού δὲν εἶναι γι' αὐτὸ τὸ λόγο καὶ τοξικές. Δὲν μπορούμε νὰ δνομάζωμε δηλητήρια ὅλες τὶς οὐσίες πού δὲν τὶς δέχονται μὲ εὐκολία μερικοὶ ὀργανισμοί. Οἱ ἀλλεργίες εἶναι ἀναρίθμητες. Τὸ φρέσκο ψάρι εἶναι πολὺ ὑγιεινὴ τροφή. Ὑπάρχουν ὅμως ὀργανισμοὶ πού δὲν τὸ ἀνέχονται.

—Τὸ ψυγεῖο τοῦ σπιτιοῦ προσφέρει καμμιὰν ἐγγύησι καὶ προστασία ἀπὸ τὸν πολλαπλασιασμὸ τῶν δηλητηριωδῶν μικροβίων;

—Τὸ ψῦχος γενικά εἶναι ἕνας ἐχθρὸς τοῦ πολλαπλασιασμοῦ τῶν βακτηριδίων. Ἀλλὰ τὸ ψῦχος τῶν ψυγείων τοῦ σπιτιοῦ εἶναι ψῦχος σχετικό, πού διαρκεῖ μονάχα γιὰ περιορισμένο χρονικὸ διάστημα.

Καὶ νὰ παρηγορηθοῦμε: Ἄς τὸ πάρωμε ἀπόφασι πὼς κάθε μέρα θάζομε στὸν ὁργανισμό μας δηλητήρια παντὸς εἶδους. Ἀντιδροῦμε μερικὲς φορές μὲ τρόπο ἀξιοθρήνητο καὶ στὰ ὑγιεινότερα φαγητά. Ἡ χώνευσι εἶναι πρὶν ἀπ' ὅλα ζήτημα διαθέσεως. Ἡ κουζίνα εἶναι μιὰ λαχτάρα. Διεγείρετε τὴ λαχτάρα αὐτὴ στὸ ἔπακρο μὲ τὴ μυρωδιά, τὸ χρῶμα, τὴν ὀρεκτικὴ νοστιμάδα καὶ θὰ μπορέσετε νὰ φάτε καὶ τὰ πιὸ δυσκολοχώνευτα φαγητά. Χωνεύουμε μὲ τὸ κεφάλι καὶ μὲ τὴ φαντασία περισσότερο παρὰ μὲ τὸ στομάχι καὶ τὰ ἐν-

τερὰ μας. Τὰ καλύτερα ἀντίδοτα ἐναντίον τῶν δηλητηρίων τῆς κουζίνας εἶναι ἡ ἀγάπη, ἡ εὐτυχία νὰ κάθεται κανεὶς σ' ἕνα χαρούμενο τραπέζι ἀνάμεσα σὲ δικούς ἢ σὲ φίλους. Νὰ γιατί ἀνεχόμεστε καλύτερα τὴν κουζίνα τοῦ σπιτιοῦ μας. Νὰ τρῶμε μ' εὐχαρίστησι καὶ θὰ χωνεύουμε καλὰ. Μιὰ ἀνοησία δὲν εἶναι τὸ ὀρεκτικὸ ἀπὸ διαιτητικὴν ἀποψι; Ἀλήθεια εἶναι! Ὅταν ὅμως τὸ ὀρεκτικὸ εἶναι ἕνα ἡθικὸ ξεκούρασμα, ἕνα ξέσκασμα, ἂν κάνη νὰ μαντεύονται τὰ φαγητὰ πού ἐτοιμάζονται καὶ διεγείρη τελικὰ τὴ χαρὰ τῆς ζωῆς δὲν εἶναι καὶ τόσο κακό. Νὰ τρῶτε μὲ χαρὰ. Θὰ χωνεύετε τότε τὰ καλύτερα πράγματα πού εἶναι τὰ θλαστέωτερα. Οἱ στομαχικὲς ἀρρώστειες δημιουργοῦν τὴν κακὴ διάθεσι. Μὰ ἡ καλὴ διάθεσι φτιάχνει τὰ γερά στομάχια!

Μιὰ φορὰ ὁ Ἀϊνσταϊν πήρε ἀπὸ μιὰ ὀργάνωσι ἕνα γράμμα: «Ξέροντας πὼς εἰστε ὁ μεγαλύτερος στοχαστὴς τοῦ αἵωνος, θὰ σὰς εἴμαστε εὐγνώμονες, ἂν μᾶς γράφατε μὲ λίγα λόγια ποιά θέματα ἀπασχολοῦν τὴν σκέψιν σας».

Καὶ ἡ ἀπάντησις: «Ὁ Θεός, ἡ Πατρίδα, ἡ γυναίκα μου, τὰ Μαθηματικά, ἡ Ἀνθρωπότης, ἡ Εἰρήνη».

C. Tabor

☆

Οἱ οἱ μεγάλοι ἄνδρες χάνουν ὅταν τοὺς δῆς ἀπὸ κοντά.

M. Ράινχαρτ

Ὁ παλιὸς δάσκαλος τῆς νέας τέχνης

Πῶλ Σεζάν

Τοῦ

MALCOLM VAUGHAN

Ὁ ζωγράφος Πῶλ Σεζάν ζοῦσε σὲ τόσο βαθειὰ ἄρμονία μὲ τὴ φύσι, ὥστε κέρδισε ἀπ' αὐτὴν μουσικὰ ὅσο κανεὶς ἄλλος. Τὸ μεγαλύτερο ἴσως μουσικὸ πού ἔμαθε εἶναι ὅτι ὅλα τὰ φαινομενικῶς ἀτελεῖωτα σχήματα καὶ εἰκόνες μποροῦν νὰ περιοριστοῦν σὲ τέσσερα: στὴ σφαῖρα, τὸν κύβο, τὸν κῶνο, τὸν κύλινδρο.

Αὐτὴ ἡ ἀνακάλυψις, πού καθρεφτίζεται στὴ ζωγραφικὴ του καὶ πού ἀναπτύχθηκε θαρραλέα ἀπὸ τὴν ἐπόμενη γενεά, εἶναι κατὰ πολὺ ὑπεύθυνη γιὰ τὴν ἀφηρημένη ζωγραφικὴ καὶ γλυπτικὴ τῶν ἡμερῶν μας.

Ψηλός, ἰσχνός, μυώδης, μὲ μιὰ πυκνὴ γενειάδα καὶ ὑπερήφανα μαῦρα μάτια, ὁ Σεζάν εἶχε τὴν δυναμικὴ προσωπικότητα ἑνὸς πρωτοπόρου. Ἀπὸ ἀπόστασι τὸ κοστοῦμι τοῦ σοῦ χτυποῦσε στὸ μάτι: ἕνα ταλαιπωρημένο παλιὸ καπέλλο, ἕνα ἀνοιχτὸ μπλέ σάκκάκι καὶ ἄσπρο γιλέκο λεκιασμένα ἀπὸ τὶς μογιές. Ἡ φλόγα στὴ ματιὰ του ξεπηδοῦσε ἀπὸ τὴ φωτιά τῶν παθῶν πού ἔκαιγαν μέσα του. Ἡ πρωτόγονη δύναμι τῆς προσωπικότητάς του ἦταν τόσο μεγάλη, ὥστε ὅταν ἦταν μόνον 19 χρονῶν, ἔβλεπε γι' αὐτόν: «Ἐσὺ δὲν ἀνέκεις στὸν αἰῶνα μας... ἂν ὁ ἔ-

ρως δὲν ἦταν παλιὰ ἐφεύρεσις, ἐσὺ θὰ τὸν ἀνεκάλυπτες!»

Δὲν ὑπάρχει ἐξήγησις γιὰ τὸ πὼς ὁ Σεζάν ἔφθασε νὰ γίνῃ ἡ μεγαλοφυΐα πού ἔγινε. Γεννήθηκε σὲ μιὰ ἀπλὴ, κοινὴ στιγμὴ τῆς ἱστορίας, καὶ μεγάλωσε στὴν μικρὴ πόλιν τῆς Νότιας Γαλλίας Αἰξ, λίγα μίλλια ἔξω ἀπὸ τὴ Μασσαλία, ὅπως ὅλα τὰ ἄλλα παιδιά.

Καὶ ὅμως ὁ Ζολᾶ εἶχε δίκιο. Ὁ Σεζάν δὲν ἀνῆκε στὸν 19ο αἰῶνα ἦταν ὁ πρόδρομος τῆς τέχνης τοῦ εἰκοστοῦ αἵωνος. Ἡ ἐπίδρασις τῆς ἐπιρροῆς τοῦ στοὺς μοντέρνους «Δασκάλους» ὅπως ὁ Πικασσό, ὁ Ματίς, ὁ Ντεραίν καὶ ὁ Μπράκ ἀρκοῦν γιὰ νὰ ἀποδείξουν πὼς ἂν ἕνας καὶ μόνον ἄνθρωπος μπορεῖ νὰ ὀνομασθῇ πατέρας τῆς μοντέρνας ζωγραφικῆς αὐτὸς θὰ εἶναι ὁ Σεζάν.

Τὸ ἔργο του δὲν ἦταν εὐκόλο. Ἐπρεπε πρῶτα νὰ δαμάσῃ τὴ θύελλα τοῦ θερμοῦ χαρακτήρα του, γιὰ τὴ ζωγραφικὴ θέλει χέρι ψυχραῖο μὴ ἐκτελῇ καὶ ἐμπνευσὶ φλογερὴ νὰ ὑπαγορεύῃ. Ὁ Σεζάν ἦταν οὐδέθυμος, ὀρμητικὸς, ἐκρηκτικὸς, ἀφάνταστα ἐπίμονος. Ἐπρεπε νὰ μάθῃ νὰ ὑποτάσσῃ τὶς ἐκρήξεις τοῦ πάθους του στὴ στερῆ γνῶσι πού χρειάζεται γιὰ νὰ γίνῃ ἕνα ἔργο. Στὰ νεῖατά του εἶχε σχίσαι

Ο μύλος του Ποντουάζ.

τὸν μουσαμᾶ πὺ ζωγράφιζε ὅταν ζωγράφιζε ἄσκημα, καὶ εἶχε πετάξει ἔργα του ἀπὸ τὸ παράθυρο. Ἀκόμη καὶ ἀργότερα, ὅταν οἱ πίνακές του πούλιόντουσαν ἐν ἀκαταπόνησιν καὶ εἶχε ἡμερέσει ἀρκετά, ὁ πωλητὴς τῶν πινάκων τοῦ εἶδε μιὰ φορὰ κάτι πὺ κρεμόταν σὲ ἕνα δένδρo ἔξω ἀπὸ τὸ ἐργαστήριό του· ἀνεκάλυψε ὅτι ἦταν ἕνα μισοτελειωμένο ἔργο πὺ ὁ Σεζάν εἶχε ἐκσφενδονίσει ἀπὸ τὸ παράθυρο σὲ μιὰ στιγμή ὀργῆς.

Οἱ δυσκολίες τὸν χτύπησαν ἀπὸ ὅλες τὶς μεριές. Ὁ πατέρας του, πὺ εἶχε γίνῃ τραπεζίτης στὸ Αἶξ, τὸν ἀνάγκασε νὰ σπουδάσῃ νομικά. Ὅταν ἡ προσπάθεια αὐτὴ ἀποδείχθηκε μάταιη, ὁ μέλλων καλλιτέχνης ἀναγκάσθηκε νὰ ἐργασθῇ στὴν Τράπεζα. Καὶ μόνον ὅταν ὁ Πῶλ ἔγινε 24 ἐτῶν ὁ πατέρας του τοῦ ἐπέτρεψε νὰ πάῃ στὸ Παρίσι νὰ γίνῃ ζωγράφος.

Τότε ἄρχισε ἕνας ἄλλος δύσκολος ἀγῶνας. Ὁ Σεζάν ἀνεκάλυψε πῶς δὲ μποροῦσε νὰ γίνῃ σπουδαστής. Δούλευε σκληρὰ, ἀλλὰ ἡ πρωτοτυπία ἦταν

τόσο ταυτισμένη μὲ τὸ ἐγὼ του, ὥστε παρ' ὅλο πὺ μελέτησε καὶ δούλεψε ἐνάμισυ χρόνον, ἀπέτυχε στίς εἰσαγωγικὰς ἐξετάσεις τῆς Σχολῆς Καλῶν Τεχνῶν. Ἐξετάσεις σήμαιναν στερεότυπους κανόνες, συμβατικότητα, παλιωμένες ἀρχές, πὺ ὁ Σεζάν ἐπρόκειτο νὰ καταθρυμματίσῃ.

Γιὰ περισσότερον ἀπὸ 30 χρόνια οἱ πίνακές του δὲν γίνονται δεκτοὶ στὴν ἐτήσια ἐθνικὴ ἔκθεσι στὸ «Σαλόν» τοῦ Παρισιοῦ ἀπὸ τὸ ὁποῖο ἔπρεπε νὰ προβληθῇ ἕνας ζωγράφος ἂν ἤθελε νὰ ἀναγνωρισθῇ. Οἱ πόρτες ἦταν κλειστὲς γι' αὐτὸν καὶ ξεχάστηκε!

Ἦταν σχεδὸν 60 ἐτῶν, τὸ 1895, ὅταν ἔγινε ἡ πρώτη του ἔκθεσις. Ζοῦσε λησμονημένος. Οἱ μόνοι πὺ δὲν τὸν ξεχνοῦσαν ἦταν μερικοὶ ζωγράφοι. Τὸ ὅτι αὐτοὶ οἱ ζωγράφοι ἦταν τώρα οἱ διάσημοι, ὁ Ρενουάρ, ὁ Ντεγκά, ὁ Μονέ, ὁ Πισσαρό καὶ ὁ Γκαγκέν, δὲν τὸν βοηθοῦσε σὲ τίποτε, γιὰτὶ καὶ αὐτοὶ εἶχαν κριθῇ ἔξισου σκληρὰ ὅπως κι' αὐτός. Σχεδὸν κανεὶς δὲν κατάρθωσε νὰ τραβήξῃ τὴν προσοχὴ τοῦ κοινοῦ στὴν ἀξία του. «Τὸ μόνον πὺ μπορῶ νὰ κάνω» ἔγραφε ἀπελπισμένος σὲ ἕνα φίλο του, «εἶναι νὰ ταπεινώσω συνεχῶς τὸν ἑαυτό μου.»

Σὲ ὅλη τὴ ζωὴ οἱ κριτικοὶ ἦταν ἐναντίον του. «Ὅταν τὰ παιδιὰ παίξουν μὲ χρώματα καὶ μὲ χαρτί, τὰ καταφέρνουν καλύτερα, ἔλεγε ἕνας. Καὶ ἕνας ἄλλος, μιλῶντας γιὰ ἕνα ἔργο

στὸ ὁποῖο ὁ Σεζάν προσπάθησε νὰ ἀποδώσῃ τὴν λαμπρότητα τοῦ ἡλίου, προειδοποιοῦσε τοὺς ἀναγνώστες του νὰ μὴν κάθωνται μπροστὰ σὲ πίνακα τοῦ Σεζάν ὅταν εἶναι μαζί μὲ γυναῖκα πὺ βρίσκεται σὲ ἐνδιαφέρουσα κατάσταση, γιὰτὶ μπορεῖ τὸ παιδί νὰ πάθῃ κίτρινο πυρετό».

Ἀκόμη καὶ ὁ πατέρας του, οἱ γείτονες καὶ οἱ φίλοι, θεωροῦσαν τὸν Σεζάν μιὰ ἀποτυχία. Ὁ πατέρας του τὸν ἔβλεπε σάν παιδί μὲ πρόωρη ἀνάπτυξι — τοῦ ἀνοίγε ἀκόμη καὶ τὰ γράμματά του. Οἱ κάτοικοι τοῦ Αἶξ τὸν θεωροῦσαν ἐκκεντρικὸ καὶ πολλοὶ καλλιτέχνες ἀδέξιο. Καὶ ὁ ἐπιστήθιος φίλος του ὁ Ζολά, ὕστερα ἀπὸ 30 ἐτῶν φιλία, τὸν χαρακτήριζε «ἀποτυχημένη μεγαλοφία».

Ἡ ἀπομόνωσι τοῦ Σεζάν ἐπέδρασε ἀκόμη καὶ στὴν ἐρωτικὴ του ζωὴ. Ἐρωτεύθηκε ἕνα ἀπὸ τὰ μοντέλλα του, τὴν Ὁρτανσία, ὅταν ἦταν 30 ἐτῶν. Τρία χρόνια ἀργότερα ἀπέκτησε ἕνα γιό, πὺ ὁ Σεζάν ἀνεγνώρισε καὶ πάντα λάτρευε. Ὅσοοο τὰ πράγματα ἦρθαν ἔτσι πὺ ὁ Σεζάν γιὰ πολλὰ χρόνια δὲν παντρεύθηκε τὴν Ὁρτανσία καὶ μὴν ἐλόκληρους ἔζησε χωρισμένος ἀπὸ αὐτήν.

Ἴσως νὰ εἶναι τὸ μέτρο τῆς ἰδιοφυΐας τὸ νὰ τραβᾷ μόνη τῆς ἐμπρός, ὅταν τὸ καλὴ ἢ ἀνάγκη. Παρὰ τὶς ὥρες τῆς ἀπελπισίας, τὴν ἐρημιὰ τῆς ζωῆς του, τὴν ἀπομόνωσι, ὁ Σεζάν ἐκράτησε τὴν πίστι πρὸς τὸν ἑαυτό του. Τώρα πιστὶ πρὸς τὴν ἀλήθειαν, ἐξέρωμε ὅτι γιὰ ἕνα πίνακά του

χρειάσθηκαν 445 ὥρες δουλειᾶς καὶ ἐν τούτοις δὲν εἶναι ἐντελῶς ἀκόμη τελειωμένος.

Τόση προσήλωσι σήμαινε ὅτι ὁ Σεζάν ἀφίερωσε τὴν σκέψιν, τὴν καρδιά του, τὴν ζωὴ του ὁλόκληρη γιὰ νὰ συλλάβῃ τὰ χρώματα, τοὺς ρυθμούς, τὴ δομὴ καὶ τὰ κρυμμένα σχήματα — σφαίρες, κύβους, κώνους, κυλίνδρους — τῶν σκηνῶν καὶ τῶν ἀντικειμένων πὺ τὸν περιτριγύριζαν — προσπαθοῦσε, ὅπως εἶπε, νὰ «ἀποδώσῃ» στὴν ζωγραφικὴ «τὰ συναισθήματά του μπροστὰ στὴ φύσιν».

Ἡ ἀφηρημένη τέχνη τῆς μοντέρνας ἐποχῆς εἶναι λογικὴ συνέπεια «τῶν ἐρευνῶν του» ἂν καὶ τὸ ἀφηρημένο δὲν ὑπῆρξε ποτὲ ὁ σκοπὸς του.

Μέχρι τὰ 50 χρόνια τοῦ οἱ πίνακές του ἦταν σχεδὸν ἀδύνατον νὰ πωληθοῦν. Καὶ μόνον γιὰ ἀντάλλαγμα τὰ ἔπαιρνε ὁ μπακάλης καὶ ὁ χρωματοπώλης του.

Κατόπιν οἱ ἔμποροι πινάκων ἄρχισαν νὰ συνιστοῦν τὸν Σεζάν καὶ οἱ τιμὲς ἀνέβηκαν. Ὅταν ἔγινε 60 ἐτῶν, τὰ ἔργα του ἔπιασαν κατὰ μέσον ὄρο 300 δολλάρια τὸ καθένα. Ἀργότερα οἱ τιμὲς τοὺς ἀνέβηκαν ἀκόμη, ἀλλὰ ὁ Σεζάν δὲν ἔζησε γιὰ νὰ τὸ δῇ.

Σήμερα ὁ θρίαμβός του εἶναι πλήρης. Ἀπὸ ποῖο μουσεῖο πὺ εἶναι ἄξιο τοῦ ὀνόματος μπορεῖ νὰ λείψῃ ἕνας Σεζάν;

Οἱ περισσότεροι μεγάλοι ζωγράφοι τοῦ αἰῶνα μας βλέπουν τὸν Σεζάν σάν τὸν πρωτοπόρο τοὺς, τὸν μεγάλο παλαιὸ διδάσκαλο τῆς νέας τέχνης.

Διερρωτῶμαι γιὰτὶ ἐκρέμασαν αὐτὸν τὸν πίνακα. — Δὲν θὰ μπορούσαν, φαίνεται, νὰ πιάσουν τὸν ζωγράφο.

ΓΙΑ ΝΑ ΠΕΡΝΑ Η ΩΡΑ

Ο Ζώρζ, ένας πιτσιρικός 5 χρόνων, άπορούσε πώς ή θεία του, που ήταν 2 χρόνια παντρεμένη, δεν είχε κανένα παιδάκι.

—Ψάχνω κάθε μέρα τὰ λάχανα, παιδάκι μου, αλλά ακόμη δεν βρήκα τίποτε, εξήγησε ή θεία.

‘Ο μικρός τήν κύτταξε σκεπτικός:

—“Αν περιμένεις νά αποκτήσης παιδί έτσι, δεν μου φαίνεται παράξενο πώς δεν έχεις ακόμη!

Tatler

☆

Απελπισμένη από τὸ ροχαλητὸ τοῦ ἀνδρός της, ή κυρία Φλέτσερ πήγε στοῦ γιαιτροῦ νά τὸν ρωτήσῃ ἂν ὑπάρχῃ καμμιά γατρειά.

—Θὰ σταματήσῃ ἀμέσως, ἂν τοῦ δέσετε ἓνα σπαγγάκι στή μύτη του.

‘Εκεῖνο τὸ βράδυ ὁ ἄνδρας της γύρισε ἀργὰ ἀρκετὰ πιωμένος καὶ τῶρριξε στὸν ὕπνο. Εὐκαιρία γιὰ τὸ πείραμα. Ἀλλὰ καθὼς δὲν βρῆκε πρόχειρο κανένα σπάγγο, πήρε μιὰ θαλασσιὰ καρδέλλα πού ἔτυχε μπροστὰ της καὶ τήν ἔδωσε γύρω στή μύτη τοῦ ἀνδρός της, χωρίς νά τὸν ξυπνήσῃ. Τὸ κόλπο ἀποδείχθηκε σωτήριο. Τήν ἄλλη μέρα τὸ πρῶτὶ ὁ Φλέτσερ κυττοῦσε κατάπληκτος στὸν καθρέφτη.

—Μίλλη, φώναξε στή γυναίκα του, δὲν ξέρω πού ἀκριβῶς ἤμουν χθὲς τὸ βράδυ, ἀλλὰ ὅπου καὶ ἂν ἤμουν, ξέρω πὼς παρασημοφορήθηκα!

Lois Marsh

☆

Μπαμπά, σήμερα μάθαμε στοῦ σχολεῖο τὸ ἐξῆς ρητό: «Πές μου μὲ ποιὸν κάθεσαι, νά σοῦ πῶ ποιὸς εἶσαι».

—Πολὺ σωστό, παιδί μου.

—“Ὅμως, μπαμπά, ἔὰν εἶας κακὸς ἄνθρωπος κάθεσαι μὲ ἓνα καλὸ, τότε ὁ καλὸς ἄνθρωπος εἶναι κακὸς ἐπειδὴ κάνει παρέα μὲ τὸν κακὸ ἢ ὁ κακὸς εἶναι καλὸς, ἐπειδὴ πηγαίνει μὲ τὸν καλὸ;

Constellation

☆

Η φιλία μας, γιαιτρέ μου, δὲν μοῦ ἐπιτρέπει νά σὰς προσβάλω πληρώνοντάς σας. Ἀλλὰ στήν διαθήκη μου σὰς ἔχω θυμηθῇ μὲ ἓνα ἀξιοσέβαστο ποσόν.

—Μὰ σὰς εὐχαριστῶ πάρα πολύ... δὲν ἦταν ἀνάγκη. Ἀλήθεια, τώρα τὸ θυμήθηκα, δώστε μου τήν συνταγή. Θέλω νά κάμω μιὰ μικρὴ ἀλλαγὴ.

Pharmagraph

“Όταν σταμάτησε ή μεγάλη ἀκτινοβολία

Ο ΚΟΣΜΟΣ

ΔΗΜΙΟΥΡΓΗΘΗΚΕ ΣΕ ΜΙΑ ΩΡΑ!

Τοῦ

FRITZ LEIBER

Όλα τὰ ἄτομα πού ἀποτελοῦν τὸν κόσμον καὶ τὸ μεγάλο σύμπαν τῶν ἀστρῶν —τὰ μικρότατα μόρια ὕλης πού ἀποτελοῦν τὸ σῶμα μας καὶ τὴ σελίδα αὐτὴ πού διαβάξετε— σχηματίστηκαν μέσα σὲ μιὰ ὥρα πρὶν ἀπὸ τρία δισεκατομμύρια χρόνια, σύμφωνα μὲ μιὰ ἀποψὶ πού γίνεται ὁλοένα εὐρύτερα δεκτὴ στοὺς ἐπιστημονικοὺς κύκλους. “Ενας ἀπὸ τοὺς κυριώτερους δημιουργοὺς τῆς νέας αὐτῆς θεωρίας εἶναι ὁ Τζῳρτζ Γκάμοου, καθηγητὴς τῆς θεωρητικῆς φυσικῆς στοῦ Πανεπιστήμιου Τζῳρτζ Οὐάσιγγκτον, μὲ τὸ βιβλίον του «Ἡ δημιουργία τοῦ κόσμου». Ὑπάρχουν ὅμως καὶ πολλοὶ ἄλλοι, ἀστρονόμοι, φυσικοὶ, μαθηματικοὶ, χημικοὶ καὶ γεωλόγοι πού συντέλεσαν στήν ἐξάπλωσίν της.

Ἡ καινούργια θεωρία βλέπει τήν γένεσιν καὶ τήν ἀνάπτυξιν τοῦ σύμπαντος ὡς μιὰ ἐξελικτικὴ πορεία τόσο φυσικὴ ὅσο καὶ ἡ ἀνάπτυξις ἑνὸς δέντρου ἢ ἑνὸς ἀνθρώπου ἢ ράτσας ζῳῶν. Ὑπάρχουν θέβαια σημεῖα ἀμφισβητήσιμα, κενὰ καὶ ἐρωτήματα ἀναπάντητα. Συνολικὰ ὅμως ἔχομε μιὰ ἀλυσίδα γεγονότων πού εἶναι εὐκόλο νά τήν παρακολουθήσωμε, ἀπὸ ἓνα ἀρχικὸ πολὺ θερμὸ σύννεφο ἀερίων ὡς τὸν διαχωρισμὸ τῶν νεφῶν τῶν ἀ-

στέρων, τὴν ἀργὴ δημιουργία τῶν μεγαλύτερων ἀστρῶν καὶ τέλος τὴν ἀνάπτυξιν τῶν πλανητῶν πού μποροῦν νά δώσουν ἐδαφος κατόλληλο γιὰ τὴν ἀνάπτυξιν ζωῆς.

Θὰ ἀναρωτηθῇ ὅμως κανεὶς μήπως ὅλα αὐτὰ εἶναι ἀπλὲς ὑποθέσεις πού θὰ μπορούσαν νά ἀνατραποῦν αὐριο μὲ κάποια καινούργια θεωρία; Ὑπάρχουν ἀραγε σίγουρες ἐνδείξεις; Ἀκόμη καὶ ὁ ἐπιστήμονας πού θέλει νά πιστέψωμε ὅτι οἱ δεινόσαυροι ἀφθονοῦσαν ἄλλοτε στή γῇ ἔχει τουλάχιστον κάποια ἀπολιθωμένα ὅσα νά μᾶς δείξῃ.

Μὰ καὶ τὰ ἴδια τὰ ἄτομα βρίσκονται «ἀπολιθωμένα». Μεταβάλλουν συνδυασμοὺς ὡς τοὺς χορευτὲς πού ζητοῦν καινούργιους συντρόφους, ἀλλὰ τὰ ἴδια τὰ ἄτομα —ἀπὸ τὸ ἀερῶδες ὕδρῳ γόνῳ ὡς τὸ θαρὺ χρυσάφι— δὲν ἀλλάζουν πραγματικὰ ποτὲ, ἐκτὸς ἀπὸ τὰ σπάνια ραδιενεργὰ ἄτομα. Ὅσο ξέρομε, τὰ περισσότερα ἄτομα εἶναι σήμερα τὰ ἴδια ὅπως ἦταν τὴ στιγμὴ τῆς δημιουργίας τους.

Σκεφθῆτε ἀκόμη τὸ φῶς πού διακρίνεται μὲ τὸ γιγαντιαῖο τηλεσκόπιον τοῦ Παλομάρ. Τὸ φῶς αὐτὸ φέγγει ἀπὸ ἓνα δισεκατομμύριο χρόνια ἀπὸ τὴ στιγμὴ πού γεννήθηκε σὲ κάποιο λαμπερὸ

άστρο. Πώς άλλοιως λοιπόν μπορούμε να το ονομάσουμε παρά «ἀπολιθωμένο» φως;

Μήπως όμως πάλι οι «συνθηκές» πριν από τρία δισεκατομμύρια χρόνια ήταν τόσο διαφορετικές ώστε να είναι άσκοπο να ψάχνουμε τί ακριβώς έγινε τότε; 'Ο γεωλόγος μπορεί να αναπαράγει στο εργαστήριό του τις πιέσεις που δημιούργησαν ωρισμένους θράχους, μπορούμε όμως να αναπαράγουμε στη γη τις τιτανικές δυνάμεις που δημιούργησαν το σύμπαν;

Η απάντησι φαίνεται πως είναι πάλι καταφατική. Οι έπιστημονικές μηχανές των ατομικών εργαστηρίων μπορούν να δώσουν στα άτομα τις καταπληκτικές ταχύτητες που, όπως πιστεύεται, είχαν την ώρα της δημιουργίας, μπορούν να τα συνθλίψουν και να τα συνενώσουν, όπως έγινε τότε. Αυτό γίνεται βέβαια με πολύ λίγα άτομα, λίγα δείγματα, αλλά αρκετά για να αποδείξουν ότι χρειάζεται.

Μήπως πάλι ο αριθμός και μόνο των αντικειμένων μας εμποδίζει να σχηματίσουμε μια εικόνα για την ανάπτυξι του κόσμου; Η αστρονομία δεν κατάρθωσε ποτέ να θρή μια μόνη απλή απάντησι στο πρόβλημα πως έστω και τρία μόνο σώματα κινούμενα στο διάστημα άλλοιωςπεριερίζονται. Πώς να ελπίσουμε λοιπόν ότι θα μπορέση να περιγράψη πως κινούνται εκατομμύρια εκατομμυρίων γαλαξίες που καθέναν τους περιλαμβάνει πολλά δισεκατομμύρια άστρα;

Έδω την απάντησι την δίνουν μεγίστης ακριβείας όργανα καθώς και εργαστηριακά πειράματα, στα όποια μόρια αερίων, σκόνης και υγρού παίζουν το ρόλο άστρων. Καί τέλος οι καινούργιοι ηλεκτρονικοί έγκέφαλοι μπο-

ρουν να κάνουν τη δουλειά χιλιάδων ανθρώπων και να πραγματοποιήσουν περίπλοκους υπολογισμούς που δεν θα δοκίμαζαν ποτέ να τους επιχειρήσουν οι φυσικοί και οι άστρονόμοι.

☆

Ας δώσωμε τώρα ένα σχέδιο της ιστορίας του σύμπαντος όπως θγαίνει από τους ανθρώπινους και τους ηλεκτρονικούς έγκεφάλους.

Φαντασθήτε ένα τεράστιο πυκνό σφαιρικό σύννεφο από τα άπλούστερα ατομικά μόρια—ουδτερόνια, πρωτόνια και ηλεκτρόνια—καθώς και φως ή ακτινοβολία κυρίως με μορφή υπερθραχέων ακτίνων Χ και κοσμικών ακτίνων. Το φως (δεν μπορούμε βέβαια να το πούμε ήλιακό γιατί τότε δεν ύπήρχαν ήλιοι) ήταν αρχικά το πιό άφθονο συστατικό του σύμπαντος που βρισκόταν στη γένεσί του. Σήμερα δεν μπορούμε να σκεφθούμε πως το φως έχει θάρος και ή ατομική βόμβα μας έχει δείξει πόσο τεράστια ποσότητα ενεργείας μπορεί να παραχθή από ένα μικρότατο μόριο ύλης. 'Οστόσο τόν καιρό εκείνο ύπήρχε στόν κόσμο περισσότερο φως, ως θάρος, παρά ως ύλη.

Τό σύννεφο όλο και μεγάλωνε. Στην αρχή ή πυκνότητά του ήταν τόση—σε συνδυασμό φωτός και ύλης—ώστε μια κουταλιά του καφέ ζύγιζε όσο μια κόλωνα πάγου μήκους μισού μιλίου. 'Όταν τό νέφος έφθασε να είναι τόσο αραιό όσο ο αέρας που αναπνέομε, παρ' όλο που εξακολουθούσε να είναι ποτισμένο με ραδιενέργεια και σε θερμοκρασία δισεκατομμυρίων βαθμών, άρχισε ή δημιουργία των ατόμων που ξέρομε. Προηγουμένως τά σύνθετα άτομα που σχηματίζονταν από πολλά μεμονω-

μένα μόρια δεν μπορούσαν να μείνουν ένωμένα. Την ένωσι αυτή την έμποδίζε ή μεγάλη ακτινοβολία. Τώρα για μια ώρα, μία ώρα και μόνο, οι συνθηκές ήταν ευνοϊκές για την ανάπτυξι των ατόμων. Μεμονωμένα άτομα που συγκρούονταν μεταξύ τους έμεναν ένωμένα και καμιά φορά με διαδοχικές συγκρούσεις εξελίσσονταν σε πολύ βαρύτερα άτομα όπως του σιδήρου και του μολύβδου.

Όταν τελείωσε ή μία ώρα ή θερμοκρασία είχε πέσει γύρω στους δύο δισεκατομμύρια βαθμούς Φαρενάιτ, μία θερμοκρασία πολύ χαμηλή για να αναπτυχθούν και άλλα άτομα και μερικά συστατικά—τά ουδετερόνια—είχαν εξαντληθή. Η μαγική ώρα είχε λήξει. Εκτός από τα ραδιενεργά άτομα και εκείνα που θα άναθαν μία μέρα τα καμίνια των άστρων, τά άτομα είχαν «παγώσει» ή «απολιθωθή» στη μορφή και τόν αριθμό που τά ξέρομε σήμερα.

Φυσικά τά ελαφρά άτομα—έκείνα που χρειάζονταν λίγες συγκρούσεις για την δημιουργία τους—ήταν πιό πολλά από τά βαρέα που χρειάζονταν πολλές συγκρούσεις. 'Όταν τελείωσε ή ώρα της δημιουργίας, περισσότερο από τό μισό της ύλης ήταν ύδρογόνο, τό ελαφρότερο άτομο από όλα. Τό υπόλοιπο ήταν σχεδόν όλο από τό δεύτερο ελαφρότερο άτομο, τό ήλιον. 'Όλα τά άλλα άτομα αποτελούσαν ένα ποσοστό 1%.

Μόλις τελείωσε ή ανάπτυξι των ατόμων τό σύμπαν εξακολούθησε να έπεκτείνεται. 'Υστερα από 30 εκατομμύρια χρόνια ή θερμοκρασία έπεσε πολύ. Τό φως και ή ραδιενέργεια δεν αποτελούσαν ή κυριώτερο μέρος του. Ήταν μία τεράστια μελανή σφαίρα

από ύδρογόνο και ήλιο με τά βαρύτερα άτομα σκορπισμένα κανονικά σ' όλη του τη μάζα.

Υστερα ήρθε ή έπόμενη μεγάλη αλλαγή. Τό σύμπαν διασπάστηκε σε πολλά χωριστά νέφη. Η ανάπτυξι συνεχίστηκε, αλλά τώρα αποτέλεσμά της ήταν να σκορπίση τά νέφη αυτά όλο και πιό μακριά τό ένα από τό άλλο.

Σε κάθε χωριστό νέφος τά άέρια στροβιλιζόνταν πολλές φορές σε μεγάλη πυκνότητα. Σ' αυτές τις περιπτώσεις επενέβη ή βαρύτης έλκοντας τά μόρια των αερίων μαζί και προσελκύοντας και άλλα. Καθώς τά άτομα μέσα στους στροβιλισμούς αυτούς γίνονταν πυκνότερα, ή θερμοκρασία τους ανέβαινε. Έγιναν πυροκόκκινα και ύστερα λευκά. Τελικά έφθασαν στην θερμοκρασία εκείνη κατά την όποία τό ύδρογόνο θα φλεγόταν μέσα σε μία πυρηνική αντίδρασι.

Με δυό λόγια τά άστρα και ο ήλιος μας μαζί «άναψαν» ένα-ένα. Τό σύμπαν δεν ήταν πιό σκοτεινό. Τά χωριστά νέφη αερίων έγιναν οι γαλαξίες που ξέρομε σήμερα.

☆

Μερικά άστρα περιστρέφονταν δυό δυό, άλλα ακολουθούσαν μοναχική πορεία. Τώρα τό σύμπαν ήταν έτοιμο για την έπόμενη φάσι: την γέννησι των πλανητών. Αυτό θα μπορούσε να συμβή σε μοναχικά άστρα ή σε ζεύγη άστρων που τό ένα τους ήταν έν μέρει κατεστραμμένο.

Φαντασθήτε ένα άστρο περιβεβλημένο από μία ατμόσφαιρα ή ένα νέφος αερίων που στροβιλίζεται συνεχώς όπως γινόταν στα νέφη των γαλαξιών. Καί πάλι σχηματίζονται πυκνότεροι στροβιλισμοί, στην περίπτωση αυτοί μόνο από τά βαρύτερα άτομα που έχουν ισχυρότερη έλξι μετα-

ξύ τους παρά τὸ ἐλαφρὸ ὕδρογόνο καὶ ἥλιο. Καὶ πάλι ἐπεμβαίνει ἡ βαρύτης καὶ δίνει μονιμότητα στοὺς στροβιλισμούς. Γύρω ἀπὸ τὸ ἄστρο ἀρχίζουν νὰ κινούνται μικροὶ σκοτεινοὶ δίσκοι: εἶναι τὰ ξέμθρυα τῶν πλανητῶν...

Οἱ μελλοντικοὶ πλανῆτες ἐξακολουθοῦν νὰ μεγαλώνουν προσελκύοντας περισσότερα βαρέα μόρια. "Ὅταν γίνουν ἀρκετὰ μεγάλοι τότε καὶ ἡ βαρύτης τους θὰ εἶναι ἀρκετὰ ἰσχυρὴ ὥστε νὰ συγκρατήσῃ ὕδρογόνο καὶ ἥλιο. "Ἔτσι γίνονται οἱ γιγαντιαῖοι πλανῆτες σάν τὸν Δία καὶ τὸν Κρόνο. Ὡστόσο οἱ μικρότεροι πλανῆτες, ὅπως ἡ γῆ μας, παίρνει λίγο ὕδρογόνο δεμένο σὲ χημικοὺς συνδυασμούς μὲ βαρύτερα στοιχεῖα — καὶ αὐτὸ εἶναι σπουδαῖο γιατί ἄλλοιῶς ἡ γῆ δὲν θὰ εἶχε νερὸ ποὺ εἶναι χημικὸς συνδυασμὸς ὕδρογόνου καὶ ὀξυγόνου.

Ἡ αὔξησις τοῦ θάρους ἐπιφέρει τὴν ἀναπόφευκτη αὔξησις τῆς θερμοκρασίας καὶ τῆς πιέσεως. Οἱ πυρῆνες τῶν πλανητῶν γίνονται θερμότεροι ὅχι ὅμως ἀρκετὰ γιὰ νὰ ἀνάψουν πυρηνικὲς ἀντιδράσεις, μόνον τόσο ὅσο νὰ παράγουν τὴν ἐσωτερικὴ θερμότητα ποὺ ἐκδηλώνεται σήμερα μὲ τὶς ἐκρήξεις τῶν ἡφαιστειῶν.

Στὸ σημεῖο αὐτὸ τὸ σύμπαν εἶναι ὥριμο γιὰ τὴν γέννησις τῆς ζωῆς καὶ τοῦ πνεύματος — τὴν γνωστὴ πορεία τῆς ἐξελιξεως τῶν φυτῶν, τῶν ζώων καὶ τοῦ νοῦ.

Τέλος φθάνομε στὸ σύμπαν ποὺ ξέρομε σήμερα.

Δὲν πρέπει νὰ νομίσωμε ὅτι τὸ σύμπαν ἐφθασε σὲ ὅλα αὐτὰ τὰ στάδια συγχρόνως σὲ ὅλα του τὰ σημεία. "Ἰσως σήμερα νὰ γεννιοῦνται καινούργια ἄστρα καὶ καινούργιες οἰκογένειες πλανητῶν. Σύμφωνα ὅμως μὲ τὴν καινούργια θεωρίαν γιὰ τὸ σύμπαν ἡ δημιουργία του ἀκολούθησε τὴν πορεία ποὺ ἀναφέραμε.

Ποῦ θὰ τελειώσουν ὅλα αὐτά; Ἡ ἐπέκτασις συνεχίζεται καὶ οἱ γαλαξίες ἀπομακρύνονται ὅλο καὶ πιὸ πολὺ ὁ ἕνας ἀπὸ τὸν ἄλλο. Φαίνεται πὼς ἡ ταχύτητα τῆς φυγῆς τους εἶναι τέτοια ὥστε ἡ βαρύτης δὲν θὰ μπορέσῃ νὰ ἐπέμβῃ πάλι καὶ νὰ τοὺς προσεγγίσῃ. Μερικοὶ πάλι ἀστρονόμοι πιστεύουν πὼς στὰ διαστήματα ἀνάμεσα στὰ ἄστρα σχηματίζεται καινούργια ὕλη μὲ παράξενους τρόπους. Εἶναι καὶ ἄλλοι ποὺ πιστεύουν πὼς σχηματίζονται καινούργιοι γαλαξίες ποὺ θὰ κρατήσουν τὸ σύμπαν γιὰ πάντα νέο.

Ἡ πιὸ ἐνδιαφέρουσα ὅμως ἐρώτησις εἶναι: πὼς ἄρχισαν ὅλα αὐτά; Ποία ἦταν ἡ προηγούμενη ἱστορία τῆς πρώτης σφαίρας τῶν ἀερίων ποὺ ὑπῆρχε πρὶν ἀπὸ τὴν γέννησις τῶν ἀτόμων; Μήπως ἦταν ἀποτέλεσμα τῆς καταστροφῆς κάποιου παλαιότερου συμπαντος; Μπορεῖ μιὰ μέρα, ἡ θαυότερη μελέτη τῶν ἀτομικῶν ὁρυκτῶν νὰ δώσῃ τὴν ἀπάντησι.

Πεῖρα: Αὐτὸ ποὺ μένει στὸν ἄνθρωπο ὅταν χάσῃ ὅλα τὰ ἄλλα.

Ταλλεῦράκος

Τρεῖς

στὸ τραπέζι

Τῆς

ANGELA THIRKELL

Ἡ Μαίρη συνάντησε τὸν Νταϊθίντ σ' ἓνα ἐστιατόριο.

—Νὰ πιοῦμε κάτι πρὶν ἀπὸ τὸ φαγητό; τὴν ρώτησε καθὼς τὴν ὡδηγοῦσε πρὸς τὸ μπάρ. Τί θὰ ἤθελες;

Ἡ Μαίρη δὲν ἤξερε κι' ἔτσι ὁ Νταϊθίντ παρήγγειλε δυὸ κοκταίηλ προειδοποιώντας τὴν ὅτι δὲν ἦσαν καὶ τόσο ἐλαφρά. Καθὼς ἔπιναν, ὁ Νταϊθίντ κυττοῦσε κάθε τόσο πρὸς τὴν πόρτα.

—Δὲν φαντάζομαι νὰ μὲ πειράξῃ, εἶπε. Προσκάλεσα μιὰ φίλη μου, τὴν Τζόαν Στήβενσον. Εἶναι πολὺ μορφωμένη ἀλλὰ κατὰ τὰ ἄλλα τελειῶς ἄθωο πλάσμα!

Ἡ Μαίρη ἀπότομα ἐνίσωσε μιὰ ἐξαλλή ζήλεια γιὰ τὶς μορφωμένες γυναῖκες συνυφασμένη μὲ κάποιο μῖσος γιὰ τὸν Νταϊθίντ. Τί ἀντιπαθητικὸ ἐκ μέρους του! Νὰ τῆς ζητήσῃ νὰ φάνε μαζί τὸ μεσημέρι καὶ ὕστερα νὰ καλέσῃ καὶ τὴν μορφωμένη! Σὲ ἓνα λεπτὸ μέσα τῆς ἦρθαν στὸ νοῦ χίλιες σκληρότητες καὶ κακίες γιὰ νὰ τοῦ πῇ, ἀλλὰ πρὸς μεγάλη τῆς ἐκπλήξι, ἄκουσε τὴ φωνὴ τῆς νὰ λέῃ:

—Ἐλπίζω νὰ μὴν εἶναι συντριπτικὰ ἀνώτερη, Νταϊθίντ.

—Καθόλου. Φαντάζομαι ὅμως ὅτι θὰ μοῦ εἶναι χρήσιμη γιὰ τὴ δουλειά μου.

Ἐκεῖνη τὴν ὥρα ἔμπαινε ἡ Τζόαν καὶ ὁ Νταϊθίντ σηκώθηκε ἀπὸ τὴν καρέκλα του νὰ τὴν ὑποδεχθῇ. Σύστησε τὶς δυὸ κοπέλλες.

Ἡ παρουσία τῆς Μαίρης ἦταν τόσο ἐνοχλητικὴ γιὰ τὴν Τζόαν, ὅσο καὶ τῆς Τζόαν γιὰ τὴν Μαίρη.

Καὶ οἱ δύο μέσα στὸ θυμὸ τους, νιώθανε ἀπελπιστικὰ κατώτερες ἢ μιὰ ἀπὸ τὴν ἄλλη. Στὴν Μαίρη ἡ Τζόαν εἶδε μιὰ ἀπ' αὐτὲς τὶς κοσμικὲς δεσποινίδες ποὺ δὲν κάνουν τίποτε ἄλλο παρὰ νὰ πίνουν καὶ νὰ χορεύουν καὶ νὰ καλοπερνῶν. Νόστιμη κοπελλίτσα — ἐὰν ἄρесе κανεὶς αὐτὰ τὰ συνηθισμένα καστονά μαλλιὰ καὶ τὰ γαλανὰ μάτια. Ἀναμφιβόλως θὰ εἶχε κάποιο δικό της εἰσόδημα καὶ δὲν θὰ φοροῦσε ποτέ της ραυμένες κάλτσες. Ὁ Νταϊθίντ εἶχε πῇ μιὰ ἐξαδέλφη του, ἀλλὰ ποιὸς τὰ πιστεῦε αὐτά...

Στην Τζόαν ή Μαίρη είδε αυτό που ό καθέννας μπορούσε νά όνομάση νόστιμο κορίτσι, έάν φυσικά του άρεσε αυτός ό ξανθός τύπος μέ τά ξεθώρα πράσινα μάτια και τό μεγάλο στόμα. Θα μπορούσε νά είναι χρήσιμη στόν Νταίβιντ αυτή ή αντιπαθητική γυναίκα, αλλά αυτό δέν ήταν αίτία γιά νά φοράη ένα τόσο καλοραμμένο μεταξωτό φόρεμα. Πιθανόν νά παίρνη και μεγάλο μισθό γιά νά ράβεται τόσο καλά.

Κύμα άμοιβαίου μίσους πηγαινοερχόταν ανάμεσα στά δυό κορίτσια. Μίσος και γιά τόν Νταίβιντ που δέν φαινόταν νά καταλαβαίνει τίποτε.

—Ένα κοκταίηλ Τζόαν; ρώτησε.

—Όχι, εύχαριστώ. Δέν μπορώ νά έργασθώ όταν πιώ, είπε ή Τζόαν κυττάζοντας τό ποτήρι της Μαίρης.

—Ακόμη ένα πριν πάμε γιά φαγητό; είπε ή Μαίρη χαϊδευτικά.

—Τό κρίμα άπάνω σου, είπε ό Νταίβιντ καθώς παράγγελνε ξανά.

—Στό στομάχι μου άπλως έλπιζώ, είπε ή Μαίρη μέ ένα τρελλό γελάκι που γέννησε ή ζήλεια.

Τό κοκταίηλ έφθασε και ή Μαίρη, πιστεύοντας ότι ένα άρκοῦσε πραγματικά, ήπιε μιά γουλιά και κατόπιν μέ φωνή θαρυστημένη έδήλωσε ότι τό δεύτερο ποτέ δέν είναι τόσο καλό όσο τό πρώτο και ρώτησε τόν Νταίβιντ άν θα πήγαιναν ποτέ γιά φαγητό. Ό Νταίβιντ την ώδήγησε στην αίθουσα του φαγητού.

Τό φαγητό ήταν άκόμη πιό ένοχλητικό και γιά τη Μαίρη και γιά την Τζόαν, καθώς ή καθεμιά τους είχε βάλει ζήτημα τιμής

νά προσποιηται ότι δέ μπορούσε νά άγγίξη αυτό που άρεσε στην άλλη, κι' έτσι καμιά τους δέν εύχαριστήθηκε τό θαυμάσιο γεύμα του Νταίβιντ. Τό χαθιάρι που έφαγε ή Μαίρη μέ τόση χάρι έγνωθήκε από την Τζόαν που είπε ότι είχε φάει φρέσκο όταν ήταν στη Ρωσία γιά διακοπές και πώς πλέον δέ μπορούσε ούτε νά τό άντικρύση...

Ήταν πολύ δύσκολο νά θροῦν κουσούρι στην όμελέττα και έτσι οι δυό δεσποινίδες την έτίμησαν. Στό κρασί όμως νέες δυσκολίες παρουσιάστηκαν. Ό Νταίβιντ ρώτησε άν ήθελαν και οι δύο άσπρο κρασί.

—Όχι, εύχαριστώ, Νταίβιντ, έγώ θα πιώ μόνο νερό, είπε ή Μαίρη άθώα.

—Θά ήθελα λίγο Μπαράκ ή Βουβραί, είπε ή Τζόαν. Γιά νά δώ...

—Έτσι μπόρεσε νά μείνη δυό τρία λεπτά πάνω από τόν κατάλογο άγγίζοντας τόν Νταίβιντ, ένώ συζητούσαν.

Τέλος παρήγγειλαν, ένώ τό γκαρσόνι, από πίσω τους, είχε άρχίσει νά χασμουριέται.

—Είστε πολύ άπασχολημένη, δις Στήβενσον; ρώτησε μέ χάρι ή Μαίρη, ένώ έτρωγαν. Φαντάζομαι θα έχετε έκπομπή κάθε βράδυ!

—Δέν είμαι σπήκερ, είπε ή Τζόαν παίρνοντας λίγες πατάτες σωτέ στό πιάτο της. Κανονίζω τά φιλολογικά προγράμματα.

—Α! δουλειά γραφείου, είπε ή Μαίρη. Όχι, όχι πατάτες, πρόσθεσε, ρίχνοντας μιά ματιά στό πιάτο της Τζόαν.

—Βρίσκετε ότι παχαίνουν; Ρώτησε ή Τζόαν. Είμαι πολύ τυχερή. Μπορώ νά τρώγω ότιδήποτε μου άρέσει χωρίς νά παχαίνω.

—Φαντάζομαι πώς κάποια μέρα θα τό πετύχω κι' έγώ αυτό,

είπε ή Μαίρη. Ή Νταίβιντ, ό Τζέιμς ήταν τόσο γλυκός σήμερα τό πρωί. Είχε την Έμμη και την Κλαρίσσα σέ ένα άμαξάκι και τις τριγύριζε έδώ κι' εκεί. Ό Τζέιμς είναι ό μικρός άνηψιός του Νταίβιντ, έξήγησε στην Τζόαν, και ή Έμμη και ή Κλαρίσσα είναι άνηψιές του. Τί γλυκά κοριτσάκια! και τί εύχάριστα περάσαμε μαζί!...

—Πρέπει νά τις δής καμιά μέρα, Τζόαν, είπε ό Νταίβιντ.

Η Τζόαν είπε ότι θα ήθελε πολύ, αλλά, τά Σαββατοκύριακά της ήταν πιασμένα γιά τόν καιρό, πράγμα που έκανε την Μαίρη έξαλλη από χαρά. Άλλά, είπε, θα μπορούσε νά πάη μιά μέρα όταν θα έπαιρνε την άδειά της κατά τά τέλη του Αυγούστου, της κατά τά τέλη του Μαίρη νά πράγμα που έκανε την Μαίρη νά άνατριχιάση. Μήπως ό Νταίβιντ έχασε ότι κατά τά τέλη του Αυγούστου ήταν τά γενέθλια του Μάρτιν και τούς είχαν καλέσει στό χορό; Τό θυμόταν και μάλιστα είπε στην Τζόαν ότι διάλεξε στα είπε στην Τζόαν ότι διάλεξε μία περιφημη ήμέρα μιά και θα χόρευαν κι' όλες γιά τά γενέθλια του μικρού.

—Σώπα! έκανε ή δις Στήβενσον και άκούγοντας αυτό τό επίφωνημα που θύμιζε μαθητριούλα, ή Μαίρη σήκωσε τά φρύδια της, ή Μαίρη πού, παρ' ότι δέν έγινε πράγμα από την Τζόαν, της έάντιληπτό από την Τζόαν, της έδωσε μεγάλη ίκανοποίησι.

Ό Νταίβιντ τίς άφησε νά διαλέξουν μόνες τους τό γλυκό. Η Τζόαν, μέ μιά φωνή που ή Μαίρη θρήκε τελείως ψεύτικη, ζήτησε Κρέπ Σουζέτ. Αυτό έδωσε στην Μαίρη την έπιθυμία νά εύχαριστήση τόν αγαπητό Νταίβιντ, αλλά — τί κρίμα! — είχε φάει άρκετά και δέν ήθελε τίποτε άλλο έκτός από έναν καφέ και ίσως ένα καλό τσιγάρο μαζί. Τό καλό τσιγάρο ήταν μάλλον κάτι που

έλέχθηκε στόν θρόντο, αλλά πρὸς μεγάλη της άνακούφισι άποδείχθηκε άποτελεσματικό.

—Ένα τσιγάρο, είπε ό Νταίβιντ προσφέροντας την ταμπάκαρα του στην Τζόαν, που πήρε ένα, και ύστερα στην Μαίρη.

—Όχι εύχαριστώ, Νταίβιντ, θα έπρεπε νά ξέρης ότι δέν καπνίζω. Δέν σάς φαίνεται ότι χαλάει τη γεῦσι; ρώτησε την Τζόαν εύγενικά. Μά την ίδια στιγμή ή ίκανοποίησις της διαλύθηκε και χάθηκε. Ό Νταίβιντ θάπρεπε ήδη νά ξέρη ότι δέν καπνίζει ύστερα από την συντροφιά που έκαναν τόν τελευταίο καιρό, και ήταν άποκαρδιωτικό έκ μέρους του νά μην τό θυμάται και νά δίνη εύκαιρία σ' αυτή τη συχαμένη έξυπνούλα νά σκεφθῇ ότι ό Νταίβιντ δέν είχε ποτέ του προσέξει ότι δέν καπνίζει. Θα ήθελε νά έξηγήση ότι αυτό τό έκανε ό Νταίβιντ όχι έπειδή έλησμόνησε αλλά έπειδή δέν ήθελε νά τονίση την οικειότητά του μέ την Μαίρη και την άπλη φίλια του μέ την Τζόαν.

Ό Νταίβιντ μιλούσε γιά τό μυθιστόρημά του, ή Τζόαν έτρωγε τό γλυκό της και ή Μαίρη παρ' όλο που σκεπτόταν ότι εύχαρίστως θα έτρωγε κι' αυτή ένα είχε τουλάχιστον την ίκανοποίησι ότι συζητούσε μέ τόν Νταίβιντ γιά τό νέο του βιβλίο μέ την κατανόησι του ανθρώπου που ήταν παρών στη σύλληψι της ιδέας.

Ό Νταίβιντ είχε πῆ πὼς θα έπινε καφέ — άλλο ένα χτύπημα γιά την Μις Στήβενσον — και συγχρόνως άλλος ένας δεσμός μαζί της!

Μετά τό φαγητό ή συζήτησις εξακολούθησε. Ό Νταίβιντ ανέφερε ένα μπαλλέτο που ή Μαίρη δέν είχε δῆ. Η Τζόαν τό είχε δῆ στο Παρίσι. Ό Νταίβιντ άνεφε-

ρε μία συμφωνία που ή Τζόαν δεν είχε ακούσει. Ή Μαίρη την είχε ακούσει με διευθυντή τον Τσοκάνι, μόνο που δεν ανέφερε ότι ήταν από ένα γραμμόφωνο. Ή Τζόαν ανέφερε ένα άφωρισμένο βιβλίο. Ο Νταϊνθιντ είπε ότι γνώριζε κάποιον που είχε αγοράσει 50 αντίτυπα στην Γαλλία και τα έφερε με το αεροπλάνο, ή Μαίρη όμως είχε την εμπνεύσι να πη ότι το είχε διαβάσει δακτυλογραφημένο ακόμη, και το είχε βρή απλώς κουραστικό. Γιατί ο κόσμος επιμένει να διαβάξει ανόητα βιβλία μόνο και μόνο επειδή ήταν άφωρισμένα; Αυτό δε μπορούσε να το καταλάβει. Και καθώς τίποτε δε συνέβη μετά απ' αυτό το φοβερό ψέμμα, ήταν πολύ πολύ ευχαριστημένη και υπερήφανη που το είχε πη και είχε δείξει έτσι ότι ήταν στα πράγματα τουλάχιστον όσο και ή Μις Στήβενσον.

—Πάντως, τολμώ να πω πως σάς ζηλεύω που σάς δίνεται ή ευκαιρία να διαβάσετε όλα αυτά τα φοβερά βιβλία, είπε ή Μις Στήβενσον και σηκώθηκε. Τώρα πρέπει να γυρίσω στη δουλειά μου. Πας προς τα εκεί Νταϊνθιντ;

—Νόμιζα πως θα πηγαίναμε σινεμά, Νταϊνθιντ, είπε ή Μαίρη, στέλνοντας την τελευταία της βολή στο στήθος του έχθρου. Άλλα μπορούμε να πάμε την Μις Στή-

βενσον ως το γραφείο της. Αυτό θα την βγαζέ οπωσδήποτε νόκ - άουτ.

—Θα σε πείραζε πολύ αν δεν πηγαίναμε; είπε ο Νταϊνθιντ. Θέλω να δω κάποιον για το καινούργιο μου βιβλίο και ξέρω ότι θα τον βρω στο Καφέ Ρουαγιαλ έως τις τρεις παρά τέταρτο.

Το αίμα πολλών γενεών στρατιωτικών που έρρεε στις φλέβες της Μαίρης ανέβηκε στο κεφάλι της. Και κάνοντας μια χαριτωμένη υπόκλιση στην Τζόαν της είπε:

—Μπορώ να σάς πάω πουθενά; έχω το αυτοκίνητο.

Ή Τζόαν δεν ήταν λιγώτερο στοϊκή από τον έρυθρόδερμο που δε βγάζει άχνα κι' ως τον σκοτώνουνε. Δέχθηκε με μια ευγένεια συγκινητική. Ο Νταϊνθιντ τις είδε και τις δύο μέσα στο άμαξι.

—Γεια σου Τζόαν. Θα σε ξαναδω σύντομα. Έχω μια ιδέα για τις διακοπές. Γεια σου Μαίρη. Θα έρθω στο σπίτι σου αύριο.

Και οι δύο κυρίες ταύστειλαν ένα παγωμένο χαμόγελο και μουρμούρισαν κάτι ακαθόριστο. Ευτυχώς το ταξίδι κράτησε μόνο λίγα λεπτά. Ή Μις Στήβενσον ευχαρίστησε την Μαίρη και ή μια διαθεβαίωσε την άλλη ότι ήταν πάρα πολύ ευτυχής που την γνώρισε...

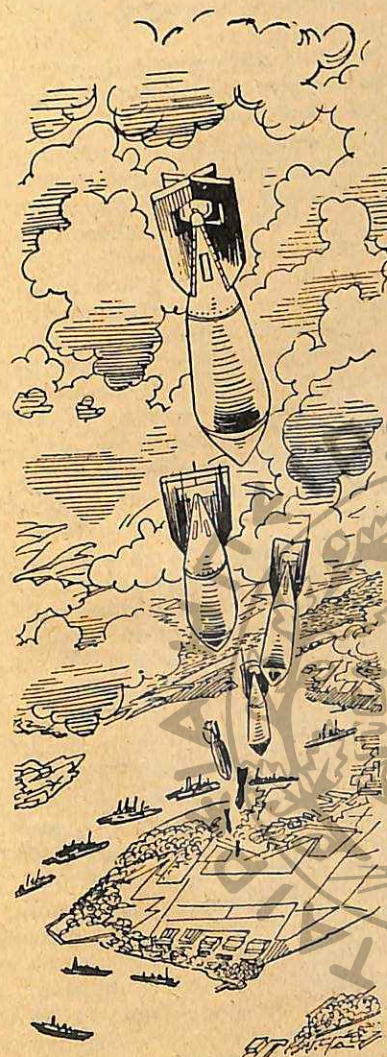
Ο Διευθυντής (στην δακτυλογράφο): Θα πάτε πουθενά την Κυριακή το βράδυ;

Ή δακτυλογράφος (με κρυφή ελπίδα): Όχι, πουθενά.

—Τότε προσπαθείστε την Δευτέρα να έρθετε νωρίτερα στο γραφείο, σάς παρακαλώ.

Θα τεθήτε επικεφαλής των αεροπορικών μας δυνάμεων σε περίπτωση που θα επιτεθούμε εναντίον του Πέρλ Χάρμπορ.»

Στο άκουσμα της κουβέντας αυτής μου πιάστηκε ή αναπνοή. Ήταν Σεπτέμβριος του 1941 και αν ή διεθνής ένταση εξακολούθωσε, το σχέδιο της επιθέσεως θα έπρεπε να τεθή σε εφαρμογή

Έγώ διύθυνα

την επίθεσι

στο Πέρλ Χάρμπορ

Του Πλοίαρχου

MITSUO FUCHIDA

τον Δεκέμβριο. Δεν έπρεπε να χαθεί καθόλου καιρός για τις προετοιμασίες της σημαντικής αυτής αποστολής.

Στά μέσα Νοεμβρίου, ύστερα από έντατική εκπαίδευση, τα αεροπλάνα προσγειώθηκαν στα αεροπλανοφόρα που κατευθύνθηκαν στα νησιά Κουρίλες, το καθένα με διαφορετικό δρομολόγιο, για να μην προκαλέσουν την προσοχή κανενός. Στις 6 το πρωί της συνεφιασμένης 26 Νοεμβρίου, ή ναυτική μας δύναμη από 28 πλοία, εκ των οποίων τα έξι αεροπλανοφόρα, έφευγε από τα νησιά Κουρίλες.

Άρχηγός της δυνάμεως που θα χτυπούσε το Πέρλ Χάρμπορ ήταν ο αντιναύαρχος Ναγκκούμο. Οι οδηγίες που είχε έλεγαν: «Σε περίπτωση που οι διαπραγματεύσεις με τις Ήνωμένες Πολιτείες έχουν επιτυχία εκβάσι οι δυνάμεις θα επιστρέψουν άμέσως στη βάση τους». Οι άνδρες των πληρωμάτων μη ξέροντας αυτή τη λεπτομέρεια ζητωκραύγαζαν αποχαιρετώντας ίσως για τελευταία φορά την πατρίδα τους. Καταλάβαινα τον ένθουσιασμό και το μαχητικό τους πνεύμα. Ωστόσο δεν μπορούσα να μην αμφιβάλλω και να μην αναρωτηθώ αν ή Ίαπω-

νία είχε αρκετή αυτοπεποίθηση για να διεξαγάγη και να τελειώσει ένα πόλεμο.

Σύμφωνα με τις οδηγίες μας έπρεπε να περάσουμε ανάμεσα στα νησιά Άλεούτας και Μίντγουαϊν ώστε να θρυσκώμαστε έξω από την ακτίνα δράσεως των Αμερικανικών αεροπορικών περιπολιών που κάλυπταν μια έκταση 600 μιλίων. Στείλαμε μπροστά τρία υποθρύχια για να αναφέρουν αν υπήρχαν εμπορικά πλοία στον όριζοντα ώστε να αλλάξουμε πορεία και να τα αποφύγουμε. Και θρυσκόμασταν σε συνεχή επιφυλακή μήπως εμφανισθούν Αμερικανικά υποθρύχια.

Δεν χρησιμοποιούσαμε καθόλου ασύρματο, αλλά παρακολουθούσαμε έκπομπες από το Τόκιο και την Χονολουλού για να μάθουμε ειδήσεις για την κήρυξη του πολέμου. Στο Τόκιο έγιναν επανειλημμένες ειδικές συνεδριάσεις κυβερνήσεως και ηγεσίας του στρατού από τις 27 ως τις 30 Νοεμβρίου για να μελετηθούν οι Αμερικανικές προτάσεις της 26ης. Οι συνεδριάσεις κατέληξαν στο συμπέρασμα πως οι προτάσεις ήταν ένα τελεσίγραφο με απώτερο σκοπό να υποταχθεί ή Ίαπωνία και να καταστή ο πόλεμος ανασπόμενος. Ωστόσο οι προσπάθειες για την ειρήνη έπρεπε να συνεχιστούν «ως την τελευταία στιγμή».

Ο πόλεμος αποφασίστηκε σε μια Αυτοκρατορική Διάσκεψη την 1 Δεκεμβρίου. Την επομένη το Γενικό Επιτελείο έβγαλε την ακόλουθη διαταγή: «Η Ήμέρα Χ θα είναι η 8η Δεκεμβρίου» (7 Δεκεμβρίου για την Χαβάη και τις Ήνωμένες Πολιτείες.) Τώρα ο κύβος είχε ριφθεί. Προχωρούσαμε ολοταχώς για το Πέρλ Χάρμπορ.

Για ποιο λόγο διάλεξαν εκείνη

την Κυριακή για Ήμέρα Χ; Γιατί οι πληροφορίες μας έλεγαν πως ο Αμερικανικός στόλος επέστρεψε στο Πέρλ Χάρμπορ το Σαββατοκύριακο, ύστερα από γυμνάσια στην ανοικτή θάλασσα. Επίσης γιατί η επίθεσι έπρεπε να συντονιστεί με τις επιχειρήσεις μας στη Μαλαισία όπου είχε καθοριστεί να γίνουν βομβαρδισμοί και αποβάσεις την αυγή της ίδιας ημέρας.

Το Τόκιο μας μετεβίβαζε πληροφορίες για τις κινήσεις του Αμερικανικού Στόλου.

7 Δεκεμβρίου (6 Δεκεμβρίου για τη Χαβάη): «Γύρω από τα πολεμικά πλοία στο Πέρλ Χάρμπορ δεν έχουν τοποθετηθεί αερόστατα ούτε δίκτυα αμύνης εναντίον των τορπιλλών. Όλα τα πολεμικά βρίσκονται στο λιμάνι. Από το ραδιόφωνο του έγχθρου δεν υπάρχουν ένδειξεις πως στην περιοχή της Χαβάης γίνονται περιπολικές πτήσεις προς τον ωκεανό. Το πολεμικό «Λέξινγκτον» έφυγε από το λιμάνι χθές. Το «Έντερπράϊζ» πιστεύεται πως λείπει σε επιχειρήσεις.»

Τότε λάβαμε και το μήνυμα του ναυάρχου Γιαμαμότο. «Η άκμή ή η πτώσι της Αυτοκρατορίας εξαρτάται απ' αυτή τη μάχη. Όλοι θα κάνουν το καθήκον τους με την μεγαλύτερη εύσυνειδησία.

Λίγο πριν από την αυγή της 7 Δεκεμβρίου (ώρα Χαβάης) ήμασταν 230 μίλια βορείως του Όαχού. Σε όλους τους ιστούς κυμάτιζε τώρα η πολεμική σημαία. Ήταν πολύ σκοτεινά και η θάλασσα αρκετά ταραγμένη. Αυτό δημιούργησε κάποιο δισταγμό αν θα έπρεπε να απογειωθούν τα αεροπλάνα. Έγώ πήρα την απόφασι πως θα μπορούσαν να το καταφέρουν. Τα καταστρώματα απογειώσεως έδονουντο από τον

βόμβο των αεροπλάνων που ζέσταιναν τις μηχανές τους.

Ένα πράσινο φως διέγραψε μερικούς κύκλους. «Απογειωθήτε!» Η βοή της μηχανής του πρώτου καταδιωκτικού έφθασε σε ένα κρεσέντο και ύστερα το αεροπλάνο απογειώθηκε κανονικά. Κάθε φορά που ένα αεροσκάφος ύψωνόταν στον άερα ακούονταν δυνατές ζητωκραυγές.

Μέσα σε 15 λεπτά 183 μαχητικά βομβαρδιστικά και τορπιλλοπλάνα είχαν απογειωθεί από τα έξι αεροπλανοφόρα και έτοιμαζαν τους σχηματισμούς τους στον σκοτεινό ούρανο οδηγούμενα μόνο από τα φώτα των επί κεφαλής αεροπλάνων. Αφού κάναμε έναν κύκλο πάνω από το στόλο βάλλαμε πορεία για το Πέρλ Χάρμπορ. Η ώρα ήταν 6,15.

Έγώ διοικούσα 49 βομβαρδιστικά. Δεξιά μου και λίγο χαμηλότερα πετούσαν 40 τορπιλλοπλάνα. Αριστερά μου, 200 μ. ψηλότερα 51 βομβαρδιστικά καθέτου εφορμήσεως. Για την κάλυψι του σχηματισμού είχαμε 43 καταδιωκτικά.

Στις 7 υπελόγιζα πως θα φθάναμε στο Όαχού μέσα σε μια ώρα και λιγότερο. Αλλά όπως πετούσαμε πάνω από πυκνά σύννεφα δεν μπορούσαμε να δούμε την επιφάνεια της θάλασσας και έπρεπε να ελέγχουμε την πορεία μας. Άνοιξα το ραδιόφωνο, έπιασα τη Χονολουλού και στρίψαμε λίγο την αντένα βρήκα θοντας λίγο την αντένα βρήκα την ακριβή κατεύθυνσί μας και διώρθωσα την πορεία μας. Είχαμε απόκλισι πέντε μοιρών.

Άκουσα από την Χονολουλού το μετεωρολογικό δελτίο. «Καιρός όλιγον νεφελώδης κυρίως εις να άρχισή ο βομβαρδισμός της ξηράς. Έστειλα διαταγή στον πιλότο να δώση απότομη κλίσι στο αεροπλάνο μας. Αυτό ήταν το

Η μεταβολή του καιρού ήταν

μεγάλη τύχη για μας. Δεν θα μπορούσαμε να φανταστούμε καιρό πιο ευνοϊκό. Πάνω από το νησί θα βρίσκαμε ανοίγματα στα σύννεφα.

Κατά τις 7.30 τα σύννεφα άνοιξαν ξαφνικά και φάνηκε μια μακρυά λευκή γραμμή. Ήταν η άκτι. Βρισκόμασταν πάνω από το Όαχού. Καιρός να αναπτυχθούμε.

Ένα από τα δυό άγνωριστικά που είχαν προηγηθεί μας μετέδωσε τις θέσεις δέκα θωρηκτών, ενός μεγάλου καταδρομικού και δέκα ελαφρών καταδρομικών. Όσο πλησιάζαμε ο ούρανός καθάριζε και άρχισα να μελετώ τους στόχους μας με τα κιάλια. Τα πλοία θρυσκόνταν στη θέσι τους. «Είδοποιήστε τα αεροπλάνα να έπιτεθούν» είπα στον άσυρματιστή. Η ώρα ήταν 7.49.

Οι πρώτες βόμβες έπεσαν στο Χίκαμ Φήλντ, όπου ήταν παρατεταγμένα θαρέα βομβαρδιστικά. Μέσα σε λίγη ώρα μεγάλα σύννεφα καπνού φάνηκαν στις διάφορες βάσεις.

Στον άερα δεν φάνιονταν παρά Ίαπωνικά αεροπλάνα. Τα πλοία στο λιμάνι έδειχναν πως ακόμη ήταν βυθισμένα στον ύπνο. Η ραδιοφωνική έκπομπή της Χονολουλού συνεχιζόταν κανονικά. Είχαμε επιτύχει τον αϊφνιδισμό.

Ξέροντας πως το έπιτελείο θα περίμενε με άγωνία έστειλα το εξής σήμα: «Επιτύχαμε αϊφνιδιστική επίθεσι. Παρακαλώ διαβιβάστε το παρόν στο Τόκιο.»

Τώρα έβλεπα άφρους να πετιούνται ψηλά δίπλα στα θωρηκτά. Τα τορπιλλοπλάνα μας βρίσκονταν εν δράσει. Ήταν καιρός να άρχισή ο βομβαρδισμός της ξηράς. Έστειλα διαταγή στον πιλότο να δώση απότομη κλίσι στο αεροπλάνο μας. Αυτό ήταν το

σύνθημα για τὰ αεροπλάνα της ομάδας μου. Τὰ δέκα σμήνη μου έκαναν σχηματισμό σὲ μιὰ γραμμή μὲ ἀπόστασι 200 μέτρων τὸ ἓνα ἀπὸ τὸ ἄλλο.

Καθὼς ὠρμούσαν τὰ βομβαρδιστικά μου, ζωντάνεισαν ξαφνικά τὰ ἀντιαεροπορικά τῶν Ἀμερικανικῶν πυροβολείων. Ἐδῶ καὶ κεῖ φάνηκαν στὸν οὐρανὸ γκρίζα στίγματα ὥσπου ὁ ἀέρας σκοτείνιασε καὶ τὸ αεροπλάνο μὰς ἔδονεϊτο ἀπὸ τὶς βολές. Μὲ ξάφνιασε ἡ ταχύτητα τῆς ἀντεπιθέσεως ποὺ ἐκδηλώθηκε πέντε λεπτά μετὰ τὴν πρώτη βόμβα. Ἡ Ἰαπωνικὴ ἀντίδρασι δὲν θὰ ἦταν τόσο ταχεῖα γιατί ὁ χαρακτήρας τῶν Ἰαπῶνων εἶναι κατάλληλος γιὰ ἐπιθετικὴ δράσι, ἀλλὰ δὲν προσαρμόζεται εὐκόλα στὴν αἵμυνα.

Τὸ σμήνος μου κατευθυνόταν πρὸς τὸ θωρηκτὸ «Νεβάδα» ποὺ ἦταν ἀγκυροβολημένο στὴν ἀνατολικὴ πλευρὰ τοῦ Φόρντ Ἀϊλαντ. Ὅταν ἦλθε ἡ στιγμή νὰ ρίξω με τὶς βόμβες, θρεθήκαμε μέσα σὲ σύννεφα. Ὁ πρῶτος βομβαρδιστὴς μὰς ἔκανε νόημα πὼς θὰ ἔπρεπε νὰ τὰ περάσω με καὶ ἔτσι κάναμε ἓνα κύκλο πάνω ἀπὸ τὴ Χονολουλού περιμένοντας μιὰ καλύτερη εὐκαιρία. Τὰ ἄλλα σμήνη συνέχιζαν τὸ ἔργο τους ἀν καὶ πολλὰ χρειάστηκε νὰ δοκιμάσουν τρεῖς φορές προτοῦ πετύχουν τὴν κατάλληλη εὐκαιρία.

Ξαφνικὰ εἶδαμε μιὰ τεράστια ἔκρηξι στὰ θωρηκτά. Μιὰ πελώρια στήλη ἀπὸ κοκκινόμαυρο καπνὸ τινάχτηκε ὡς 300 μέτρα καὶ ἓνα ἀπότομο τράνταγμα ἔφτασε ὡς τὸ αεροπλάνο μὰς. Θὰ εἶχε ἔκτραγι καμμιὰ πυριτιδαποθήκη. Ἡ ἐπιθεσι θρискόταν στὴν πληρὴ της ἀνάπτυξι. Ὁ οὐρανὸς πάνω ἀπὸ τὸ Πέρλ Χάρμπορ ἦταν γεμάτος καπνὸ ἀπὸ τὶς ἐκρήξεις καὶ τὶς πυρκαϊές.

Μὲ τὰ κιάλια εἶδα πὼς ἡ μεγάλη ἔκρηξι εἶχε γίνεϊ στὸ θωρηκτὸ «Ἀριζόνα». Τὸ πλοῖο φλεγόταν ἀκόμη καὶ ὁ καπνὸς τοῦ σκέπαζε τὸν δικὸ μας στόχο, τὸ «Νεβάδα». Κύτταξα λοιπὸν νὰ θρῶ ἄλλο στόχο ἐπιθέσεως. Τὸ «Τεννεσση» εἶχε ἤδη πάρει φωτιά, μὰ δίπλα τοῦ θρискόταν τὸ «Μαίρυλαντ.» Ἐδῶσα διαταγὴ ἀλλαγῆς τοῦ στόχου καὶ γιὰ μιὰ ἀκόμη φορὰ εἰσχωρήσαμε στὴν περιοχὴ τοῦ ἀντιαεροπορικοῦ. Μόλις ἔπεσε ἡ βόμβα τοῦ πρώτου βομβαρδιστικοῦ ἀκολούθησαν ὀχθρὲς οἱ ἄλλες. Ξάπλωσα μπρούμυτα κάτω γιὰ νὰ κυττάζω ἀπὸ ἓνα μικρὸ ἀνοιγμα. Τέσσερις βόμβες σὲ τέλειο σχηματισμὸ ἔτρεχαν σὰν διαβόλοι τῆς κολάσεως. Σιγὰ-σιγὰ μίκραιναι ὥσπου ἐξαφανίστηκαν τὴ στιγμή ποὺ φάνηκαν μικρὲς ἄσπρες λάμψεις πάνω στὸ πλοῖο καὶ γύρω του.

Ἀπὸ μεγάλο ὕψος εἶναι εὐκόλο νὰ διακρίνη κανεὶς ἀν χτυπήθηκε ὁ στόχος. Ἐτσι κατάλαβα ὅτι θὰ εἶχαν γίνεϊ σοβαρὲς ζημιὲς στὸ πλοῖο. Διέταξα τὰ ἄλλα βομβαρδιστικά νὰ ἐπιστρέψουν στὰ αεροπλανοφόρα καὶ ἐγὼ ἔμεινα πάνω ἀπὸ τὸ Πέρλ Χάρμπορ γιὰ νὰ παρακολουθῶ καὶ νὰ κατευθύνω τὶς ὑπόλοιπες ἐπιθέσεις.

Τὸ Πέρλ Χάρμπορ καὶ ἡ περιοχὴ τοῦ εἶχαν μεταβληθῇ σὲ χάος. Τὸ πολεμικὸ «Γιούτα» εἶχε ἀνατραπῇ. Τὸ «Οὐἔστ Βιρτζίνια» καὶ τὸ «Ὁκλαχόμα» ἔκλιναν ἀπότομα μὲ τὰ πλευρά τους χτυπημένα ἀπὸ τορπίλλες. Τὸ «Ἀριζόνα» φλεγόταν καθὼς καὶ τὸ «Μαίρυλαντ» καὶ τὸ «Τεννεσση». Τὸ «Πενσυλβάνια» ποὺ θρискόταν σὲ ἄδεια δεξαμενὴ ἦταν τὸ μόνον ποὺ δὲν εἶχε πάθει τίποτε.

Τὴν ὥρα τῆς ἐπιθέσεως πολλοὶ πιλότοι μὰς παρατήρησαν τὶς γενναῖες προσπάθειες τῶν Ἀμερικανῶν νὰ ἀπογειώσουν αεροπλάνα. Παρ' ὅλη τὴν ὑπεροχὴ μὰς, τὰ καταδιωκτικά τους μὰς ἐπετέθησαν. Τὰ ἀποτελέσματα ἦταν ἀσήμαντα, μὰ τὸ θάρρος τους ἔκανε ἐντύπωσι.

Τὸ πρῶτο κύμα τῆς ἐπιθέσεως μὰς κράτησε κάπου μιὰ ὥρα. Ὅταν γυρίσαμε στὰ αεροπλανοφόρα μὲ ἀπώλειες 3 καταδιωκτικά, ἓνα βομβαρδιστικὸ καθέτου ἐφορμήσεως καὶ πέντε τορπιλλοπλάνα, τὸ δεύτερο ἐπιθετικὸ κύμα ξεκινούσε μὲ 171 αεροπλάνα.

Ὁ οὐρανὸς τώρα ἦταν τόσο σκεπασμένος μὲ καπνοὺς καὶ σύννεφα, ὥστε τὰ αεροπλάνα μὲ δυσκολία μπορούσαν νὰ ἐπισημάνουν τὸν στόχο τους. Καὶ γιὰ νὰ μεγαλῶνῃ τὶς δυσκολίες τους τὸ Ἀμερικανικὸ ἀντιαεροπορικὸ εἶχε πυκνώνει πολύ. Ἡ δεύτερη ἐπιθεσι κράτησε πάλι μιὰ ὥρα, ἀλλὰ εἶχε περισσότερες ἀπώλειες: 6 καταδιωκτικά καὶ 14 βομβαρδιστικά καθέτου ἐφορμήσεως.

Μετὰ τὸ δεύτερο κύμα ἔκανα ἓνα γύρο πάνω ἀπὸ τὸ Πέρλ Χάρμπορ γιὰ παρατηρήσεις καὶ λήψι φωτογραφιῶν. Μέτρησα 4 θωρηκτὰ θυθισμένα καὶ 3 μὲ σοβαρὲς ζημιές. Ἐνα ἄλλο θω-

ρηκτὸ καὶ ἀρκετὰ ἄλλα πολεμικά εἶχαν ἐλαφρότερες ζημιές. Ἡ βάσις ὑδροπλάνων τοῦ Φόρντ Ἀϊλαντ φλεγόταν καθὼς καὶ τὰ ἀεροδρόμια.

Ἐξαιτίας τοῦ πυκνοῦ καπνοῦ δὲν μπορούσα νὰ ξεχωρίσω τὶς ζημιές τῶν αεροδρομιῶν. Ἦταν ὥστόσο φανερὸ πὼς ἓνα μεγάλο μέρος τῶν αεροπορικῶν δυναμειῶν θὰ εἶχε καταστραφῇ: μεσα στὶς τρεῖς ὄρες ποὺ ἔμεινε τὸ αεροπλάνο μου στὴν περιοχὴ δὲν συναντήσαμε οὔτε ἓνα ἐχθρικὸ αεροσκάφος. Ὡστόσο ἀρκετὰ ὑπόστεγα (μὲ αεροπλάνα ἴσως ἀπὸ κάτω) εἶχαν μείνει ἀνέπαφα.

Τὸ αεροπλάνο μου ἦταν σχεδὸν τὸ τελευταῖο ποὺ ἐπέστρεψε στὸ στόλο. Ἦδη εἶχε ἀρχίσει ὁ ἀνεφοδιασμὸς τῶν αεροσκαφῶν γιὰ καινούργια ἐπιθέσεις. Τὸ Ἐπιτελεῖο τοῦ Ναυάρχου Ναγκουμό περιμένε τὴν ἀναφορὰ μου συζητώντας ἀν ἔπρεπε νὰ γίνῃ καὶ ἄλλη ἐπιθεσις. Ἀνέφερα τὶς ζημιές τοῦ ἐχθροῦ καὶ σύστηνα νὰ γίνῃ καὶ ἄλλη ἐπιθεσις. Ὁ ναύαρχος ὁμως προτίμησε νὰ ἀποσυρθῶμε ἀν καὶ ἡ ἀπόφασίς του αὐτὴ ἀργότερα ἀποτελέσει θέμα μεγάλῃς κριτικῆς. Ἐτσι δόθηκαν τὰ κατάλληλα σήματα καὶ τὰ πλοῖα μὰς ἀλλάξαν πορεία ὀλοταχῶς.

Ἦταν θαυμάσιος στρατιώτης καὶ ὅλοι οἱ ἀξιωματικοὶ τοῦ τὸν λάτρευαν. Ἀλλὰ εἶχε ἓνα κακό: Τελευταῖα πολλὲς φορές τὸν εἶχαν πιάσει μεθυμένο. Ὁ λοχαγὸς τοῦ ἀποφάσισε νὰ τὸν συμβουλευθῇ σὰν πατέρα: —Τὸ ξέρεις πὼς εἶσαι καλὸ παδὶ; ὅλοι σὲ ἀγαποῦμε καὶ γρήγορα θὰ μπορούσες νὰ γίνῃς δεκανέας καὶ ἀργότερα καὶ λοχίας, ἀν ἄφινες τὸ πιστό. —Καταλαβαίνω, κύριε λοχαγέ, πὼς ἔχεις δίκην, ἀπάντησε ὁ στρατιώτης. Μὰ ἐγὼ ὅταν πίνω, καταλαβαίνετε, γίνομαι στρατηγός!

Ποιὸς δὰ βρῆ ἰὰ ωερισσόλερα;

Ὅπως βλέπετε παρακάτω, πρέπει νὰ συμπληρωθοῦν οἱ ἀστερίσκοι τῶν ἑξὶ λέξεων μὲ γράμματα, ἔτσι ὥστε νὰ σχηματισθοῦν ἑξὶ ἄρτιες λέξεις.

Οἱ πιθανότητες σχηματισμοῦ εἶναι, σὲ κάθε σχεδὸν λέξι, πολλές. Ἐκεῖνο ποὺ ἐπιδιώκει ἡ ἀσκησης αὐτή, ποὺ εἶναι συνάμα μιὰ διδακτικὴ διασκέδασι καὶ γιὰ πολλὰ ἄτομα, εἶναι ὁ σχηματισμὸς λέξεων ποὺ δίνουν ὅσο τὸ δυνατόν περισσότερους βαθμούς.

Βάσι γιὰ τὴ βαθμολογία θὰ χρησιμοποιήσετε τὸ ἀλφάβητό μας, ὅπως τὸ βλέπετε παρακάτω. Σὲ κάθε γράμμα ἀντιστοιχοῦν ὅσοι βαθμοὶ ἀναφέρονται στὸν πίνακα.

Βαθμολογοῦνται φυσικὰ μόνο τὰ γράμματα ποὺ λείπουν ἀπὸ τὶς λέξεις. Ἐπιτρέπεται ἡ χρησιμοποίησις μόνον ἁρτίων λέξεων, οὐσιαστικῶν, κυρίων ὀνομάτων, γεωγραφικῶν καὶ ἐπιστημονικῶν ὄρων κλπ. Ἐπιτρέπονται ἐπίσης πασίγνωστες λέξεις ξενικῶν ὄρων.

Μετοχές, ρήματα, ἐπιρρήματα, ἀντωνυμίες, πληθυντικοί, γενικές, δοτικές κλπ. δὲν ἐπιτρέπονται.

Ἐὰν τώρα βρῆτε γιὰ σύνολο παραπάνω ἀπὸ 210 βαθμούς, θὰ ἔχετε ἐπιτύχει μιὰ πολὺ καλὴ βαθμολογία.

Στὴ σελίδα τῶν λύσεων μας θὰ βρῆτε ἕνα παράδειγμα, μὲ μιὰ ἐπίσης ἀξιόλογη βαθμολογία, τὴν ὁποία...εὐχόμεθα νὰ ἔχετε ὑπερβῆ.

A B Γ Δ Ε Ζ Η Θ Ι Κ Λ Μ

1 7 6 5 2 10 8 10 7 2 6 4

N Ξ Ο Π Ρ Σ Τ Υ Φ Χ Ψ Ω

8 9 4 3 9 3 5 8 8 9 10 10

Βαθμολογία:

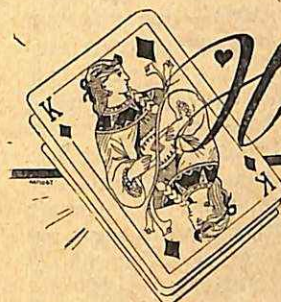
1)	Π	*	*	*	*	A	*	O	Σ	=	
2)	K	*	P	*	*	*	*	O	Σ	=	
3)	K	A	*	*	*	*	*	H	Σ	=	
4)	E	*	*	*	E	*	*	O	Σ	=	
5)	*	Π	*	*	A	*	*	O	Σ	=	
6)	T	*	*	*	*	O	*	O	Σ	=	

Σύνολον βαθμολογίας

I. X.

(Λύσις στὴ σελίδα 127)

Ἔτσι γεννήθηκε καὶ μεγάλωσε ἕνας φίλος

Ἡ τράπουλα

Καὶ ἡ ἱστορία της

Πιθανὸν νὰ εἴσατε ἄσσοι στὰ χαρτιά, σ' ὁποιοδήποτε παιχνίδι. Ἴσως νὰ ρίχνετε θαυμάσιες πασιέντζες. Ἐνδέχεται ἀκόμη νὰ ἰσχυρίζεσθε ὅτι μπορεῖτε νὰ βλέπετε σὲ μιὰ ἀπλωμένη τράπουλα τὸ μέλλον. Δὲ σὰς ἀρνεῖται κανεὶς καμμιά ἀπὸ αὐτὲς τὶς ἱκανότητες. Τί θὰ λέγατε ὅμως, ἂν ξαφνικὰ σὰς ρωτοῦσαν τί ἔχετε ἀπὸ τὴν ἱστορία αὐτῶν τῶν πολύχρωμων χαρτιῶν ποὺ σκοτώνουν τὴν πληξί σας; Μᾶλλον τίποτα. Δηλαδή, ἂν θᾶπρεπε νὰ μιλήσουμε μ'... ἀνοικτὰ χαρτιά, σίγουρα θὰ τὰ βρῖσκατε μπα στοῦνια.

Ὡστόσο ἡ τράπουλα ἔχει μιὰ ἱστορία αἰῶνων καὶ μάλιστα ἀρκετὰ πολυκύμαντη.

Πολλὲς ἐκδοχὲς ὑπάρχουν γύρω ἀπὸ τὴν πρώτη ἐμφάνισι τῶν χαρτιῶν. Ἡ πιὸ θέβαιη εἶναι αὐτὴ ποὺ ἀναφέρει ὅτι ἀρχικὰ παρουσιάσθηκαν στὴν Ἀνατολή. Συγκεκριμένα ὁ θρύλος λέει πὼς τὸ 1120 π.Χ., ὅταν

στὴν Κίνα βασιλεῦσε ὁ αὐτοκράτωρ Σέουν Χό, μιὰ ὁμαδικὴ μελαγχολία εἶχε κυριεύσει τὶς γυναῖκες ποὺ ζοῦσαν στὰ ἀνάκτορά του γιὰ νὰ τὸν διασκεδάσουν. Ἀπελπισμένος ὁ βασιλιάς ποὺ τὶς ἔθελπε νὰ μαραζώνουν ἀπὸ πληξί καὶ πολλὲς ἀπ' αὐτὲς νὰ φεύγουν νύχτα ἀπὸ τὸ παλάτι καὶ νὰ πέφτουν στὰ νερά τοῦ κοντινοῦ ποταμοῦ, κάλεσε ὅλους τοὺς σοφοὺς τῆς ἀπέραντης χώρας τοῦ καὶ τοὺς ζήτησε νὰ βροῦν ἕνα φάρμακο ποὺ θὰ γλύτωνε τὶς ὁμορφες τῶν ἀνακτόρων ἀπὸ τὸ κρυφὸ τοὺς μαράζι. Οἱ σοφοὶ ἔσκυψαν μπρὸς τοῦ τοῦ κεφάλι ταπεινά κι' ἔφυγαν δίχως ἐλπίδα. Ἐνας ὅμως ἀπ' αὐτοὺς ἐναῆρθε ὕστερα ἀπὸ λίγο καιρὸ στὸ παλάτι, ζήτησε τὸν αὐτοκράτορα καὶ τοῦ ἔδωσε μερικές δεκάδες μικρὲς καὶ λεπτὲς κόκκλινες πλάκες ποὺ πάνω τους ἐπιδείξαι τεχνίτες εἶχαν χαράξει πολὺχρωμες παραστάσεις μὲ τὸν ἥλιο, τὴν σελήνη, μὲ φυτὰ, πουλιὰ καὶ πνεύματα. Παίζοντας μὲ τὶς μινιατοῦρες αὐτὲς τὰ παιχνί-

δια πού θα τους μάθαινε ο πολυπείρος σοφός, οι γυναίκες του παλατιού θα μπορούσαν να σκοτώνουν την πληξί τους και να περνούν ευχάριστα τον καιρό τους. Και τότε θαύμα έγινε. Οι ευνοούμενες του Αυτοκράτορα ξαναβρόηκαν το κέφι και την αίσιοδοξία τους, και ένθουσιασμένες ο Σέουν Χό έδωσε τιμές μεγάλες στο σοφό που ανακάλυψε την τράπουλα και καθιέρωσε τα τυχερά παιχνίδια της σ' όλη τη χώρα του.

Από εκεί η τράπουλα πέρασε στις Ινδίες, απ' όπου εκατονταετηρίδες μετά την πήραν οι Άραβες. Πότε ακριβώς δεν είναι γνωστό. Βέβαιον πάντως είναι ότι τον 14ο αιώνα μ.Χ. την έφεραν στη Δυτική Ευρώπη. Συγκεκριμένα, τα παιγνιόχαρτα παρουσιάζονται αρχικά στην Ισπανία το 1370 με την Άραβική ονομασία «Νάιμπ» που σημαίνει «Βεζύρης». Γιατί; Άνεξήγητο ακόμη. Λίγα χρόνια κατόπιν κάνουν την εμφάνισή τους στην Ιταλία, στη Γερμανία, στην Ολλανδία και ως τα 1400 γίνονται γνωστά κι αγαπητά σ' ολόκληρη τη Γαλλία. Στην Ελλάδα έφθασαν γύρω στα τέλη του 15ου αιώνα και γρήγορα οι φιγούρες τους πήραν την ελληνική ιθαγένεια.

Τα πρώτα τραπουλόχαρτα, καθώς είδαμε, ήταν κοκκάλινες πλάκες με λεπτοδουλεμένες μινιατούρες. Άργότερα οι φιγούρες και τα χαρακτηριστικά σημεία της τράπουλας ζωγραφίζονταν πάνω σε λεπτότατα φύλλα περγαμηνής. Ωστόσο δεν έπαψαν να είναι πανάκριβα και απρόσιτα για το φτωχό κόσμο της Ευρώπης που λαχταρούσε να δοκιμάξη μ' αυτά την τύχη του. Για τουτό ακριβώς αργότερα τα τραπουλόχαρτα έβγαιναν σε πολλά

αντίτυπα επάνω σε χαραγμένο ξύλο. Κι' όπως λέγεται, αυτά στάθηκαν αίτια ν' ανακαλυφθεί η δύσκολη τέχνη της ξυλογραφίας και πιά έπειτα η τυπογραφία. Από τότε μπόρεσαν να μπουν και στα φτωχότερα σπίτια.

Από χώρα σε χώρα όμως οι τράπουλες διέφεραν. Και στον αριθμό των φύλλων τους και στο σχήμα και στις παραστάσεις που είχαν επάνω. Από τους τύπους που δημιουργήθηκαν οι πιο γνωστοί είναι της Βενετίας με 70 χαρτιά, της Βολωνίας με 97 και της Γαλλίας με 52, ό οποίος επικράτησε τελικά σ' όλο σχεδόν τον κόσμο. Το σχήμα τους δεν ήταν πάντα αυτό που γνωρίζουμε σήμερα. Στις Ινδίες τα φύλλα ήταν στρογγυλά, στην Περσία τετράγωνα, στην Ιαπωνία στενά και μακριά παραλληλόγραμμα.

Σε κάθε χώρα είχαν και διαφορετικές παραστάσεις. Έτσι, στην Ιαπωνία παρουσίαζαν ηφαίστεια ή γκέισες να παίζουν σεμικζέν, στην Περσία και στα γύρω κράτη άρχοντες επάνω σε κατ'αστόλιστες καμήλες που τις έσερναν φτωχοί άγωγιατές ή κυνηγούς καβάλα σε άλογα. Ιδιαίτερα στην Ευρώπη παρίσταναν κυρίως μορφές από την παγκόσμια ιστορία και μυθολογία: Τόν Ιωσήφ, τόν Μωϋσή, τόν Μέγαν Άλέξανδρο, τόν Ηρακλή, την Αθηνά, τόν Καίσαρα και άλλους. Κάτω από τις μορφές αυτές οι Γάλλοι συνήθιζαν να γράφουν και τα ονόματά τους. Άργότερα, στη Γαλλία, τα χαρτιά της τράπουλας είχαν τα τρία κρίνα της Δυναστείας των Βουρβόνων και βασιλικές φιγούρες. Όταν όμως επικράτησε ή επανάστασι όλοι οι γαλαζοαίματοι δώχτηκαν από τα παιγνιόχαρτα και τη θέσι τους

πήραν άνθρωποι του όχλου, περιφνημοί σοφοί, ή κυρίες ξακουστές για την όμορφιά τους. Άλλά πάλι, με τόν καιρό, όταν κυριάρχησε ό Ναπολέων και επέβαλε την Αυτοκρατορία, οι βασιλείς και οι βασιλίσσες ξαναπήραν τούς... χάρτινους θρόνους τους. Τότε μάλιστα, έπειδή οι φιγούρες της τράπουλας δεινοπαθούσαν άφόρητα από άδέξιους κι άγουστους κατασκευαστές, δόθηκε παραγγελία στο διάσημο ζωγράφο Δαβίδ να φιλοτεχνήση καινούριες. Μερικά απ' αυτά τα φύλλα υπάρχουν στο Έθνικό Βρετανικό Μουσείο που λέγεται ότι έχει την καλύτερη συλλογή παιγνιοχάρτων. Άνάμεσα σ' αυτά ξεχωρίζει ολόκληρη ή δέσμη μιας Ιστορικής τράπουλας του 1500, ζωγραφισμένη από διάσημο καλλιτέχνη της εποχής κατά παραγγελία του δουκός των Μεδιοάων Φιλίππου Βισκόντι, ό όποιος και τα επλήρωσε με 1500 δουκάτα, ποσόν τεράστιο για την εποχή εκείνη.

Στην Ελλάδα, όπως αναφέραμε, ή τράπουλα ή ή κοντσίνα, όπως την έλεγαν άλλοι δίνοντάς της τό όνομα του κυριωτέρου παιγνιδιού που παίζόταν μ' αυτήν, έκανε την εμφάνισή της γύρω στα τέλη του 15ου αιώνα. Συνήθως έρχονταν έδω Ιταλικές δέσμες ή γαλλικές και σπανιότατα γερμανικές που είχαν επάνω ωραιότατες νικές που είχαν επάνω άριστάτερες άγροτικές παραστάσεις. Οι όνομαστές κοόπα, ντάμα, μπαμσούνι κ.λ.π. είναι παραφθορά των Ιταλικών λέξεων corpa, damara, bastone. Οι πρώτες ελληνικές τράπουλες τυπώθηκαν λίγο μετά την Επανάστασι, τό 1829 στην Ούγγαρία, κατά τόν γαλλικό τύπο, δηλαδή με 52 χαρτιά και παρουσίαζαν για «φιγούρες»

ήρωες του άγώνος, όπως τόν Κολοκοτρώνη, τόν Καραϊσκάκη, τόν Μιαούλη, τόν Κανάρη, τόν Καποδίστρια και άλλους, καθώς και συμβολικές μορφές γυναικών: τήν Αθηνά, τήν Ελλάδα, τήν Ελευθερία...

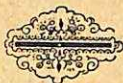
Θά έπρεπε ωστόσο ν' αναφέρωμε και τόν ένετικό τύπο ελληνικών χαρτιών που κυκλοφορούσε ακόμη ως πριν από μερικά χρόνια στα νησιά του Ιονίου και στις γειτονικές μ' αυτά περιοχές της Ρούμελης και της Πελοποννήσου. Τα χαρτιά αυτά είχαν άρχαιοπρεπείς φιγούρες και σύμβολα εικόνων, σπαθιά, κούπες, ντινερίνα, μπαστούνια, στα φύλλα που δεν είχαν φιγούρες. Ο τύπος αυτός γίνεται όλο και πιο σπάνιος και τείνει να εκλείψει έντελώς από τη χώρα μας. Σήμερα τυπώνονται οι γνωστές τράπουλες στην Κέρκυρα κυρίως και στο έξωτερικό, για λογαριασμό του κράτους που από τό 1884 έχει αναλάβει τό μονοπώλιό τους.

Η ιστορία της τράπουλας έχει να παρουσιάση κρίσιμες περιόδους. Υπήρξαν εποχές που τα χαρτιά είχαν διαδοθή τόσο πολύ ώστε κατήντησαν αληθινή κοινωνική μάστιγ. Ιδιαίτερα τόν 15ο αιώνα έγιναν χωρίς υπερβολή πραγματική άπειλή για την οικονομία και τόν πολιτισμό της Ευρώπης. Βασιλιάδες και κληρικοί, πλούσιοι και φτωχοί έπαιζαν τόσο πολύ, καθώς αναφέρει ό Ντ' Άλλεμάν, ώστε παραμελούσαν επικινδύνως τις δουλειές τους. Τό χειρότερο δέ απ' όλα ήταν, καθώς προσθέτει ό Ροσέτι στην πραγματεία του «Μαγικά παιχνίδια με τα φύλλα

τῆς τράπουλας», ὅτι λαὸς καὶ ἀριστοκράτες χρησιμοποιοῦσαν εὐρύτατα τὴν τράπουλα γιὰ χαρτομαντεία, πρᾶγμα ἀντίθετο πρὸς τὴν ἀρχὴν τῆς Χριστιανικῆς Ὁρησκείας. Γιὰ τοῦτο ἀκριβῶς, κατὰ καιροὺς καὶ κατὰ τόπους τὰ χαρτιά ἐθεωρήθηκαν ἀπὸ τὴν ἐκκλησιαστικὴν ἀρχὴν σύνεργα τοῦ διαβόλου, ἀφοῦ μάλιστα πολλὰ ἀπ' αὐτὰ εἰκόνιζαν δαίμονες ἢ ἄλλες ἀλλόκοτες μορφές. Αὐτὰ ἔγιναν αἰτία νὰ ληφθοῦν αὐστηρότατα μέτρα. Στὴ δική μας τὴν Ἑπτάνησο μάλιστα, ἔφθασαν, στὸν καιρὸ τῆς Ἀγγλικῆς κατοχῆς, νὰ κόβουν τὸ χέρι ἐκείνων ποὺ συνελάμβαναν χαρτοπαί-

ζοντας! Σὲ ἄλλα κράτη οἱ ποινὲς ἦταν ἀκόμη θαρύτερες.

Αἰῶνες πέρασαν ἀπὸ τὰ χρόνια τῶν διωγμῶν τῆς τράπουλας. Καὶ σήμερα φθάσαμε στὸ ἀντίθετο σημεῖο. Ὁ ξένος ποὺ ἐπισκέπτεται τὸ κρατίδιο τοῦ Μονακὸ ἀντικρῦζει πᾶνω ἀπὸ τὸ μεγάλο δημόσιο καζίνο τοῦ ἑνα τραπουλόχαρτο, «σημα κατατεθέν» καὶ ἐμβλημα τῆς μικρῆς αὐτῆς ἡγεμονίας. «Ένας φάντης οἷος καλεῖ μέ- σα σὲ λαμπρὲς σάλες γιὰ νὰ γνωρίσετε τὴν τύχη σας. Μὰ ὅπως ὅ- λες οἱ φιγούρες τῆς τράπουλας εἶναι κι' αὐτὸς διπρόσωπος. Καὶ ὁ ξένος δὲν εἶναι ποτὲ σίγουρος τί τοῦ τάζει.

Μιὰ μαυροφορεμένη κυρία πῆγε στὸν φωτογράφο:

—Θὰ μπορούσατε νὰ μοῦ μεγεθύνετε αὐτὴ τὴ φωτογραφία τοῦ μακαρίτη τοῦ ἀνδρός μου; Μόνο θὰ ἤθελα νὰ τοῦ βγάξετε τὸ καπέλλο.

—Μάλιστα, κυρία μου, ἀρκεῖ νὰ μᾶς πῆτε ποῦ ἔκανε τὴν χωρίστρα του.

—Γιὰ νὰ σκεφθῶ, μιὰ στιγμή... Δὲν εἶμαι βεβαία...ἀλλὰ θὰ τὸ δῆτε μόνος σας ὅταν βγάλετε τὸ καπέλλο!

☆

Time

Μόλις τελείωσε ἡ κούρσα, ὁ ἰδιοκτήτης πλησίασε τὸν τζόκεϋ γιὰ νὰ τοῦ τὰ ψάλλῃ:

—Σπουδαῖος τζόκεϋ εἶσαι! Σοῦ εἶπα νὰ πάρῃς τὴν στροφὴν μὲ ἀστραπιαία ταχύτητα. Γιατί δὲν τὸ ἔκαμες;

—Ξέρετε, ἀπάντησε μὲ ὕφος ὁ τζόκεϋ, δὲν θὰ ἦταν πολὺ ὠραῖο νὰ ἀφήσω τὸ ἄλογο πίσω!

Ram - Buller

☆

Ένας φίλος στὸν ἄλλο:

—Παντρεύτηκα μιὰ ξανθή, μιὰ μελαγχροινὴ καὶ μιὰ ρούσσα. Θέλω νὰ τὴν γνωρίσης!

Up.

Ο ΚΑΡΚΙΝΟΣ ΚΑΙ Η ΓΥΝΑΙΚΑ

Τοῦ
EMERSON DAT

Ποιά ἀκριβῶς σχέσις ὑπάρχει μετὰ τῶν γενετησίων λειτουργιῶν τῆς γυναίκας καὶ τοῦ καρκίνου;

Κάθε τόσο στὸν ὁργανισμό μας γεννιέται μιὰ ἀνωμαλία, ἀρ- χίζει ἡ παραγωγὴ ἀνωμάτων κυττάρων ποὺ πολλαπλασιάζον- ται καὶ καταστρέφουν τὰ φυσιολογικὰ κύτταρα. Αὐτὸ εἶναι ὁ καρκίνος. Σὲ ὀρισμένες μορφές τῆς νόσου ἡ ἀνάπτυξις τῶν κακο- ἠθων κυττάρων ὑποβοηθεῖται ἀ- πὸ ἐκκρίσεις ὁρμονῶν, ἰδίως ἐ- κείνων ποὺ προέρχονται ἀπὸ τοὺς ἀδένες τῶν γεννητικῶν ὀργά- νων. Οἱ ὠθηκὲς π.χ. φαίνεται ὅ- τι παίζουν πρωταρχικὸ ρόλο στὴν διάδοσι ὀρισμένων τύπων καρ- κίνου τοῦ στήθους.

Στὶς γυναῖκες, πολὺ συχνά, ὁ καρκίνος ἐμφανίζεται σὲ ὀρ- γανα ποὺ σχετίζονται μὲ τὴν γε- νετήσιον λειτουργίαν. Ἡ πιὸ συ- νηθισμένη μορφή μετὰ ἀπὸ τὸν καρκίνον τῶν μαστῶν, εἶναι ὁ καρκίνος τοῦ τραχήλου τῆς μή- τρας.

Ἐπομένως τὸ γεγονὸς ὅτι ἀ- νήκει κανεὶς στὸ γυναικεῖο φύ-

Διαπρεπὲς ἐπιστήμων

ἀπαντᾷ σὲ ἐρωτήσεις

μὲ βασικὴ σημασία

λο αὐξάνει τὴν πιθανότητα προσβολῆς ἀπὸ καρκίνον;

Ναί, ἀλλὰ ταυτοχρόνως αὐξά- νει τὴν πιθανότητα τέλειαν थे- ραπείας. Περισσότερες προσβο- λές ἀπὸ καρκίνον ἀναφέρονται ἀ- πὸ τὴν ἱατρικὴν στατιστικὴν σὲ γυναῖκες παρὰ σὲ ἄνδρες. Τὸ γε- γονὸς ὅμως ὅτι ἡ ἀσθένεια στὶς περισσότερες περιπτώσεις προσ- βάλλει ἐξωτερικὰ ὄργανα ἢ ὀρ- γανα ποὺ εἶναι εὐκόλο μὲ ἐπι- στημονικὰ ὄργανα νὰ ἐξετασθοῦν ἀπὸ τὸ γιναικό, συντελεῖ ὥστε ὁ καρκίνος νὰ ἀνακαλύπτεται πιὸ ἔγκαιρα στὶς γυναῖκες ἀπὸ ὅ,τι στοὺς ἄνδρες καὶ θεραπεύεται ἀ- ποτελεσματικώτερα.

Ὁ καρκίνος τοῦ μαστοῦ π.χ. μπορεῖ νὰ διαγνωσθῇ καὶ νὰ थे- ραπευθῇ μὲ ἐπιτυχία. Οἱ γυναῖ- κες ἀρχίζουν ἤδη σιγὰ σιγὰ νὰ τὸ ἀντιλαμβάνονται αὐτό. Ἐκεῖνο ποὺ πολλὰς γυναῖκες δὲν ἔχουν ἀκόμη κατανοήσει εἶναι ὅτι ἐ- κτός ἀπὸ τὸν καρκίνον τῶν μα- στῶν καὶ γιὰ τὴν ἄλλαν περιπτώ- σεις καρκίνου τῶν γυναικείων γεννητικῶν ὀργάνων συμβαίνει τὸ ἴδιο. Κάθε χρόνο στὴν Ἀμε- ρικὴ 20.000 περίπου γυναῖκες πεθαίνουν ἀπὸ καρκίνον τῶν ὀρ- γάνων αὐτῶν — μήτρας, ὠθη- κῶν, σαλπίγγων κλπ. Τὸ εἶδος αὐτοῦ τοῦ καρκίνου ἀποτελεῖ μιὰ ἀπὸ τὴν συχνότερες αἰτίαις θανά- του γυναικῶν ἡλικίας μετὰ 35 καὶ 60 ἐτῶν. Ἐν τούτοις στὶς τέσσερις περιπτώσεις θανάτων ἀπὸ τὴν αἰτία αὐτή, οἱ τρεῖς θά-

μπορούσαν να προληφθούν οριστικά αν οι γυναίκες πήγαιναν στο γιατρό για διάγνωση και θεραπεία προτού ή ασθένεια εξαπλωθώ. Ο καρκίνος του τραχήλου της μήτρας μπορεί να διαγνωσθή από τον γιατρό την εποχή ακόμη που είναι ίσκιμος 100%.

Είναι αλήθεια ότι ο καρκίνος των γεννητικών οργάνων της γυναίκας εκδηλώνεται συνήθως με την «κλημακτηρική περίοδο», την εποχή δηλαδή που «αλλάζει ή ζωή» της γυναίκας;

Αυτό δεν είναι τελείως ακριβές. Ο καρκίνος του τραχήλου της μήτρας συχνότατα εμφανίζεται πριν από την κλημακτηρία. Ο καρκίνος όμως εις το σώμα της μήτρας αναπτύσσεται συνήθως κατά την κλημακτηρία ή μετά απ' αυτήν.

Είναι αλήθεια ότι η ανάπτυξις του καρκίνου των γεννητικών οργάνων της γυναίκας είναι συνηθέστερη σε παντρεμένες, παρά σε άγαμες γυναίκες;

Ο καρκίνος του τραχήλου είναι σπανιότερος σε άγαμες γυναίκες. Αφ' ετέρου όμως ο καρκίνος των μαστών είναι συνηθέστερος στις άγαμες. Ο γεροντοκορισμός επομένως δεν μπορεί να θεωρηθή εγγύησις για άνοσία κατά του καρκίνου.

Μήπως ή υπερβολική γενετήσια σχέσις αποτελεί αίτια δημιουργίας καρκίνου;

Δεν γνωρίζω τίποτε που να θεμελιώνει μία τέτοια υπόθεσις.

Η χρησιμοποίησις προφυλακτικών κατά της έγκυμοσύνης προκαλεί καρκίνο;

Δεν υπάρχει ένδειξις περί αυτού.

Εάν ή γυναίκα έχει αποκτή-

σει παιδιά είναι περισσότερο επιρρεπής στον καρκίνο;

Όχι. Για πολύν καιρό νομίζανε ότι αυτό ήταν σωστό, τουλάχιστον προκειμένου περί καρκίνου της μήτρας. Έν τούτοις, μία τελευταία μελέτη στο κέντρο έρευνών Μεμόριαλ Σέντερ απέδειξε ότι δεν υπάρχει σχέσις μεταξύ επαναλήψεων της έγκυμοσύνης και ανάπτυξεως του καρκίνου.

Τί μπορούν να κάνουν οι γυναίκες για να προστατευθούν από τον καρκίνο των γεννητικών οργάνων;

Υπάρχει ένας απλούστατος κανών τον οποίο πρέπει ν' ακολουθούν. Στο πρόγραμμα της ζωής τους να γίνη συνήθεια ή τακτική ιατρική εξέτασις των έσωτερικών τους οργάνων. Όταν περάσουν την ηλικία των 35 ετών πρέπει μία τουλάχιστον φορά τον χρόνο να υποβάλλωνται σε εξέτασις. Η εξέτασις αυτή πρέπει να περιλαμβάνη και την λήψι εκκρίματος κατά την μέθοδο του Δρ. Γεωργίου Ν. Παπανικολάου.

Αν κάθε γυναίκα ακολουθοῦσε το πρόγραμμα αυτό θα μπορούσαμε να προλάβωμε πολλούς θανάτους από καρκίνο του είδους αυτού;

Ναί. Αν διαγνωσθούν στα πρώτα στάδια και εφαρμοσθώ ή σωστή θεραπεία από ικανούς χειρουργούς και ραδιολόγους, σχεδόν κάθε περιπτώσις καρκίνου της μήτρας και ο καρκίνος πολλών άλλων γεννητικών γυναικείων οργάνων μπορεί να θεραπευθώ. Κάθε γυναίκα κρατεί στα χέρια της το μέσον για την αυτοπροστασία της, αρκεί να της γίνη συνειδησις ή ανάγκη κανονικών και αποτελεσματικών εξετάσεων.

ΟΛΑ ΑΡΧΙΣΑΝ ΜΕ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ

Τού

RICHARD ARMOR

Ο ΡΙΤΣΑΡΝΤ ΑΡΜΟΡ, καθηγητής της αγγλικής στο Σκρίπς Κόλετζ της Καλιφορνίας, ποιητής και συγγραφέας, έγδουσίασε τον κόσμο πριν από δυο χρόνια με το βιβλίο του: «Όλα άρχισαν με τον Κολούμπα». που αποτελεί μία έξυπνη διακωμώδησι της αμερικανικής ιστορίας. Τώρα, με τον ίδιο τρόπο εκδίδει την ιστορία της Ευρώπης, άφιερωμένη στους σπουδαστάς και στους καθηγητάς, που επί γενέες ανταλλάσσουν μεταξύ τους τη δυστυμία. Ακολουθούν μερικά συντομα δείγματα του βιβλίου.

Η Ευρώπη, όπως όλος ο άλλος κόσμος, ήταν στην αρχή πολλή ζεστή για να μπορεί κανείς να την πιάση στα χέρια του. Η αρχή της ιστορίας της τυλίγεται μέσα σε αδιαπέραστους μύθους. Σύμφωνα με ένα από τους μύθους αυτούς, το όνομά της τό πήρε από ένα κορίτσι που περιφερόταν καθάλα σ' ένα ταύρο που τον έλεγαν Δία. Το ότι ο Δίας δεν ήταν λεί ταύρος, αλλά Θεός, μάς δίνει μία ιδέα για την άθεβαιότητα που επικρατούσε εκείνα τα χρόνια.

Όσο και αν φαίνεται άπιθανο, το λίκνο του ευρωπαϊκού πολιτισμού ήταν ή λεκάνη της Μεσογείου. Το σπουδαιότερο μέρος της περιοχής αυτής ήταν ή Αίγυπτος, που επί αιώνας την κυβερνούσαν οι Φαραώ. Οι Φαραώ

αυτοί είχαν μία μανία. να χτίζουν πυραμίδες. Οι πυραμίδες αυτές δεν έξυπηρετούσαν άλλο πρακτικό σκοπό, παρά την ταφή των Φαραώ. Οι Αιγύπτιοι όμως, που χρόνια καταπιέζονταν από τους Φαραώ, ήταν φυσικό να αισθάνωνται μεγάλη ίκανοποίησι ξέροντας ότι τους Φαραώ θα τους καταπιέζουν στους αιώνες οι πυραμίδες. Τα αρχαία αυτά κτίσματα έχουν κάποιο ενδιαφέρον για μερικούς γέρους περιηγητάς, γιατί με φόντο τις πυραμίδες οι γέροι φαίνονται νεώτεροι!

Η ελληνική τέχνη έφθασε στον κορυφώνα της την εποχή του Περικλή. Όλοι οι καλλιτέχνες ήταν κλασσικοί και κάθε έργο τεχνής ήταν κλασσικό. Η εποχή ωνομάσθηκε Χρυσούς Αιών, για

λόγους γοήτρου, παρ' ὅλο πού τὰ πάντα γίνονταν ἀπὸ μάρμα-
ρο. Οἱ ἄνδρες στὰ ἀρχαῖα ἑλλη-
νικά ἀγάλματα εἶναι σχεδὸν χω-

ρίς ἐξαίρεσι ντυμένοι ὅλοι μὲ τὸ
αὐστηρὰ κλασικὸ φύλλο τῆς συ-
κῆς. Ἡ τέχνη τοῦ νὰ φορῇ κα-
νεῖς τὸ φύλλο τῆς συκῆς χωρὶς
τιράντες χάθηκε μαζί μὲ τὸν ἀρ-
χαῖο πολιτισμό.

Ὁ μεγαλύτερος ἀπὸ τοὺς Ρω-
μαίους Αὐτοκράτορες ἦταν ὁ Ἰ-
ούλιος Καῖσαρ, πού μὲ τὶς λεγε-
ῶνες του ἐσάρωσε ὅλη τὴν Εὐ-
ρώπη. Ἰδιαίτερη εὐχαρίστησι ἔ-
δειξε ὁ Καῖσαρ γιὰ τὴν κατάκτη-
σι τῆς Γαλατίας πού τὴ διήρесе
σὲ τρία τμήματα: στὸ Βένι, Βίν-
τι καὶ Βίτσι. Ὁ Καῖσαρ ἦταν ὁ
πρῶτος στρατηγὸς πού ἔγραψε
τ' ἀπομνημονεύματά του καθιε-
ρώνοντας ἕνα προηγούμενο πού
μιμήθηκαν πολλοὶ ὕστερα ἀπὸ
αὐτόν.

Μετὰ ἀπὸ τὸν Ἰούλιο Καίσα-
ρα ἔρχεται ὁ Μάρκος Ἀντώνιος.
Αὐτὸς πῆρε τὸν κατήφορο τῆς
καταστροφῆς μαζί μὲ τὴν Κλεο-
πάτρα, γιατί σκέφθηκε πὼς ἔτσι
θὰ ἦταν καλύτερα, παρὰ ἂν τρα-
βοῦσε μόνος του.

Ἄν δὲν ὑπῆρχαν οἱ Βόρειοι,
δὲν θὰ ὑπῆρχε ἴσως Σουηδία,
Νορβηγία καὶ Δανία καὶ ἐπομέ-

νως οὔτε καὶ ἡ Πολιτεία τοῦ Οὐί-
σκόνσιν. Οἱ πιὸ τολμηροὶ ἦταν
γνωστοὶ μὲ τὸ ὄνομα «Βίκινγκς»
καὶ ὠργωναν τὶς θάλασσες. Κά-
ποιος ὑπερβολικὸς ταξίδεψε ὡς
τὴ Ρωσία καὶ ἐγκαταστάθηκε ἐ-
κεῖ καὶ ἀπὸ τότε ἔμεινε στὴν ἱ-
στορία γνωστὸς μὲ τὸ ὄνομα Ἐρ-
ρίκος ὁ Ἐρυθρὸς. Ὅταν πέθα-
ναν οἱ Βίκινγκς, πῆγαιναν συχνά
στὴ Βαλχάλα, πού ἦταν λαοφι-
λῆς, παρ' ὅλο πού συναντοῦσε
κανεῖς ἐκεῖ τὶς Βαλκυρίες, κάτι
ἐξαιρετικὰ σωματώδεις γυναῖκες
μὲ τεράστια πνευμόνια, γεμᾶτα
ἀπὸ ἄριες τοῦ Βάγκνερ...

Γιὰ νὰ κατανοήση κανεῖς τὸν
Μεσαίωνα πρέπει νὰ καταλάβῃ
τὸν ἱπποτισμό. Ὁ ἱπποτισμὸς ἦ-
ταν ἕνα σύστημα, σύμφωνα μὲ τὸ
ὁποῖο ἕνας ἄνδρας, ἀφοῦ ἀνεκη-
ρύσσεται ἱππότης, ἄρχιζε νὰ περι-
φέρεται ἐδῶ καὶ ἐκεῖ, ψάχνοντας
γιὰ καμμιὰ δεσποινίδα πού νὰ
τὴν φέρῃ σὲ δύσκολη θέσι. Ἄλ-
λες ἀσχολίες τοῦ ἱππότη ἦταν οἱ
κονταρομαχίες καὶ τὸ φλέρν μὲ
τὴ Βασίλισσα. Οἱ κονταρομαχίες
γίνονταν σὲ πανηγύρια πού ὑπῆρ-
χαν πλῆθος ἱππότες πού ἀνέβα-

ναν στὸ ἄλογο, κατέβαιναν ἀπὸ
τὸ ἄλογο ἢ πού ἀπλῶς περιδιά-
βαζαν καθάλα. Ὁ ἔρωτας ἦταν
μιὰ ἀσχολία, στὴν ὁποία ἐπιδί-

δονταν μόνον ὅταν ἔλειπε ὁ Βα-
σιλιάς.

Τὴν ἐποχὴ «τοῦ σκότους» ὅλοι
ἦσαν πνιγμένοι στὴν ἄγνοια. Κα-
τὰ τὸ τέλος τῆς ἐποχῆς κάποιοι
πέταξε ἕνα σπῆρτο καὶ τότε ξα-
ναγεννήθηκε ἡ γνῶσις. Οἱ ἄν-
θρωποι ἄρχισαν νὰ μαθαίνουν ὅ-
λο καὶ περισσότερα καὶ νὰ δι-
ορθώνουν ὁ ἕνας τὸν ἄλλον σχε-
τικὰ μὲ τὰ ὀνόματα καὶ τὶς ἡμε-
ρομηνίες καθὼς καὶ μὲ τὴν προ-
έλευσι τῶν πιὸ γνωστῶν ἀπὸ τὶς
παροιμίες καὶ τὰ γνῶμικά. Τὰ
Πανεπιστήμια ἀνοίξαν τὶς πόρτες
τους. Ἐκεῖ πού γινόταν ἡ διδα-
σκαλία τῆς χημείας, ἀνοίξαν τὰ
παράθυρά τους.

Ἡ σύγχρονη ἐποχὴ στὴν Εὐ-
ρώπη ἀρχίζει μὲ πολέμους καὶ
μὲ φήμες γιὰ πολέμους. Οἱ πε-
ρισσότερες ἀπὸ τὶς φήμες αὐτὲς
ἦταν σωστές. Τὴν ἐποχὴ αὕτῃ ἀρ-
χίζει ἡ γρήγορη ἀνοδος τοῦ Να-
χιζεῖ τοῦ πολέοντος, παρὰ τὸ παρουσια-

στικό του. Ἐγινε στρατηγός,
παρ' ὅλο πού ὁ κόσμος τὸν φώ-
ναζε «μικρὸ δεκανέα». Ἦταν τό-
σο κοντός, πού πολὺ δύσκολα θὰ
μποροῦσε νὰ παρακολουθήσῃ
παρελάσεις ἂν δὲν ἔπαιρνε πάν-
τοτε μέρος σ' αὐτές. Ἐξ ἀρχῆς

φόρεσε τὸ καπέλλο του στραβά
καὶ κανένας δὲν τόλμησε ποτὲ
νὰ τοῦ τὸ ὑποδείξῃ.

Γρήγορα ὁ ἀτμὸς ἀντικατέ-
στησε τὴν ἄμαξα καὶ ἡ σφυρί-
χτρα τοῦ ἀτμοῦ τὸ χλιμίντρι-
σμα. Μὲ τὴ σειρά του ὁ ἀτμὸς
ἔδωσε τὴ θέσι του στὸν ἠλεκτρι-
σμὸ πού τὸν ἀνεκάλυψαν τρεῖς
νάνοι, οἱ Ἄμπ, Ὁμ καὶ Ἐργκ.
Παρ' ὅλα αὐτὰ ὁ ἀτμὸς ἐξακο-
λούθησε νὰ χρησιμοποιηθῇ γιὰ-
τι θεωρήθηκε καλύτερος ἀπὸ τὸν
ἠλεκτρισμὸ γιὰ τὸ σιδέρωμα τῶν
πανταλονιῶν, τὸ ἀνοίγμα τῶν φα-
κέλλων καὶ τὶς εἰσπνοὲς σὲ περι-
πτώσεις συναχιοῦ.

Ὁ Πρῶτος Παγκόσμιος Πόλε-
μος ἦταν ὁ πρῶτος πόλεμος πού
ἀριθμήθηκε. Δὲν εἶναι γνωστὸ
γιατί ἡ βολικὴ αὕτῃ ἐφεύρεσι δὲν
χρησιμοποιήθηκε νωρίτερα. Ἄν
εἶχε χρησιμοποιηθῇ, ὁ πόλεμος
αὐτὸς θὰ ἦταν ὁ CXVIII. Ὁ Παγ-
κόσμιος Πόλεμος II, πού λέγε-
ται ἐπίσης πόλεμος γιὰ τὸν τερ-
ματισμὸ τοῦ τερματισμοῦ τῶν πο-
λέμων, φτάνοντας σὲ κάποιο τέ-
λος στὴν Εὐρώπη, ἔφθασε σὲ ἄλ-
λο τέλος στὴν Ἀσία. Ὅ,τι καὶ
νὰ πῇ κανεῖς γιὰ τὸν Παγκόσμιο
Πόλεμο II, εἶναι ὁ μόνος πόλε-
μος πού τελείωσε δυὸ φορές.

Ὁ Ἰωσήφ Στάλιν γεννήθηκε Ἰ-
ωσήφ Βησσαρίονοβιτς Ντζουγκα-
σέβιτς, ἀλλὰ τὸ ἄλλαξε γιατί ἦ-
ταν πολὺ μακρὸ καὶ δὲν χωροῦ-
σε στὸ ψηφοδέλτιο. Ἀργότερα,
γιὰ νὰ εἶναι πιὸ σίγουρος, κα-
τήργησε τὸ ψηφοδέλτιο. Διάφοροι
ἀνώτατοι λειτουργοί, γιὰ νὰ μὴ
βρεθοῦν σὲ μπελᾶδες, ἄλλαζαν
ὀνόματα πόλεων καὶ δρόμων
Στάλινγκραντ, Στάλιν, Σταλι-
ναμπάντ καὶ Σταλιναγκούντ. Ὁ
Στάλιν ἦταν κολλεκτιβιστής, γι'

αὐτὸ καὶ προσήρτησε ὅλα τὰ γειτονικά του κράτη.

Τὸν Παγκόσμιον Πόλεμον II ἀκολούθησαν οἱ δύο Ψυχροὶ Πόλεμοι. Ὁ ἕνας ἐναντίον τοῦ Κοινοῦ Κρυολογήματος καὶ ὁ ἄλλος μεταξύ Ἀνατολῆς καὶ Δύσεως. (Ἀφοῦ ὁ Βορρᾶς καὶ ὁ Νότος εἶχαν τελειώσει τὸν πόλεμό τους, δὲν ἔμεινε παρὰ αὐτός. Κανένας ἀπὸ τοὺς πολέμους αὐτοὺς δὲν ἔφθασε ἀκόμη σὲ ὀριστικὸ

τέλος, παρ' ὅλο πὺ οἱ πειραματισμοὶ ἐξακολουθοῦν μὲ ἐκρηκτικὰ καὶ ἀντιισταμινικά).

Κάποια ἀναγνώρισις πρέπει ἐπίσης νὰ γίνη καὶ στὰ Ἠνωμένα Ἔθνη. Παρ' ὅλο πὺ ἀκούστηκαν μερικοὶ ἀτελείωτοι σχεδὸν λόγοι, ἡ ὀργάνωσις αὐτὴ ἀπέδειξε ὅτι στὰ χρόνια μας ὁ πόλεμος γίνεται καλύτερα συζητώντας παρὰ πολεμώντας.

Πῶς ἄλλαξες, βρὲ παιδί μου ἔτσι! Ἐσὺ εἶχες ὠραία μαῦρα μαλλιά καὶ τώρα ἔχεις φαλάκρα. Ἦσουν αὐτοὶ ῥοδοκόκκινοι καὶ τώρα εἶσαι κάτωχρος. Ἦσουν παχύς καὶ ἀδυνάτιστος. Μὰ τὸ Θεό, εἶσαι ἀγνώριστος, βρὲ Τζών.

—Μὰ δὲν μὲ λένε Τζών.

—Γιὰ δὲς, τὸν ἀφιλότιμο! Ἀκόμη καὶ τὸνομά του ἄλλαξε!

Tatler

☆

Ἡ Ὠντρεῦ Χέμπορν εἶχε ἕνα σκυλάκι Πεκινουά, τόσο μικρὸ καὶ τόσο μαλιαρό, πὺν πραγματικὰ δὲν μποροῦσε κανεὶς νὰ ξεχωρίσῃ πὺ ἦταν ἡ οὐρά καὶ πὺ τὸ κεφάλι.

—Ὠραῖος ὁ σκύλος σου! τῆς λέει μιὰ φίλη τῆς, ἀλλὰ ἀπὸ πὺ ἀρχίζει καὶ πὺ τελειώνει;

—Νὰ σοῦ πῶ, λέει ἡ Χέμπορν. Τράβα τὸν ἀπὸ τὴν οὐρά. Ἄν σὲ δαγκώσῃ, θὰ πῇ πῶς αὐτὸ εἶναι τὸ κεφάλι.

Up.

☆

Ὁ μικρὸς πὺ δούλευε στὸ ἀσσανσέρ ἐνὸς μεγάλου κτιρίου τῆς Νέας Ὑόρκης μὲ πολλὰ γραφεῖα, εἶχε ζαλιστῇ νὰ ἀπαντᾷ στὶς ἐρωτήσεις τῶν διαφόρων πὺ ἀνεβοκατέβαιναν. Λίγο πρὶν σταματήσῃ, τὸ μεσημέρι, μιὰ γυναικεῖα φωνὴ ἀκούστηκε ἀπὸ τὸ βάθος τοῦ κουτιοῦ, πὺ ἦταν γεμάτο κόσμος.

—Ἄν σπάσουν τὰ σχοινιά τοῦ ἀσσανσέρ, πὺ θὰ πάμε; ἐπάνω ἢ κάτω;

—Αὐτό, κυρία μου, ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὶς ἀμαρτίες καὶ τὴ ζωὴ πὺ ἔχετε κάνει ὡς τώρα! ἀπαντᾷ βαρυστημένος ὁ μικρός.

A. M.

Ἐσωτερισμός: μιὰ νέα πνευματικὴ κίνησις

ΣΥΓΧΡΟΝΟΣ ΚΟΣΜΟΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΔΟΣΕΙΣ

Τοῦ

PAUL SERANT

Ὁ ἔσωτερισμός εἶναι μιὰ ἀποκάλυψις πὺ ἐγίνε σὲ μερικούς. Ἡ ὑπαρξὴ τοῦ ἔσωτερισμοῦ ἔχει σὰν συνέπεια τὴν ὑπαρξὴ τοῦ ἐξωτερισμοῦ πὺ εἶναι προσιτὸς σὲ ὅλους. Μιὰ κοινωνία ἐσωτερικὴ εἶναι λοιπὸν ἐκείνη πὺ κρατᾷ δικῆς τῆς — ἡ πὺ πιστεύει πῶς κρατᾷ — ἀληθείας πὺ αὐτὴ ἔχει τὸ προνόμιον νὰ κατέχη. Ἄν ἀρκεσθοῦμε σὲ τοῦτες τὶς πρώτες ἐνδείξεις τῆς ἐτυμολογίας, θὰ μπορέσωμε νὰ ὀνομάσωμε ἐσωτερικὸ ὅ,τι διαφεύγει ἀπὸ τὸ πλῆθος. Μ' αὐτὴν τὴν ἔννοια χρησιμοποιοῦν πολλοὶ τὸν ὅρο. Ἀκούει κανένας π.χ. νὰ λένε: «Ἡ σύγχρονη φυσικὴ εἶναι ἐσωτερικὴ» ἢ «ἡ ἀφηρημένη ζωγραφικὴ εἶναι πολὺ ἐσωτερικὴ γιὰ μένα».

Ὅσοι ἐκφράζονται ἔτσι θέλουν ἀπλούστατα νὰ ποῦν πῶς ἡ σύγχρονη φυσικὴ ἢ ἡ ἀφηρημένη ζωγραφικὴ δὲν εἶναι προσιτὴ πρῶτον τυχόντα. Ἀσπιτὲς στὸν πρῶτον τυχόντα. Ἀσπὶς ἐν εἶναι καλλιεργημένος ἕνας ἄνθρωπος χρειάζεται ἐκτετατὴν κατάρτισιν γιὰ νὰ φθάσῃ νὰ συλλάβῃ τὸ νόημά τους. Μὰ ὅταν μιλοῦμε γιὰ ἐσωτερικὴς θεωρίες, γιὰ ἐσωτερικὴς διδασκαλίας, δὲν δηλώνομε ἔτσι

ὅποιοδήποτε σύστημα ἰδεῶν, μιὰ ὅποιαδήποτε διδασκαλία πὺ θὰ χαρακτηρίζεται ἀποκλειστικὰ ἀπὸ τὸ γεγονὸς ὅτι δὲν εἶναι προσιτὴ παρὰ σὲ πολὺ λίγους. Ἐννοοῦμε δόγματα καὶ θεωρίες πὺ σκοπὸν τοὺς ἔχουν νὰ ὀδηγήσουν τὸν ἄνθρωπον στὴ μεταφυσικὴ γνῶσιν. Ὁ ἔσωτερισμός λοιπὸν εἶναι τὸ σύνολον αὐτῶν τῶν δογμάτων καὶ τῶν θεωριῶν.

ΤΟ ΠΝΕΥΜΑ ΚΑΙ ΤΟ ΓΡΑΜΜΑ

Ὁ ἔσωτερισμός εἶναι ἀπὸ τὸν ὁριζόμενος γιὰ ἕνα μικρὸ ἀριθμὸν πιστῶν. Ἀλλὰ, προωρισμένος γιὰ τί καὶ πῶς; Ἀπὸ τὴ φύσιν τῶν πραγμάτων; Ἐξ αἰτίας μιᾶς κοινωνικῆς συγκροτήσεως ἀριστοκρατικοῦ τύπου; Μερικὲς φορές ἐξ αἰτίας τοῦ πρώτου, ἄλλοτε ἐξ αἰτίας τοῦ δευτέρου. Ἔτσι, π.χ. στὴν ἀρχαία Ἑλλάδα, ὀρισμένες θεωρίες ἦσαν προσιτὲς μόνο σὲ μερικοὺς διαλεχτοὺς μαθητὰς καὶ γι' αὐτοὺς προωρίζονταν. Ἀλλ' αὐτὴ ἡ κοινωνικὴ ἐπιλογὴ ὑπῆρχε μόνον ἐπειδὴ οἱ διδάσκαλοι τῶν ἐν λόγω θεωριῶν ἔκριναν πῶς ἡ διδασκαλία τοὺς μποροῦσε νὰ προωριζοῖται γιὰ ὅλους.

Σὲ ἄλλες περιπτώσεις, ἡ διά-

κρισι ανάμεσα στον έσωτερισμό και τον έξωτερισμό φαίνεται μονάχη της: ο έσωτερισμός γίνεται τότε ή πιό θαθεία, ή πιό έσωτερική όψι μιās θεωρίας, πού τó κοινό δέν γνωρίζει παρά μονάχα τά έξωτερικά της, τά τυπικά της στοιχεία, τó γράμμα τους, όπως λέμε.

Ύπ' αὐτήν τήν έννοια ή διάκρισι ανάμεσα στοὺς δύο ὅρους — έσωτερισμός και έξωτερισμός — αντίστοιχῇ ἐπακρίβεότατα στήν εὐαγγελική διάκρισι ανάμεσα στό πνεῦμα και στό γράμμα. Ὑπό τίς συνθήκες αὐτές εἶναι ὀλοφάνερο πώς ανάμεσα σέ δύο μελέτες ἐκ τῶν ὁποίων ή μία ἀσχολεῖται μέ τó έσωτερικό μέρος μιās θεωρίας και ή ἄλλη μέ τó έξωτερικό, ἀκόμη και ή έσωτερική δέν εἶναι δυνατό νά πάη ὡς τó βάθος τῶν πραγμάτων, γιατί τó ἀληθινά έσωτερικό στοιχείο δέν ἐκφράζεται μέ κανένα τρόπο.

Τούτη ή διάκρισι ανάμεσα στίς δύο ὁψεις τῆς γνώσεως χρησιμοποιεῖται συχνά μέ καταχρηστικό τρόπο. Πολλοί κριτικοί και σχολιαστές θιάζονται νά χαρακτηρίσουν έσωτερική τήν πρώτη ἐρμηνεία ἐνός κειμένου πού τοὺς ἔρχεται στό νοῦ...

Ὁ έσωτερισμός πηγάζει ἀπό τήν Παράδοσι. Οἱ έσωτερικές θεωρίες εἶναι θεωρίες τῆς παραδόσεως. Γιά τήν κοινή λογική, παράδοσι εἶναι αὐτό πού ἔχει καθιερώσει τó ἔθιμο. "Όταν λέμε πώς ή γιορτή τῆς 14ης Ἰουλίου ἔχει περάσει πιά στήν παράδοσι, έννοοῦμε μ' αὐτό πώς οἱ Γάλλοι ἔχουν ἀποκτήσει ἀπό πολλόν καιρό τή συνήθεια νά γιορτάζουν μέ χαρά τήν ἐπέτειο τῆς Ἀλώσεως τῆς Βασιλῆας. Πολύ διαφορετική εἶναι ή έννοια πού δίνει ὁ έσωτερισμός στή φράσι «ἐκ παραδόσεως». Ἡ παράδοσι εἶναι ἐδῶ

ή *Philosophia perennis* (ἡροαιώνια φιλοσοφία, κοινὸ ἔργο τῆς ἀνθρωπότητος). Ὁ "Αλντους Χάξλεϋ μās θυμίζει μ' αὐτήν πώς ἀν τó ὄνομα τῆς δόθηκε γιά πρώτη φορά ἀπό τόν Λάιμπνιτς, δέν ἔχει οὔτε ἡλικία οὔτε πατρίδα. Ἡ διεθνής αὐτή παράδοσι ἐκφράζεται σέ ὀρισμένες παραδόσεις πού διαφέρουν ἀπό λαό σέ λαό. Οἱ παραδόσεις αὐτές δέν περιλαμβάνουν μονάχα δογματικές διδασκαλίες: Περιέχουν ἐπίσης τó θρησκευτικό τυπικό, τοὺς θεσμούς, τά «ἐκ παραδόσεως» ἔθιμα πού χαρακτηρίζονται ἔτσι ἀκριβῶς ἐπειδὴ προέρχονται ἀμεσα ή ἔμμεσα ἀπό μεταφυσικές ἀρχές.

Ἐχομε τάχα τó δικαίωμα νά λέμε πώς ὑπάρχει ἔτσι μιὰ παράδοσι, μιὰ και παγκόσμια; Δέν ὑπάρχει ἀμφιβολία πώς οἱ μεταφυσικές, οἱ μυθολογίες, οἱ θρησκείες ἔχουν ἀναμεταξύ τους θεμελιακές διαφορές και πώς δέν θά μπορούμε ν' ἀρνηθοῦμε τίς διαφορές αὐτές παρά μονάχα καταφεύγοντας στόν πιό αὐθαίρετο και σπὸν πιό ἀμφίβολο συγκρητισμό. Τέτοια στάθηκε π.χ. στά τέλη τοῦ περασμένου αἰῶνα ή στάσις τῆς Θεοσοφικῆς Ἑταιρίας, ὅπου μέσα σέ μιὰ θεωρία πού οἱ ἰδρυτές της τήν χαρακτήριζαν ὡς «τήν ἴδια τήν οὐσία ὅλων τῶν θρησκειῶν και τῆς ἀπόλυτης ἀληθείας», θρίσκονταν παραμορφωμένες και νοθευμένες πρὸς ὄφελος μιās ἡθοπλαστικῆς ἰδεολογίας διάφορες ἰδέες νεοπλατωνικές, καθολιστικές, χριστιανικές και ἰνδικές. Τέτοια εἶναι ἐπίσης και σήμερα ή στάσις τοῦ Καονταΐσμου, πού ἰσχυρίζεται πώς θά πραγματοποιήσῃ «μιὰ ἀρμονική σύνθεσι θρησκειῶν» ἐνοποιώντας αὐθαίρετα στοιχεῖα βουδδικά, κομφουκιανικά, ταοϊστικά και χριστιανικά, ἀνακατε-

μένα μέ ἰσχυρή δόσι πνευματισμοῦ. Σ' αὐτό τó σημεῖο ἄς μὴ δείχνωμε πολλή ἐμπιστοσύνη σέ ὅσους σπεύδουν νά ἐκλαμβάνουν τίς ἐπιθυμίες τους γιά πραγματικότητας.

Ὡστόσο, ἀν πρέπει νά παραδεχώμαστε αὐτά πού χωρίζουν τίς μεταφυσικές ἀπό τίς θρησκείες και τίς μυθολογίες, δέν πρέπει νά παραβλέπωμε τά κοινα τους σημεία. "Όταν ἡμουν παιδί, ή κατήχησι μοῦ ἔμαθε πώς «σ' ὅλες τίς ἐποχές και σ' ὅλες τίς χῶρες οἱ ἄνθρωποι πιστεύανε πάντα στήν ὑπαρξί τοῦ Θεοῦ». Δέν πιστεύανε πάντα και παντοῦ μέ τόν ἴδιο τρόπο: πιστεύανε σίγουρα πιό ἀπλοϊκά ή μέ περισσότερες προλήψεις ἐδῶ και πιό σοφά ἐκεῖ, μά πάντα και παντοῦ πιστεύανε.

Τό ἴδιο ἐπισημαίνει μέ πολλή δύναμι κι' ὁ ἱερὸς Αὐγουστίνος ὅταν ἔγραφε: «Ἀληθινά, αὐτό πού ὀνομάζουν σήμερα χριστιανική θρησκεία, ὑπῆρχε στοὺς ἀρχαίους και δέν ἔπαψε ποτέ νά ὑπάρχῃ ἀπό τήν ἀρχή τοῦ ἀνθρώπινου γένους, ὅπου ὅταν ἦθε ὁ ἴδιος ὁ Χριστὸς ἀρχισαν νά ὀνομάζουν χριστιανική τήν ἀληθινή θρησκεία πού ἦδη ὑπῆρχε». Εἶναι ὀλοφάνερο πώς ὁ ἱερὸς Αὐγουστίνος δέν θέλει νά πῇ ἐδῶ πώς ή θρησκεία τῶν ἀρχαίων ἦταν σ' ὅλα τά σημεία ὅμοια μέ τή δική τους: μά θέλει νά σημειώσῃ πώς ὀρισμένες ἀλήθειες ἔχουν παγκόσμιο χαρακτήρα σέ σημεῖο πού σέ καμμιά ἐποχή και σέ κανένα μέρος τó ἀνθρώπινο πνεῦμα δέν μπόρεσε νά τίς ἀγνοήσῃ. Κι' ἀν ἐξαιρέση κανεὶς τήν περίπτωσι μερικῶν φιλοσόφων τῆς ἀρχαίας, οἱ διδασκαλίες τῆς Παρθας, οἱ διδασκαλίες τῆς Παραδόσεως συνάντησαν ἀληθινά τήν ἀρνησι μονάχα ἀπό τήν ἐπο-

χή τῆς Ἀναγεννήσεως και τῆς Μεταρρυθμίσεως και πέρα.

Οἱ θεωρίες ἐκ παραδόσεως δέν ἀφοροῦν μονάχα τó ἄτομο, ἀλλά και τήν κοινωνία: ἔχουν ἐμπνεύσει και διατηρήσει πολιτισμούς. Οἱ δυτικοὶ πολιτισμοὶ ὡς τίς ἀρχές τῆς σύγχρονης ἐποχῆς, οἱ ἀνατολικοὶ πολιτισμοὶ ἴσαμε τίς ἡμέρες μας σχεδόν στάθηκαν πολιτισμοὶ ἐκ παραδόσεως και μερικοὶ πολιτισμοὶ πού λέγονται «πρωτόγονοι» παραμένουν τέτοιοι ἀκόμα και σήμερα. Αὐτό πού ἰσχύει γιά τά δόγματα, ἰσχύει και γιά τοὺς πολιτισμούς πού πηγάζουν ἀπ' αὐτά. Εἶναι φανερό πώς παρουσιάζουν ἀναμεταξύ τους σημαντικές διαφορές σ' ὅλα τά ἐπιπεδα.

Θά ἦταν γελοῖο νά ἰσχυρισθοῦμε πώς ἕνας ἀρχαῖος Αἰγύπτιος, ἕνας ἀρχαῖος Ἰσραηλίτης, ἕνας Χριστιανὸς τοῦ Μεσαίωνα, ἕνας Βραχμᾶνος τῶν Ἰνδιῶν, ἕνας Νέγρος τοῦ Μπαντοῦ εἶναι ἄνθρωποι πού χωρίζονται ἀπό ἐπιτόλαιες διαφορές: θά ἦταν σά νά ἐξανέψαμε μέ ἄλλο τρόπο στή σύγχρονη δημοκρατική αὐταπάτη, πού θέλει τά ἀνθρώπινα πλάσματα «ἀπό ὅλες τίς φυλές κι' ὅλες τίς πίστεις», νά ἔχουν τίς ἴδιες ἀνησυχίες, τίς ἴδιες ἀνάγκες και τίς ἴδιες ἐπιδιώξεις. Κι' ὡστόσο, ὅπως ὑπάρχει ἕνα κοινὸ σημεῖο σ' ὅλες τίς θρησκείες, τίς μεταφυσικές και τίς μυθολογίες, ἔτσι ἀνακαλύπτουμε και κάποια ὁμοιότητα στή νοοτροπία και τή συμπεριφορά ἀνάμεσα στοὺς ἀνθρώπους τῶν πολιτισμῶν πού αὐτές οἱ θρησκείες γέννησαν.

Ἀς ἐξηγηθοῦμε: οἱ ἐκ παραδόσεως πολιτισμοὶ δέν εἶναι πολιτισμοὶ ὅπου οἱ ἐκ παραδόσεως ἀρχές εἶναι σέ ὅλους κα-

τανοητές, άφοϋ ό έσωτερισμός είναι προσιτός μονάχα σέ λίγους έκλεκτούς. Άλλά είναι πολιτισμοί, όπου όλόκληρη ή κοινότητα συμμερίζεται έμμεσα αυτό που μονάχα μερικοί καταλαβαίνουν πραγματικά. Δέν είναι λοιπόν έκπληκτικό που ή μελέτη έκ παραδόσεως τών πολιτισμών οδηγεί πολλούς συγχρόνους μας νά ξαναβροϋνε τό νόημα της Παραδόσεως.

Έδω καί καμμιά πενηνταριά χρόνια ή σημαντική ανάπτυξη της κοινωνιολογίας, της έθνολογίας, της άρχαιολογίας καί της ιστορίας τών θρησκευμάτων βοήθησε τις γνώσεις μας νά προ-

χωρήσουν πολύ σχετικά μέ τις διάφορες παραδόσεις της ανθρώπότητας. Μελετώντας τις ιδιαίτερες παραδόσεις, μέσα στην ποικιλία τους, ό έρευνητής οδηγείται σιγά - σιγά ν' ανακαλύψη έκ νέου τό πνεϋμα της Παραδόσεως στην ένότητά του. Κι' έτσι καταλήγει στην σκέψη πώς ή έξωτερική ποικιλία είναι ή έκφρασι της πνευματικής Ένότητας. Τό παράξενο είναι πώς οι τεχνικές εξέλιξεις διευκολύνουν σημαντικά τις έρευνες γύρω άπ' αυτό τό θέμα : ό σύγχρονος κόσμος έτσι, εύνοει τη γέννησι μιάς κινήσεως που άσφαλώς θα καταλήξη στην κατάστροφή του.

Ο άληθινός άνδρας δύο πράγματα έπιθυμεί: τόν κίνδυνο καί τό παιγνίδι. Γι' αυτόν άκριβώς τόν λόγο κυνηγάει τις γυναίκες.

M. Ναπολέον

Κάποτε ρώτησαν την Σιμόν Σιμόν σε ποιά στιγμή μιά γυναίκα καταλαβαίνει πώς γέρασε.

—'Από την στιγμή που οι φίλες της παύουν νά την κακολογούν, άπάντησε ή Σιμόν.

Constellation

Ο Πιέρ έκλεισε τά 17 του χρόνια καί ή μητέρα του θέλησε νά του δώση μερικές συμβουλές:

—'Άκουσε, παιδί μου. 'Ο πατέρας σου έχει νά σου πη πολλά πράγματα. Έγώ προσωπικά ένα πράγμα θέλω νά σου ζητήσω. "Όταν άρχίσης νά καπνίζης, νά μου τό πής. Δέν θέλω νά τό μάθω από τούς γείτονες.

—'Απ' αυτό νά μη έχης καμμιά άνησυχία, μαμά, την καθησύχασε ό Πιέρ. Είναι τώρα ένας χρόνος που τόκοψα!

Time

...«'Αν ξέρετε αυτή την ιστορία, σταματήστε με».

Κανείς δέν μ' άκούει!

Τοδ

CORET FORD

Δέν ξέρω γιατί οι λέξεις μέ διαπερνούν σαν άκτίνες Χ, αλλά ποτέ μου δέν κατορθώνω νά τελειώσω μιά ιστορία. Την στιγμή άκριβώς που φθάνω στο κρίσιμο σημείο, κάποιος θα άναποδογυρίση ένα ποτήρι, ή θα χτυπήση τό κουδούνι της έξώπορτας, ή ακόμα ή γυναίκα μου θα μέ διακόψη για νά μου πη πώς κάτι καμμένο μυρίζει. Έχω αποφασίσει νά διηγηθώ ένα ανέκδοτο; 'Ορίστε που άναγκάζομαι νά σταματήσω περιμένοντας τό ρολόι του τοίχου νά τελειώση τούς χτύπους του. Καί όταν τελικά μporέσω νά ξαναρχίσω την δήμιγηση, τό πρόσωπο στο όποιο άπευθυνόμουν έχει πιάσει κουβέντα — φυσικά δε θα ώφελοϋσε κα-

θόλου νά διηγηθώ την ιστορία στον έαυτό μου: την έχει ξανακούσει.

Άς υποθέσωμε ότι θρίσκομαι καλεσμένος σε φίλους μου. Μά για όνομα του Θεού, τί έχω στη φωνή μου που αυτόμάτως κάνει τό μωρό νά κλάη;... Καί αν δέν κλάψη τό μωρό, έχει προλάβει ό Τοτός νά μπη στη μέση. Τώρα τραβάει τόν πατέρα του έπίμονα άπό τό μανίκι, καί νά τους μπλεγμένοι σε μία χαμηλόφωνη συζήτηση άπό την όποία ξεφεύγει κάθε τόσο ή φράσι: «Μά μπαμπά, βιάζομαι, σου λέω!».

Πολύ συχνά ό οίκοδεσπότης άναγκάζεται νά σηκωθή για νά βγάλη έξω τη γάτα, ή νά θάλη μέσα τό σκύλο. "Η άκόμη, θα ά-

κουσθή απ' έξω ένας διαπεραστικός θόρυβος από φρένα και δλοιοι θα τρέξουν στα παράθυρα να δούν τι έγινε. (Αυτό δεν συμβαίνει παρά μόνον όταν θέλω πολύ να με ακούσουν. Έάν, διακριτικά, διηγούμαι σ' ένα φίλο μου κάτι το πολύ συνηθισμένο και κοινό, μία σιωπή θανάτου πλημμυρίζει την αίθουσα και οι πάντες έχουν στηλωμένο το αυτί τους να ακούσουν τί λέω, ενώ εγώ πασχίζω να θρω ένα τρόπο που να άποσοθήση την πτώσι της Ιστορίας μου).

“Ο,τι λέω φαίνεται να ξυπνά στο μυαλό των άκροατών μου μία άνάμνησι που τους καίει τη γλώσσα.

Χθές το θράδυ, σ' ένα δείπνο, άρχισα να διηγούμαι μία περιπέτεια που είχαμε, πραγματικά άσπεία.

—Ενώ λοιπόν πλησιάζαμε με το αυτοκίνητο στη Βρετάννη...

—“Αχ! Βρετάννη! άναφωνεί ή κυρία που κάθεται άπέναντί μου. Σαματήσατε στο Παντερέκ; “Εχει έκεί στο Παντερέκ ένα μικρό έστιατόριο... άχ, άν μπορούσα να θυμηθώ το όνομά του!... όπου τρώει κανείς τους καλύτερους άστακούς του κόσμου.

—“Ε, λοιπόν! “Εγώ, συνεχίζει ή κυρία που κάθεται άριστερά μου, ξέρω μία γυναίκα, όπου τρώνε κάτι γαρίδες τηγανητές, τρέλλα!

—Μιά και μιλάμε για γαρίδες, έπεμβαίνει ή κυρία που κάθεται δεξιά, άν θέλετε ένα καλό γεύμα με θαλασσινά, πρέπει να πάτε το δίχως άλλο, στο...

—Τώρα που τελειώσαμε το φαγητό, διακόπτει ή κυρία του σπιτιού, προτείνω να περάσωμε στο σαλόνι.

Οι γυναίκες, από φυσικό τους, είναι τελειότερες στο να σαμποτάρουν μία διήγησι.

“Εκείνη ή καλή ψυχή, παραδείγματος χάριν, που μου κόβει όλη μου τη φόρα με τις περιποιήσεις της και με διακόπτει για να ρωτήσει άν κάθωμαι άναπαυτικά στην πολυθρόνα, άν έχω τασάκι κοντά μου, άν θα ήθελα λίγο άκόμη κονιάκ!... Το μάτι της δε σταματά να διατρέχει το δωμάτιο την ώρα που εγώ μιλώ και, στο κρισιμώτερο σημείο, τη στιγμή που μπαίνω στο κύριο θέμα, το πρόσωπό της φωτίζεται και την βλέπω να κάνει ένθουσιαστικές χειρονομίες στους νεοφερμένους:

—Μά είναι οι Ντυμενί! Παιδιά μου, είστε τυχεροί! “Ο Ζώρζ διηγόταν τώρα μόλις την πιό άσπεία Ιστορία του κόσμου, κάτι που του συνέβη ενώ πήγαινε στη Βρετάννη! Είμαι θεβαία ότι θα ευχαριστηθήτε πολύ να την ακούσετε. Πές τα από την άρχή, Ζώρζ.

“Υπάρχει επίσης ή ανήσυχη «διακόπτουσα» που ακούει πάντα ύποπτους θορύβους — βήματα στο πρώτο πάτωμα ή μία θρόση που τρέχει — και σάς χαλάει την καλύτερη Ιστορία σας σηκώνοντας ξαφνικά το χέρι και μουρμουρίζοντας σε ένα μελόδραματικό τόνο: “Ακούσατε;” “Ωσου να την πείσι ό άνδρας της ότι είναι άπλως ό θόρυβος ενός αυτοκινήτου, το νόστιμο του άνεκδότου σας είναι πεθαμένο και θαμμένο. “Ενας «φονιάς διηγήσεων», που γνωρίζει το έπάγγελμά του, δεν έχει ανάγκη να μιλήσει για να σάς διακόψει. Βρίσκεστε στη μέση της Ιστορίας σας, όταν μπαίνει στο δωμάτιο στις μύτες των ποδιών και παίρνη τη θέσι του άνάμεσα στους άκροατάς. Σας στέλνει ένα χαμόγελο συγνώμης και, με μία κίνησι του χεριού, σάς παρακαλεί να συνεχίσετε. Περιμένετε να πάψη

ή καρέκλα του να τρίξη και ξαναρχίζετε. Κι' ενώ σάς άκούει με ένα βαθύ ένδιαφέρον, με τα μάτια καρφωμένα επάνω σας, ψάχνει στην τσέπη του για να βρή την πίπα του την χτυπάει σιγανά στο τασάκι και φυσάει μέσα δυό-τρεις φορές με ένα φοβερό θόρυβο. Χωρίς να πάψη να σάς κυττάη με προσοχή, βγάζει την καπνοθήκη του, γεμίζει την πίπα του και τώρα ψάχνει για σπέρτα. Τα σπέρτα του δεν είναι στις τσέπες του σακκακιού του. Ψάχνει στο γιλέκο, κατέτιν στο παντελόνι του, έως τη στιγμή που, άπελπισμένος από όλες αυτές τις άναζητήσεις, άνάβετε τον αναπτήρα σας και του τόν δίνετε. “Εάν σάς χάλασε την Ιστορία σας, τουλάχιστον έχετε την ίκανοποίησι να του καφαλίσετε το μουστάκι.

Τα χτυπήματα του τηλεφώνου παίζουν επίσης μεγάλο ρόλο στα «σαμποτάζ». Αρχίζετε να διηγήστε σ' έναν έπιχειρηματία φίλο σας μία Ιστορία. Δεν έχετε φθάσει στο τέλος της πρώτης φράσεως όταν άνοίγει ή πόρτα, παρρουσιάζεται το κεφάλι της γραμματέως και άναγγέλλει:

—Κύριε Μαρέλ, ένα τηλεφώνημα από το Λονδίνο.

“Ο κ. Μαρέλ τελειώνει κάποτε το τηλεφώνημά του με το Λονδίνο. Βυθίζεται στην πολυθρόνα του και σάς λέει:

—Λοιπόν! που είμαστε;

Αυτή τη στιγμή ακριβώς, ή γραμματέυς έμφανίζεται έκ νέου:

—Σας ζητούν από το “Αμστερνταμ.

“Ιδού, στην προκειμένη περίπτωση ή καλύτερη λύσις: βάζετε το καπέλλο σας και το παλτό σας, βγαίνετε από το κτίριο, πηγαίνετε στον πλησιέστερο θάλα-

μο και του τηλεφωνείτε την Ιστορία σας.

Και τί να σάς πω για τον «Φονιά των άνεκδότων» που σάς συμπληρώνει ή σάς διορθώνει κάθε στιγμή;

Πάρτε, παραδείγματος χάριν, την τόσο κομική περιπέτεια που μας συνέβηκε όταν ταξιδεύαμε για την Βρετάννη. “Η γυναίκα μου λατρεύει αυτή την Ιστορία και δεν ήσυχάζει άν δεν την διηγηθώ σε κάθε γεύμα που είμαστε καλεσμένοι.

—Διηγήσου την Ιστορία του ταξιδιού στη Βρετάννη, Ζώρζ. “Ακούστε με προσοχή όλοι σας, θα πεθάνετε από τα γέλια... και πές την με την διάλεκτο της Βρετάννης, Ζώρζ!

—“Ωραία! λοιπόν, πέρυσι, είμαστε στην Βρετάννη, όταν...

—“Οχι πέρυσι Ζώρζ! Πρόπερσι. Ξέρεις καλά ότι πέρυσι πήγαμε στην “Ιταλία.

—Τέλος πάντων, όποτε ήταν, ψάχναμε τον δρόμο για το χωριό Κιμπερ...

—“Οχι! για το Κιμπερλέ, έπεμβαίνει ή γυναίκα μου. Είμαι θεβαία γι' αυτό, διότι είχαμε πάει να δομε τους Σιμόν...

—“Εγνώρισα κάτι Σιμόν, λέγει ό οίκοδεσπότης μας, για πρώτη φορά μπαίνοντας στη συζήτησι, αλλά έμεναν στο Μπορντώ.

—“Οχι, στην Τουλούζ! τον διορθώνει κι' αυτόν ή γυναίκα του. “Εξ άλλου αυτοί λεγότουσαν Μαρεσάλ.

—Συνέχισε, Ζώρζ, επιμένει ή γυναίκα μου. Μη σταματάς κάθε λίγο!

Συνεχίζω:

—Είχαμε κάνει λάθος στο δρόμο και χτυπήσαμε την πόρτα μιας άγροικίας...

—Δηλαδή όχι ακριβώς την πόρτα, διορθώνει ή γυναίκα μου.

Χτυπήσαμε τὸ κλάξον· ὁ χωρικός ἦταν στὸν κῆπο του. Μὰ δὲν τὸ θυμᾶσαι, καϋμένη Ζώρζ... Ἐκεῖ θρίσκεται ὅλο τὸ νόστιμο τῆς ἱστορίας!

—Καλά, ὅπως θέλεις. Ἔλεγα λοιπὸν ὅτι...

Ἀντιλαμβάνομαι ξαφνικά ὅτι κανεὶς δὲ μὲ κυττάζει πλέον. Ὁλοιοὶ ἔχουν γυρίσει πρὸς τὴν πόρτα, ὅπου ἡ ὑπηρετρία ἔχει παρυσιασθῇ καὶ κάτι μουρμουρίζει στὴν οἰκοδόμοινα.

—Νὰ περάσωμε γιὰ φαγητό!

ἀναγγέλλει ἡ οἰκοδόμοινα καὶ σηκώνεται ζωηρά. Εἶμαι θεθαία ὅτι θὰ εἶστε ὅλοι πεινασμένοι.

Θὰ ἤθελα ὅμως νὰ σᾶς διηγηθῶ, ἔσᾶς τουλάχιστον, αὐτὴ τὴν ἀστεία ἱστορία πού μᾶς συνέβη στὴ Βρετάννη.

Λοιπὸν, σ' αὐτὴν τὴν φάρμα, ὁ χωρικός μᾶς λέει... (Σημειώσεις Συντάξεως: Λυπούμεθα πού σᾶς διακόπτομε, κύριε Φόρντ. Ἀλλὰ περάσατε ἤδη τὶς τρεῖς σελίδες πού σᾶς εἶχαμε ἀφήσει στὴ διάθεσί σας).

Ὅπου νὰ ἐμφανισθῇ ἡ μαμά της ἡ Μαίρη μιλοῦσε μὲ μιὰ φίλη της, πού εἶχε ἔρθει νὰ τῆς κάνῃ ἐπίσκεψι.

—Τί κάνει τὸ κοριτσάκι σας; ρώτησε ἡ μικρή.

—Λυπούμαι πολὺ, ἀλλὰ δὲν ἔχω κοριτσάκι.

—Τότε, τί κάνει τὸ ἀγοράκι σας;

—Μὰ δὲν ἔχω ἀγοράκι.

—Οὐ, θύμωσε ἡ Μαίρη. Μὰ τότε τί εἶναι τὸ δικό σας;

☆

Ρώτησαν κάποτε μιὰ σοφὴ γυναῖκα πού εἶχε παντρεύσει τὴν κόρη της σὲ μιὰ μακρινὴ πόλι:

—Πήγατε νὰ δῆτε τὰ παιδιά σας;

—Ὁχι, ἀπάντησε ἐκείνη. Περιμένω νὰ γεννηθῇ τὸ πρῶτο τους παιδί. Πιστεύω πὼς οἱ γιαιδιάδες εἶναι πολὺ πιὸ εὐπρόσδεκτες ἀπὸ τὶς πεθερές!

Pourquoi Pas?

☆

Ἐνῶ προχωροῦσε ἤσυχα στὸ δρόμο, ἓνα μικρὸ αὐτοκίνητάκι ἄρχισε ξαφνικά νὰ χοροπηδάῃ μιὰ ἐπάνω, μιὰ κάτω. Ἐκπληκτος ὁ ἀστυφύλακας τῆς τροχαίας τὸ σταματάει καὶ ρωτᾷ τὸν ὁδηγὸ τί συμβαίνει.

—Τί-τίποτε, κύ-κύριε ἀστυφύ-φύλακα, τοῦ λέει ὁ ὁδηγός. Μέ-μέ-ἐπιασε λό-λόξυγγας!

S. D. Marks

Μιὰ ἐπίσκεψι στὴν Μογγολία

ΣΤΗ ΧΩΡΑ ΤΟΥ ΤΣΕΝΓΚΙΣ ΧΑΝ

Τοῦ

I. MONTAGU

Τὸ περασμένο φθινόπωρο εἶχα τὴν τύχη νὰ κάνω ἓνα ταξίδι 1500 μιλίων στὴν παλιὰ Ἑξωτερικὴ Μογγολία πού τώρα λέγεται Δημοκρατία τοῦ Μογγολικοῦ Λαοῦ. Λίγοι ταξιδιώτες ἀπὸ τὴ Δύσι ἔχουν φθάσει ὡς αὐτὴ τὴν ἄλλοτε μυστηριώδη χώρα. Τὰ τελευταῖα χρόνια μάλιστα κανένας ἀπολύτως.

Εἶναι μιὰ ἀξιόλογη χώρα πού δὲν μοιάζει μὲ καμμιά ἄλλη στὸν κόσμο. Γεωλογικῶς εἶναι ἓνα μεγάλο ὁροπέδιο πού τὸ μεγαλύτερο τμήμα του θρίσκεται κάπου 4.000 πόδια πάνω ἀπὸ τὸ ἐπίπεδο τῆς θάλασσας. Τὸ μέσο ὕψος τῆς χώρας ὅμως εἶναι ἀρκετὰ μεγαλύτερο γιατί τὴν διασχίζουν μεγάλες ὁροσειρές πρὸς ὅλες τὶς κατευθύνσεις.

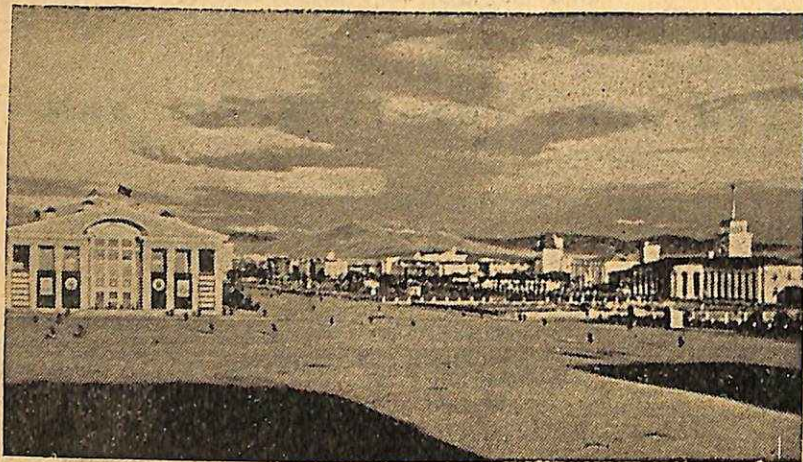
Στὴν κεντρικὴ καὶ τὴν ἀνατολικὴ Μογγολία υπάρχουν ἀπειράντοι λειμῶνες πού ἀπλώνονται καμμιά φορὰ σὲ ἑκτασι τριάντα καὶ πενήντα μιλίων. Ἀνάμεσά τους ὑψώνονται βουνὰ καὶ βραχώδεις κορυφές καὶ θαμνώδεις πλαγιές.

Στὸ βορείο τῆς τμήμα ἡ Μογγολία ἀποτελεῖ τὴν νότια ἄκρη τῆς τεράστιας Σιθηρικῆς ζούγκλας, τῆς «τάιγκα». Προχωρώντας πρὸς τὰ νότια περνάτε ἀπὸ τοὺς λειμῶνες στὴν ἡμί-ἔρημο ὅπου φυτρώνει ἓνα καχεκτικὸ κίτρινο χόρτο καὶ μερικοὶ θάμνοι. Ἀκόμη πιὸ πέρα θρίσκεται ἡ ἄμμος, τὰ σύνορα τῆς Κίνας καὶ

ὕστερα ὁ δρόμος τῆς ἐρήμου, ὁ περίφημος δρόμος τῆς μετέξης τῆς ἀρχαιότητος πού πάει στὸ Σινκιάνγκ καὶ στὴ Δύσι.

Ἐμεῖς νομίζομε πὼς ἡ σχεδὸν ἔρημη στέππα, πού οἱ Μογγόλοι τὴν λένε Γκόμπι, εἶναι σωστὴ ἔρημος. Μὰ οἱ Μογγόλοι δὲν ἔχουν τὴν ἴδια γνώμη, γιατί ἡ στέππα αὐτὴ μπορεῖ νὰ διατηρήσῃ ζωὴ καὶ μερικά «ἄνδρα» ζῶα, κυρίως καμήλες. Γι' αὐτοὺς «ἔρημος» εἶναι ἡ γυμνὴ ἄμμος πού ἀπλώνεται πέρα ἀπὸ τὰ σύνορα τῆς Κίνας.

Ἡ Μογγολία δὲν εἶναι καθόλου ἄνυδρος τόπος. Ὑπάρχουν μεγάλα ποτάμια, ὅπως ὁ Σελένγκ, ὁ Ὀρκόν καὶ ὁ Κερουλέν, καὶ τεράστιες λίμνες. Δύο λίμνες ἔχουν ἐπιφάνεια πάνω ἀπὸ 1000 τετραγωνικὰ μίλια. Στὰ βουνὰ ὑπάρχει ξυλεῖα, χρυσός, πολύτιμες πέτρες, κάρβουνο. Λένε πὼς ἓνα καὶ μόνο ἀνθρακωρυχεῖο περιέχει πολλὰς χιλιάδες ἑκατομμύρια τόνους κάρβουνο. Τὰ ζῶα ἀφθονοῦν. Στὰ ποτάμια τὰ ψάρια πληθαίνουν ἀπὸ τὸν παλιὸ καιρὸ πού οἱ Μογγόλοι δὲν τὰ ἀγγίζαν ἀπὸ τὸν φόβο μὴ πῶς θγάλουν κι' αὐτοὶ λέπια. Τὰ ἀγριοπρόβατα, οἱ ἀγριοκατσίκες, οἱ ἀρκούδες, οἱ λεοπαρδάλεις τῶν χιόνων, οἱ ἀλεπούδες καὶ ἄλλα ζῶα ἀφθονοῦν στὰ βουνὰ. Τὸ αὐτοκίνητο, καθὼς διασχίζει τὶς πεδιάδες, σκορπίζει κοπάδια ἀντιλόπες καὶ σηκώνει

Το Ουλάν Μπατόρ, η πρωτεύουσα της Μογγολίας, ήταν πριν από 30 χρόνια ένας συνοικισμός. Σήμερα μπορεί να το πη κανείς μεγαλούπολι.

στον αέρα πλήθος πουλιά. Σε κάθε αυτοκίνητο υπάρχει πάντα ένα κυνηγετικό τουφέκι για να μη χαθή η ευκαιρία να σκοτωθή κανένας λύκος, ή μεγάλη πληγή των κοπαδιών. Στις νοτιοδυτικές στέπες ζουν ακόμη τρία παλιά θρυλικά ζώα: το τάκ, άγριο αλογο, το κουλάν, άγριος γάιδαρος, και το χαμπταγκάι, άγρια καμήλα.

Το ιδιαίτερο και πιο επιβλητικό χαρακτηριστικό της χώρας είναι ο τεράστιος «ζωτικός χώρος» της. Η κατοικήσιμη περιοχή απλώνεται σε 660.000 τετραγωνικά μίλια ενώ ο πληθυσμός είναι κάπου ένα εκατομμύριο. Δηλαδή αντιστοιχεί λιγώτερο από ένα ανδρόγυνο για κάθε τετραγωνικό μίλι.

Το 90% της εθνικής οικονομίας σχετίζεται ακόμη με την παλιά βάση της Μογγολικής ζωής από την λίθινη εποχή, την κτηνοτροφία. Και γι' αυτό ακριβώς η Μογγολία παρουσιάζει τόσο ενδιαφέρον σήμερα, που καταβάλλεται προσπάθεια να δοθή σύγ-

χρονη μορφή σε μία κοινωνία βασισμένη σε παλιά θεμέλια.

★

Οι κάτοικοι του τόπου ήταν πάντοτε νομάδες βοσκοί. Επί χιλιάδες χρόνια κύματα από ξφιππους επιδρομείς ξεκίνησαν απ' αυτό το λίκνο των λαών για να λεηλατήσουν άλλους τόπους, με μόνιμους κάτοικους. Οί Σκύθες που ήξερε ο Ήρودотος ίσως να είχαν κάποτε ξεκινήσει απ' αυτούς τους τόπους. Το ίδιο και οί Οιδνοί του Αττίλα. Οί Κινέζοι ήξεραν αυτούς τους νομάδες από πολλούς αιώνες και απ' αυτούς ήθελαν να προστατευθούν όταν έχτιζαν το Σινικόν Τείχος. Τόν 13ο αιώνα ένας ντόπιος άρχηγός ένωσε όλες τις φυλές για τις πολεμικές του έξορμήσεις και έγινε γνωστός με το όνομα Τζένγκις Χάν. Αυτός με τους γιούς του κατέκτησε τόν τότε γνωστό κόσμο — την Ρωσία και την Ευρώπη, ως την Πολωνία, την Ούγγαρία και την Αδριατική, τη Μέση Ανατολή ως την Αίγυπτο, τις θόρειες Ινδίες, την Κίνα. Ωστόσο οί α-

σταθείς αυτοκρατορίες της δυναστείας των Χάν δεν κράτησαν πολύ. Διαλύθηκαν αφήνοντας στις πεδιάδες έναν εξαντλημένο και καθυστερημένο λαό που γρήγορα έγινε λεία των γειτονικών πριγκήπων. Επί διακόσια χρόνια πριν από το 1921 οί Μογγόλοι ζούσαν κάτω από κυβερνήτες Μαντζουριανούς, με ένα μόνο σχολείο, χωρίς βιβλία, χωρίς γιατρούς, χωρίς βιομηχανία, χωρίς γεωργία και με το 40% του άνδρικού πληθυσμού να περνά τη ζωή του στα Βουδδιστικά μοναστήρια ψάλλοντας προσευχές σε Θιβετιανή γλώσσα που οί περισσότεροι δεν την καταλάβαιναν.

Είναι αξιοσημείωτο πώς η σημαία της Μογγολίας δεν έχει αστρο, ούτε σφυροδρέπανο, ούτε κανένα σύμβολο που να θυμίζει τούς κατακτητές Χάν, αλλά τόν παράξενο θυρεό του Τσόγκι Τέγ, ενός φεουδάρχη ιππότη που έπαιξε μεγάλο ρόλο στους εθνικούς αγώνες έναντι των ξένων κατακτητών στα τέλη του 17ου αιώνα.

Ο εθνικός θυρεός παρουσιάζει τὰ πέντε ζώα που στηρίζουν την ευημερία της Μογγολίας: τόν άκούραστο μικρόσωμο αλογο, την αγελάδα, την καμήλα, τόν πρόβατο και την κατσίκα. Όλα αυτά τὰ ζώα τὰ βλέπετε σε μεγάλα κοπάδια διασχίζοντας τις Μογγολικές πεδιάδες. Άλογα σ' όλα τὰ χρώματα, αγελάδες που τ'ις οδηγούν οί βοσκοί με τόν χαρακτηριστικό τους μακρύ λάσο, κατσίκες και πρόβατα αναριθμητά σαν νιφάδες χιόνι πάνω στις πλαγιές.

Το αλογο μεταφέρει τόν καβαλλάρη του από μικρό παιδί. Τό κρέας του δεν τρώνε ποτέ. Είναι αλήθεια όταν λένε πώς τὰ παιδιά των Μογγόλων μεγαλώνουν πάνω σ' άλογα. Αν περάσετε από ένα χωριό — με τις πέν-

τε ή ξεί καλύβες του, τόν ιατρικό σταθμό, τόν μαγαζί, τή λέσχη — την ώρα που τελειώνουν τὰ παιδιά τόν σχολείο, θά δ'ήτε καμμιά τριανταριά πιτσιρίκους να θγαίνουν τρέχοντας από την πόρτα, να πηδούν επάνω σ' άλογάκια τους που τούς τὰ έχουν δεμένα από έξω και να φεύγουν για τή σκηνή των γονιών τους, ίσως και τριάντα μίλια μακριά. Τό εθνικό ποτό είναι τόν κουμίσ, γάλα αλόγου που έχει ύποστη ζύμωσι. Σε κάθε σκηνή υπάρχει πάντα ένας άσκος γεμάτος κουμίσ. Και την εθνική τους μουσική οί Μογγόλοι την παίζουν στο μόριν χούρ, ένα δίχορδο όργανο στολισμένο πάντα με ένα κεφάλι αλόγου.

★

Η Μογγολία έχει πολύ σκληρό κλίμα. Τό καλοκαίρι ή ζέστη καψαλίζει τή γή, τόν χειμώνα τόν κρύο τήν καίει. Σχεδόν σε κάθε εποχή του χρόνου έρχονται ξαφνικά ψυχροί άνεμοι με χιόνια ή νεροποντές. Η κτηνοτροφία τους άλλοτε ήταν νομαδική. Τὰ μεγάλα κοπάδια θέριζαν όλη τή χλόη και οί βοσκοί έπρεπε να μεταφερθούν σε άλλη περιοχή, γυρεύοντας νερό, καινούργια χλόη και τόπο άπάνεμο.

Η νομαδική αυτή ζωή ήταν γεμάτη δυσκολίες. Τώρα τὰ κοπάδια μεταφέρονται πάλι κατά εποχές, αλλά σε μικρότερες αποστάσεις. Η σύγχρονη Μογγολία έχει αναλάβει μιάν έκστρατεία έναντι τής νομαδικής ζωής» δημιουργώντας καταφύγια για τὰ ζώα τόν χειμώνα, ανοίγοντας πηγάδια και φροντίζοντας για ζωοτροφές με την αποθήκευση χόρτων, πράγνα που άλλοτε οί λάια απαγόρευαν για να μην ταράζονται τὰ κακά πνεύματα.

Τό κράτος ένθαρρύνει τούς «συνδέσμους παραγωγής», συνεταιρισμούς άς πούμε, που συνε-

καθαλλάρης. Γι' αυτό οι αναβάτες είναι παιδιά, αγόρια και κορίτσια, 8—10 ετών. "Αν ο αναβάτης είναι ακόμη μικρότερος δένουν τα πόδια του κάτω από την κοιλιά του αλόγου για να μην πέση. Και ξεκινούν για να τρέξουν είκοσι και τριάντα μίλια με μεγάλη ταχύτητα καθ' όλη τη διαδρομή. Στο τέλος είναι όλοι κουρασμένοι, μα την αγαπούν αυτή τη διασκέδαση, όπως αγαπούν και το άφθονο κούμис που χύνουν πάνω στον νικητή (το άλογο δηλαδή) και τους θριαμβευτικούς παιάνες που τραγουδούν όλοι μαζί.

☆

Σ' ολόκληρη τη Μογγολία η ζωή και η κοινωνία είναι ποτισμένη απ' αυτό το παράξενο μίγμα του παλιού και του νέου. Οί Μογγόλοι έχουν έντονο έθνικισμό. Είναι τρομερά υπερήφα-

νοι — και δικαίως — γιατί κάνουν όλα αυτά τα πράγματα μόνοι τους.

Ξέρουν πώς τους βοήθησαν πολύ οι ξένοι ειδικοί. Μα αυτοί έφυγαν γρήγορα και έμειναν οι Μογγόλοι να διδάσκουν τους Μογγόλους φυσική και μικροβιολογία, γεωλογία και γλώσσες, ανατομία και ιστορία. Οί φοιτητές μιλούν τις δυτικές γλώσσες για να διαβάζουν τα συγγράμματα της έπιστήμης τους στο πρωτότυπο. Και όταν αναλογισθῇ κανείς πόσο σκοτάδι, πόση δεισιδαιμονία, και άγνοια και φτώχεια βασίλευαν στη χώρα στις αρχές ακόμη του αιώνα μας, δεν μπορεί παρά να σκεφθῇ πόσο καλύτερη θά ήταν η ζωή μας αν ο μισός κόσμος ήξερε τί κάνει και πώς ζῇ ο άλλος μισός.

Οί γονείς του Τζών, που ήταν έσωτερικός στο σχολείο, δεν μπόρεσαν να πάνε στις εξετάσεις και ο γιός τους τους έγραψε τις έντυπώσεις του από την γιορτή: «Αγαπημένοι μου γονείς. Τί κρίμα που δεν ήρθατε στις εξετάσεις. Παίξαμε τον «Αμλετ». Πολλοί γονείς τον είχαν ξαναδῇ, αλλά παρ' όλα αυτά γέλασαν με την καρδιά τους».

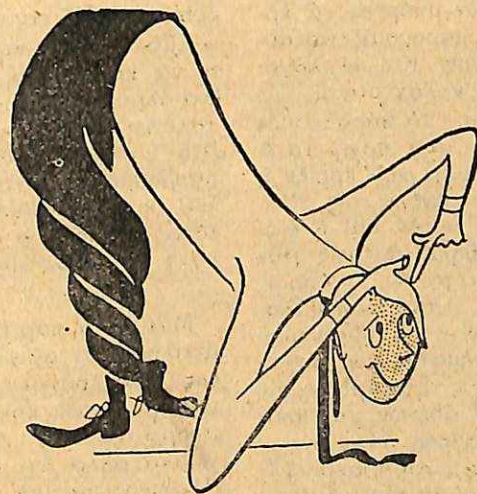
☆

Δύο αλήτες είχαν θυιστή σε βαθιά συλλογή:

—'Αναρωτιέμαι, λέει ο ένας, τί θα έκανα εάν είχα στην Τράπεζα όσα λεπτά έχει ο 'Αγά Χάν.

—Αυτό δεν είναι πρόβλημα, λέει ο άλλος. Προσπάθησε να σκεφθῇς τί θα έκανε ο 'Αγά Χάν, εάν είχε όσα έχεις εσύ!

Constellation

ΓΙΑΤΙ ΚΟΚΚΙΝΙΖΕΤΕ;

Του
W. H. NELSON

Οι αίτιες, λέει η σύγχρονη έπιστήμη, σπάνια
κολακεύουν αυτόν που κοκκινίζει.

Μπορεί καμιά φορά να πήτε στη γυναίκα σας πώς μέινате άργά στο γραφείο γιατί είχατε δουλειά, ενώ η αλήθεια ήταν πώς παίζατε πόκερ με φίλους σας. Την άλλη μέρα σε μία φιλική συγκέντρωσι ένας από τους συμπαίκτες σας μπορεί να πῇ κάτι και να σ'ας φανερώσει. 'Η γυναίκα σας θά σ'ας ρίξη ένα έπιτιμητικό βλέμμα και σεις θά κοκκινίσετε.

Το κοκκίνισμα αυτό είναι ένα φαινόμενο που χρονολογείται από την ήμερα που ο Δίας παρουσιάστηκε στην άμορφη και ντρο-

παλή Εύρώπη στο Δικταίον "Αντρον. Από εκείνα τα χρόνια οί ποιητές ύμνουν το κοκκίνισμα σαν δείγμα μετριοφροσύνης, αιδημοσύνης και άρετής, αν και ο σατιρικός συγγραφέας Τζονάθαν Σουίφτ το ωνόμαζε «άρετή, αλλά από δεύτερο χέρι». Και ο Μπέντζαμιν Χουίτσκοτ έλεγε το 1753: «Κανένas δεν κοκκινίζει στα σκοτεινά». Και φαίνεται πώς είχε δίκιο.

'Η λατρική από πολὺν καιρό γνωρίζει τον μηχανισμό που προκαλεί την έρυθρίασι, αλλά μόνον

τώρα τελευταία μπόρεσε να έρμηνεύσει γιατί παρουσιάζεται αυτή ή αντίδρασις. Και οι λόγοι δεν είναι τόσο κολακευτικοί.

“Ας πάρουμε το παράδειγμα που άναφέραμε στην άρχή. Το έπιτιμητικό βλέμμα που έρριξε ή σύζυγος στον άνδρα της είναι δυσάρεστο γι’ αυτόν και ή ένόχλησι μεταδόθηκε άμέσως στον φλοιό του έγκεφάλου, ό όποιος προειδοποίησε τον υποθάλαμο, τό κέντρο του αυτόνόμου νευρικού συστήματος που ρυθμίζει τούς κτύπους της καρδιάς, τις έκκρίσεις των αδένων και τούς μύς των αίμοφόρων άγγείων.

“Η διαδικασία αυτή προκαλεί ένα έρεθισμό που έπιφέρει διαστολή των αίμοφόρων άγγείων και προωθεί μεγαλύτερη ποσότητα αίματος στα τριχοειδή άγγεία του προσώπου. Από τά άγγεία αυτά υπάρχουν εκατοντάδες σε κάθε τετραγωνική ίντσα του δέρματος του προσώπου και του λαιμού. Τό άποτέλεσμα είναι γνωστό: κοκκινίζουμε.

Ταυτοχρόνως, τό αυτόνομο νευρικό σύστημα κάνει τά χέρια και τά πόδια να γίνονται άσπρα και κρύα. Τό πρόσωπο είναι ζεστό και τά πόδια κρύα και ό άνθρωπος νοιώθει τρομερά δυσάρεστα. Τό κοκκινισμένο του πρόσωπο λέγεται στην Ιατρική έρυθροφθία.

“Η σύγχρονη έπιστήμη έχει φθάσει στο συμπέρασμα· πώς κοκκινίζουμε και για άλλους λόγους. Κοκκινίζουμε για κείνο που νομίζουμε πώς θα έπρεπε να μάς κάνει να κοκκινίσουμε. Κοκκινίζουμε άκόμη και για πράγματα που τά σκεπτόμαστε πολύ.

“Η νιόπαντρη που κοκκινίζει μόλις γίνει λόγος για την κρεβατοκάμαρά της μπορεί να φαίνεται πολύ σοβαρή, αλλά ή αλήθεια είναι πώς σκέπτεται άρ-

κετά τη θραδυά του γάμου της.

Είναι φανερό πώς δεν μπορείτε να κοκκινίσετε άκούγοντας ένα άλμυρό άστείο άν δεν τό καταλάβετε. “Αν λοιπόν ή άγνοια είναι σημάδι άθωότητας, τότε μπορούμε να καταλάβουμε πώς εκείνος που κοκκινίζει δεν είναι τόσο άθως όσο θέλει να μάς κάνει να πιστέψουμε.

☆

Μιά άλλη παρεξήγησι είναι ή αντίληψη ότι αυτοί που κοκκινίζουν ένοχλούνται όταν παρατηρήσουμε γιατί κοκκίνισαν. Αυτό μπορεί να είναι άληθινό έπιφανειακά αλλά όχι και βαθύτερα. “Η ψυχοσωματική πρεσβυεί πώς τό πρόσωπο είναι όργανο έκφράσεως και πολύ συχνά άποκαλύπτει τί γίνεται μέσα μας.

“Η έρυθρίασι λοιπόν είναι κάποτε μία άσυνείδητη κραυγή με την όποία μπορεί να θέλουμε να έπιστήσουμε την προσοχή των άλλων και του έαυτού μας σε κάποιον κίνδυνο. Σ’ αυτές τις περιπτώσεις έπειδή νοιώθουμε κάποιο αίσθημα ένοχής, θέλουμε να τό μάθουν και άλλοι, ίσως για να τιμωρήσουμε περισσότερο τον έαυτό μας. Στη γλώσσα της ψυχολογίας τό γεγονός ότι κοκκινίσαμε είναι έκδήλωσι και μαζοχισμού (αυτοτιμωρία) και έξιμπισιονισμού (έπίδειξι στους άλλους) συγχρόνως.

“Ο δρ. “Αλμπερτ “Ελλις, διακεκριμένος ψυχοθεραπευτής, παρατήρησε ότι διαφορετικές άρχές ήθικής προκαλούν στους ανθρώπους διαφορετικούς λόγους έρυθρίασεως. Μιά όμορφη “Αμερικανίδα είναι πιθανό πώς δεν θα κοκκινίση άν ό μνηστήρας της της κρατήση τό χέρι μπροστά σε άλλους. Στην “Ιαπωνία όμως τά πράγματα είναι διαφορετικά. Στα δημόσια λουτρά τά δυό φύλα

λούονται μαζί χωρίς ίχνος ένοχής. “Αλλά ή παραμικρή έκδήλωσι τρυφερότητας μπροστά σε άλλους θεωρείται πράγμα που φέρνει μεγάλη ντροπή.

“Όπως ξέρομε, μερικοί άνθρωποι κοκκινίζουν πιο εύκολα από άλλους. “Εκείνοι που κοκκινίζουν πολύ εύκολα είναι πιθανό πώς νοιώθουν πιο άβέβαιοι για τον έαυτό τους, για τον κόσμο γύρω τους και για τη θέση τους σ’ αυτόν.

“Υπάρχουν περιπτώσεις που πολλοί άνθρωποι κοκκινίζουν για λόγους κυρίως όργανικούς. Αυτό συμβαίνει όταν διαταράσσεται ή λεπτή ισορροπία των αδένων του σώματός μας. “Όταν ή ισορροπία άποκατασταθή, τότε οι έκτακτοι έρεθισμοί που παρακινούν τό αυτόνομο νευρικό μας σύστημα να

μάς κάνει να κοκκινίζουμε, σταματούν.

“Η σπάνια έρυθρίασι δείχνει μάλλον άπάθεια και έλλειψι εύαισθησίας. Και στην περίπτωση αυτή θα έπρεπε να κοκκινίζουμε και μόνο με τό γεγονός ότι δεν κοκκινίζουμε συχνά!

Συνήθως όμως εκείνοι που άξιζουν να τούς λυπάται κανείς είναι όσοι κοκκινίζουν πολύ. Οι άνθρωποι αυτοί έξαρτώνται πολύ από τη γνώμη των άλλων, αισθάνονται άβέβαιοι για τον έαυτό τους και διαρκώς φοβούνται μήπως κάνουν τίποτε στραβό.

Πάντως πρέπει να παραδεχθούμε πώς οι κανόνες έγιναν για τις έξαιρέσεις τους· τουλάχιστον μερικοί άπ’ αυτούς. Γι’ αυτό, οι πράξεις μας άς μην είναι τέτοιες που να μάς κάνουν να κοκκινίζουμε.

Σε άκούω προσεκτικά, κύριε Ντάβιντσον, αρκετή ώρα, λέει ό άνακριτής άύστηρά στον κατηγορούμενο, αλλά δεν έχω διάλου σοφώτερος. —Τό περίμενα κι’ εγώ πώς δεν θα μπορούσες να γίνης σοφώτερος, κύριε πρόεδρε, άπαντά ό κατηγορούμενος. Είπα όμως μήπως θα μπορούσες να καταλάβης μερικά πράγματα.

Up.

☆

Η καινούργια δακτυλογράφος δέχθηκε τον πρώτο της μισθό μέσα σε ένα φάκελλο συνοδευόμενο από ένα σημείωμα: «Ο μισθός σας είναι ζήτημα άπόλυτα προσωπικό και έμπιστευτικό, σχετικά με τό όποιο κάθε συζήτησις είναι άδιάρκτη». “Η δακτυλογράφος διάβασε τό σημείωμα και μετά τό είναι πέστρεψε στο λογιστήριο, άφου πρόσθεσε: «Δεν πρόκειται να μιλήσω για τον μισθό μου σε κανένα. Ντρέπομαι γι’ αυτόν, όσο και σεις!»

Constellation

Ζητώντας τους κρυμμένους θησαυρούς των "Ινκας

ΣΤΗΝ ΚΟΛΑΣΙ ΤΟΥ ΕΛΑΝΤΟΡΑΝΤΟ

Του
LEONARD CLARC

«Η ιστορία που θα διαβάσετε στις επόμενες σελίδες είναι η αληθινή ιστορία ενός πραγματικά ατρόμητου ανθρώπου, του Συνταγματάρχη Λέοναρντ Κλάρκ που διείσδυσε εις τὸ ἐσωτερικὸ τῆς Νοτίου Ἀμερικῆς σὲ περιοχὲς ἀγριές καὶ ἀφιλόξενες ὅπου δὲν τολμᾷ νὰ πλησιάσῃ ὁ στρατὸς τῶν χωρῶν ποὺ τὲς διεκδικοῦν. Πολλὲς φορὲς ἀναγκάστηκε νὰ ὑποχωρήσῃ καὶ ἀκόμη περισσότερες νὰ ἀναμετροθῇ μὲ κινδύνους τῆς ζούγκλας ποὺ κόβουν τὴν ἀναπνοὴ τοῦ ἀνθρώπου καὶ νὰ ἀντιμετωπίσῃ τὴν ἀγριότητα τῶν ἰθαγενῶν. Μὰ στὸ τέλος ὅλων αὐτῶν τῶν σκληρῶν τοῦ ἀγῶνος κατώρθωσε νὰ βγῇ ζωντανὸς καὶ νὰ ἀποδείξῃ πῶς μὴ ἀμοιβῇ περιμένει πάντα τὴν ἐπιμονὴ καὶ τὸ θάρρος ἐκείνων ποὺ ξέρουν νὰ ὑπομένουν τὸν κίνδυνον καὶ νὰ τὸν νικοῦν.

Μπαίνετε σὲ μεγάλους κινδύνους, σενιὸρ Κλάρκ, εἶπε ὁ καθηγητὴς ποὺ διηθῦνε τὴν Γεωγραφικὴ Ἑταιρίαν στὴ Λίμα τοῦ Περού. «Ἀν προχωρήσετε ἔστω καὶ λίγο ἀφοῦ περάσετε τὶς Ἀνδεις, ὑπάρχει φόβος μεγάλος γιὰ τὴ ζωὴ σας. Τὸ κεφάλι σας μπορεῖ νὰ κοπῇ καὶ νὰ γίνῃ ἕνα τόσο δὰ ἀγνώριστο πρᾶματάκι. Στὰ τελευταία δέκα χρόνια χάσαμε σχεδὸν ἑπτακόσιους Περουβιανούς ἐξερευνητὲς ποὺ ἔπρεσαν στὰ χέρια ἀνθρωποφάγων καὶ κυνηγῶν ἀνθρωπίνων κεφαλῶν. Εὐχαρίστησα τὸν καθηγητὴ γιὰ τὶς πληροφορίες του καὶ ἔφυγα. Δὲν θέλω νὰ φανῶ μελοδραμα-

τικὸς λέγοντάς του τί μποροῦσε νὰ μοῦ κρύβῃ τὸ μέλλον. Μὰ ἐγὼ κυνηγοῦσα κάποιο θησαυρὸ καὶ κάθε κυνηγὸς θησαυρῶν εἶναι πάντα αἰσιόδοξος. Ἄν δὲν εἶναι αἰσιόδοξος δὲν μπορεῖ νὰ κάνῃ τὴ δουλειά του. Ἡ ἀλήθεια εἶναι πὼς τότε δὲν ἤξερα ποῦ ἀκριβῶς ἦταν θαμμένο τὸ χρυσάφι, ἀλλὰ εἶχα ἕνα κλειδί, ἕνα μοναδικὸ μικρὸ κλειδάκι κρεμασμένο σὲ μιά λεπτὴ κλωστήτσα.

Τὸ κλειδί αὐτὸ τὸ εἶχα ἀποκτήσει στὶς Ἠνωμένες Πολιτεῖες, τὴν 1 Μαΐου τοῦ 1946 καὶ ὅταν πέρασα τὸν Ἰσημερινὸ καὶ προσγειώθηκα στὸ ἀεροδρόμιο τῆς Λίμας ἦταν 13 Ἰουνίου.

Τὸ χρυσὸ κλειδί ποὺ εἶχα στὰ χέρια μου ἦταν μιά περγαμινή, ἕνας παλιὸς κιτρινωμένος καὶ τσαλακωμένος Ἰσπανικὸς χάρτης τοῦ Ἐλντοράντο. Γιὰ νὰ ζητήσω αὐτὸ τὸν θρυλικὸ θησαυρὸ θὰ πήγαινα στὴν ἀνεξερεύνητη περιοχὴ τοῦ ἄνω Ἀμαζόνιου. Δὲν ὑπῆρχε θέβαια τρόπος νὰ ἐλέγξω τὴν ἀξιοπιστίαν τοῦ χάρτη. Ἐπρεπε νὰ στηριχθῶ σ' αὐτὸν μὲ ἀπόλυτη ἐμπιστοσύνη.

ἤξερα πὼς ἂν διαδιδόταν ὅτι πήγαινα νὰ βρῶ θησαυρὸ θὰ μὲ παρακολουθοῦσαν σὲ κάθε μου βῆμα, γιατί ὑπάρχουν αὐστηροὶ νόμοι γι' αὐτὰ τὰ πράγματα. Ἐτοί χρειάστηκε νὰ ἐφεύρω κάτι ἄλλο γιὰ πρόσχημα τοῦ ταξιδιοῦ μου. Εἶπα λοιπὸν πὼς ἤθελα νὰ μάθω τὰ ἱστορικὰ μυστήρια καὶ τῶν Ἰνδιάνων μάγων γιατρῶν καὶ κύτταξα νὰ βρῶ κανένα ντόπιο, κατάλληλο γιὰ νὰ τὸν πάρω μαζί μου.

Ὁ Γιόργκε Μεντόζα ἕνας ψιλλὸς καὶ ὁμορφος Περουβιανὸς 24 ἐτῶν, μοῦ φάνηκε πὼς εἶχε ὅλα τὰ προσόντα. Ὁ Γιόργκε μοῦ εἶπε πὼς ἦταν πρόθυμος νὰ μ' ἀκολουθήσῃ ἂν πλήρωνα τὰ μ' ἀκολουθήσῃ ἂν πλήρωνα τὰ έξοδα. Ἦταν ἀπόφοιτος τοῦ Πα-

νεπιστημίου τῆς Λίμας, μιλοῦσε θαυμασίᾳ ἀγγλικά καὶ εἶχε ἐργαστῇ σὲ μιά φυτεία καουτσούκ, στὶς ἀνατολικὲς πλαγιὲς τῶν ἡφαιστείων καὶ τῶν βουνῶν ποὺ ὑψώνονταν ὡς 7.000 μ. ἀνάμεσα σὲ μένα καὶ στὸ σκοπὸ μου.

Περάσαμε πολὺ καιρὸ συγκεντρώνοντας τὰ ἐφόδιά μας — σκηνή, κουνοπιέρες, πυξίδα, φωτογραφικὴ μηχανή, τουφέκι καὶ πιστόλι καὶ τὰ ἀπολύτως ἀπαραίτητα τρόφιμα καὶ ρούχα. Ὁ Γιόργκε ἀποδείχθηκε καλὸς σύμβουλος καὶ πρώτης τάξεως ὁδηγός.

☆

Ξεκινήσαμε κάνοντας ἐπίτιδες ἕνα μεγάλο γύρο κυρίως γιὰ νὰ ἀποφύγουμε τὸν Περουβιανὸ στρατὸ ποὺ τὴν ἐποχὴ ἐκείνη ἦταν ἀπασχολημένος σὲ ἕναν ἀκήρυχτο πόλεμον μὲ τὸ Ἑκουαντόρ, ἀλλὰ καὶ γιὰ νὰ διαλύσωμε κάθε ὑπόνοιαν γιὰ τὸν καθαυτὸ ἀντικειμενικὸ μας σκοπὸ. Μέσα σὲ λίγες μέρες εἶχαμε εἰσχωρήσει σχεδὸν στὰ κεφαλονέρια τοῦ Παρανέ καὶ ἤρθαμε σὲ ἐπαφὴ μὲ ἕναν Ἀγγλο καλλιεργητὴ καφέ ποὺ τὸν ἔλεγαν Στόουν. Ἡ φυτεία του ἦταν ἡ μόνη φυτεία Εὐρωπαίου στὰ ἀνατολικά τῶν Ἀνδεων σὲ μιά περιοχὴ πᾶνω ἀπὸ χίλια μίλια μέσα στὸ Περού.

Ἀπὸ τὸν Στόουν νοικιάσαμε ἕνα μικρὸ μονόξυλο καὶ δύο Ἰνδιάνους κωπηλάτες (γιὰ μένα) καὶ ἕνα μουλάρι γιὰ τὸν Γιόργκε. Μὲ τὰ μέσα αὐτὰ θὰ φθάναμε ὁ καθένας ἀπὸ ἄλλο δρόμον σὲ ἕνα μικρὸ χωριό, δέκα μίλια μακριά, ὅπου δώσαμε ραντεβού.

Ὁ ἴδιος ὁ Στόουν ἔρριξε τὸ κανὸ στὸ ποτάμι. Ὁ ἕνας Ἰνδιάνος γονάτισε στὴν πλώρη καὶ ὁ ἄλλος στὴν πρύμνη καὶ ἄρχισαν νὰ κωπηλατοῦν μὲ ἕνα μακρὸ στρογγυλὸ κουπί.

—Οἱ ἄνθρωποι αὐτοί, μοῦ εἶπε

ὁ "Αγγλος, εἶναι ἀρκετὰ ἐμπιστοὶ καὶ μιλοῦν καλοῦταικα ἰσπανικά. "Αν θέλῃς νὰ μάθῃς τίποτα ρώτησέ τους.

Ἐν τῷ μεταξύ ὁ Γιόργκε εἶχε καθυπακούσει τὸ μουλάρι του. Τὸν εἶδα νὰ ξεκινᾷ παίρνοντας ἕνα μονοπάτι μὲ κοκκινωπὲς σκιές. Ἀπὸ πίσω τὸν ἀκολουθοῦσε ἕνας Ἰνδιάνος μὲ τὰ πόδια. Θὰ ἔφθανε στὸ ραντεβού περίπου συγχρόνως μὲ μένα γιατί, ἂν καὶ ἐγὼ θὰ ταξίδευα μὲ ταχύτερο ρυθμό, ὁ δρόμος μου ἦταν πολὺ μακρύτερος ἐπειδὴ τὸ ποτάμι ἔκανε πολλὰ γυρίσματα.

Τὸ ἀνοιγμα τοῦ ποταμοῦ γρήγορα ἔμεινε πίσω μας καὶ μπήκαμε σὲ ἕνα στενὸ πέρασμα. Τὸ μονόξυλο χοροπηδοῦσε ἀρκετὰ γιατί τὸ πλάτος του μόλις ἔφθανε τοὺς 50 πόντους.

Τὸ ρεῦμα τοῦ ποταμοῦ ἔγινε τώρα πὺ δρμητικὸ. Ξαφνικά χωρὶς προειδοποίησι, κάτι γρήγορα, μεγάλα κύματα ὑψώθηκαν μπροστά μας καὶ κουκούλωσαν τὸ μικρὸ μας πλεούμενο. Προχωροῦσαμε μὲ δυνατὸ ρεῦμα ἀντίθετο ἐνῶ τὰ ἀφρισμένα κύματα ἔλουζαν συνεχῶς τὸ μονόξυλο. Σὲ λίγο, πάλι ξαφνικά, θρεθήκαμε σὲ ἥρεμα νερά καὶ ἀρχίσαμε νὰ ἀδειάζουμε τὸ μονόξυλο μὲ τὶς φουχτες μας.

"Υστερὰ ἀπὸ πολλὰ μίλια, παρακάμπτοντας μὲ μεγάλη ἀπότομη στροφή θρεθήκαμε πάλι ἀνάμεσα σὲ ἀφρισμένα κύματα καὶ τρέχαμε ξυστὰ δίπλα σὲ ἀπειλητικὸς θράχους πού τοὺς ξεφεύγαμε σὰν ἀπὸ θαῦμα τὴν τελευταία στιγμή. Τέλος κάτω ἀπὸ τὸ φτερούγισμα ἐνὸς κοπαδιοῦ πελαργῶν, γλυστρήσαμε πρὸς τὴν δεξιὰ ὄχθη καὶ σταματήσαμε. Στὸ ἴδιο μέρος ἦταν τραπηγμένα ἔξω ἀρκετὰ ἄλλα μονόξυλα, δεμένα σὲ πασσάλους. Κάποιο Ἰνδιάνικο χωριὸ θὰ

βρισκόταν ἐκεῖ, γιατί ἀπὸ ἀρκετὰ κοντὰ ἀκουγόταν ἕνα τὰμ-τάμ. Διασχίσαμε τὴν ἀκτὴ καὶ περνώντας ἀπὸ ἕνα ἱσιωμα μὲ πυκνὰ δέντρα φθάσαμε στὸ χωριό. Καμμιὰ δεκαριά σπιτίγια ἦταν ἐκεῖ, χτισμένα σὲ πασσάλους. Οἱ τοῖχοι τῶν σπιτιῶν ἦταν ἀπὸ καλάμια καὶ οἱ σκεπὲς τους ἀπὸ ὁμορφοπλεγμένες φοινικίες.

☆

Ὁ Γιόργκε δὲν φαινόταν πυνυθνή. Ἰσως νὰ εἶχε καθυστερήσει. Παρ' ὅλο πού ἔξω ἀπὸ τὶς καλύβες κάπνιζαν φωτιές, τὸ χωριὸ ἔδειχνε ἔρημο. Στάθηκε μὴ ξέροντας τί νὰ κάνω. Οἱ δύο Ἰνδιάνοι κωπηλάτες ἔρριξαν μὰ ματιὰ καὶ ἔτρεξαν πίσω στὸ μονόξυλό μας. Δὲν τολμοῦσα νὰ μπῶ σὲ καμμιὰ ἀπὸ τὶς σιωπηλὲς καλύβες ἀπὸ φόβο μήπως δεχτῶ κανένα θέλος στὸ στήθος μου.

Πέρασαν κάπου δέκα λεπτά. "Υστερὰ μερικοὶ Ἰνδιάνοι θηλάσαν ἀργὰ ἀπὸ τὶς καλύβες καὶ σχηματίσαν γύρω μου ἕνα ἡμικύκλιο. Ὁπισθοχώρησα σιγά-σιγά ὥσπου σκόνταψα στὸν τοῖχο μιάς καλύβας.

Οἱ Ἰνδιάνοι ἦταν σχεδὸν γυμνοὶ καὶ φαίνονταν ἀρκετὰ ζόρικοι. Ὁ Στόουν μου εἶχε πῆ πῶς δὲν ἦταν οὔτε ἐντελῶς ἄγριοι οὔτε ἐντελῶς ἡμεροὶ. Ἦταν πασσαλειμμένοι μὲ μιά λαδερὴ μπογιὰ καὶ στέκονταν γύρω καὶ μὲ κύτταξαν ξύνοντας τὴ μύτη τους καὶ μισοανοίγοντας τὸ στόμα τους σὲ διάφορες γκριμάτσες.

Οἱ μύτες τους ἦταν τρυπημένες καὶ ἕνας εἶχε περασμένο ἕνα κόκκαλο, παράλληλα μὲ τὰ χεῖλιά του. Τέλος ὁ φύλαρχος μὲ πλησίασε. Φαινόταν πολὺ ἄγριος. Γύρω ἀπὸ τὸν χοντρὸ λαιμὸ του κρεμόταν ἕνα κορδόνι μὲ κάποιον φυλαχτὸ. Ἐρριξα μιά ματιὰ στὸ φυλαχτὸ καὶ εἶδα πῶς ἦταν μιά

σειρὰ δόντια πού τὰ εἶχαν τρυπήσει καὶ τὰ εἶχαν κάνει χάντρες.

Ἐνῶ σκεπτόμουν ποιὸς θὰ μπορούσε νὰ τοῦ εἶχε κάνει αὐτὸ τὸ δῶρο, μιά γυναίκα (ἴσως ἡ γυναίκα του) μοῦ ἔφερε ἕνα κύπελλο. Ὁ Στόουν μου εἶχε πῆ πῶς δὲν ἔπρεπε νὰ τὸ ἀρνηθῶ. Ἀρχισὰ νὰ κατεβάζω ἕνα πολτὸ ἀπὸ σβώλους καὶ λάσπη κρατώντας μὲ δυσκολία τὸν ἑαυτὸ μου νὰ μὴν κάνω ἑμετὸ καὶ ἀπορῶντας τί νὰ ἦταν.

Ὁ Ἰνδιάνος μοῦ εἶπε πῶς δὲν μπορούσα νὰ προχωρήσω περισσότερο γιατί ἐδῶ ἦταν Ἰνδιάνικη χώρα. Τὰ λόγια του τὰ ὑπογράμμιζαν ὅλοι οἱ ἄλλοι χτυπώντας τὰ πόδια τους καὶ κάνοντας θυμωμένους μορφασμούς. Κάθε τόσο ἕνας ἀπ' αὐτοὺς μὲ πλησίαζε καὶ μὲ κύτταζε κατάματα μὲ τὰ κόκκινα μάτια του.

Ἐπειτὰ ἕνας τρεμερὸς γίγαντας κόλλησε τὸ πρόσωπό του στὸ δικό μου καὶ ἔβγαλε ἕνα βρυχηθμὸ σὰν νὰ ἤθελε νὰ μιμηθῇ τὴ φωνὴ τῆς τίγρης. Οἱ ἄλλοι ἀρχισαν νὰ γελοῦν δυνατὰ. Τοῦ ἔδωσα μιά γροθιά στὸ στομάχι καὶ ἔπεσε κάτω.

Ἡ σιωπὴ πού ἀκολούθησε ἦταν τόσο πηχτὴ πού θαρροῦσε πῶς θὰ τὴν ἔκοβες μὲ τὸ μαχαίρι.

Ξαφνικά ἕνας Ἰνδιάνος γύρισε ἀπτόμα πίσω του. Ὁ Γιόργκε ἐρχόταν τρέχοντας ἀπὸ τὴν ὄχθη μὲ τὸ πουκάμισό του κολλημένο μούσκεμα ἐπάνω του. Πλησίασε τοὺς Ἰνδιάνους καὶ μόλις τοὺς εἶπε μερικά ἔντονα λόγια διαλύθηκαν. Μαζί προχωρήσαμε πρὸς τὴν μεγαλύτερη καλύβα.

—Πόσο χαίρομαι πού σὲ βλέπω, τοῦ εἶπα. Γιατί ἄργησες;

Ὁ Γιόργκε μοῦ ἐξήγησε ὅτι εἶχε μπλεξιματα στὸ δάσος. Ἐδίωξε τὸν Ἰνδιάνο μὲ τὸ μουλά-

ρι καὶ ἔκανε τὸν ὑπόλοιπο δρόμο μὲ τὰ πόδια.

"Υστερὰ ἀρχισε νὰ συζητῇ μὲ τοὺς Ἰνδιάνους γιὰ νὰ ἐξασφαλίσῃ τὴν μεταφορά μας. Κάπου μιά ὥρα κράτησε ἡ συζήτησι καὶ τελικὰ ὁ ἀρχηγὸς δέχτηκε νὰ μᾶς δώσῃ δύο μεγάλα κόκκινα μονόξυλα ἀπὸ κέδρο μὲ ἔξι κωπηλάτες τὸ καθένα. Τὰ παλληκάρια θὰ μᾶς συνώδευαν ὡς τὸν καταυλισμὸ ἐνὸς Ἰνδιάνου ἱεραπόστολου τῆς φυλῆς τῶν Πούνα, τριάντα μίλια μακριὰ, καὶ θὰ γύριζαν πίσω. Τὰ μονόξυλα ἔπρεπε νὰ τὰ ἀγοράσωμε ἐπὶ τοῦ γιὰτί θὰ μπαίναμε σὲ ἄγρια περιοχή καὶ δὲν ὑπῆρχε πιθανότης νὰ τὰ ἐπιστρέψωμε στὸ χωριό.

☆

Ἐννιά φορές στὸ ταξίδι μας ἀναγκαστήκαμε νὰ πλησιάσωμε στὴν ὄχθη καὶ νὰ ἀδειάζωμε τὰ μονόξυλα ἀπὸ τὰ νερά. Πολλὲς φορές δὲν ὑπῆρχε κατάλληλος τόπος γιὰ νὰ προσεγγίσωμε καὶ ἔπρεπε νὰ τραβοῦμε τὰ μονόξυλα ἔξω ἀπὸ τὸ ποτάμι πάνω ἀπὸ τὰ ἀφρισμένα νερά.

Τέλος κατὰ τὸ σούρουπο ἀκούσαμε ἀνθρώπινες φωνές. Οἱ Ἰνδιάνοι κύτταξαν ἐπίμονα ἀνάμεσα στὰ δέντρα. Ἀκούστηκαν τὰμ-τάμ καὶ ἡ ζούγκλα μᾶς ἔστειλε φωνὲς ἄγριων τραγουδιῶν.

Βγήκαμε στὴν ὄχθη καὶ ἀκολουθήσαμε διαστικά τοὺς Ἰνδιάνους μας σὲ ἕνα στενὸ μονοπάτι ἀνάμεσα σὲ πυκνὰ μαμὰπού. Στὴν ἄκρη τοῦ μονοπατιοῦ θρεθήκαμε ἕνα δασάκι πού τὰ δέντρα του μύριζαν γλυκύτατα καὶ ὕστερα βγήκαμε σὲ ἕνα ἀνοιγμα.

Ἐνας γεροδεμένος Ἰνδιάνος ἱεραπόστολος βγήκε τρέχοντας ἀπὸ μιά καλύβα μὲ ἕναν ἀναμμένο δαυλὸ στὸ χέρι. Μᾶς χαιρέτησε καὶ μᾶς ἔδειξε μιά μικρότερη καλύβα στηριγμένη πάνω

σέ πρασινωπούς πασσάλους όπου θά μέναμε. Ἀνεθήκαμε τή σκαλίτσα τῆς καλύβας μας καί μὲ μιὰ πρόχειρη σκούπα φτιαγμένη ἀπὸ κλωνάρια καθάρισάμε κάπως τὸ πάτωμα διώχνοντας ἀπὸ τὴν ἡσυχία τους κάτω σαρανταποδοῦσες 20 πόντους μεγάλες.

—Ξένοι, τί γυρεύετε ἐδῶ πού ἤρθατε; Ἄντρες ἢ γυναῖκες; Ἐχω ὀχτὼ σκλάβους, ἄντρες δυνατούς καί ἡ τιμὴ τους εἶναι φτηνὴ. Μόνο 500 σόλες ὅλοι μαζί!

Αὐτὰ φώναξε λαχανιασμένος ὁ Ἰνδιάνος. Ἦταν κάπου σαράντα χρόνων, τὸ πλατὺ του πρόσωπο ἦταν θαμμένο κόκκινο, τὰ χεῖλια του λεπτὰ καί κόκκινα. Πότε πότε ἔπιανε μὲ νευρικότητα τὸ σταυρὸ του.

Συμφωνήσαμε νὰ πάρουμε τέσσερις σκλάβους, δυνατούς καί γερούς ὅπως μᾶς ἀπέδειξε ὁ Πούνα χτυπώντας τὸ στήθος τους καί τραβολογώντας τὰ χεῖριά τους. Ἦταν ὅλοι τους 20 - 22 χρόνων. Δὲν φαίνονταν καθόλου πρόθυμοι νὰ μᾶς ἀκολουθήσουν γιατί τοὺς τρόμαζαν οἱ ἀγριωποὶ Ἰνδιάνοι. Ὡστόσο ὁ Πούνα μᾶς ὥρκιστηκε στὸ σταυρὸ του πὼς δὲν θὰ μᾶς ἐγκατέλειπαν ὅταν θὰ ξεκινούσαμε πιά.

Τὸ ἄλλο πρωτὶ ὁ Γιόργκε καί γὼ βγήκαμε στὸ δάσος νὰ κυνηγήσωμε: χρειάζομασταν νὰ μαζέψωμε τροφὴς προτοῦ συνεχίσωμε τὸ ταξίδι μας. Σκοτώσαμε δύο ἀγριόχοιρους καί γυρίζοντας ἀκούσαμε τρομαγμένες κραυγὲς νὰ θγαίνουν ἀπὸ μιὰ καλύβη. Τὴν ὥρα πού λείπαμε ὁ Πούνα, ἐπειδὴ φοβόταν πὼς θὰ τοῦ ζητούσαμε πίσω τὰ λεπτὰ μας ἂν οἱ σκλάβοι δὲν ἦταν πρόθυμοι νὰ μᾶς ἀκολουθήσουν, εἶχε βάλει τοὺς ἀνθρώπους του νὰ τοὺς κρεμάσουν ἀπὸ τοὺς καρποὺς τῶν χειρῶν τους στὰ δοκάρια τῆς μεγάλης καλύβας. Καθὼς πλη-

σιάζαμε ἀκούσαμε τὰ μαστίγια ποὺ τοὺς χτυποῦσαν. Τρεῖς σκλάβοι κρέμονταν σὰν πεθαμένοι, τελείως ἀναισθητοί. Ὅλοι ἦταν γεμάτοι πληγὲς καί αἵματα τρέχανε ἀπὸ τὰ πληγωμένα κορμιά τους.

Ὁ Γιόργκε ἔρριξε κάτω τὸ ζῶο πού κρατοῦσε. Τρέχοντας ἔβγαλε τὸ μαχαίρι του καί ἔκοψε τὰ σκοινιά πού κρατοῦσαν δέμένο τὸν πρῶτο, ἐνῶ ἐγὼ κύτταζα νὰ ἐλευθερώσω τοὺς ἄλλους.

Ὑστερα στράφηκα καί χτύπησα ἕναν Πούνα πού τριγυροῦσε ἐκεῖ. Ἀμέσως ὥρμησε καταπάνω μου ἕνας ψηλὸς μπογιαντισμένος Ἰνδιάνος πού κρατοῦσε ἕνα κοντὸ δόρυ. Θὰ μὲ χτυποῦσε ἄσκημα ἂν δὲν πρόφτανε ὁ Γιόργκε νὰ τὸν χτυπήσει μὲ τὸ μαχαίρι του στὸν ὄμο ἀπὸ πίσω. Ὁ ἀγριάνθρωπος βόγγηξε καί ἔπεσε κάτω καί ὁ Γιόργκε τοῦ ἔδωσε ἕνα τελειωτικὸ χτύπημα.

Τελικὰ καταφέραμε νὰ ἀποκρούσωμε καί τοὺς ἄλλους 7-8 Ἰνδιάνους ἂν καί δὲν ἦταν εὐκολο γιατί εἶχαν ἀγριέψει καί φώναζαν καί χτυποῦσαν πέρα δῶθε μὲ τὰ κοντάρια τους.

Ὁ Γιόργκε ἔφαγε ἕνα χτύπημα στὰ μάτια καί οὐρλιάζοντας ἀπὸ πόνο καί λύσσα χύθηκε ἀπάνω στὸν Ἰνδιάνο. Τὸν ἄρπασε ἀπὸ τὸ λαιμὸ καί τὸν χτύπησε μὲ τὸ μαχαίρι στὸ πρόσωπο. Ἐγὼ ἄρπαξα ἕνα μαστίγιο καί κατάφερα μ' αὐτὸ νὰ τοὺς κάνω νὰ ὑποχωρήσουν σιγὰ σιγὰ.

☆

Ἡ ἐκδήλωσις ὁμοῦ τοῦ θυμοῦ μας ἦταν ἕνα τρομερὸ λάθος γιατί ἀπὸ κείνη τὴ στιγμή ὁ ἱεραπόστολος μᾶς μίσησε καί κατάλαβα πὼς θὰ ἔκανε τὸ πᾶν γιὰ νὰ ἐκδικηθῇ. Δὲν πήραμε πιά ἐφόδια ἀπ' αὐτόν, ἀλλὰ δὲν ὑποφέραμε καί ἀπὸ πείνα γιατί ὁ πῆρχε ἀφθονο κυνήγι. Τὴ νύχτα πάντα ὁ ἕνας μας κοιμόταν καί

ὁ ἄλλος ἔμενε ξύπνιος νὰ φυλάει.

Εὐτυχῶς εἶχε μείνει μαζί μας ἕνας ἀπὸ τοὺς πρῶτους Ἰνδιάνους πού μᾶς εἶχαν φέρεי μὲ τὰ μονόξυλα. Εἶχε τὸ ἰσπανικὸ ὄνομα Χοσέ. Ἦταν 24 ἐτῶν καί εὐτυχῶς γιὰ μᾶς, φυγόδικο. Ἦταν ἔξυπνος καί μιλοῦσε καλοῦταικα ἰσπανικά. Κάποτε τὸν εἶχε πωλήσει ὁ ἱεραπόστολος, ἀλλὰ εἶχε ξεφύγει ἀπὸ τὸν κύριό του πού συνήθιζε νὰ τὸν δέρνη καί νὰ τὸν καίει ἂν δὲν δούλευε πολὺ. Μιὰ νύχτα ὁ Χοσέ σκότωσε τὸν κύριό του μὲ ἕνα μαχαίρι καί τώρα στὴν ἀπελπισία του ἐπειδὴ ὁ ἱεραπόστολος τὸν ἀπειλοῦσε πὼς θὰ τὸν ἔδινε σὲ ἄλλο κύριο, ἦρθε μὲ τὸ μέρος μας.

Κουδουνίζοντας νομίσματα στὰ χεῖριά του ὁ Χοσέ μπόρεσε νὰ προσελκύσῃ μερικοὺς ἀπρόθυμους Πούνα καί ἔτσι ἄρχισαν νὰ κόβουν δέντρα γιὰ νὰ φτιάξουν δύο σχεδίες. Ἰσως παρακάτω τὸ ποτάμι νὰ ἦταν πολὺ ἀγριέμένο γιὰ τὰ κέδρινα μονόξυλα μας. Μὲ τίς σχεδίες αὐτὲς θὰ δοκιμάζαμε νὰ κατεβούμε τοὺς καταρράκτες τοῦ Παρανέ καί νὰ συνεχίσωμε στὸ Οὐκαγιαλί.

Λίγη ὥρα ἀφοῦ ἐσκίτησαν οἱ σχεδίες μας ἄρχισε νὰ θρέχη. Ὁ θόρυβος τοῦ καταρράκτη πού πλησιάζαμε μοῦ προξενοῦσε φόβο καί ἐνθουσιασμὸ μαζί. Κανένας ἱεραπόστολος οὔτε ἐξερευνητὴς δὲν εἶχε ποτὲ εἰσχωρήσει πέρα ἀπὸ τὸν καταυλισμὸ τοῦ ἱεραπόστολου στὸν Παρανέ, τὸν πῶ ἀγριο παραπόταμο τοῦ ἄνω Ἀμαζόνιου.

Εἶχαμε πάρει πέντε σκλάβους ἐκτὸς ἀπὸ τὸν Χοσέ καί ἔτσι εἶχαμε ἕξι Ἰνδιάνους στὰ κουπιά, τρεῖς σὲ κάθε σχεδία. Οἱ ἄντρες μας στέκονταν συνήθως ὀρθοί γιὰ νὰ κατευθύνουν καλύτερα τὴ σχεδία, ἐνῶ ὁ Γιόργκε καί ἐγὼ καθόμασταν στὴν πρύμη καί κανονίζαμε τὴν πορεία.

Ὅταν μπήκαμε στὴν ἀρχὴ τοῦ καταρράκτη οἱ Ἰνδιάνοι κωπηλατοῦσαν μὲ μανία προσπαθώντας νὰ διατηροῦν τίς σχεδίες στὸ κέντρο τοῦ ρεύματος ὅπου θὰ ἦταν πιὸ βαθιὰ τὰ νερά. Μόλις περάσαμε τὴν πρώτη καμπὴ ἡ σχεδία μου παρ' ὀλίγο νὰ ἀναποδογυρίσῃ. Τὸ πλήρωμα ἔβγαλε μιὰ φωνὴ ἀπελπισίας. Ἐβλεπα τὰ στόματά τους ἀνοιχτά καί τὸ λαιμὸ τους τεντωμένο, ἀλλὰ δὲν μπορούσα νὰ ἀκούσω τίποτα μέσα στὴ βοῇ τῶν νερῶν.

Μεγάλα κύματα ὥς δύο μέτρα σάρωναν τίς σχεδίες. Παρέσυραν τὰ καλάθια μὲ τὰ τρόφιμα καί ἕναν ἀπὸ τοὺς σκλάβους τῆς δικῆς μου σχεδίας. Εἶδα μὲ τὸ κεφάλι του νὰ προβάλῃ στὸ νερὸ πρὸς κάτω. Σώθηκε ἀπὸ τὸν πνιγμὸ χάρι στὸ κουτί του πού τὸ κρατοῦσε μὲ μανία.

Ἀφοῦ τὸν στριφογύρισε ἡ δινη τοῦ νεροῦ ὥς τὸ τέλος τοῦ καταρράκτη, βρέθηκε κοντὰ σὲ ἕνα βράχο καί πιάστηκε ἀπὸ ἐκεῖ ἀπελπισμένος. Ξέροντας πὼς οἱ Ἰνδιάνοι δὲν ἤξεραν κολύμπι —ἐκτὸς ἀπὸ τὸν Χοσέ πού μάθαινε τότε— ἔπεσα στὸ νερὸ, τὸν ἄρπαξα ἀπὸ τὰ μαλλιά καί τὸ ρεῦμα μᾶς ἔφερε ἐπιτέλους στὴν ὄχθη ὅπου μᾶς περίμενε ἡ σχεδία.

☆

Ἐπειδὴ τὰ ἐφόδιά μας ἦταν μέσα σὲ εἰδικούς ἀδιάβροχους σάκκους δὲν βούλιαξαν μὰ ἔμειναν στὴν ἐπιφάνεια τοῦ νεροῦ καί ἔτσι τοὺς μαζέψαμε κολυμπώντας. Ἀλλὰ τὰ τρόφιμά εἶχαν χαθῇ. Εὐτυχῶς πού τὸ τουφέκι τὸ εἶχε κρεμασμένο στὸν ὄμο του ὁ Χοσέ καί δὲν τὸ χάσαμε.

Μαζέψαμε τὰ πράγματα πού σώσαμε καί βγήκαμε πάλι στὸν ποταμὸ. Τὰ κύματα μᾶς ὑποδέχτηκαν ἀφρισμένα καί γεμάτα κλαδιά. Οἱ ἄφροί μᾶς τύφλωναν μὰ δὲν ἔπρεπε οὔτε στιγμή νὰ χαλαρώνωμε τὴν προσοχή μας.

Ξεφεύγαμε με αγωνία από βράχους που πρόσβαλλαν ξαφνικά μπροστά μας. "Αν χτυπούσαμε επάνω τους με την ταχύτητα που μας έσπρωχνε το ρεύμα θα γινόμασταν κομμάτια. Καμμιά φορά χτυπούσαμε στα πλάγια και η σχεδία μας στριφογύριζε με μανία. Και το χειρότερο, το νερό της βροχής που κατέβαινε από τη ζούγκλα άρχισε να φουσκώνει το ποτάμι.

Πέρασε μια ώρα, δύο ώρες. Πλησιάζαμε στο χωριό 'Οπάτα που ήταν ο προορισμός μας. Κοντά στις όχθες είδαμε μερικούς 'Ινδιάνους να ψαρεύουν. Δεν μας κατάλαβαν που πλησιάζαμε και μόλις μας είδαν ξαφνικά έβαλαν μια φωνή και έτρεξαν στο δάσος αφού όμως έρριξαν θιαστικά δυο κοντάρια. Το ένα πέρασε πάνω από τα κεφάλια μας και το άλλο θρήκε άκριβως στη μέση το σάκκο του Γιόργκε.

Ο Χοσέ μας είπε πως οι 'Ινδιάνοι είχαν θυμώσει γιατί τους ξαφνιάσαμε. Σε λίγο φάνηκε μια άμμουδερή γλώσσα με έναν καταλισμό. Γύρω στις φωτιές ήταν φτιαγμένες μερικές καλύβες από κλαδιά φοινικιάς. Γυναίκες και παιδιά τροφοδοτούσαν τις φωτιές και οι άντρες γυμνοί στέκονταν μέσα σε μονόξυλα και έριχναν βέλη σε ένα ήσυχο κολπίσκο. Πλησιάσαμε τους ψαράδες.

Μερικοί σταμάτησαν το ψάρεμά τους και μαζεύτηκαν γύρω μας σκυθρωποί. Ήταν θαμμένοι:

κόκκινοι από το κεφάλι ως τα πόδια. Γρήγορα όμως ή προσοχή τους στράφηκε σε ένα σύντροφό τους που τον είχε δαγκώσει φαίνεται κάτι στα ρηχά και τώρα τον είχαν ξαπλώσει χάμα. Μας έπιασε φρίκη όταν ο Χοσέ μας είπε πως οι 'Ινδιάνοι θεωρούσαν τον άρρωστο μαγεμένο και θα τον σκότωναν.

☆

Βιαστήκαμε να πάρουμε τις σχεδίες μας και να φύγουμε, γιατί ο Χοσέ μου είπε: «Οι 'Ινδιάνοι αυτοί, οι Κάμπας, είναι τα χειρότερα αγρίμια της ζούγκλας. Πρέπει να είστε προετοιμασμένοι να δήτε τα χειρότερα. Ο Θεός να μας φυλάει να μην πέσουμε στα χέρια τους».

Ο υδάτινος δρόμος μας ήταν γεμάτος κινδύνους. Τα κύματα και οι άφροι μας έθρεχαν από παντού, ενώ γύρω μας συναντούσαμε συνεχώς κορμούς δέντρων και σπασμένα κλαδιά που μας χτυπούσαν. Έπρεπε ακόμη να προσέχουμε τις δίνες που ήταν τόσο ισχυρές ώστε θα μπορούσαν να καταπιούν ολόκληρες τις σχεδίες μας όπως ρουφούσαν και ολόκληρα δέντρα. Και πάντα μας συνόδευε ο δαιμονισμένος θόρυβος του καταρράκτη. Είμασταν μούσκεμα και συχνά κρατιόμασταν γερά για να μη μας πάρη το νερό. Μια φορά είδαμε κάτι 'Ινδιάνους στην όχθη που μας κύτταζαν μουγκρίζοντας έσως γιατί φοβόνταν μήπως πλησιάσωμε και τους κλέψωμε.

(Ακολουθεί)

Μια έκθεσις: Σήμα κινδύνου για την ανθρωπότητα

Ο ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΚΑΤΑΣΤΡΕΦΕΙ ΤΗ ΓΗ ΤΟΥ

Του

JEAN GACHON

Θα έπρεπε οι άνθρωποι σ' όλο τον κόσμο να σκεφθούν την ιστορία του αστρολόγου εκείνου που παρατηρώντας τα άστρα με τα κιάλια του δεν έβλεπε που πήγαινε και έπεσε μέσα σ' ένα πηγάδι.

Σήμερα οι άνθρωποι λογαριάζουν πότε θα αρχίσουν τα διαπλανητικά ταξίδια, αντιμετώπιζουν την πιθανή χρησιμοποίηση των κοσμικών ακτίνων, αλλά κλείνουν ήτλημένα τα μάτια σε ό,τι γίνεται κάτω από τα πόδια τους. Δεν θέλουν να αναγνωρίσουν πως η γη καταστρέφεται από τις ανόητες και επικίνδυνες φθορές που της επιφέρουν οι ίδιοι.

Την σκληρή αυτή πραγματικότητα μάς την θυμίζει με δραματικό τρόπο η πρωτότυπη έκθεσις που ώργάνωσε στο Παρίσι το 'Εθνικό Μουσείο Φυσικής 'Ιστορίας της Γαλλίας. Η έκθεσις τιτλοφορείται «Ο άνθρωπος έναντιον της φύσεως» και δείχνει πως οι άνθρωποι από αμέλεια και άγνοια καθώς και από σκληρότητα και άρπακτικότητα καταστρέφουν με επιταχυνόμενο ρυθμό τα πλούτη της φύσεως, κυρίως εκείνα που είναι απαραίτητα για την ίδια της την ύπoστασι. Η έκθεσις είναι ένα σήμα κινδύνου που απευθύνεται στην παγκόσμια κοι-

νή γνώμη. "Αν εξακολουθήσουν να έρεπώνονται τα δάση, να γυμνώνονται χωρίς διάκρισι, να εξαπλοούνται οι φυσικές βοσκές με τα πολλά κοπάδια, να σκοτώνονται τα χρήσιμα ζώα, θα καταστραφή ανεπανόρθωτα ο πρωτόγονος χυμός, ή θάσι της ζωής, και θα αυξηθούν δυσανάλογα οι τεράστιες εκτάσεις γης που είναι ήδη νεκρές για κάθε καλλιέργεια και βρίσκονται στη διάθεσι των καταστρεπτικών επιδράσεων της βροχής και του ανέμου.

Τα πολυάριθμα και πειστικά στοιχεία της έκθεσεως είναι θαυμάσιες φωτογραφίες που δείχνουν με τρόπο πραγματικά συναρπαστικό τις ζημιές που επιφέρουν οι άνθρωποι και τα κατοικίδια ζώα στη γη. Επίσης χάρτες και στατιστικοί πίνακες παρουσιάζουν τον ανερχόμενο δείκτη της προόδου των καταστροφών.

Η μακρά ιστορία της φθοράς που προκαλεί ο άνθρωπος στη γη άρχισε πριν από 7.000 χρόνια, όταν παρουσιάστηκαν στην Μ. Ασία και ύστερα στην Αίγυπτο οι πρώτες προσπάθειες για κτηνοτροφία, για καλλιέργεια και ύστερα για μεταφορά. Η κλίσι των Φοινίκων προς την θάλασσα στοιχίζει τη ζωή στους περίφημους κέδρους του Λιβάνου και τα

Τοτός: Μπαμπά, τί είναι ήρωας;

Μπαμπάς: "Ηρωας, παιδί μου, είναι ένας άνθρωπος που προσπαθεί να δώσει βάση την έφημερίδα του, ενώ βρίσκεται έσθ μέσα στο δωμάτιο.

κοπάδια με τὰ πρόβατα καὶ κυρίως οἱ κατοίκες πού τις ὠνόμασαν «καταστροφείς τοῦ πολιτισμοῦ» καταφάγανε τις θοασκὲς καὶ τὰ μικρὰ δεντράκια. Στις χῶρες αὐτὲς πού τις λούζει φλογερὸς ἥλιος ἢ θλάστησι δὲν ξαναγίνεται. Γιὰ τὸν λόγον αὐτὸ ἀξιόλογα κέντρα πολιτισμοῦ ἔδωσαν τὴ θέσι τους σὲ ἐρήμους. Πολλὰς ἀρχαῖες πολιτείες πού τις ἐγκατέλειψαν λίγο-λίγον οἱ πεινασμένοι τους κάτοικοι ἔγιναν σκόνῃ.

Ἡ ἐξέλιξι αὐτὴ κράτησε πολλοὺς αἰῶνες. Νὰ ὅμως πού ἡ αὖξις τοῦ πληθυσμοῦ καὶ ἡ τεχνικὴ πρόοδος ἐπιτάχυναν πολὺ τὴν κίνησι αὐτὴ τῆς αὐτοκαταστροφῆς. Τὸ ἴδιο φαινόμενο ξαπλώθηκε μετὰ τρόπο σχεδὸν πάντα ἀνησυχητικὸ σὲ ὅλες τις ἡπείρους. Μερικὲς χῶρες ἀπειλοῦνται περισσότερο, καὶ ἰδιαίτερα ἡ Ἀφρική. Στὴ θόρειο Ἀφρική τὰ ὀροπέδια καταστρέφονται ἀπὸ τὰ κοπάδια, στὴν Ἰσημερινὴ Ἀφρική ἀπὸ τοὺς ἰθαγενεῖς γιὰ νὰ καλλιεργήσουν δέκα ἑκτάρια, καὶ ἀπὸ μερικοὺς Εὐρωπαίους καλλιεργητὰς πού καίνε χωρὶς οἶκτο χίλια ἑκτάρια δασωμένης γῆς. Στὸν Ἰσημερινὸ ὅμως τὸ πρωτόγονο δάσος δὲν ξαναφωτῶνται καὶ τὴ θέσι του παίρνουν χαμηλοὶ θάμνοι τῆς ἐρήμου. Ἀλλοῦ πάλι ἡ πυκνὴ στάχη ἀπὸ τὰ γιγαντιαῖα δέντρα σχηματίζει ἕνα στῶμα πού σταματᾷ κάθε θλάστησι. Μετὰ τὴν ἐξαφάνισι τῶν δασῶν τὸ κλίμα χάνει τὴν ἰσορροπία του, γίνονται πλημμύρες καὶ τὰ ζῶα χάνονται.

Ἀκόμη καὶ στίς πιὸ ἀνεπτυγμένες τεχνικὰ χῶρες ὅπως στίς Ἠνωμένες Πολιτεῖες μερικὲς νότιες περιοχὲς ἔγιναν τελείως ἄγονες, ἐξαντλημένες ἀπὸ τὴν καλλιέργεια τοῦ θάμβρακος καὶ τοῦ σιταριοῦ ἀκόμη. Τὸ ἔδαφος ξε-

ραίνεται καὶ γίνεται μιὰ τεράστια ἔκτασι σκόνῃς. Καὶ στοὺς γειτονικοὺς καλλιεργημένους ἀγροὺς εἰσβάλλουν κόκκοι ἀγροῦς γῆς. Καμμιά φορὰ τὰ θαυμαστότερα τεχνικὰ ἐπιτεύγματα γίνονται στὸ τέλος πρόξενοι καταστροφῶν σὲ ἄλλα μέρη. Ἔτσι τὰ φράγματα καὶ ἡ καλλιέργεια τῆς κοιλάδας τοῦ Τενεσσὶ προκαλοῦν πλημμύρες στὴν κοιλάδα τοῦ Μισισσιππὶ.

Τὸ ἀνοιγμα τῶν δρόμων, ἡ ἀνέγερσι πόλεων μεγάλων μετὰ λίγα δέντρα, τὰ ἀεροδρόμια ἀντικατέστησαν μετὰ τοιμὲντο μιὰ ἔκτασι δασῶν καὶ λειβαδιῶν ἴση μετὰ τὴν μισὴ Δυτικὴ Εὐρώπη.

Ἡ φύσις ἐπιφυλάσσει παρὰ ξένες ἐκπλήξεις στὸν ἄνθρωπον πού ταράζει τὴν ἰσορροπία καὶ τὴν ἁρμονία τῆς. Ἄς δώσουμε μερικὰ παραδείγματα. Στὴν Ἀφρική, ὅπου ἔχουν γίνεи διαστικὰ ἀεροδρόμια, ὁ θόρυβος τῶν ἀεροπλάνων ἔδιωξε τὰ γεράκια πού τρέφονταν μετὰ ἀρουραίους τῶν ἀγρῶν. Ἀποτέλεσμα: οἱ ἀρουραῖοι πολλαπλασιάστηκαν καὶ ἔσκαψαν γαλλαρῖες κάτω ἀπὸ τὰ πεδία προσγεώσεως τὰ ὁποῖα ἔπαθαν καθιζήσεις. Οἱ μηχανικοὶ δὲν μποροῦσαν νὰ φανταστοῦν καὶ νὰ προλάβουν κατὰ τέτοιο.

Στὰ ποτάμια οἱ ἄνθρωποι κυνηγοῦν τις ἐνυδρίδες ὅχι μόνο γιὰ τὴν γούνα τους (τὸ λούτρο), μὰ καὶ γιὰ τὴν τρῶν τὰ ψάρια. Χαρὰ τῶν ψαράδων μὰ πολὺ σύντομη. Γιὰ τὰ λούτρων τρῶγαν τὰ μικροβιοφόρα ἄρρωστα ψάρια ἐπειδὴ δὲν μποροῦσαν νὰ ξεφύγουν γρήγορα σὰν τὰ ἄλλα. Ἀποτέλεσμα: σὲ πολλὰ ποτάμια διάφορες ἐπιδημίες ἐξαφάνισαν τὰ ψάρια.

Οἱ παρόμοιες περιπτώσεις εἶναι ἀναρίθμητες. Σκοτώνοντας τις λεοπαρδάλεις οἱ ἰθαγενεῖς τῆς Κένυας προκάλεσαν τὴν ἐξά-

πλῶσι τῶν ἀγριοχοίρων καὶ τῶν πιθήκων πού καταστρέφουν τις καλλιέργειες. Τὸ πιὸ γνωστὸ παράδειγμα εἶναι ἡ εἰσαγωγή τοῦ κουνελιοῦ στὴν Αὐστραλία ὅπου δὲν ὑπάρχουν πιὰ σαρκοθόρα πού νὰ περιορίσουν τὴν αὖξισί του. Ὁ πολλαπλασιασμός τῶν κουνελίων εἶναι σήμερὰ ἡ πιὸ φοβερὴ καὶ ἀχαλίνωτη μάστιξ τῆς Αὐστραλίας.

Ὑπάρχουν καὶ τὰ νερὰ πού δηλητηριάζονται ἀπὸ τὰ ἀπορρίμματα τῶν παραποταμιῶν ἐργοστασίων καὶ οἱ ἄγροὶ πού δηλητηριάζονται ἀπὸ τὰ χημικὰ προϊόντα πού χρησιμοποιοῦνται γιὰ τὴν καταστροφή τῶν ἐντόμων. Μερικοὶ γιατροὶ πιστεύουν ὅτι οἱ

ἀσθένειες τοῦ πεπτικοῦ συστήματος, τόσο συχνὲς στὴν ἐποχὴ μας, ὀφείλονται στὴν κατάχρησι τῶν λιπασμάτων.

Καὶ ἡ ἱστορία συνεχίζεται. Ὁ ὀργανωτὴς τῆς ἐκθέσεως ὁ κ. Ἀνρί Χέιμ, διευθυντὴς τοῦ Μουσείου Φυσικῆς Ἱστορίας, θέλησε, συγκεντρώνοντας ὅλα αὐτὰ τὰ στοιχεῖα, νὰ προκαλέσῃ τὴν προσοχὴ ὅλων. Εἶναι ἕνα σῆμα κινδύνου. Εἶναι μιὰ ἐκκλῆσι στοὺς ἄνθρώπους γιὰ νὰ μὴν ἐπεμβαίνουν στοὺς νόμους τῆς φύσεως παρὰ μετὰ προσοχὴ καὶ προφυλάξεις. Γιὰ τὴν ἐνῶ ἡ γῆ φτωχαίνει, ὁ πληθυσμὸς τοῦ κόσμου αὐξάνεται κατὰ 110.000 ἄνθρώπους κάθε μέρα!

ΝΑΥΤΑΝΟΪΑ

Εἶχω κατὰ ὥραιες ἀντίκες στὸ σπῆτι.

—Ποιὰς ἐποχῆς;

—Τῆς ἐποχῆς πού εἶχα χρήματα!

Constellation

Ζητώντας τὸ δωμάτιό της σ' ἕνα ξενοδοχεῖο στὸ Παρίσι, ἡ Γκράις Κέλλυ ἀνοῖξε μιὰ πόρτα καὶ βρέθηκε μπροστὰ σ' ἕνα κύριο πού ἔπαιρνε τὸ λουτρό του.

—Ζητοῦσα τὴν ἐξοδὸ κινδύνου, δικαιολογήθηκε, καὶ ἔκλεισε ἀμέσως τὴν πόρτα.

Συνεχίζοντας τὴν περιπλάνησί της ἀκουσε θήματα ἀπὸ ξυπόλυτα βρεμένα πόδια. Ἦταν ὁ κύριος τοῦ λουτροῦ πού ἔτρεχε πίσω της, φωνάζοντας κατατρομαγμένος: «Ποῦ εἶναι ἡ φωτιά;»

Up.

Ἐέρεις ὅτι ὁ Ἀδὰμ καὶ ἡ Εὐὰ ἦσαν Ρῶσοι;

—Δὲν τὸ σκέφθηκα...

—Λοιπὸν, οἱ πρόγονοί μας δὲν εἶχαν σπῆτι νὰ κατοικήσουν; δὲν εἶχαν ρούχα νὰ φορέσουν; δὲν εἶχαν τίποτε νὰ φᾶνε, ἐκτὸς ἀπὸ μῆλα, καί, παρ' ὅλα αὐτὰ, νόμιζαν ὅτι ἦσαν στὸν Παράδεισο. Δὲν μπορεῖ λοιπὸν παρὰ νὰ ἦσαν Ρῶσοι!

A. M.

Ἀπὸ τὰ παραμύθια τῆς Χαλιμάς

Η ΑΝΟΜΗ ΕΥΧΗ

Μιά φορά κι' έναν καιρό στήν Μέκκα, ἐνῶ γύρω ἀπὸ τὴν ἱερὴ οὐρανοκατέβητη μαύρη πέτρα, τὴν Κάαμπα, στρέφαν οἱ προσκυνηταὶ καὶ ψάλλαν ρυθμικά τὰ ρητὰ τῆς φάταχας, νὰ κι' ἕνας τοὺς σταματᾷ καὶ γυρίζοντας πρὸς τὸν θεῖο ἀερόλιθο: «Ἀλλάχ παντοδύναμε—φωνάζει—κάνε νὰ τὴν ἀπατήση πάλι ὁ ἄντρας τῆς αὐτῆς τῆς γυναῖκα νὰ με φωνάξῃ πάλι νὰ ξανακοιμηθῶ μαζί της!»

Κατάπληκτοι, ἀπολιθωμένοι γιὰ λίγο, οἱ προσκυνηταὶ, τὸν ἀρπάξαν τὸν θλάσφημο σύντροφό τους, τὸν ἔσπασαν στὸ ξύλο καὶ τὸν πῆγαν ἔπειτα στὸν Ἄρχοντα τοῦ Τόπου, τὸν Ἐμίρη τῆς Μέκκας, γιὰ ἀπόφασι καὶ ὀριστική τιμωρία!

Ἄμα πληροφορήθηκε ἀπὸ τὸ πλῆθος τῶν προσκυνητῶν τὴν ἀκατονόμαστη, τὴν ἀνίερη εὐχή, ὁ Ἐμίρης δὲ δίστασε νὰ στείλῃ τὸν ἱερόσυλο στὴν κρεμάλα.

—Ἐμίρη, φώναξε ὁ κατάδικος, ἀρχοντά μου, κορώνα στὸ κεφάλι μου, με καταδίκασες νὰ με κρεμάσουν χωρὶς νὰ μ' ἀκούσης. Ἡ δικαιοσύνη σου θ' ἀναγνωρίσῃ πὺς αὐτὸ δὲν εἶναι σωστό. Ἀκούσέ με πρῶτα, μάθε τὴν σφοδρά μου, κι' ἂν θέλῃς, ὕστερα, τιμώρησέ με!

—Μίλησε.

—Ἀρχοντά μου, μιὰ μέρα τῶν μερῶν, —ὁ Ἀλλάχ ὅμως εἶναι μεγαλύτερος— καθὼς πῆγαινα

στὴ δουλειά μου, βρωμερὴ ἀλήθεια δουλειά, ἔξινα κι' ἔπλενα κοιλιές, μὰ δουλειά εἶναι κι' αὐτὴ καὶ κάποιος πρέπει νὰ τὴν κάνῃ, καθὼς πῆγαινα λοιπὸν με τὸ γαϊδουράκι μου φορτωμένο κοιλιές πρὸς τὸ ποτάμι, νὰ κι' ἀκούω πίσω μου ποδοβολητό, καὶ γυρίζω καὶ βλέπω δύο ἀμάξια κλειστά νὰ ἔρχονται, καὶ σείσηδες μπροστὰ νὰ τρέχουν καὶ κατάλαβα πὺς ἦταν χαρέμι καὶ, νὰ μὴν παρεξηγηθῶ, ἔστριψα τὰ μοῦτρα μου καὶ τὸ γαϊδάρό μου πρὸς τοὺς τοίχους τῶν σπιτιῶν, ν' ἀφήσω νὰ περάσουν οἱ χανούμισσες. Μὰ ἐκεῖ πού στεκόμουν ἔτσι, νὰ καὶ παρουσιάζονται δύο ἀραπάδες ἴσα μ' ἐκεῖ πάνω.

—Μπρός, μοῦ φωνάζουν, ἔλα, πᾶμε!

—Καὶ τί ἔκανα; λέω. Ἐγὼ γύρισα νὰ μὴ βλέπω. Τί θέλετε ἀπὸ μένα; Κι' ὁ κόσμος πού εἶχε μαζευτῇ, θεβαίωνα πὺς δὲν εἶχα κάνει τίποτα.

—Δὲν ἔρομε μεῖς, λένε, ἔχομε διαταγή! Μπρός! Καὶ με θουτᾶνε καὶ καταριόμουνα τὴν ὥρα, καὶ πᾶμε δρόμο καὶ νὰ καὶ φτάνομε μπρὸς σ' ἕνα παλάτι μέσα σ' ἕνα περιβόλι κι' ἀπὸ μιὰ κρυμμένη θύρα με θάζουνε μέσα καὶ με παραδίνουν στὸ χαμάμι τοῦ παλατιοῦ! Μάλιστα! Καὶ με παίρνουν οἱ λουτρατζῆδες καὶ με γδύνουν καὶ με λούζουν καὶ με τρίβουν καὶ με καθαρίζουν πού δὲν ἤξερα τί μοῦ συμβαίνει καὶ

φωνάζουν ἔπειτα τὸν μπαρμπέρη πού με κουρεύει καὶ με ξουρίζει καὶ με χτενίζει καὶ με μυρώνει. Κι' ἄμα τέλειωσε, νὰ κι' ἔρχονται μέσα, ὀλόγδυτος καθὼς ἦμουν, πέντε ἔξι μικρὲς σκλάβες με ρούχα νὰ ντυθῶ. Μὰ ἐγὼ δὲν εἶχα ποτέ μου ἰδωμένα τόσα καὶ τέτοια, κι' οὔτε ἤξερα νὰ τὰ ἐάνω! Καὶ σπᾶνε τὰ σκλαβάκια στὰ γέλοια, χαζὸ καθὼς μ' ἔδλεπαν, καὶ με γέλοια καὶ χάχανα με ντύνουν ἀπὸ τὴν κορφή ὡς τὰ νύχια κι' ἀνοίγουνε μιὰ πόρτα νὰ με πᾶνε. Καὶ καθὼς γυρίζομε μιὰ σκάλα, βλέπω μπρὸς μου ἕνα νέο ἐφέντη νὰ χαμογελᾷ καὶ σκύβω καὶ τὸν χαιρετῶ, καὶ χαιρετᾷ κι' αὐτός, καὶ ξαναχαιρετῶ καὶ ξαναχαιρετᾷ, πού τὰ σκλαβάκια κόντεψαν νὰ λιγοθυμήσουν ἀπὸ τὰ γέλοια γιὰ τὸν ἑαυτοῦ μου θαύμαζα καὶ χαιρετοῦσα σ' ἕνα καθρέφτη! Ἦμουν ἀγνώριστος! Κι' ἀνοίγει μιὰ τελεταία θύρα, καὶ μπῆκα μοῦ φάνηκε σ' ἄλλον κόσμο... Οὔτε φανταζόμουν ποτέ τέτοιο πράμα. Μιὰ μεγάλη σάλα, κοπέλλες, οὐρὶ τοῦ παραδείσου, στὴ μέση μιὰ πεντάμορφη σὰν τὸ φεγγάρι στὴς δεκατέσσερις τοῦ μέρες, σιγαλιά, κάποιον λαοῦτο κάπου νὰ στενάζῃ, μυρωδιές, λίγο μόνο φῶς πού ἔρχόταν ἀπὸ δὲν ξέρω πού... Ἐμένα ἀκίνητος, τὸ φεγγάρι μοῦ χαμογελοῦσε, ἔεροκατάπινα, καὶ οἱ σκλάβες δὲ γελούσαν πιά...

—Ἐλα, μοῦ λέει ἡ Κυρά.

Πῆγα. Μὲ κάθησε κοντὰ τῆς κι' ἀμέσως μᾶς κύκλωσαν νὰ μᾶς περιποιηθοῦν τὰ Οὐρὶ. Καὶ εἶδα καὶ γεύτηκα καὶ ἦπια πράγματα πού δὲν εἶχα οὔτε ἀκούστα ποτέ μου, πού νόμιζες σοῦ λέγανε εὐχαριστῶ πού τὰ κατὰπινες ἢ τὰ ρουφοῦδες. Κι' ἔπειτα καθὼς τὸ φῶς εἶχε σιγὰ σιγὰ χαμηλώσει κι' εἶχε γίνῃ σχεδὸν σκοτάδι καὶ τὸ λαοῦτο παρακα-

λοῦσε μακρυὰ... κτύπησε ἡ Κυρά τὰ παλαμᾶκια καὶ τὰ Οὐρὶ χαθῆκαν καὶ μείναμε μοναχοί... Ἦρθε πιδὸ κοντὰ μου, με πῆρε στὴν ἀγκαλιά τῆς καὶ ἐνοιῶσα στὰ χεῖλη μου, κάτι γλυκύτατο, θερμότατο, κατασκότεινο... ἦταν τὸ φιλί τῆς. Τὸ κορμί μου ὅλο ἔλυωσε, μοῦ φάνηκε σὰν κάποιο πύρινο μέλι νὰ χύνεται στὸ στόμα μου.

—Βαί, βαί, βαί! στέναξαν ὁ Ἐμίρης καὶ οἱ προσκυνητές...

Ἡ ἀγκαλιά μου ἔγινε θερμότερη καὶ δυνατότερη στὴν ἀγκαλιά τῆς κι' ἐνωμένοι ἔτσι, δίνοντας καὶ παίρνοντας ζωὴ ὁ ἕνας ἀπ' τὸν ἄλλον, λιγοθυμίσαμε ἀμέτρητες φορὲς χωρὶς οὔτε μιὰ στιγμή νὰ χωριστοῦμε ὡς τὸ πρῶτ!

—Βαί, βαί...

—Ἀκου, μοῦ λέει, καθὼς ἄρχιζε νὰ χαράξῃ, ἡ Κυρά (τί μενεξεδένια μάτια ἦταν αὐτά, τί χαμόγελο) πῆγα νὰ τὴν ἀγκαλιάσω πάλι —Ὀχι!.. Ἀκου: Τώρα πρέπει νὰ φύγῃς. Εἶναι μέρα, δὲν μπορεῖς νὰ μείνῃς. Μὰ ἔα μοῦ πῆς πού μπορῶ νὰ σὲ βρῶ, νὰ στείλω νὰ σοῦ μηνύσω ἂν εἶμαι ἐλεύθερη ναρθῇς πάλι τὸ βράδυ νὰ... μιλήσομε ξανά.

Κι' ἔτσι ἔγινε... Καὶ τὴν παρακάτω μέρα, καὶ τὴν ἄλλη, καὶ τὴν ἄλλη πάλι, ὀχτὼ μέρες, ὀχτὼ νύχτες ὀλάκερες, ἀλησμόνητες, χαμένες! Ἐφευγα τὸ πρῶτ, ἔλεγα πού θὰ με βροῦνε, με πῆγαιναν πρῶτα στὸ λουτρό κι' ἔδβαινα σὰν πρὶγκηπας, πάντα με ἕνα μικρὸ πουγγὶ γεμάτο στὸ ζωνάρι.

Τὴν ἑνατὴ βραδυὰ καθὼς εἶχα μόλις φτάσει, νὰ κι' ἀκούμε κρότο στὴν αὐλὴ καὶ φωνὲς καὶ πόρτες ν' ἀνοίγουνε καὶ νὰ κλείνουν καὶ ἡ μικρὴ σκλάβα πού ἔρχόταν καὶ με εὕρισκε καὶ μοῦ μνηοῦσε, μπαίνει μέσα τρεχάτη

καί σκύβει καί λέει κάτω στ' αὐ-
τὴ τῆς Κυρᾶς. Χαμογέλασε κείνη
καί σάν μείναμε μόνοι:

—“Άκουσε, μοῦ λέει, ἔφτασε ὁ
ἄντρας μου. — Σκοτείνισε ὁ κό-
σμος γύρω μου καί με πλάκωσε.

—Μ' ἀγαπάει καί τὸν ἀγαπάω,
μὰ μιὰ μέρα ποῦ τὸ μεσημέρι
μετὰ τὸ φαί εἴμαστε ξαπλωμέ-
νοι στὸ περιβόλι, στὴ σκιά, ση-
κώθηκε χωρὶς νὰ πῇ τίποτα καί
πῆγε πρὸς τὸ σπῆτι. Οὔτε καλὰ
τὸ πρόσεξα. Σάν πέρασε ὅμως
ἓνα τέταρτο καί ἔπειτα μισὴ ὥ-
ρα καί δὲ γύριζε καί περίμενα,
καί ἀκόμα δὲν ἐρχότανε, ἀνησύ-
χησα καί σηκώθηκα καί πῆγα νὰ
δῶ μὴν εἶχε πάθει τίποτα. Καί
καθὼς περνοῦσα μπρὸς ἀπὸ ἓνα
ἀπὸ τὰ χαμηλὰ παράθυρα, τί
θλέπω! Τὸν ἄντρα μου ἀποκοι-
μισμένο κατάχαμα στὴν ἀγκυαλιά
τῆς πιὸ θρωμερῆς μας σκλάβας!

Δὲν εἶπα τίποτα, μὰ ὠρκίστη-
κα πὼς μόλις θὰ εἶχα εὐκαιρία

θὰ τὸν ἀπατοῦσα με τὸν πιὸ θρω-
μερό, τὸν πιὸ συχαμένο ἄντρα
ποῦ θὰ συναντοῦσα... Καταλα-
θαίνεις; Καταλαθαίνεις τώρα;
—“Ἀλλά, ἐξακολούθησε, ἂν τύχῃ
ποτέ καί με ξαναπατήσῃ, ὁ ὄρ-
κος μου θαστάει... κι' ἄς μὴν εἴ-
σαι πιὰ καί τόσο συχαμένος...
Θὰ σὲ ξαναφωνάξω ἀμέσως καί
γι' αὐτὸ νὰ ξέρω ποῦ θὰ σὲ θρῶ.
Στὸ ἴδιο πάντα μέρος, ἔ;

—“Ἡμουνά ἀποσβολωμένος.
Δὲν ἤξερα τί νὰ πῶ...

—Γεῖά σου! μοῦ γέλασε. Καί
ἦρθε ἡ δουλίτσα καί με πῆρε ἀ-
πὸ τὸ χέρι καί μ' ὠδήγησε στὸ
δρόμο, πεντάρφανο...

—Κι' ἀπὸ τότε, εἶναι μῆνες,
Ἑμίρη, κορώννα στὸ κεφάλι μου,
καί περιμένω! Κι' ἦρθα νὰ πα-
ρακαλέσω τὸν Ἀλλάχ...

—Θὰ τὸν παρακαλέσωμε κι' ἐ-
μεῖς! φώναξε τὸ πλῆθος με μιὰ
φωνή, ἄμε στὸ καλό!

ΠΩΣ ΕΙΜΑΣΤΑΝ ΚΑΙ ΠΩΣ ΓΙΝΑΜΕ!

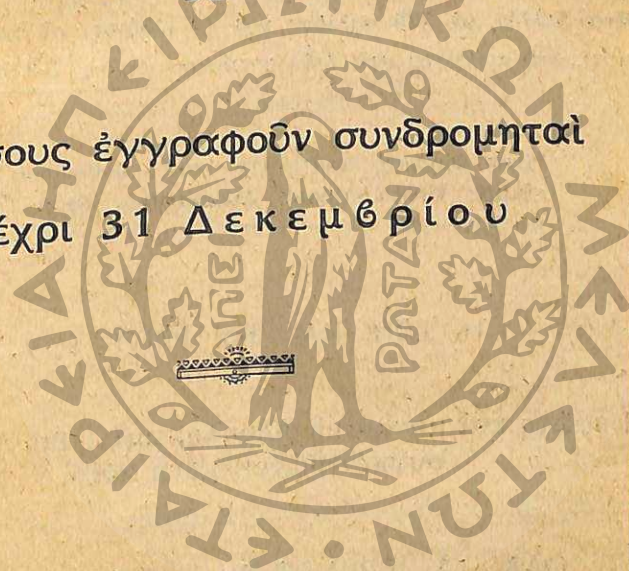
Γιὰ νὰ μάθῃ ἀπὸ τοὺς χιμπατζῆδες γιατί τὰ μακρινὰ τοὺς ἀνθρώπινα ἐξα-
δέλφια ἔχουν μεγαλύτερο ἐγκέφαλο καί περπατοῦν με τὰ δύο πόδια, ὁ δρ
Σίντνεϋ Μπρίττον ἐγκατέστησε ἓνα πῆθηκο, τὴν Μπόνγκα, σὲ ἓνα μικρὸ νη-
σάκι στὴ μέση μιᾶς μίνης. Ἡ Μπόνγκα, ποῦ δὲν ἤξερε νὰ κολυμπᾷ γιὰ νὰ
φύγῃ ἀπὸ τὸ νησί, ἦταν ἀναγκασμένη νὰ καταβάλλῃ μεγάλες προσπάθειες.
Ὅταν ἄρχισε ὁ χειμώνας καί ἡ γῆ σκεπάστηκε με χιόνια, ἡ Μπόνγκα περ-
πατοῦσε ὀρθία, προφανῶς γιὰ νὰ μὴ ἀκουμπᾷ τὴν κοιλιά της καί τὰ χέρια
της ἐπάνω στὸν πάγο. Αὐτό, πιστεύει ὁ δρ Μπρίττον, δείχνει πὼς ἔγινε ἡ
ἀρχή. Ὅταν πρὶν ἀπὸ ἓνα ἑκατομμύριο χρόνια ἄρχισαν νὰ κατεβαίνουν οἱ
παγετώνες καί τὸ κλίμα γινόταν ψυχρότερο, τότε οἱ πιθηκάνθρωποι πρωτο-
περπάτησαν ὀρθιοί. Στὸν ἐγκέφαλό τους συγκεντρώθηκε περισσότερον αἷμα
καί αὐτὸ τὸν ἔκαμε νὰ μεγαλώσῃ. Αὐτὸ στάθηκε ἡ ἀρχὴ τῆς πνευματικῆς
ἀναρρίχσεως, ποῦ μετέτρεψε τὸν πιθηκάνθρωπο σὲ ἄνθρωπο.

Προσοχή!

Ἐνα ἐξαιρετικὸ δῶρο
ποῦ προσφέρει ἡ

ἐκλογὴ

σὲ ὅσους ἐγγραφοῦν συνδρομηταὶ
μέχρι 31 Δεκεμβρίου

Ἐπεὶ τὴν Ἱστορίαν

“Ὅσοι ἐγγράφουν ἐντὸς τοῦ μηνὸς συνδρομηταὶ στὸ

ΜΗΝΙΑΙΟ ΕΓΚΥΚΛΟΠΑΙΔΙΚΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

“ΕΚΛΟΓΗ,,

Μόνον μὲ τὶς 72 δραχμὲς τῆς ἐτησίᾳς συνδρομῆς θὰ λάβουν

Δῶρον

τὶς “ΕΠΙΣΤΟΛΕΣ ΤΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΓΥΖΗ,,

“Ἐνα βιβλίον μὲ 275 σελίδες καὶ 75 εἰκόνες, σὲ πολυτελέστατο χαρτί, ποὺ πωλεῖται στὰ βιβλιοπωλεῖα πρὸς 50 δραχμὲς.

“Ἐνα ζωντανὸ πορτραῖτο τοῦ ἀνθρώπου ποὺ τίμησε τὴν ἑλληνικὴ ζωγραφικὴ, ὅπως προβάλλει ἀπὸ τὰ ἴδια τοῦ τὰ λόγια.

Η ΖΩΗ ΚΑΙ ΤΟ ΕΡΓΟ ΤΟΥ

Ἡ πρώτη καὶ μοναδικὴ ὁλοκληρωμένη βιογραφία, ποὺ συγκεντρώνει, μόνῃ αὐτῇ,

ΟΛΑ ΤΑ ΕΡΓΑ ΤΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΓΥΖΗ

75 εἰκόνες ἔργων τοῦ μεγάλου ζωγράφου βρίσκονται

στὸ βιβλίον ποὺ προσφέρει ὡς δῶρο ἢ

“ΕΚΛΟΓΗ,,

σὲ ὅσους ἐγγράφουν συνδρομηταὶ γιὰ τὸ 1956

μέχρι 31 Δεκεμβρίου 1955

Χαρίζετε τοῖς φίλοις, βάλτε

ΜΙΑ ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΤΗΣ

“ΕΚΛΟΓΗΣ,,

Ἐκτὸς ἀπὸ τὸ δῶρο ποὺ θὰ παίρνουν κάθε μῆνα, θὰ λάβουν γιὰ τὴν Πρωτοχρονιά ἓνα θαυμάσιο καὶ μοναδικὸ βιβλίον, ποὺ εἶναι στόλισμα γιὰ κάθε βιβλιοθήκη

Ένας καλός γάμος

Του

ΠΑΝΑΓ. ΠΑΠΑΔΟΤΚΑ

Με την πεποίθησι ότι οι γάμοι από έρωτα ποτέ δεν θγαίνουν σέ καλό και με την επιθυμία νά κάνω μιά παντρεία ανάλογη με την αξιοπρεπή κοινωνική μου θέσι —δημόσιος υπάλληλος με βαθμό γραμματέως β'— κατευθύνομαι πρὸς τὸ εὐφήμως γνωστὸ Πρακτορεῖο συνοικεσίων ἢ «Ἀποκατάστασις» (Ταχύτης — Ἐμπιστοσύνη — Ἐχεμύθεια). Με δέχεται ὁ ἴδιος ὁ διευθυντής, αὐτοπροσώπως. Εἶναι ἕνας ἡλικιωμένος κύριος με ἄρκετὰ σοβαρὸ ἐξωτερικὸ καὶ με ρωτᾷ, συμπυκνωμένος σ' ἕνα ὑποχρεωτικὸ χαμόγελο:

—Τί ἐπιθυμεῖ ὁ κύριος;

—Νά παντρευτῶ. Ἔχετε καλὲς νύφες;

—Γιὰ κάθε γοῦστο. Προηγούμενως ὅμως θὰ ἤθελα νά μοῦ δώσετε μερικὲς πληροφορίες γιὰ τὸ ἀξιότιμον ἄτομόν σας.

—Πολὺ εὐχαρίστης. Ὀνομάζομαι Φίλιππος Ἀνεξαρτίδης, εἶμαι μόνιμος δημόσιος υπάλληλος με βαθμὸ γραμματέως Β', σὲ τρία χρόνια θὰ ἔχω προαγωγή κι' ἐλπίζω νά πάρω τὴ σύνταξί μου ὡς τμηματάρχης. Εἶμαι ὕψους καὶ οἰκονόμος, πίνω δύο καφέδες τὴν ἡμέρα, καπνίζω ἕνα πακέτο σὲ τρεῖς ἡμέρες καὶ πηγαίνω ἅπαξ τῆς ἐβδομάδος στὸν κινηματογράφον ἢ στὸ θέατρο, σάν κοινωνικὸς ἄνθρωπος. Ἔχω ὑπη-

ρετήσει στὸ ὄτρατό, συγκεκριμένως με τὸ βαθμὸ τοῦ λοχία. Νομίζω, λοιπόν, ὅτι ἕνας ἄνθρωπος με μιά τόσο καλὴ κοινωνικὴ θέσι καὶ τόσα ἀξιοζήλευτα προσόντα, πρέπει νά κάνη κι' ἕναν ἀνάλογο γάμο.

—Πολὺ δικαίως. Τώρα θὰ ἤθελα νά μοῦ καθορίσετε ἀπάνω κάτω τὴν ἐπιθυμία σας. Τί ἀκριβῶς νομίζετε ὅτι πρέπει νά πάρετε;

—Μὰ λαμβανομένων ὑπ' ὄψιν τῶν οἰκονομικῶν συνθηκῶν τῆς ἐποχῆς, νομίζω, ὅτι τριάντα ἑκατομμύρια, εἶναι τὸ λιγώτερο ποῦ πρέπει νά πάρω. Τὰ προτιμῶ ὅμως σὲ ἀκίνητο.

—Οἱ ἀπαιτήσεις σας εἶναι λογικές. Καθὼς θὰ ξέρετε ὅμως, πολὺ συχνὰ ἡ προίκα ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴν ἡλικία τῆς νύφης. Π.χ. ἔχω μιά νύφη τριάντα ἐτῶν ποῦ παίρνει σπῆτι τριάντα σημερινῶν ἑκατομμυρίων. Ἔχω ἄλλη τριάντα δύο ἐτῶν με σπῆτι τριάντα πέντε. Ἔχω ἄλλη τριάντα πέντε ἐτῶν με σαράντα ἑκατομμυρίων. Ἔχω ἄλλη σαράντα τριῶν ἐτῶν με πενήντα ἑκατομμυρίων. Κι' ἔχω κι' ἕνα σπῆτι τριάντα ἑπτὰ ἑκατομμυρίων με μιά ὑποψηφία νύφη εἴκοσι τεσσάρων ἐτῶν ἐγγυημένων, ἀλλὰ ποῦ μοι-
άζει γιὰ σαράντα δύο.

ΣΤΕΙΛΤΕ ΜΑΣ ΜΟΝΟΝ ΑΥΤΟ ΤΟ ΑΠΟΚΟΜΜΑ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ "ΕΚΛΟΓΗ"

ΣΩΚΡΑΤΟΥΣ 57

ΑΘΗΝΑΙ

Παρακαλῶ νά ἐγγράψετε συνδρομητῇ

τ ν κ.....

Ὅδός.....

Πόλις.....

Γιὰ τὸ ἔτος 1956

ΚΑΙ ΝΑ ΤΟΥ ΣΤΕΙΛΕΤΕ ΜΑΖΙ ΜΕ ΤΟ ΤΕΥΧΟΣ ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ

τῆς "ΕΠΙΣΤΟΛΕΣ ΤΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΓΥΖΗ,"

Μαζὶ με τὸ ἀπόκομμα αὐτό, στείλτε στὰ Γραφεῖα τῆς «Ἐκλογῆς», Σωκράτους 57, μιά ταχυδρομικὴ ἐπιταγὴ 72 δραχμῶν, δηλαδὴ τὴν ἀξία μιᾶς ἀπλῆς ἐτησίᾳς συνδρομῆς.

«Ο Παναγιώτης Παπαδούκας, απ' τη νεότερη γενεά των Έλλήνων εὐθυμογράφων, συνεχίζει την παράδοσι τοῦ «Αττικού ἄλματος». Δημοσιογράφος, θεατρικὸς συγγραφεὺς, ἐπιθεωρησιογράφος, ἐναποθέτει σ' ὅλα του τὰ κείμενα τὴ σφραγίδα τῆς πρωτοτυπίας καὶ καυστικής σάτιρας. Μιὰ ἀνθολογία τῶν καλύτερων εὐθυμογραφημάτων του ἔχει ὁ ἴδιος παρουσιάσει στὰ βιβλία του «Ἱστορίες χωρὶς δάκρυα» καὶ «Ὁ ἄνθρωπος ποὺ μοῦ μοιάζει». Ὁ Παπαδούκας ἐμπνέεται ἀπ' τὰ γεγονότα καὶ τοὺς χαρακτήρες τῆς ἐποχῆς μας κι' αὐτοὺς σατιρίζει στὰ πρωτότυπα εὐθυμία διηγήματά του. Ἡ «Ἐκλογή» παρουσιάζει σημεῖα ἀπ' τὴ συλλογὴ του «Ἱστορίες χωρὶς δάκρυα», ποὺ ἐκυκλοφόρησε τὸ 1943, ἕνα χαρακτηριστικὸ εὐθυμογράφημα μετὸν τίτλο «Ἕνας καλὸς γάμος».

—Μπορῶ νὰ ἰδῶ φωτογραφίες σὰς παρακαλῶ;

—Πολὺ εὐχαρίστης.

Ὁ διευθυντὴς τοῦ Πρακτορείου ἀνοίγει τὸ συρτάρι του, τραβᾷ ἕνα φάκελλο καί, ἀπ' τὴν πολυθρόνα ποὺ κάθομαι, ἀντιλαμβάνομαι ὅτι πρόκειται γιὰ φωτογραφίες γυναικῶν. Σπεύδω νὰ τὸν ἀπαλλάξω ἀπ' τὸν περιττὸ κόπο.

—Ἀφήστε αὐτὲς τὲς φωτογραφίες τοῦ λέω. Ἐνῶν φωτογραφίες σπιτιῶν.

—Ἄ! Μάλιστα. Τώρα συνεννοηθήκαμε.

Ἀπὸ ἕναν ἄλλο φάκελλο θγάζει τὲς φωτογραφίες ποὺ θέλω. Μοῦ δείχνει στὴ σειρά μονώροφα, διώροφα κι' ἕνα τριώροφο.

—Αὐτό, λέω, θὰ εἶναι ἀσφαλῶς τῶν σαράντα τριῶν ἐτῶν.

—Μάλιστα, μοῦ λέει.

Σκέπτομαι λίγο.

—Νὰ σὰς πῶ κάτι, τοῦ ἐξηγῶ. Δὲν θέλω νὰ με περάσουν γιὰ συμφεροντολόγο. Γιατὶ ἀσφαλῶς αὐτὸ θὰ ποῦν ὅταν θὰ μάθουν ὅ-

τι ἐγώ, ἕνας νέος τριάντα ἔξι ἐτῶν, παντρεύομαι μιὰ γυναῖκα μεγαλύτερή μου. Μετριάζω, λοιπόν, τὲς ἀπαιτήσεις μου.

—Σὰς συχαίρω. Αἰσθηματικοὶ ἀνθρώποι σὰν καὶ σὰς εἶναι σπάνιοι στὴν ἐποχὴ μας. Λοιπόν; Ποῦ κλίνει τώρα ἡ προτίμησί σας; Γιὰ κυττάξετε τὲς ὅλες προσεκτικά.

Κυττάζω ὅλες τὲς φωτογραφίες τῶν σπιτιῶν. Σκεπτομαι πάλι λίγο καὶ ἀπαντῶ:

—Θὰ μοῦ συγχωρήσετε μιὰ παρατήρησι;

—Ἐλεύθερα.

—Οἱ φωτογραφίες συνήθως ἀπατοῦν. Παρουσιάζουν τὰ πράγματα ἐξωραϊσμένα. Μπορεῖ, λοιπόν, θαυμάσια, αὐτὰ τὰ σπιτία νὰ εἶναι ὁμορφα στὴ φωτογραφία, ἀλλὰ στὴν πραγματικότητα νὰ εἶναι διαφορετικά. Ἐπειτα θέλω νὰ ἰδῶ καὶ τὴ θέσι ποὺ βρίσκονται. Τὰ σπιτία ποὺ εἶναι διπλά καὶ ἀπέναντι. Μὲ ἄλλα λόγια θέλω νὰ ἰδῶ καὶ τοὺς στενοὺς συγγενεῖς, καταλήγω, μειδιώντας μὲ ἀπέραντη ἱκανοποίησι γιὰ τὴν πνευματώδη μου παρατήρησι.

—Λοιπόν, λέει ὁ διευθυντὴς τοῦ Πρακτορείου, ἂν ἐννόησα καλῶς, θέλετε νὰ ἰδοῦμε καὶ τὴν πραγματικότητα.

—Ἀκριβῶς.

—Τότε θὰ ρηθῇ αὖριο τὸ ἀπόγευμα νὰ πάμε μαζί μιὰ βόλτα καὶ νὰ τὴν ἐξετάσουμε.

Ὁ κ. Διευθυντὴς τοῦ Πρακτορείου μὲ περιμένει τὴν ἐπομένη, στὴν ὀρισμένη ὥρα, σύμφωνα μὲ τὴν ὑπόσχεσί του. Παίρνει ἕνα μάτσο φωτογραφίες μὲ τὰ σχετικὰ στοιχεῖα καὶ ἀρχίζουμε τὴν περιοδεία. Τὸ σπῖτι τῶν τριάντα ἑκατομμυρίων—ἕνα κομψὸ μονόροφο—τὸ ἀπορρίπτω ἀσυζητητέ.

—Εἶναι πολυτελέστατο, μοῦ λέει ὁ διευθυντὴς.

—Δὲν τὸ ἀρνοῦμαι. Ἀλλὰ ἐγώ

τὸ σπῖτι δὲν τὸ θέλω μονάχα γιὰ νὰ κάθωμαι. Θέλω νὰ τὸ ἐκμεταλλεῖσθω συγχρόνως. Νὰ εἰσπράττω νοίκια, μὲ καταλαβαίνετε; Ἀλλοιῶς δὲν ὑπάρχει λόγος νὰ παντρευτῶ.

—Εἶστε ἀρκετὰ σαφὴς, ἀγαπητέ μου, καὶ σὰς καταλαβαίνω πληρέστατα. Ἐγὼ ὅμως εἶμαι ὑποχρεωμένος νὰ σὰς δεῖξω ὅλες τὲς ὑποψηφιότητες καὶ νὰ σὰς ἀφήσω νὰ διαλέξετε ἀνεπηρέαστως. Δὲν θέλω νὰ μοῦ πῆτε ὅστερα ὅτι δὲν κάνατε καλὸ γάμο καὶ πῶς γι' αὐτὸ ὑπεύθυνος εἶμαι γώ.

Βρίσκω πολὺ λογικὲς τὲς ἀπόψεις τοῦ κ. διευθυντοῦ καὶ τὸν ἀκολουθῶ στὴ λεπτομερῆ περιδεία του. Στὰ ὑποψήφια σπιτία μπαίνουν μεσά, τὰ ἐξετάζουμε, χτυπάμε τοὺς τοίχους νὰ ἰδοῦμε ἂν εἶναι γεροί, ρωτᾶμε γιὰ τὰ νοίκια ποὺ πληρώνουν, γιὰ τὰ ἐλαττώματα ποὺ ἔχει τὸ καθένα. Ἐπειδὴ μὰς παίρνει ἡ νύχτα συνεχίζουμε τὴν περιοδεία καὶ τὴν ἄλλη μέρα. Ὁ ὑποχρεωτικώτατος κ. διευθυντὴς τοῦ Πρακτορείου κ. Γάμων μοῦ δείχνει κι' ἄλλα. Καὶ κάθε φορὰ μοῦ συμπληρώνει:

—Αὐτὸ συνοδεύεται καὶ μὲ τέσσερα ἑκατομμύρια μετρητά. Αὐτὸ ἔχει ὀκτῶ ἐνυπόθηκο δάνειο. Αὐτὸ εἶναι μὲ τὸ παλὸ ἐνοικιοστάσιο καὶ δὲν ἀποδίδει ἀνάλογο μὲ τὴν ἀξία του.

Μοῦ κάνει καλὴ ἐντύπωσι τὸ σπῖτι τῶν τριάντα ἑπτὰ ἑκατομμυρίων! Στέλνω ἕνα φίλο μου μηχανικὸ νὰ τὸ δῇ καὶ νὰ μοῦ πῇ τὴν ὑπεύθυνη γνώμη του.

—Πολὺ γερὸ σπῖτι, μοῦ λέει. Καὶ ἀργότερα θὰ πάρῃ ἀξία. Ἐκεῖ τὰ οἰκόπεδα ἀνεβαίνουν ἀπὸ χρόνον σὲ χρόνον.

Ξαναπερνῶ γιὰ τρίτη, τετάρτη καὶ πέμπτη φορὰ ἀπὸ τὸν κ. διευθυντὴ τοῦ Πρακτορείου. Ἐπὶ τέλους παίρνω τὴν ὀριστικὴ μου

ἀπόφασι. Πηγαίνω πάλι καὶ τοῦ λέω.

—Ἀποφάσισα νὰ πάρω ἐκεῖνο τῶν τριάντα ἑπτὰ ἑκατομμυρίων.

—Θυμᾶστε τί σὰς εἶπα. Εἶναι μιὰ κοπέλλα εἰκοσι τεσσάρων ἐτῶν, ἐγγυημένων...

—...ποῦ φαίνεται γιὰ σαράντα δύο. Μάλιστα τὸ θυμᾶμαι. Μ' αὐτὴ τὴ λύσι ὅμως σκέπτομα πῶς ἐκπληρώνω καὶ τὲς δυὸ ἀπαιτήσεις ποὺ μπορεῖ νὰ ἔχη ἕνας σοβαρὸς ἄνθρωπος. Παίρνω ἱκανοποιητικὴ προίκα καὶ νέα γυναῖκα, κι' ἂς φαίνεται λίγο μεγαλύτερη. Κανείς δὲ θὰ ἔχη δικαίωμα νὰ μὲ κατηγορήσῃ γιὰ συμφεροντολόγο. Ἡθελῶ ὅμως νὰ ἔχω λεπτομερῆ στοιχεῖα γιὰ τὴ νύφη. Νομίζω πῶς εἶναι καιρὸς.

—Θὰ τὰ ἔχετε ἀμέσως.

Μοῦ τὰ δίνει. Ὀνόματα, ἡλικίες, περιουσιακὰ στοιχεῖα. Τὰ παίρνω καὶ τὲς δυὸ μέρες ποὺ ἀκολουθοῦν, τὲς χρησιμοποιοῦ γιὰ νὰ συγκεντρώσω τὲς πληροφορίες μου. Τρέχω στὸ Ὑποθηκοφυλακεῖο. Αὐτὸ τὸ σπῖτι παρακαλῶ ἔχει καμμιὰ ἐπιθάρυνσι; Ὁχι, καμμιὰ, ἀπολύτως καμμιὰ. Εἶναι καθαρὸ. Εὐχαριστῶ πολὺ. Τρέχω καὶ στὴν ἐφορεία. Αὐτὸ τὸ σπῖτι παρακαλῶ, μήπως χρωστάει κανένα φόρο οἰκοδομῶν; Ὁχι, εἶναι ἐν τάξει. Εὐχαριστῶ πολὺ. Στέλνω τὸ φίλο μου τὸ μηχανικὸ κι' ἐξετάζει ξανά τὰ πάντα. Στοιχίζει ἀκριβῶς τριάντα ἑπτὰ. Σήμερα νὰ θέλῃς πουλιέται. Δὲν μὲ γελᾷνε, λοιπόν, πρόκειται γιὰ σοβαρὴ οἰκογένεια, οἱ πληροφορίες ποὺ μοῦ ἔδωσε ὁ κ. διευθυντὴς τοῦ Πρακτορείου συμφωνοῦν ἀπολύτως μὲ τὲς ἰδιωτικὲς μου πληροφορίες. Καὶ τὸ γραφεῖο εἶναι σοβαρὸ.

Νᾶμαι καὶ πάλι στὸ Πρακτορεῖο ἢ «Ἀποκατάστασις».

—Λοιπόν.

—Ἐν τάξει. Σὰς παρακαλῶ νὰ

πάτε στο σπίτι της νύφης και να «κλείσετε».

Ο διευθυντής μου σφίγγει το χέρι, με συγχαίρει, παραγγέλλει δυο ούζα και μου εύχεται.

—Καλά στέφανα.

Είμαι πολύ ευχαριστημένος, κύριοι, που θα κάνω έναν καλό γάμο. Αυτές τις μέρες πρόκειται να ιδω και τη νύφη.

Τί ακριβώς εννοείλε όταν λέτε

Για κάθε μία από τις παρακάτω λέξεις διαλέξτε ανάμεσα στους 3 όρους: σμούς εκείνον που νομίζετε ότι αποδίδει την ακριβή σημασία της.

1) ΑΝΤΡΟΝ. Α: Άνδρωνίτης. Β: Σπηλιά. Γ: Άπηγορευμένος τόπος.

2) ΑΤΡΥΤΟΣ. Α: Άτρύπητος. Β: Άπλήγωτος. Γ: Άκούραστος.

3) ΕΓΚΥΡΟΣ. Α: Βέβαιος. Β: Ίδιοκτήτης. Γ: Έπισημος.

4) ΕΠΙΤΗΔΕΥΜΕΝΟΣ. Α: Σκόπιμος. Β: Κομφός. Γ: Προσποιητός.

5) ΙΕΡΟΔΟΥΛΟΣ. Α: Νεώκωρος. Β: Καλογριά. Γ: Κοινή γυναίκα.

6) ΚΑΚΕΝΤΡΕΧΗΣ. Α: Μοχθρός. Β: Μνησικάκος. Γ: Συκοφάντης.

7) ΚΑΝΝΙΒΑΛΟΣ. Α: Άν-

θρωποφάγος. Β: Έκφυλος. Γ: Πολεμοχαρής.

8) ΚΟΜΜΙΣΣΑΡΙΟΣ. Α: Κομμουνιστής. Β: Έντολοδόχος. Γ: Συμβολαιογράφος.

9) ΝΑΥΚΛΗΡΟΣ. Α: Πλοίαρχος. Β: Ναύτης. Γ: Προϊστάμενος ναυτών.

10) ΠΕΣΣΟΣ. Α: Πούλι. Β: Πουλί. Γ: Έρείπιο.

11) ΠΛΟΚΗ. Α: Πλεξούδα. Β: Κατασκευή. Γ: Έπίλογος.

12) ΣΑΚΡΟΣΑΝΚΤΟΥΜ. Α: Πανάγιο. Β: Ίερό. Γ: Πατριαρχείο.

13) ΣΟΜΠΡΕΡΟ. Α: Ίσπανικός χορός. Β: Νοτιοαμερικανικό γιλέκο. Γ: Μεξικάνικο κάπello.

14) ΥΔΡΟΓΕΙΟΣ. Α: Όκεανός. Β: Γή. Γ: Σφαίρα.

(Άπαντήσεις στη σελίδα 122)

ΕΝΑΣ ΗΡΩΙΚΟΣ ΑΓΩΝΙΣΤΗΣ

Ο Χατζηχρήστος έζησε και αγωνίστηκε
σάν Χριστιανός και σάν Έλληνας

Στο Βελιγράδι στις αρχές του περασμένου αιώνα ζούσε ένας έμπορος ονόματι Πέτρος Δάγκοβιτς με την γυναίκα του και τα δυο του παιδιά. Η Σερβία βρισκόταν τότε κάτω από την χειρότερη τουρκική τυραννία και οι πιέσεις των Γενιταάρων, που είχαν φθάσει στο κατακρύφιο, ανάγκαζαν τους Σέρβους να συσπειρώνονται γύρω από τον εθνικό αρχηγό τους, τον Καραγεώργη, για να ξεσηκωθούν έναντι των Τούρκων. Η εξέγερση άρχισε στα 1804 και ο Πέτρος Δάγκοβιτς θρέθηκε από την πρώτη στιγμή και από τους πρώτους στο πλευρό του Καραγεώργη μαζί με τους γιούς του, τον Σταύρο και τον Χρήστο (κατόπιν Χατζηχρήστο). Οι Σέρβοι ήλπιζαν και στη βοήθεια της Αυστρίας της Ρωσίας, αλλά και μόνοι τους κατάρθωσαν να νικήσουν τους Τούρκους σε πολλές μάχες. Σε μια όμως από τις μάχες αυτές, στο Βελιγράδι την έφοδο (1806), ο Πέτρος Δάγκοβιτς έπεσε νεκρός μαζί με τον γιό του τον Σταύρο.

Ύστερα από οκτώ χρόνια και ένα χρόνο πριν από την αναγνώριση της σερβικής αυτονομίας, βρισκόμαστε το νεώτερο γιό του Δάγκοβιτς μαζί με την μητέρα του την Άννα, που φημιζότανε σαν μια από τις ωραιότερες γυναίκες της Σερβίας, έγκατεστημένους στο Σεράγεβο. Εκεί ο

Χατζηχρήστος, κατατρεγμένος μια μέρα από ένα Μουσουλμάνο, αναγκάζεται να τον σκοτώσει και από την ημέρα αυτή αρχίζει για κείνον μια ζωή γεμάτη περιπέτειες.

Έφυγε από το Σεράγεβο για την Βενετία, από την Βενετία στην Ρόδο, από κει στην Κύπρο και από την Κύπρο έφθασε στην Αίγυπτο, όπου μπήκε στην υπηρεσία του Μωχάμετ Άλυ. Εκεί έδειξε τόση πείρα στα στρατιωτικά και τόσο δραστηριότητα στον πόλεμο έναντι των Μαμελούκων, ώστε ο πατέρας του, Ιμπραήμ, τον αξίωσε με τον βαθμό του καβάλητση και του έδωσε το όνομα Σαχίν, που θα πή γεράκι.

Στα 1809, όταν ο Σουλτάνος Μαχμούτ ο Β' ανέθεσε στον Χουρσίτ Πασά την αρχηγία της εκστρατείας έναντι του Χαλέπιου, ο Χατζηχρήστος έζητησε από τον Μωχάμετ Άλυ να πάει κοντά. Ο Χουρσίτ του ανέθεσε τότε την αρχηγία του ιππικού του.

Το Χαλέπι μεγάλωσε τη φήμη του και αργότερα, όταν ο Χουρσίτ διορίστηκε Βαλής της Πελοποννήσου, του εμπιστεύτηκε να συνοδεύσει το χαρέμι του και τους θησαυρούς του στην Ελλάδα. Βρισκόμαστε στα 1820, στις παραμονές της Έλληνικής Έπανάστασης. Κατά το ταξίδι τα πλοία του Χουρσίτ αναγκάστη-

καν να ποδίσουν στην 'Αλικαρνασσό και εκεί ο Χατζηχρήστος αισθανθήκε την ανάγκη να έξομολογηθῇ και να μεταλάβῃ. Τότε μυήθηκε στους σκοπούς τῆς Φιλικῆς 'Εταιρίας και ώρκίστηκε σὲ πρώτη εὐκαιρία νὰ ἐκπληρώσῃ τὸ καθήκον του σὰν Χριστιανός.

"Εἶτο ὁ Χατζηχρήστος κατὰ τις ἀρχές τῆς 'Ελληνικῆς 'Επαναστάσεως τοῦ 1821 θρέθηκε στὴν Τριπολιτσά μετὸν Χουραϊτ Πασά, ἀρχηγὸς τῶν Σέρβων και τῶν Βουλγάρων ποὺ εἶχαν στρατολογηθῇ γιὰ τὴν ἐνίσχυσι τῶν σουλτανικῶν στρατευμάτων.

'Αλλὰ τὸ γενναῖο παιδὶ τῆς Σερβίας δὲν ἐλησμόνησε τὸν ὄρκο του. "Ἦθελε νὰ ἀποδράσῃ ἀπὸ τὴν πολιορκημένη Τριπολιτσά και νὰ προσχωρήσῃ στοὺς "Ελληνες μαζί με τοὺς πιστοὺς του, καταλάβαινε ὅμως ὅτι ἡ ὁμαδικὴ ἀπόδρασι ὑπῆρχε φόβος νὰ ἀποτύχῃ. Γι' αὐτὸ ἀποφάσισε νὰ δώσῃ πρῶτος και μετὸς αὐτὸς τὸ παράδειγμα. "Εἶνα θράδου λοιπὸν ἐμέθυσε μερικοὺς φρουροὺς τῆς «Πύλης τῶν Καλαβρύτων» και κατῴρθωσε νὰ φύγῃ ἀπαρατήρητος και νὰ φθάσῃ στὶς ἑλληνικὰς προφυλάκας. Εἶχε ράψει στὰ ροῦχα του λευκοὺς σταυροὺς, ἀλλὰ τὰ παλληκάρια τοῦ Κολοκοτρώνη ὅταν τὸν εἶδαν νὰ πλησιάζῃ, σήκωσαν τὰ ὅπλα νὰ τὸν χτυπήσουν. Κεῖνῃ τῇ στιγμή ἀκούστηκε ἡ θροντερὴ φωνὴ τοῦ Κολοκοτρώνη:

—"Αὐτ! Σταθεῖτε, θρὲ "Ελληνες! εἶναι Χριστιανός. Δὲν τὸν βλέπετε μετὸν σταυροὺς;

'Ο Γέρος τοῦ Μωρητᾶ μόλις τὸν ἄκουσε, τὸν ἀγκάλιασε και τὸν φίλησε. "Υστερα τὸν παρουσίασε στὸν "Υψηλάντη και στὸν Πετρόμπε. "Απὸ κεῖ ὁ Χατζηχρήστος μετὸς πατριῶτες του ποὺ ἔτρεχαν κοντὰ του ἀπὸ παντοῦ μῆκε κάτω ἀπὸ τὶς διατα-

γές τοῦ Νικηταρᾶ. Τὸ σῶμα του στάθηκε ἀπὸ τὰ μαχητικώτερα. Πολέμησε στὰ Δερβενάκια, ἔλαβε μέρος στὴν ἐκστρατεία τῆς Στερεᾶς 'Ελλάδος, στὴν καταστροφὴ τοῦ Δράμαλη, στὴν πολιορκία και ἄλωσι τοῦ Ναυπλίου. 'Ο Χατζηχρήστος ἦταν παντοῦ μπροστά. Καὶ στὰ 1825 μετὸν ἀπόβασι τοῦ "Ιμπραήμ, ἀπὸ τοὺς πρῶτους κατέβηκε στὴν Μεσσηνία και πολέμησε στὸ Κρεμμύδι και στὴν Σφακτηρία, ὅπου αἰχμαλωτίστηκε και ὠδηγήθηκε στὴ Μεθώνη, στὸ στρατηγεῖο τοῦ "Ιμπραήμ.

Στὴν ἀρχὴ ὁ γιὸς τοῦ Μωχάμετ "Αλυ, ὠργισμένος και ὑπερήφανος γιὰ τὴν νίκη του, ρίχτηκε ἐπάνω του μετὸ βρισιές:

—Φάνηκες ἀχάριστος στὸν πατέρα μου, τοῦ εἶπε.

'Ο Χατζηχρήστος ἀπάντησε: —Δὲν ἔχεις δίκιο. "Όταν με ἔβλεπες νὰ πολεμῶ γιὰ τὴ δόξα τοῦ πατέρα σου, με ἀγαποῦσε και με τιμοῦσε. Πολὺ περισσότερο περιμένω τώρα νὰ με τιμήσῃς ποὺ με εἶδες πόσο ἀπελπισμένα πολέμησα γιὰ τὴν πίστι μου. Τὸν πατέρα σου στὴν Αἴγυπτο τὸν εἶχα ἀκούσει πολλὰς φορές νὰ καυχέται πὼς εἶναι Μακεδόνας, κι' ἐσὺ ὅταν ἦσουν μικρός, με ὑπερηφάνεια ἔλεγες πὼς ἦσουν γνήσιος ἀπόγονος τοῦ Μεγάλου "Αλεξάνδρου. Κάμε λοιπὸν ὅ,τι σοῦ ὑπαγορεύει ἡ καταγωγὴ σου και τὸ μεγαλεῖο σου.

'Ο "Ιμπραήμ μαλάκωσε ἀμέσως, διέταξε νὰ τὸν ντύσουν και τὸν κράτησε στὸ τραπέζι του. Μόλις φάγανε, τοῦ εἶπε:

—Δὲν μπορῶ παρὰ νὰ σὲ θεωρῶ ἐγκληματὴ και ἄπιστο. Εἶσαι ὅμως σὲ θέσι νὰ διορθώσῃς τὸ σφάλμα σου. Σοῦ δίνω ὅλα τὰ μέσα ποὺ μπορεῖς νὰ φανταστῇς, ἀρκεῖ νὰ ἀποφασίσῃς νὰ μαζέψῃς πάλι τὸ σῶμα σου και

νὰ τραβήξουμε μαζί μέσα στὸν Μωρητᾶ.

'Ο Χατζηχρήστος τὸν εὐχαρίστησε γιὰ τὰ καλὰ ποὺ τοῦ ἔταξε ἂν τὸν ἀκολουθοῦσε.

Θύμωσε τότε ὁ "Ιμπραήμ, ἀγρίεψε και τὸν ἔρριξε σὲ σκοτεινὴ φυλακὴ, ὅπου ἔμεινε κλεισμένος τρία χρόνια.

Στὰ 1827 ὁ Χατζηχρήστος μέσα στὴ φυλακὴ του, ἐκεῖ στὸ Μπούρτζι τῆς Μεθώνης, ἄκουσε τὰ κανόνια τῆς ναυμαχίας τοῦ Ναυαρίνου. Καὶ στὰ 1828 ἦρθαν οἱ Γάλλοι μετὸν Μαιζόνα και

τὸν ἐλευθέρωσαν. 'Ο Καποδίστριας τὸν δέχτηκε στὴν Αἴγινα μετὰ μεγάλες τιμές και ὁ "Όθων ἀργότερα ἐκδηλώνοντας τὴν εὐγνωμοσύνη τοῦ ἔθνους, ὠνόμασε τὴ φυλακὴ του τῆς Μεθώνης «Πύργο τοῦ Χατζηχρήστου» και τὸν πῆρε ὑπάσπιστή του. "Ὡς τὸν Δεκέμβρι τοῦ 1853 ποὺ πέθανε, ὁ Χατζηχρήστος γνώρισε δόξες και ὡς πληρεξούσιος στὴν "Εθνικὴ Συνέλευσι τοῦ 1843 και ξεκουράστηκε ἀπὸ τὶς σκληρὲς περιπέτειες και τὶς κακουχίες τῆς ἐποχῆς τοῦ ἀγῶνος.

‘Ο Χατζηχρήστος

Ἡ γυναίκα μου ἦταν ἀπελπισμένη ποὺ οἱ κότες τῆς διπλανῆς μπαίνανε στὸν κῆπο και χαλούσαν τὰ λουλούδια. Ἐκατὸ φορές τοὺς εἶχε παρακαλέσει νὰ δάλουν σύρμα στὸ κοτέτσι νὰ μὴ φεύγουν οἱ κότες, ἀλλὰ ἐκεῖνῃ σὲ νὰ δάλουν σύρμα στὸ κοτέτσι εἶδα τὸ διπλάνο κοτέτσι νὰ φράτιπτα. Γυρίζοντας ἕνα βράδυ στὸ σπῖτι εἶδα τὸ διπλάνο κοτέτσι νὰ φράζεται. Ἀνήσυχος ἔτρεξα στὴ γυναίκα μου: —Τί τοὺς ἔκανες πάλι και ἀποφάσισαν νὰ κλείσουν τὸ κοτέτσι; —"Απολύτως τίποτε, μοῦ ἀπάντησε. Πῆρα μερικὰ αὐγά, τὰ ἔκρυψα κάτω ἀπὸ ἕνα θάμνο στὴ αὐλὴ και σὲ μιὰ στιγμή ποὺ ἡ γειτόνισσά μας κυττοῦσε κατὰ δῶ, πῆγα και τὰ μάζεψα!

Ο ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΠΟΥ ΕΧΑΣΕ ΤΟ ΟΝΟΜΑ ΤΟΥ

3ον

(Περίληψις προηγούμενου)

Ένα βράδυ ο άμερικανός Βίκτωρ Τζώνς γνωρίζει σ' ένα ξενοδοχείο του Λονδίνου τόν σωσία του κόμητα Ρόσεστερ. Μεθυσμένος εγκαταλείπεται σ' ένα ταξί και τὸ πρωί ξυπνάει σὲ ένα άγνωστο και πολυτελές περιβάλλον. «Τού έπηραν όλα του τὰ χρήματα και τὸν έστειλαν έδω με τὰ ρούχα ενός άλλου» άκουσε κάποιον νά λέη. Έτσι καταλαβαίνει οτι έχει πάρει τήν θέσι και τὸ όνομα ενός άλλου ανθρώπου. Βγαίνοντας από τὸ σπίτι, ντυμένος πραγματικά σαν λόρδος με τὰ ρούχα του Ρόσεστερ, πληροφορείται από τις έφημεριδες τήν αυτοκτονία ενός άμερικανού όνόματι Βίκτωρ Τζώνς. Τὸ μυστήριο φωτίζεται, αλλά ένα δίλημμα βασανίζει τὸ μυαλό του: θά δεχθῇ νά παῖξῃ στο έξής τόν ρόλο του κόμητος Ρόσεστερ και νά έπωμισθῇ τις πράξεις ενός ανθρώπου που έξαιτίας τους έφθασε στην αυτοκτονία; Τί είχε χάσει ο Ρόσεστερ ώστε νά μη θέλῃ νά ξήσῃ πιά; Μήπως κανένα έγκλημα; Μία γυναίκα, προτού βγῇ από τὸ σπίτι τὸν Ρόσεστερ και ἡ όποία, όπως φαίνόταν από τὰ λόγια της, έπρεπε νά είναι άδελφή του. τού μίλησε για τις παρалуοίες του και την κατασπατάρηση της περιουσίας του. Τὸ δίλημμα γίνεται για τὸν Τζώνς έπιφάλτης που δεν τὸν αφήνει σιφιαλτης πὸν ένα οδηγὸ της Άγγλιγμῆ. Από ένα όδηγο της Άγγλιγμῆς Άριστοκρατίας μαθαίνει οτι έχει σπουδάσει, οτι είναι παντρεμένος και μέλος της Λέσχης τὸν Παλαιῶν Συντηρητικῶν. Ἡ ψυχρὴ ύποδοχή που τού γίνεται στη Λέσχη, τὸν ένοχλεῖ σαν νά ήταν ὁ ίδιος ὁ Ρόσεστερ. Πόσο διαφορε-

τικός από όλους αὐτοὺς θά αίσθανόταν ὁ Ρόσεστερ! Όταν γύρισε στο Κάρλτον Χάους ὁ Τζώνς έμαθε πὸς τὸν ζήτησε κάποιος Βόλς, που εἶπε οτι θά ξαναρχόταν. Ανάμεσα στα άλλα γράμματα ήταν και ένα του Ρόσεστερ, που τού ζητοῦσε νά κρατήσῃ τή θέσι που εκείνος δεν μπόρεσε νά κρατήσῃ. Στην επικίνδυνη συνάντησι με τὸν Βόλς, ὁ Τζώνς κατορθώνει νά πάρῃ πίσω τὰ χρήματα που οἱ έχθισται είχαν άποσπάσει από τὸν Ρόσεστερ. Δύο ανεπιθύμητοι ξένοι, φίλοι του Ρόσεστερ, έρχονται νά τὸν δοῦν και ὁ Τζώνς τους πετάει από τήν πόρτα, γλυτώνοντας από δυὸ όκνην επικίνδυνους φίλους του προκατόχου του. Ἡ έπισκεψις της λαίδης Πλίνκμιν και ἡ παράκλησίς της νά της δώσῃ 1.500 λίρες ερεθίζει τὸν Τζώνς, ὁ όποιος της άποκαλύπτει οτι ξέρει τήν συνεργασία της στον έκθισμό του με τὸν Βόλς. Άγδιασμένος από τὰ γεγονότα, ὁ Τζώνς πηγαίνει νά δῇ τὸν πληρεξούσιο του Ρόσεστερ Κόλινς με τήν έλπίδα νά μάθῃ λεπτομέρειες για... τὸν έαυτό του!

Νά άμύνεται δηλαδή όχι μόνον πρὸς τοὺς ξένους, αλλά και πρὸς τὸ ίδιο τὸ παρελθόν του και τὴ φήμη που εἶχε δημιουργήσῃ. Παρελθὸν ἴσως γεμάτο μυστήριο. Φήμη όμως άξιοθρήνητη.

Τὸ Σέρζαντ "Ιντ βρίσκεται σὲ μιὰ πάροδο της Φλῆτ Στρήτ. Εί-ναι ένας ἥρεμος δρομάκος πλασιωμένος από σπίτια που οἱ ένοικοί τους δεν κάνουν παρὰ επαγγέλματα σχετικὰ με τὴ δικαιοσύνη και τὰ

—Τοὺς ἡλίθιους! Δὲν μπορούσαν νά βροῦν πὸς άκατάλληλο μέρος για νά στῆσουν αὐτὸ τὸ τηλεγραφόξυλο!

τέλος πάντων, έχω λόγους να πιστεύω ότι, παρ' όλα όσα έγιναν, εξακολουθείτε ν' αγαπάτε τη γυναίκα σας. "Ας άφίσωμε όλα τ' άλλα κατά μέρος. Το μεγαλύτερο σφάλμα σας ήταν να φέρετε την αδελφή σας, την Βενέτσια, στο σπίτι σας. "Ο χαρακτήρας της αδελφής σας δε μπορούσε παρά να ταραξή σοβαρά την γαλήνη του σπιτιού σας. "Αφού, λοιπόν, όπως λέτε τα πράγματα έχουν αλλάξει τώρα, θα θέλατε να συναντηθίτε με την λαίδη Ρόσεστερ και να μιλήσετε μαζί της; "Ισως, αν τα κουβεντιάσετε, θα μπορούσατε να βρήτε μια λύσι στις διαφορές σας...

—"Αδύνατο! τον δέκοψε ο Τζώνς. "Αδύνατο! Δε θέλω να την δώ ακόμη. Πάντως, όχι αυτή τη στιγμή.

—"Όπως θέλετε, είπε ο Κόλλινς με κάποια άπορία. "Αν πάλι αλλάξετε γνώμη αργότερα...

Στο σημείο αυτό ή συζήτησι τελείωσε. "Ο συμβολαιογράφος υποσχέθηκε να ειδοποιήση τον κόμη Ρόσεστερ μόλις θα παρουσιαζόταν κανένας καλός ένοικιαστής για το Χάρλτον Χάους.

"Ο Τζώνς αποχαιρέτησε τον συμβολαιογράφο και βγήκε απ' το γραφείο. "Αναστατωμένος απ' τη σκέψι πώς κάποτε μοιραία θα έπρεπε να συναντηθί με τη γυναίκα του (!), κατέστρωνε στο μυαλό του χίλια σχέδια για να ματαιώσει αυτό το ένδεχόμενο. "Αλλά, φαίνεται πώς ήταν γραφτό του να μη φύγη τόσο γρήγορα από το μέγαρο του Σέρτζαντ "Ιν εκείνη τη μέρα.

Καθώς κατέβαινε τη στενή σκάλα του παλιού κτιρίου, αναγκάστηκε να παραμερίση για να κάνει τόπο να περάσουν άλλοι επισκέπτες, που ανέβαιναν εκείνη τη στιγμή.

Πρώτη προχωρούσε μια κυρία ηλικιωμένη, μεγαλόσωμη και πίσω της ακολουθούσαν ένας άντρας και μια νέα γυναίκα που φορούσε ένα πελώριο καπέλλο.

—Μπα! "Ο "Αρθουρ! φώναξε ή ηλικιωμένη κυρία, αναγνωρίζοντας τον Τζώνς. Τί σύμπτωσης! Κι' έμεις έρχόμαστε ακριβώς για να δούμε τον κ. Κόλλινς, για κάτι τρομερό που συνέβη. "Αλήθεια, κάτι φοβερό...

"Ο Τζώνς αναγνώρισε την γυναίκα με το μεγάλο καπέλλο. Δεν ήταν άλλη από την κυρία που του τὰ είχε ψάλει το πρωί στο καπνιστήριο των Ρόσεστερ. "Όσο για τον γέρο κύριο, ο Τζώνς ήταν βέβαιος πως δεν τον είχε δη ποτέ του. "Εκείνος όμως φαινόταν να γνωρίζει πολύ καλά τον Τζώνς. "Αν έκρινε κανείς απ' την ψυχρότητα του χαιρετισμού του και το αγέρωχο ύφος του, θα έλεγε πως θάταν κανένας στενός συγγενής των Ρόσεστερ. "Όλη του ή εμφάνισις είχε την χαρακτηριστική εκείνη άκαμψία που αφήνει στους ανθρώπους ή μακρόχρονη παραμονή στις τάξεις του στρατού. Το τετράγωνο σαγόνι του, που μιὰ βαθεία ούλη το έσχιζε στη μέση, έδειχνε άνθρωπο αποφασιστικό.

—Δεν είναι αυτά πράγματα που μπορεί να τὰ συζητήση κανείς στη σκάλα, είπε. Πάμε όλοι μαζί επάνω, στο Κόλλινς.

"Ο Τζώνς δεν είχε καμμιὰ δρεξι να ξαναγυρίση στο γραφείο του συμβολαιογράφου, ήθελε όμως με κάθε τρόπο να μάθη ποιά ήταν αυτό το τρομερό πράγμα που είχε συμβή στην οικογένεια Ρόσεστερ. Τρέμοντας στη σκέψι πως αυτό το κάτι είχε ίσως σχέσι με την αυτοκτονία του Ρόσεστερ, ακολουθούσε τους άλλους.

—Κύριε Κόλλινς, συμβαίνει κάτι τρομερό, είπε ή ηλικιωμένη κυρία μόλις έκλεισε ή πόρτα πίσω της. Κάρβουνο, κύριε Κόλλινς! Βρήκαν κάρβουνο μέσα στο κτήμα!

"Η συγκίνησι δεν την άφηνε να μιλήση. Σταμάτησε για να πάρη αναπνοή.

"Ο γέρος κύριος με την ούλη στο πηγούνι έπωφελήθηκε απ' την εύκαιρία για να πάρη ό ίδιος το λόγο και να έξηγήση καλύτερα την υπόθεσι.

—Νά πως έχουν τα πράγματα, είπε. Αυτός ο άνόητος (έδειξε τον Τζώνς) πούλησε για πέντε χιλιάδες λίρες ένα ολόκληρο ανθρακωρυχείο που άξιζει ίσως ένα εκατομμύριο. "Η γή του Γκλαναφούλν έκρυβε ολόκληρη περιουσία. Μόλις χθές το βράδυ το έμαθα, έντελώς τυχαία. Μου το είπε ο Στρούθερς στη Λέ-

σχη. "Ξέρετε, μου είπε, εκείνο το κομματάκι γής στο Γκαμόργαν, που ο Ρόσεστερ το πούλησε στον Μάρκο Μιλχάουζεν; «Ναί», του αποκρίθηκα. "Ε, λοιπόν», μου λέει ο Στρούθερς, «κάτω απ' αυτό το κομματάκι γής υπάρχει τόσο κάρβουνο, όσο δε βρίσκεις σ' όλη την Ουαλλία. Τώρα ο Μιλχάουζεν σκέπτεται να το έκμεταλλευθί. Του πρότειναν κιόλας 250.000 λίρες την περασμένη εβδομάδα, για να παραχωρήση την έκμετάλλευσί του. "Αλλά δε δέχθηκε». Αυτά μου είπε ο Στρούθερς και σήμερα το πρωί έξακριβωσα πως μου έλεγε την αλήθεια. Φυσικά, ο Μιλχάουζεν τὰ ήξερε όλα αυτά εδώ κι' έξη μήνες. Και έστησε μια έντεχνη παγίδα σ' αυτόν εδώ τον ήλιθιο που γελάστηκε σαν μικρό παιδί.

"Ο Τζώνς έβαλε τα δυνατά του για να συγκρατηθί. Δεν είχε ιδέα τί συγγένεια είχε ο Ρόσεστερ με το πρόσωπο που του μιλούσε με τόσο άπότημη οικειότητα. "Ο Κόλλινς όμως τον έβγαλε γρήγορα απ' την άπορία του.

—Είναι φανερό, είπε, ότι ο άνεψιός σας έπεσε σέ παγίδα.

Στράφηκε έπειτα στον Τζώνς και του είπε:

—Βλέπετε, λοιπόν, που είχα δικιο όταν σάς έλεγα να μη πουλήσετε αυτό το κτήμα;

—"Η αλήθεια είναι πως δεν ήξερα καλά-καλά που ακριβώς βρίσκóταν, καί, φυσικά, δεν είχα ιδέα πως έκρυβε στα βάθη του τέτοιο θησαυρό.

—Κι' όμως, πιστεύω να το θυμάστε καλά ή δική μου γνώμη ήταν να μην πουλήσετε αυτό το ακίνητο. Είμαι πάντοτε της άρχής πως δεν πρέπει κανείς να πουλήη τα κτήματά του, προπάντων όταν έχει να κάνει με ανθρώπους πονηρούς σαν τον Μιλχάουζεν. Σας είχα πη τότε να ρωτήσετε και τη γνώμη κανενός ειρικού, γιατί υποψιάζομουν πως ή προσφορά του Μιλχάουζεν έκρυβε κάποιο ύστεροβουλο σχέδιο για την επέκτασι της σιδηροδρομικής γραμμής. "Επειτα, ήταν το μόνο απ' τ' ακίνητά σας που δεν ήταν υποθηκευμένο.

—"Ω, "Αρθουρ, αναστέναξε ή ηλικιωμένη κυρία. Νά χάσης έτσι το τελευταίο σου κομμάτι γής! Ν' αφήσης να σου το πάρουν μέσα απ' τὰ χέρια! Δε θα το πίστευα ποτέ πως θα με έφερνες μιὰ μέρα στο σημείο να σου μιλά με τόσο πίκρα. Τέλος ήρέμισε και στράφηκε στον Κόλλινς.

—"Αλλά δεν ήρθα εδώ για να κλάψω τη μοίρα μας, είπε. "Ηρθα για να μάθω αν ή δικαιοσύνη μπορεί να κάνει τίποτε. "Εδώ πρόκειται για μιὰ καθαρή κλοπή. Είμαι φοβερό ένας άνθρωπος με γερμανικό όνομα να κλέψη έτσι το παιδί μου. Δε μπορεί, κάτι πρέπει να γίνη... Θα υπάρχει κάποιος τρόπος νά...

—Δεν υπάρχει κανένας τρόπος, δέκοψε ο Κόλλινς.

—Είστε δέβαιος, κ. Κόλλινς;

—Πιστέψτε με, μιλαίδη. Δε μπορεί να γίνη τίποτε. Δεν έχωμε που να στηριχθούμε. Το κτήμα πουλήθηκε με επίσημα χαρτιά. Και ούτε ο Μιλχάουζεν έκανε καμμιὰ ψεύτικη δήλωσι.

"Ο Κόλλινς στράφηκε τώρα στον Τζώνς.

—Βλέπετε ή πώλησις έγινε κατά τέτοιο τρόπο που τίποτε δεν είναι δυνατόν να την άκυρώση. Λυπούμαι πάρα πολύ, μιλαίδη, αλλά δεν μπορώ να κάνω απολύτως τίποτε.

—"Αν όμως μπορούσαμε ν' αποδείξωμε ότι ο Μιλχάουζεν ήξερε, όταν αγόραζε το κτήμα, πως σ' αυτό το μέρος υπάρχει κάρβουνο; Πώς ήξερε την αλήθεια καί την έκρυψε; Δε θα τον ανάγκαζε τότε ο νόμος να δώση πίσω αυτό που έκλεψε; ρώτησε ή ηλικιωμένη κυρία, που, όπως έδειχναν τα πράγματα, ήταν ή μητέρα του Ρόσεστερ.

"Ο κ. Κόλλινς χαμογέλασε ανεπαίσθητα.

—Ότε αυτό θα μάς βοηθούσε, μιλαίδη, είπε. "Ας υποθέσωμε πως πληροφορούμαι τώρα εγώ ότι ή εταιρία «Κανάντιαν Πασίφικ» ανακάλυψε πως υπάρχει κάρβουνο στις άπέραντες έκτασεις που της ανήκουν. "Ερχομαι, λοιπόν, σέ σάς και αγοράζω όλες σας τίς μετοχές της «Κανάντιαν Πασίφικ», για ένα εκατόν λίρες τη μία. Σας ρωτά: Μπορείτε

μα. Τὸ μικρό του ὄνομα εἶναι Βόρις. Δὲν ἔχει πεντάρα τσακιστή. Τὸ ξέρω καλά, γιατί ἔβαλα τὸν Λιούις νὰ ἐξετάσῃ. Γιατὶ ὁ Μαλίνωφ, ξέρεις, ἤθελε ν' ἀγοράσῃ ἓνα ἀπ' τ' ἀλογά μου γιὰ νὰ τὸ στείλῃ στὴ Ρωσία. Ἦταν πρόθυμος νὰ πληρώσῃ ἑπτακόσιες λίρες μετρητὰ καὶ τὸ ὑπόλοιπο σ' ἓξι μῆνες. Εἶναι πνιγμένος στὰ χρέη καὶ χωρισμένος ἀπ' τὴ γυναῖκα του. Παίζει στὸ Μόντε-Κάρλο. Μπορῶ νὰ πῶ μάλιστα πῶς τὸ πραγματικό του ἐπάγγελμα εἶναι ὁ τζόγος. Εἶναι ἓνας ἀπ' αὐτοὺς τοὺς βραδυκίνητους, ἀκαλλιεργητοὺς Σλαύους ποὺ ἀντοῦς πῆς πῶς καίεται τὸ σπῖτι τους σοῦ ἀπαντοῦν «Νιτσεβό» δηλαδή «δὲν πειράζει διόλου... ἀφοῦ τῶν ἀσφαλισμένων.» Ἀλλὰ γιὰ νὰ τὸ πῇ κανεὶς αὐτὸ πρέπει νὰ ἔχῃ σπῖτι, κι' ὁ Μαλίνωφ οὔτε στὸν ὕπνο του δὲν εἶδε σπῖτι. Ἐχε ὅμως κάτι αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος, κάτι ποὺ ἀρέσει στὶς γυναῖκες. Αὐτὸ πρέπει νὰ τὸ παραδεχθῇ κανεὶς. Ἀρέσει. Λυποῦμαι ὅμως τὴν γυναῖκα ποὺ θὰ ἔχῃ τὴν ἀτυχία νὰ τὸν παντρευθῇ. Θὰ τὴν πᾶθῃ στὸ Μόντε Κάρλο καὶ ἀφοῦ καλὰ-καλὰ τῆς ραγίσῃ τὴν καρδιά καὶ τῆς ρημάξῃ τὴ ζωὴ, θὰ τὴν παρατήσῃ, μόλις ξοδέψῃ καὶ τὴν τελευταία της πεντάρα. Κι' ἔπειτα θὰ τραβήξῃ ὁ ἴδιος γιὰ τὴν Ἰαπωνία ἢ γιὰ κάπου ἄλλου... ἀκόλουθος τῆς πρεσβείας. Μὴ τὴν ἀφήσῃς στὰ χέρια αὐτοῦ τοῦ ἀνθρώπου, καλέ μου Ρόσου. Μὴν τὸ κάνῃς αὐτό. Εἶναι ἀκὸμῃ καιρός. Πρόσεχε!

—Μὰ πῶς μπορῶ νὰ τὴν ἐμποδίσω, στὴν κατάστασι ποὺ βρισκόμαστε; ρώτησε ὁ Τζῶνς.

Τοῦ ἔκανε ἐντύπωσι τὸ γεγονός ὅτι ὁ σερ Πάτρικ εἶχε χρησιμοποιήσει τὶς ἴδιες λέξεις ποὺ ὁ Τζῶνς εἶχε ἀκούσει πρὶν ἀπὸ λίγην ὥρα ἀπ' τὸ στόμα τῆς λαίδης Ρόσεστερ. Κατὰ βάθος, τί τὸν ἐνδιέφερε ἂν μιὰ γυναῖκα, ποὺ τὴν εἶδε γιὰ πρώτη φορά στὴ ζωὴ του, θὰ ἔφευγε μ' ἓνα Ρῶσο καὶ θὰ πήγαινε νὰ καταστρέψῃ τὴ ζωὴ της στὸ Μόντε Κάρλο; Κι' ὅμως ὁ Τζῶνς ἐνοιώθη μιὰ παράξενη στενοχώρια στὴ σκέψι ὅτι ἡ νέα γυναῖκα ποὺ τὸν εἶχε

μιλήσει μὲς ἀπ' τ' ἄμάξι θὰ μποροῦσε νὰ γίνῃ κτῆμα ἐνὸς ἀνθρώπου σὰν κι' αὐτὸν ποὺ εἶχε περιγράψῃ ὁ Σπένς μὲ τόσο σκοτεινὰ χρώματα.

Ἄν τὰ λόγια τοῦ Κόλλινς πρὶν ἀπὸ λίγο τὸν εἶχανε κάνει σχεδὸν ν' ἀποφασίσῃ νὰ ἐγκαταλείψῃ τὸ παιγνίδι, ἦταν γιατί ἡ λαίδη Ρόσεστερ ὠρθωνότανε ἀνυπερβλῆτο ἐμπόδιο στὸν δρόμο του. Χωρὶς αὐτὴν, θὰ μποροῦσε νὰ κρατήσῃ τὸν ρόλο τοῦ Ρόσεστερ, νὰ ἐπιτύχῃ ἐκεῖ ποὺ ὁ ἄλλος εἶχε ἀποτύχει· θὰ μποροῦσε νὰ δώσῃ μάχες, νὰ ἀγωνισθῇ καὶ —γιατί ὄχι;— νὰ βγῇ νικητής... Μ' ἄλλα λόγια, θὰ μποροῦσε νὰ γίνῃ αὐτὸς κόμης Ρόσεστερ. Ἄν πάλι δὲν τὰ κατάρριψε, δὲν εἶχε δὲ νὰ χάσῃ καὶ τίποτε. Θὰ τῷ σκαγε ἓνα ὥρασι πρῶτ' γιὰ τὴν Ἀμερικὴ μὲ τὴν τσέπη γεμάτη. Ὁλα ἦταν δυνατὰ, χωρὶς τὴν λαίδη Ρόσεστερ. Μαζὶ μ' αὐτὴν, τίποτε δὲν ἦταν δυνατόν.

Ἡ συνάντησί του μὲ τὴν κόμηςσιν ἀνέτρεπε τώρα ὅλα του τὰ σχέδια. Ἡ ψυχὴ τοῦ Τζῶνς σκιρτοῦσε κάτω ἀπ' τὴ θωπεΐα μιᾶς πιθανῆς περιπέτειας. «Εἶσαι ἔτοιμος νὰ κάνῃς μιὰ ἀνοησία!» εἶχε πῇ ἡ ὁμορφὴ νέα. Καὶ τὰ λόγια αὐτὰ ἤχοῦσαν στ' αὐτιά του παράξένα.

—Πῶς νὰ τὴν ἐμποδίσῃς; ἔλεγε τώρα ὁ Σπένς. Μὰ εἶναι ἀπλούστατο. Πήγαινε νὰ τὴν δῇς καὶ νὰ τὰ φτιάξῃς μαζί της. Δώσε μιὰ γερὴ κλωτσιὰ τοῦ Μαλίνωφ. Οἱ γυναῖκες ἀγαποῦν τοὺς ἀποφασιστικοὺς ἄντρες. Δὲν τὸ λένε, ἀλλὰ ἔτσι εἶναι. Κάνε αὐτὸ ποὺ σοῦ λέω. Ἄν πάλι δὲν μπορῇς, τότε, τί νὰ σοῦ πῶ, πάρε ἓνα πιστόλι καὶ σκότωσέ τὴν. Γιατὶ εἶναι καλύτερα νὰ πεθάνῃ παρὰ νὰ πέσῃ στὰ χέρια αὐτοῦ τοῦ ἐλεεινοῦ τύπου.

Ὁ Σπένς ἄναψε τὸ τσιγάρο του. Ἐπειτα ἔριξε μιὰ ματιά στὸ ρολόγι του καὶ εἶπε πῶς ἦταν ὥρα νὰ πηγαίῃ γιατί εἶχε ἓνα ραντεβού. Στὸ δρόμο, οἱ δύο ἄντρες ἀποχαιρέτησθηκαν καὶ ὁ Τζῶνς τράβηξε γιὰ τὸ Κάρλτον Χάουζ.

Τὸ κεφάλι του πήγαινε νὰ σπά-

ση. Ὅταν μπήκε στὸ καπνιστήριο, εἶδε πάνω στὸ γραφεῖο μιὰ στοίβα γράμματα ποὺ εἶχαν μείνει ἀναπάντητα. Αὐτὸ τὸν ἔκανε νὰ θυμηθῇ κάτι πολὺ σοβαρό! Εἶχε ἀποφασίσει νὰ προσλάβῃ μιὰ δακτυλογράφο. Τὸ νὰ ὑπογράψῃ τὰ γράμματα προσπαθώντας νὰ μιμηθῇ τὴν ὑπογραφή τοῦ Ρόσεστερ, δὲν ἦταν ἀκατόρθωτο. Ἀσφαλῶς ὅμως δὲν ἦταν φρόνιμο νὰ γράφῃ δλόκληρα γράμματα μάζοντας τὰ δυνατὰ του γιὰ νὰ μιμηθῇ τὸν γραφικὸ χαρακτῆρα τοῦ Ρόσεστερ. Ἄξαφνα τοῦ ἦλθε μιὰ ἰδέα. Γιατὶ τάχα νὰ μὴν ἀπαντᾷ στὰ γράμματα μὲ τηλεγραφήματα ποὺ θὰ τὴν πήγαινε ὁ ἴδιος στὸ τηλεγραφεῖο;

Ἐψαξε στὸ συρτάρι τοῦ γραφείου καὶ βρῆκε μερικά ἐντυπα τοῦ τηλεγραφείου. Πῆρε ἔπειτα ἓνα-ἓνα τὰ γράμματα καὶ ἀπάντησε στὸ καθένα ὅσο πιὸ ἀόριστα μποροῦσε. Ἦταν ἓνα παιγνίδι ἀρκετὰ ἐνδιαφέρον καὶ εὐχάριστο. Ὅταν τελείωσε κι' αὐτὴ τὴ δουλειά, ὁ Τζῶνς ἐνοιώσε ξαφνηρῶς. Ἐνα γράμμα μὲ τὴν ὑπογραφή Τσαϊντερσλέϋ τὸν παίδεψε λιγάκι, ἀλλὰ στὸ τέλος βρῆκε τ' ὄνομα, τὴ διέβησε τῆς ἀγγλικῆς ἀριστοκρατίας ποὺ ἦταν πάνω στὸ γραφεῖο καὶ ἔτσι τὸ γράμμα αὐτὸ τακτοποιήθηκε ὅπως καὶ τ' ἄλλα.

Ὁ Τζῶνς πήγε στὸ πλησιέστερο τηλεγραφεῖο, ἔδωσε τὰ τηλεγραφήματα καὶ γύρισε πάλι στὸ σπῖτι του. Ἄναψε ἓνα πούρο καὶ κάθησε σὲ μιὰ πολυθρόνα. Ἐπειτα πήρε στὰ γόνατά του τὸν ὁδηγὸ κι' ἄρχισε μηχανικά νὰ γυρνᾷ τὰ φύλλα.

«Εἶσαι ἔτοιμος νὰ κάνῃς μιὰ ἀνοησία.» Οἱ λέξεις αὐτὲς ἀντηχοῦσαν διαρκῶς στ' αὐτιά τοῦ Τζῶνς. Καὶ ἴσως νὰ ἦταν αὐτὲς ποὺ τὸν ἐσπρωγαν, χωρὶς νὰ τὸ ὑποπτευθῇ στὴν ἀρχή, νὰ φυλλομετρήσῃ αὐτὸν τὸν ὁδηγό. Ὅταν ἔφθασε στ' ὄνομα τὸν ὁδηγό. Ὅταν ἐβλεπε Πλίνιμον, σταμάτησε. Τώρα ἐβλεπε ἀκόμῃ πιὸ καθαρά τὴν ἀντίθεσι ἀνάμεσα στὴν λαίδη Πλίνιμον καὶ τὴν γοητευτικὴν γυναῖκα ποὺ ἡ ἀνάμνησί της, τυραννικὴ, στρφογύριζε μὲς στὸ μυαλό του.

«Τί ἀνόητος, Θεέ μου!» σκέφθη-

κε. Ἀλλὰ ἡ λέξι «ἀνόητος» δὲν ἦταν ἐκείνη ποὺ ταίριαζε στὸν Ρόσεστερ. Δὲν ἦταν καὶ τόσο εὐκολο νὰ βρῇ κανεὶς τὸν κατάλληλο χαρακτηρισμὸ γιὰ τὴ διαγωγή του. Ἦτανε δλάκας, τυφλός, ἓνας ἡλίθιος... Ὁ Τζῶνς δοκίμασε ὅλα αὐτὰ τὰ ἐπιθέτα, ἀλλὰ κανένα δὲν τὸν ἱκανοποίησε.

«Πλίνιμον (δαρῶνος, τρίτος κατὰ σειράν) —διάβασε στὸν ὁδηγό— Κύρια ὀνόματα: Ἀλμπερτ, Τζαίημς. Ἐγενήθη τὴν 10ην Μαρτίου τοῦ 1862. Υἱὸς τοῦ δευτέρου κατὰ σειράν δαρῶνου Πλίνιμον καὶ τῆς Ἰουλίας κόρης τοῦ Ζ.Χ. Θόμσον ἀπὸ τὸ Κλίφτον. Ἐνυμφεύθη τὴν Σάπφειραν, κόρην τοῦ Μάρκου Μιλχάουζεν. Διεύθυνσις: Δὴ Ρούστ, Τάϊτ Στρήτ, Τσέλση».

Μιλχάουζεν! Ἀπ' τὴν ἐκπληξί του ὁ Τζῶνς λίγο ἔλειψε ν' ἀφήσῃ τὸ βιβλίο νὰ τοῦ πέσῃ ἀπ' τὰ χέρια. Ὁ Μόρτιμερ Κόλλινς, τὸ γραφεῖο τοῦ Κόλλινς, ὅλα αὐτὰ ξαναἦλθαν στὸ νοῦ του.

Αὐτὸς, λοιπόν, ἦταν ὁ παλιάνθρωπος ποὺ εἶχε παῖξει ἓνα ἄτιμο παιγνίδι στὸν Ρόσεστερ, στὴν ὑπόθεσι τοῦ ὄρυχείου. Καὶ ἦταν ὁ πατέρας τῆς γυναῖκας ποὺ εἶχε ἀποσπᾷσει λεπτὰ ἀπὸ τὸν Ρόσεστερ ἔχοντας πειθνιὸ ὄργανό της ἓναν ἀρχιεκβιαστή. Ἡ σελίδα αὕτη τοῦ ὁδηγοῦ τῆς ἀγγλικῆς ἀριστοκρατίας φάνηκε ἄξαφνα στὸν Τζῶνς σὰν μιὰ φαλιά γεματὴ ἔχιδρες. Πέταξε τὸ βιβλίο στὸ τραπέζι κι' ἄρχισε νὰ κόβῃ βόλτες νευρικὰ πάνω-κάτω.

Ὅλα τὰ παράξένα ποὺ τοῦ εἶχαν συμβῇ, ἡ δύσκολη θέσι του, ἀκόμῃ καὶ ἡ ἀνάμνησι τῆς γυναῖκας τοῦ Ρόσεστερ, ἔχασαν μονομιάς κάθε σημασία μπροστὰ στὴν τερατῶδη ἀλήθεια ποὺ πρόβαλε στὰ μάτια του. Ἡ ληστική αὕτη συμμορία εἶχε μαζήσει τὸν Ρόσεστερ σὰν κοτόπουλο. Καὶ τὸν εἶχε ἐξαναγκάσει νὰ πουλήσῃ γιὰ πέντε χιλιάδες λίρες στὸν πατέρα Μιλχάουζεν ἓνα κτῆμα ποὺ ἄξιζε ἓνα ἑκατομῦριο.

Ὁ Βίκτωρ Τζῶνσον εἶχε στὸν χαρακτῆρα του κάτι ἀπ' τὸ κυνηγετικὸ ἐνστικτο τοῦ λαγωνικοῦ. Γιὰ μερικὰ δευτερόλεπτα, καθὼς ἔκοβε βόλ-

τες στο καπνιστήριο, ένοιωθε μέσα του την μαγία του κυνηγετικού σκυλιού που όσφραίνεται την φωλιά, αλλά δεν βρίσκει την λεία του.

“Υστερ’ από λίγο, το μυαλό του ξεκαθάρισε.

“Ένα πράγμα ήταν ολοφάνερο. ‘Ο Βόλς, οι Πλίνλιμον κι’ ο Μιλχάουζεν αποτελούσαν μία σπείρα. Καί κάτι άλλο ακόμη: Τα λεπτά που ο Ρόσεστερ είχε εξαναγκαστή να πληρώσει, θα είχαν πάει — αν όχι όλα, πάντως το μεγαλύτερο μέρος — στην τσέπη του Μιλχάουζεν.

Σ’ όλη αυτή την υπόθεση, ο Μιλχάουζεν ήταν η άραχνη. Οι άλλοι δεν ήταν παρά ο ιστός της. ‘Ο Τζώνς είχε αρκετή πείρα απ’ τη ζωή για να ξέρει πως είναι δύσκολο για μια γυναίκα, όσο ανήθικη κι’ αν είναι, να χρησιμοποιή τα έρωτικά γράμματα που της έγραψε ένας άντρας, για να τον εκδιώξει. ‘Ακόμη κι’ αν βρεθί μια γυναίκα ικανή να κάνει τέτοιο πράγμα, η ιδέα μια φορά δέ μπορεί παρά να προέρχεται από κάποιον άλλον. “Ένας νους ανδρικός κρυβόταν σίγουρα πίσω απ’ αυτή την ιστορία. Μήπως ο Τζώνς δεν το είχεμαντέψει άόριστα όταν φαντάστηκε τον λόρδο Πλίνλιμον συνένοχο σ’ αυτή την υπόθεση;

«Πρέπει να κάνω κάτι», σκέφθηκε. «Πρέπει να εξαναγκάσω τον Μιλχάουζεν να δώσει πίσω το Γκλάναφωυν».

“Όσο το σκεπτόταν, τόσο περισσότερο η ιδέα του φαινόταν καλή. “Αναψε άλλο ένα πουρο, κάθησε στο γραφείο του καί βυθίστηκε σε σκέψεις.

“Ήταν εύκολο να λήη «θα εξαναγκάσω τον Μιλχάουζεν». Το ζήτημα ήταν με ποίο τρόπο θα μπορούσε να το κατορθώσει. Μόλις έφθανε στο σημείο να καταστρώσει ένα σχέδιο δράσεως, ο Τζώνς τα εύρισκε σκούρα. ‘Αφού σκέφθηκε αρκετή ώρα, κατέληξε στο συμπέρασμα ότι ως εκείνη τη στιγμή είχε έρθει σε επαφή μόνο μ’ ένα δευτερεύον πρόσωπο. Μπορεί βέβαια ο Βόλς να ήταν ιδιοφυΐα σε τέτοιου είδους ακοήθειες,

αλλά, στην περίπτωση αυτή, ήταν αναμφισβήτητο ο πέμπτος τροχός της άμαξης. ‘Ο Τζώνς μάντευε πως πίσω απ’ αυτόν δούλευε το τετραπέρατο μυαλό του Μάρκου Μιλχάουζεν.

«Και πρώτα - πρώτα», σκέφθηκε, «πρέπει να βεβαιωθώ πως δεν έπεσε έξω σ’ αυτό που φαντάζομαι».

Κτύπησε το κουδούνι καί ζήτησε τον Τσέρτς.

—“Έλα μέσα, Τσέρτς, είπε στον γέρο υπηρέτη, καί κλείσε την πόρτα. Θέλω να σε ρωτήσω κάτι.

—Στις διαταγές σας, μιλόρδε.

—“Άκουσε, Τσέρτς. Θέλω να μου πής ποιά είναι η γνώμη σου για τον λόρδο Πλίνλιμον καί τί άκουσες να λένε γι’ αυτόν.

—Δεν τολμώ να... δεν έχω το δικαίωμα να πω τίποτε εναντίον του λόρδου Πλίνλιμον. ‘Αφού όμως ο κύριος κόμης το διατάζει, είναι καθήκον μου να επαναλάβω αυτό που πιστεύει όλος ο κόσμος, ότι δηλαδή ο λόρδος Πλίνλιμον είναι πολύ... άπλοϊκός...

—Τον θεωρείς τίμιο άνθρωπο, ναί ή όχι;

—Ναί. ‘Αλλά...

—Μίλα, λοιπόν, καθαρά! φώναξε ο Τζώνς.

—Είναι γνωστό, κύριε κόμι, ότι ο λόρδος Πλίνλιμον είναι πνιγμένος στα χρέη. “Όλος ο κόσμος το ξέρει. Καί έχασε πολλά λεπτά στα χαρτιά... Στο σπίτι του... αν καί το φταίξιμο δεν ήταν βέβαια δικό του. ‘Ο κύριος κόμης θα θυμάται ίσως, ότι καί ο ίδιος είχε αυτή τη γνώμη κάποτε...

—‘Ακριβώς, είπε ο Τζώνς. ‘Αλλά, να που θέλω να καταλήξω τώρα: Φαντάζεσαι τον λόρδο Πλίνλιμον ικανό να κάνει μια άτιμία; Καταλαβαίνεις τί θέλω να πω.

—Νομίζω, μιλόρδε, πως θάταν λάθος να φαντασθί κανείς τέτοιο πράγμα για τον λόρδο Πλίνλιμον. “Αν κάποιος απ’ αυτή την οικογένεια θα μπορούσε να ασφαλώς αυ-

τός δέ θάταν ο λόρδος Πλίνλιμον.

—Τότε ή γυναίκα του;

—“Όχι, μιλόρδε.

—Ποιός, λοιπόν;

—‘Ο άδελφός του, ίσως. ‘Ο Τζούλιαν.

—“Α!

‘Ο Τσέρτς είχε πάρει φόρα.

—‘Ο κ. Τζούλιαν — έλεγε τώρα — βρίσκεται διαρκώς στο σπίτι του άδελφού του. Ζή σχεδόν εκεί. Καί, όπως λένε, τα βολεύει μια χαρά με τους ανθρώπους που μπαίνουν γαίνουν στο σπίτι της νύφης του, της λαίδης Πλίνλιμον.

—Δηλαδή, σαν να λέμε, βδέλλα από τις λίγες, έ; είπε ο Τζώνς.

‘Ο Τσέρτς κούνησε το κεφάλι του μ’ ένα ύφος που έδειχνε πως ίσως ή έκφρασις αυτή να ήταν κάπως τολμηρή, αλλά αναμφισβήτητα ταίριαζε περίφημα στον κ. Τζούλιαν.

“Όταν ο υπηρέτης έφυγε, ο Τζώνς σκέφθηκε ικανοποιημένος πως τώρα είχε ένα ακόμη στοιχείο στα χέρια του. Είχε μάθει τ’ όνομα κι’ άλλου πιθανού συνενόχου που ασφαλώς θάταν κι’ αυτός όργανο του Μάρκου Μιλχάουζεν.

«Αύριο, συλλογίστηκε, θ’ αρχίσω το κυνηγήτό. Το παιχνίδι μου άνοιξε την όρεξι. ‘Ο Βόλς θα είναι το σκυλί που θα με βοηθήσει να ξετρωπώσω καί τους άλλους. Τώρα που κρατώ τον Βόλς στα χέρια μου, τα πράγματα αρχίζουν να γίνονται πολύ ευχάριστα, μα την αλήθεια».

‘Αμέσως όμως έδιωξε απ’ το μυαλό του τις πεζές αυτές σκέψεις, κι’ άρχισε να συλλογίζεται τη νέα γυναίκα που είχε δι’ άμαξί, την γυναίκα του Ρόσεστερ — την γυναίκα του! “Αξφνα, σαν άστραπτή, πέρασε απ’ το νου του ή σκέψη πως ή λαίδη Ρόσεστερ ήταν κι’ όλας χήρα, αλλά δεν τόξερε.

‘Εκείνο το βράδυ ο Τζώνς έφαγε έξω, σ’ ένα μικρό έστιατόριο του Σόχο, καί γύρισε άμέσως μετά το φαγητό στο σπίτι του για να κοιμηθί νωρίς. “Ήθελε να είναι ξεκούραστος την άλλη μέρα για ν’ αρχίσει τον άγώνα.

Πριν δγί απ’ το καπνιστήριο, έίχε άνοίξει καί πάλι τον όδηγό των άριστοκρατών καί είχε δι’ όπως τ’ όνομα της λαίδης Ρόσεστερ ήταν Τερέζα. Του άρεσε... ‘Αναγκάστηκε μάλιστα να όμολογήσει στον έαυτό του πως δεν είχε τη δύναμη να διώξει απ’ το μυαλό του τούτο τ’ όνομα τόσο εύκολα, όσο τις άλλες σκέψεις που τον άπασχολούσαν. “Ένα νέο έρώτημα, που τον μαγνήτιζε καί συνάμα τον τρώαζε, γλίστρησε ύπουλα στο νου του. “Όταν θα κατώρθωνε να βάλι κάτω τον Μιλχάουζεν καί να πάρη πίσω το κτήμα καί το άνθρακωρυχείο, όταν θα έδειχνε με έργα πόσο δυνατός καί ικανός ήταν καί θα όμολογούσε όλη την αλήθεια, τότε θάταν άραγε δυνατό να...

Τέλος άποκοιμήθηκε, ψιθυρίζοντας τ’ όνομα που είχε μόλις μάθει, το τόσο γλυκό όνομα της Τερέζας!...

ΤΕΡΕΖΑ

Όταν ο Τζώνς ξύπνησε την άλλη μέρα το πρωί, το δράμα της Τερέζας πλανιόταν ακόμη στη σκέψη του. Το ήταν άδύνατο να λυτρωθί απ’ την γοητευτική άνάμνησι.

Σκεπθήκατε ποτέ τί επίδρασι έχει ή γυναίκα; Φαντασθήτε μια διάλεξι. Το άκρόατήριό της είναι

όλο άντρες, βαρύθυμοι, άπαθείς, βλασφημοί. “Αξφνα δυό - τρεις γυναίκες μπαίνουν στην αίθουσα. Καί μονομιάς τα πάντα αλλάζουν. Αυτό συμβαίνει παντού. Στα δημόσια θεάματα, στις κοσμικές συγκεντρώσεις, στο θέατρο, στους αθλητικούς άγώνες, ή γυναίκα, ή έστω κάτι που

θυμίζει τη γυναίκα, είναι το άσφαλεστο μέσο για ν' αναζωογονηθεί το ενδιαφέρον ενός ακροατηρίου που πλήττει. 'Αλλά μήπως και οι περισσότεροι άντρες δεν δίνουν τη μεγάλη μάχη της ζωής τους για μια γυναίκα;

Ο Τζώνς σηκώθηκε, ήπια το ποτό του, χωρίς να κατορθώσει να διώξει απ' το μυαλό του την γλυκερά όπτασία της Τερέζας. Όταν τέλος μπόρεσε να συγκεντρώσει την σκέψη του στο επόμενο θέμα που θα έκαμνε, ανακάλυψε πως στο βάθος της ψυχής του υπήρχε τώρα ένα ψυχολογικό κίνητρο που δεν ήταν πριν εκεί.

Πολλές φορές όλη την προηγούμενη μέρα, ή θέλησί του είχε κλονισθεί, είχε σχεδόν αποφασίσει να άγνοηση την συμβουλή του Ρόσερτερ και να παρατήσει το παιχνίδι. Δε χρειαζόταν δα και πολύ για να δάλη στην τσέπη καμιά έκδοσή λήριες, να κρατήσει μια θέσι στο πρώτο καράδι που θα έφευγε για την 'Αμερική και να τελειώνει μ' αυτή την ιστορία! 'Αλλά από τη στιγμή που είχε δει αυτή την γυναίκα μέσα στ' άμαξι, από τη στιγμή που την είχε κυττάξει στα μάτια και είχε ακούσει τη φωνή της, όλα είχαν αλλάξει.

Μην ήταν έρωτευμένος; Όχι βέβαια. 'Αλλά γοητευμένος, ένθουσιασμένος.. ναί!

Το βιβλιόριο των έπιταγών της «Προβένσιαλ Μπάνκ» είχε φθάσει με το πρωινό ταχυδρομείο. Ο Τζώνς το φύλαξε στο συρτάρι του γραφείου. Έριξε έπειτα μια ματιά στην αλληλογραφία του —μια στοίβα γράμ-

ματα, άλλα από πρόσωπα άγνωστά του, άλλα από προμηθευτάς. Ένα από τα γράμματα —κάποιου άριστοκράτη— έλεγε σε τόνο αυστηρό:

«Δεν σάς κρύβω πως βρίσκω το άστειο σας πολύ άνοητο. Ανακάλυψα την λύσι του αινίγματος. Έσεις μου στείλατε εκείνο το τηλεγράφημα! Και με κάνατε να χάσω τρεις μέρες και μια νύκτα. Έτρεξα στο Κάμπερλαντ σαν τρελλός. Οι υπηρέτες τὰ ξέρουν όλα —έξ αιτίας σας. Μη σάς φανή παράξενο, αν βρήτε καμιά μέρα τον μπελά σας. Τὰ άστεία σας μπορεί να είναι διασκεδαστικά μεταξύ συμφοιτητών, αλλά μεταξύ σοβαρών κυρίων, το όλιγώτερο που μπορώ να πω είναι πως τὰ βρίσκω πολύ άνοστα..»

Υπογραφή: Λάγκαθμπυ

Ο Τζώνς αποφάσισε άμέσως να στείλη στον Λάγκαθμπυ ένα τηλεγράφημα για να του ζητήσει συγγνώμη. Κατόπι έβαλε τὰ γράμματά κατὰ μέρος και ζήτησε να του φέρουν το καπέλλο και το μπαστούνι του.

Πρώτ' απ' όλα θα πήγαινε στο Βόλς.

Ο Βόλς ήταν το βαρύ πυροβολικό του, κι' αυτή την στιγμή ο Τζώνς χρειαζόταν βαρύ πυροβολικό. Η μάχη που θα έδινε με τον Μιλχάουζεν θα ήταν μάχη ζωής και θανάτου και ο Τζώνς υπελόγιζε πολύ στον Βόλς. 'Απ' την στάσι που θα κρατούσε αυτό το υποκείμενο, κρεμόταν ή έπιτυχία του Τζώνς.

Στην πλατεία Τραφάλγκαρ πήρε ένα άμαξι για να πάη στην Τζέρμιν Στρήτ.

Λόγια ήταν ένας τοκογλύφος. Κανόνιζε όλες τις υποθέσεις του στη τραπεζαρία του ιδιόκτητου σπιτιού του στην Τζέρμιν Στρήτ.

Ο Τζώνς κύτησε το κουδούνι.

Ένας υπηρέτης τον ώδηγησε σ' ένα μικρό σαλονάκι και τον παρακάλεσε να περιμένη μια στιγμή γιατί, έίπε, δεν ήταν βέβαιος αν ο κύριός του ήταν στο σπίτι.

Ο Τζώνς κάθισε σε μια καρέκλα και κύταξε γύρω του. Ένα γραφείο και τρία καθίσματα αποτελούσαν την επίπλωσι του δωματίου. Ένας μεγάλος τοπογραφικός χάρτης του Λονδίνου, μια χαλκογραφία της «Τζοκόντα» του Ντά Βίντσι κι' ένα ήμερολόγιο κάποιας ασφαλιστικής έταιρίας κρέμονταν στους τοίχους. Το δάπεδο ήταν γυμνό και το μοναδικό παράθυρο έβλεπε σ' ένα άσπρο τοίχο. Το δωμάτιο αυτό, όπως φαινόταν, ήταν το σαλόνι, όπου περίμεναν οι πελάτες.

Όσοι μπαίνουν εδώ —συλλογίζοταν ο Τζώνς— θα χωρίζονται σε τρεις κατηγορίες. Σ' αυτούς που θαυμάζουν την «Τζοκόντα», σ' αυτούς που άπλωθ την άνέχονται και σ' αυτούς που δε μπορούν να την υποφέρουν. Όσο για τον ίδιο, αυτός αισθανόταν σχεδόν άπροστροφή για την Τζοκόντα με το ψεύτικο χαμόγελο.

Κύτταξε την εικόνα της Μόνα Λίζας, όταν ή πόρτα άνοιξε.

Ο Βόλς μπήκε στην κάμαρα. Φαινόταν πιο γέρος και πιο κίτρινος απ' ό,τι ήταν την προηγούμενη μέρα. 'Αλλά το ύφος του δεν έδειχνε πως θυμόταν το χθεσινό έπεισόδιο. Η άπροσδόκητη έπιθεσι του Ρόσερτερ ήταν για τον Βόλς ή μεγαλύτερη έκπληξις της ζωής του. Νόμιζε πως ήξερε τους ανθρώπους. Είχε κάθε λόγο να πιστεύη πως τους ήξερε. Και τώρα ή αὐτοπεποίθησί του είχε κλονισθή.

—Καλημέρα, έίπε ο Τζώνς. Ήρθα να κουβεντιάσωμε λιγάκι.

Ο Βόλς κάθισε μπροστά στο γραφείο.

—Δεν έρχομαι σαν έχθρός, συνέχισε ο Τζώνς. Έρχομαι άπλούςτα-

τα για να μιλήσωμε. 'Ασφαλώς θα ξέρετε πως ο Μάρκος Μιλχάουζεν άγόρασε ένα κτήμα μου στην Ουαλία και πώς το κτήμα αυτό άξίζει μια όλόκληρη περιουσία, ένα εκατομμύριο λίρες περίπου, έτσι δεν είναι;

Ο Βόλς έγνεψε ναί.

—Έ, λοιπόν, αποφάσισα να έξαναγκάσω τον Μιλχάουζεν να μου το δώσει πίσω.

Ο Βόλς γέλασε.

—Μη γελάτε, έίπε ο Τζώνς. Είχατε την ευκαιρία να γνωρίσετε την ... σκληρή πλευρά του χαρακτήρα μου. Σας δείχνω τώρα την άλλη, την μεταξένια!.. 'Αλλά, να το ξέρετε, πως δεν άστειεύομαι. Σας δηλώνω αυτή τη στιγμή κατηγορηματικά πως θα ξεσχίσω τον Μιλχάουζεν με τούτα εδώ τὰ χέρια!

—Δικαίωμά σας να ξεσχίσετε όποιον θέλετε. Δε βλέπω τί σχέσι έχω εγώ με όλα αυτά.

—'Απλούςτατα, θα γίνετε το όπλο που θα χρησιμοποιήσω για να πετύχω τον σκοπό μου.

—'Αδύνατον.

—Αυτό που σάς λέω. Θα καταλάβετε άμέσως. Όταν μου πήρατε έκβιαστικά τις όκτώ χιλιάδες λίρες, ενεργούσατε σαν αντιπρόσωπος της λαίδης Πλίνλιμον. Αυτή πάλι δεν ήταν παρά όργανο στα χέρια του πατέρα της. Η λαίδη Πλίνλιμον πήρε το μερίδιό της απ' τη δουλειά κι' έσείς, φυσικά, πήρατε το δικό σας. 'Αλλά την μερίδα του λέοντος την πήρε ο Μάρκος. Δεν άποκλείεται κάτι να τσέπωσε κι' ο Τζούλιαν, αλλά όχι μεγάλα πράγματα, γιατί τὰ περισσότερα τὰ πήρε ο Μάρκος. Καταβρόχισε δηλαδή το φαχνό και σάς άφησε τὰ κόκκαλα. Θα μου πητε τώρα, πως τὰ ξέρω όλα αυτά; 'Απλούςτατα. Είδα την κ. Πλίνλιμον. 'Επ' μια ώρα προσπαθούσε να δικαιολογηθή, χωρίς να τὰ καταφέρη. 'Ετσι είμαι τώρα βέβαιος

Η ΕΠΙΘΕΣΙΣ ΑΡΧΙΖΕΙ

Ο Α.Σ. Βόλς δεν είχε άλλα εισόδηματα από τὰ λεπτά που κέρδιζε με το έπάγγελμά του. Δάνειζε με ένέχυρο, προεξοφλούσε συναλλαγματικές και γραμμάτια, μ' άλλα

πώς όλοι σας δέν είστε παρά μία συμμορία — έσείς, εκείνη καί οί δύο άλλοι. Δέν ξέρω αν με καταλαβαίνετε...

‘Ο Βόλς έκανε μία κίνησι γιά νά σηκωθή.

—Έχετε τίποτε άλλο νά μου πείτε; ρώτησε.

—Πολλά. Καί πρώτα-πρώτα αυτό: είναι πολύ δύσκολο πράγμα νά ξεσκεπάση κανείς μία συμμορία. Γιατί, όσοι ανήκουν σ’ αυτήν, έχουν —ό καθένας χωριστά— κάτι νά κρύψουν γιά λογαριασμό τους. Πάρτε παράδειγμα τη δική σας κλίκα: Μου παίρνετε με τη βία ένα ποσό. Έσείς αφαιρείτε απ’ αυτό την προμήθειά σας καί δίνετε τo υπόλοιπο στην κ. Πλίνλιμον. Εκείνη, με τη σειρά της, δίνει τὰ λεπτά στον πατέρα της κι’ εκείνος την αμείβει γιά τον κόπο της με μερικές εκατοντάδες λίρες. Μ’ αυτά τὰ λεπτά πληρώνει την μοδίστρα της. Ποιός από τους τρεις σας θα έκανε την τρέλλα νά προδώση την βρωμοδουλειά; Ασφαλώς κανείς. Έξάλλου, ενοχοποιητικό στοιχείο δέν υπάρχει κανένα. Καμμία έπιταγή δέν μεσολάβησε. Τίποτε...

—‘Ασφαλώς, είπε ο Βόλς.

—Χαίρομαι που σας βλέπω νά συμφωνείτε. ‘Όταν όμως δέν μπορεί κανείς νά λύση έναν κόμπο, μπορεί θαυμάσια νά τον κόψη, φθάνει νά έχη ένα καλό μαχαίρι, δέν είναι έτσι;

‘Ο Βόλς ανασήκωσε τους ώμους.

—Λοιπόν, όπως είχα την τιμή νά σας πω πρό όλίγου, έσείς θα γίνετε τo μαχαίρι που θα κόψη αυτόν τον κόμπο. Καταλαβαίνετε τί θέλω νά πω;

—Όχι.

—Λυτούμαι. Με αναγκάζετε νά μιλήσω ώμα, πράγμα που δε θα τ’όθελα καθόλου. ‘Ακούστε, λοιπόν, τo σχέδιό μου. Θέλω με κάθε τρόπο νά ξαναπάρω τo κτήμα μου, αλλιώς θ’ αναγκαστώ νά καταφύγω

στα δικαστήρια, νά αποκαλύψω την σπείρα σας, καί νά βγάλω στη φόρα όλη σας τη δράσι. Έλπίζω νά με καταλαβαίνετε. Θα καταγγείλω τον Μάρκο καί την κόρη του Μάρκου, καί τον γυιό του Μάρκου. Καί σας, φυσικά. Κι’ όλα αυτά έχω αύριο, αλλά σήμερα κιόλας. Απόψε όλη ή σπείρα σας θα βρίσκεται στα σίδερτα.

—Μά δέν μου είπατε πιο μπροστά πως δέν ήρθατε εδώ σαν έχθρος; είπε ο Βόλς. Με δύο λόγια, τί θέλετε από μένα; Δέ νομίζετε πως είναι επικίνδυνο νά προχωρήσετε περισσότερο;

—Σας ξαναλέω πως εδώ δέν ήρθα νά σας κηρύξω τον πόλεμο, είπε ο Τζώνς. ‘Απεναντίας, όταν ξαναπάρω στα χέρια μου τo κτήμα, καί δώ πως πραγματικά άξίζει ένα εκατομμύριο, όπως με δεβαιώνουν, έχω σκοπό νά σας πληρώσω γιά όλες σας τις ζημιές ως σήμερα. Γιατί, φαντάζομαι πως θα σας έτυχε πολλές φορές νά πληρώσετε απ’ την τσέπη σας τὰ σπασμένα του Μιλχάουζεν.

—‘Ισως, μουρμούρισε ο Βόλς μέσ’ απ’ τὰ δόντια του.

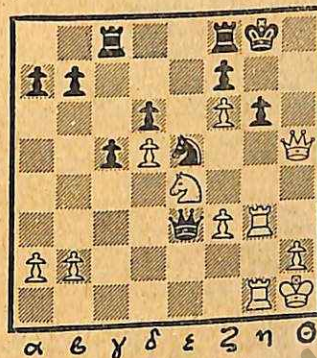
Αυτή ή λέξι ήταν γιά τον Τζώνς άρκετη γιά νά πεισθθ ότι ή εικόσιά του, τουλάχιστον σ’ αυτό τo σημείο, ήταν σωστή.

‘Ο Τζώνς δέν ήξερε αν είχε καταφέρει τον Βόλς. ‘Αξάρνα όμως εκείνος σηκώθηκε καί άρχισε νά μιλά. ‘Η ύποσυνείδητη δειλία που τον είχε κάνει νά υποχωρήση την προηγούμενη μέρα στο γραφείο του Ρόσεστερ —ή δειλία που φωλιάζει στα βάθη της ψυχής κάθε έκβιαστού— υπερίσχυσε καί πάλιν. Νά τὰ βάλη αυτός με τον Μάρκο! Ξεφώνιζε. ‘Ηταν τρέλλα καί νά τo σκεφθθ! Τί μπορούσε νά κάνει;

(‘Ακολουθεί)

‘Ασκήσις άριθ. 471
(‘Από μίαν παρτίδα)
ΜΑΥΡΑ (11)

ΛΕΥΚΑ (11)
Λευκά (11): Ρ01. Β05. Πη1. η3. Ιε4. Σα2. β2. β5. ζ3. ζ6. Θ2.
Μαύρα (11): Ρη8. Βε3. Πγ8. ζ8. Ιε5. Σα7. β7. γ5. β6. ζ7. η6.
Είναι ή σειρά των Λευκών νά παίξουν.
Πώς θα συνεχίζατε έσείς στη θέση των;
‘Ασκήσις άρ. 472. ‘Από μίαν παρτίδα.
Λευκά (10): Ρη1. Βη4. Πδ1. Αη5. Σα2. β2. γ3. ε5. η2. Θ2.
Μαύρα (11): Ρε8. Βγ7. ΠΘ8. Ιε7. Σα7. β6. γ5. ε6. ζ7. η6. Θ7.
Τα Λευκά παίζουν καί κερδίζουν.
‘Ασκήσις άρ. 473. ‘Από μίαν παρτίδα.
Λευκά (8): Ρζ1. ΒΘ7. Πγ1. ζ7. Σα2. β2. η2. Θ2.
Μαύρα (7): Ρβ7. Ββ5. Πε7. ε8. Σα7. β6. ε5.
Τα Λευκά παίζουν καί κερδίζουν.
‘Ασκήσις άρ. 474. ‘Από μίαν παρτίδα.
Λευκά (11): Ρη1. ΒΘ4. Πα1. ε1. Αβ2. Θ3. Ιε5. Σα3. β4. ζ2. η3.
Μαύρα (12): Ρη8. Βγ8. Πα8. β8. Αβ6. ε6. Ιζ6. Σα5. β7. γ6. ζ7. η7.
Τα Λευκά παίζουν καί κερδίζουν.

‘Ασκήσις άρ. 475
J. HANNELIUS

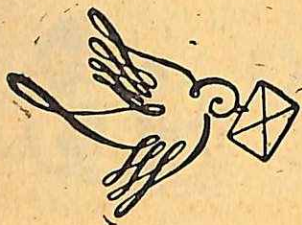
Λευκά (10): Ρζ1. Ββ1. Αγ8. Ιε5. ζ2. Σα2. γ3. γ5. β4. η4.
Μαύρα (9): Ρβ5. Ιζ6. η8. Σα5. γ4. γ6. γ7. ζ3. ζ7.
Τα Λευκά παίζουν καί κάνουν μάτ σέ δύο κινήσεις.
‘Ασκήσις άρ. 476. ‘Από μίαν παρτίδα.
Λευκά (7): ΡΘ2. Βε4. Πζ5. Ιβ6. Σβ2. ζ6. Θ3.
Μαύρα (8): ΡΘ8. Βη6. Πα8. η8. Σα6. β7. ζ7. Θ7.
Τα Λευκά παίζουν καί κερδίζουν.

‘Ασκήσις άρ. 477.
(‘Από μίαν παρτίδα)
Λευκά (10): Ρη1. Ββ4. Πδ1. ε1. Αβ2. Ιε4. Σα2. β3. γ2. η2.
Μαύρα (12): Ρε8. Βζ5. Πα8. Θ8. Αε6. ζ8. Σα6. β7. γ7. ζ6. η7. Θ6.
Τα Λευκά παίζουν καί κερδίζουν.
‘Ασκήσις άρ. 478.
DR A. KRAEMER
Λευκά (5): Ρη8. Πβ7. β7. Ιη6. Σγ6. Μαύρα (3): Ρε8. Πε1. Αη3.
Τα Λευκά παίζουν καί κάνουν μάτ σέ τρεις κινήσεις.

‘Ασκήσις άρ. 479.
M. C. GRONIAEFF
Λευκά (6): Ρη5. Πδ4. Αα6. Θ2. Ιζ4. Σβ3.
Μαύρα (7): Ρε5. Πα4. Αα2. Ιη2. Σγ5. β6. ε3.
Τα Λευκά παίζουν καί κάνουν μάτ σέ δύο κινήσεις.
‘Ασκήσις άρ. 480.
A. W. GALITZKY
Λευκά (7): ΡΘ1. Ββ7. Αε7. ΙΘ4. Σγ2. ζ6. η3.
Μαύρα (7): Ρη5. Πα2. β5. Αβ2. Ιη1. Σβ6. Θ5.
Τα Λευκά παίζουν καί κάνουν μάτ σέ δύο κινήσεις.

I. X.

Λύσεις στη σελίδα 122

Γράμματα

τῶν ἀναγνωστῶν μας

Ο ΑΡΤΖΗ ΜΠΟΥΡΤΖΗΣ

Πάρα πολλοὶ ἀναγνώστες μας μᾶς ζήτησαν τὸ ὄνομα πού ὑπάρχει πίσω ἀπὸ τὸ ψευδώνυμο "Αρτζή Μπούρτζης" καὶ συγχρόνως μᾶς ρώτησαν πού μποροῦν νὰ βροῦν τὸ βιβλίο. Ὡς πρὸς τὸ ὄνομα τοὺς πληροφοροῦμε ὅτι εἶναι ὁ Κώστας Παράσχος. Στὴ δευτέρα ἐρώτησι μόνον τὰ βιβλιοπωλεῖα θὰ δώσουν τὴν ἀπάντησι.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΑΝΑΓΝΩΣΤΩΝ

Εὐχαριστοῦμε γιὰ τὴν συνεργασίαν τους καὶ γιὰ τὶς ἰδέες τοὺς ἀναγνώστες μας: Π. Σπαιδωνίδη, Μελ. Σάγκα, Π. Γεωργιουδάκη, Ἀστρούλα Κόμη, Ἐφθ Δαλαμάγκα, Φ. Ἀλεξέλλη, Ἀρη Οἰκονόμου, Εὐαγγελία Μισαηλίδου, Χρῆστο Κόκοτα.

ΖΗΤΩ ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

... μὲ νέους καὶ νέες
Παρασκευοῦλα Τσολάκη
Παλαιὸν Ἀγιονέρι Γεφύρας
Θεσσαλονίκη

... μὲ νέους καὶ νέες
Στρατιώτης Κλήμης Κάρλος
487 ΤΔ Λοχος Ἐπιχειρήσεων
ΣΤΓ 902

... μὲ νέους καὶ νέες
Ναύτης Α.Υ.
Μιράκις Ἡλίας
Β. Π. Κανάρης
Β. Ν. Σούδας
Κρήτη

... μὲ "Ἑλληνας σπουδαστὰς τοῦ ἑξωτερικοῦ πού ἐνδιαφέρονται γιὰ τὴν δημοσιογραφία

Ξεν. Κουτσομήγερας
Μεγαλόπολις

... μὲ σκοπὸ τὴν ἀνταλλαγὴ γραμματοσήμων

Γεώργιος Ἀναστ. Μακρῆς
Ἀβάντων 308
Χαλκίς

... μὲ νέους καὶ νέες πού ἀγαποῦν
τὰ ταξίδια, τὰ βιβλία, τὴν λογοτεχνία

Κωνσταντῖνος Ἀνθῆς
Σχολὴ πεζικοῦ
ΒΣΤ 902

... μὲ "Ἑλληνες καὶ Ἑλληνίδες ἀπὸ
τὴν Ἑλλάδα, τὴν Ἀφρική καὶ τὴν Ἀμερική

Ἀθανάσιος Χριστοφορίδης
Φοιτητὴς Ἱατρικῆς
Π. Παπαγεωργίου 30
Θεσσαλονίκη

"Ὅσοι ἀσχολεῖσθε μὲ τὴν ναυτιλίαν, ἐνημερώνεσθε ἀντικειμενικῶς στὰ ζητήματά της, ὅταν διαβάσετε τὰ

"ΝΑΥΤΙΛΙΑΚΑ ΝΕΑ"

Ἀνεξάρτητος ναυτιλιακὴ ἐφημερίς, ἐκδιδομένη εἰς Ἀθήνας ἀπὸ τοῦ 1950, ἀνὰ 150 ἡμέρων. — Γραφεῖα: Εὐριπίδου 4.

ΛΥΣΕΙΣ

«ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟΕ» ἀπὸ σελίδα 9

ΟΡΙΖΟΝΤΙΩΣ:

1) ΡΙΓΟΛΕΤΤΟΣ. 2) ΚΟΛΕΟ-
ΠΤΕΡΑ. 3) ΜΑΛΕΑΣ. — ΑΛΑΝ.
4) ΑΚΑ. — ΔΙ'Ι. — ΝΙΒΩ. 5)
ΝΑΖΟΝ. — ΣΑΧ. — ΣΑ. 6) ΤΡΟΙ-
ΑΝ. — ΠΘ' (89). 7) ΙΠΠΟΝ. —
ΣΑΧΛΗΣ. 8) ΔΕΟΣ. — ΡΟΒΟ-
ΑΜ. 9) ΜΙΤΟΣ. — ΒΥΡΣΑΣ. 10)
ΡΙΤΣΜΟΝΤ. 11) ΣΙΑ. — ΟΑΣ.
— ΟΔΩ. 12) ΑΝΑΙΣΘΗΣΙΑΝ.

ΚΑΘΕΤΩΣ:

1) ΡΩΜΑΝΤΙΣΜΟΣ. 2) ΑΚΑΡ-
ΠΟΙ. — ΙΑ. 3) ΓΑΛΑΖΟΠΕΤΡΑΝ.
4) ΟΡΕ. — ΟΙ «ΟΔΟΙ». 5) ΛΕ-
ΑΙΝΑΝ. — ΣΤ' 6) ΕΤΣΙ. —
ΣΟΣ. 7) ΤΠ' (380). — ΔΣ. —
ΘΑΜΒΟΣ. 8) ΤΟΙ. — Η «ΣΟΥ-
ΒΑΛΑ». 9) Ο «ΕΝΩΧ». — ΧΟΡΝ.
10) ΒΑΛΣ. — ΠΛΑΣΤΟΙ. 11) Ο-
ΛΙΣΘΗΜΑ. — ΔΑ. 12) ΕΚΑΝΑ.
— ΣΙΩΝ.

«ΣΚΑΚΙ» ἀπὸ σελίδα 120

Ἀρ. 471. 1) ΠηΧη6+, ζΧΠ 2) ΠΧ
η6+, Ρζ7 3) ΒΘ7+ καὶ μάτ εἰς τὴν
ἐπομένην ἢ 1)...ΙΧΠ 2) ΠΧ1+, ζΧΠ
3) ΒΧη6+ καὶ μάτ εἰς τὴν ἐπομένην!

Ἀρ. 472. 1) Βα4+, Βγ6 2) Πδ8+!
ΡΧΠ 3) ΒΧγ6 καὶ τὰ Μαύρα ἐγκατα-
λείπουν.

Ἀρ. 473. 1) Βζ5+, Βε6 2) Πγ7+!
Ρδ8 (ΡΧγ7 3) ΒΧε6) 3) ΒΧε6, ΠΧ
ε6 4) Πζ57+ μάτ.

Ἀρ. 474. 1) Ιη6, ΙΘ7 2) ΠΧε6!
ζΧΠ 3) ΒΧδ8+ ΒΧΒ 4) ΑΧε6+ μάτ!

Ἀρ. 475. 1) ΙΧγ6! Ἐξαναγκασμὸς
κινήσεως.

Ἀρ. 476. 1) Πη5! ΒΧζ6 2) Βδ4!
*Οχι Βε5;) 2)...Πη6 3) ΠΧη6! καὶ
τὰ Λευκὰ κερδίζουν.

Ἀρ. 477. 1) Βδ7+! ΑΧΒ 2) Ιδ6+
Ρδ8 3) Ιζ7+, Ργ8 4) Πε8+ μάτ.

Ἀρ. 478. 1) Πζ7 ἀπειλή. 2) Πζ8+
μάτ. Τὰ Μαύρα ἀμύνονται κατὰ δύο
κυρίως τρόπους: α) 1)...Ρδ8 2) Ιε5!
ΠΧε5 (κλείνει τὴ γραμμὴ τοῦ Α) 3)
Πδ8+ μάτ ἢ ΑΧε5 (κλείνει τὴ γραμ-
μὴ τοῦ Π) 3) Πζ8+ 6) 1)...Πζ1 2)
Ιζ4! μὲ ἀνάλογα «κλεισίματα» 1)...

Αδ6 δευτερεύουσα θαριάντα ἀσχετὴ μὲ
τὸ «θέμα».

Ἀρ. 479. 1) Αγ4! Ἀπειλή. 2) Πε4+
μάτ.

Ἀρ. 480. 1) Αα3! Ἀπειλή. 2) Βη7+
μάτ.

«ΠΟΙΟΣ ΘΑ ΒΡΗ ΤΑ ΠΕΙΣΣΟ-
ΤΕΡΑ» ἀπὸ σελίδα 50

1) ΠΥΡΙΜΑΧΟΣ = 37. 2) ΚΟ-
ΡΙΝΘΙΟΣ = 36. 3) ΚΑΤΩΦΕ-
ΡΗΣ = 34. 4) ΕΞΑΜΕΤΡΟΣ =
29. 5) ΥΠΙΛΑΡΧΟΣ = 39. 6)
ΤΡΙΩΡΟΦΟΣ = 43. ΣΥΝΟΛΟΝ
= 218.

«ΤΙ ΕΝΝΟΕΙΤΕ ΟΤΑΝ ΛΕΤΕ» δ-
πὸ σελίδα 98

1) ΑΝΤΡΟΝ: Β. Σπηλιά. Μεταφ.,
κατοικία ζώων ἢ ἀνθρώπων καὶ μάλι-
στα ὑπόπτων. Ἀντρου λένον-
τος — ληστῶν — ἀκολα-
σίαις.

2) ΑΤΡΥΤΟΣ: Γ. (Ἀπὸ τὸ στερεὸ
ἀ καὶ τρῶ — κατατρίβω, ἐξαντλῶ,
ἀκαταπόνητος, ἀκούραστος). Α ἰ
ἀ τρυτοὶ προσπάθειαι
τοῦ φέρειν ὀφφίς διὰ
τὴν μὴ ἐγγράφην τοῦ
Κυπριακοῦ... ἐπέτυχον.

3) ΕΓΚΥΡΟΣ: Α. Πού ἔχει κύρος,
ἀσθετικός, βέβαιος. Πληροφο-
ροῦμεθα ἐξ ἐγκύρου
πηγῆς ὅτι...

4) ΕΠΙΤΗΔΕΥΜΕΝΟΣ: Γ. (Ἀντὶ
τοῦ ἀρχικοῦ ἐπιτετὴ δευμέ-
νους), πλαστός, προσποιητός. Ἐ-
πιτετὴ δευμένοι τρὸ-
ποὶ — ὕψος — γράψιμο,
ὄχι αὐθόρμητα, πηγαῖα. Ἀπὸ τὸ ρ.
ἐπιτετὴ δευόμενα — κᾶν κατὰ
μὲ ὑπερβολικὴ λεπτολογία, καὶ ἔπειτα
προσποιοῦμαι ὅτι ἔχω κάποια ἰδιότητα.

5) ΙΕΡΟΔΟΥΛΟΣ: Γ. Ἀρχικά, ἐ-
σημαίνει τὸν ὑπηρέτη ναοῦ καὶ κατόπιν,
εἰδικὰ γιὰ τὸ ναὸ τῆς Ἀφροδίτης στὴν
Κόριθο, γυναῖκες ποὺ ἐκδίδονταν μὲ
ἀμοιβή — ὅπως σήμερα.

6) ΚΑΚΕΝΤΡΕΧΗΣ: Α. (Ἀπὸ τὶς
λέξεις κακός καὶ ἐντρε-
χὴς — ἱκανός, ἐτοιμος). Ἐκεῖνος ποὺ
ἔχει κακὴς προθέσεις γιὰ τοὺς ἄλλους

καί αισθάνεται ευχαρίστησι γιὰ τὸ κα-
κὸ τῶν ἄλλων, μοχθηρός, χαϊρέκακος.

ΚΑΝΝΙΒΑΛΟΣ: Α. "Όνομα πού δό-
θηκε ἀπὸ τοὺς Ἰσπανοὺς θαλασσοπόρους
στὸ λαὸ τῶν ἀνθρωποφάγων. Καραϊβῶν
τῆς Ἀμερικῆς. Κατόπιν, σάν προσηγο-
ρικό, σημαίνει τὸν ἀγριάνθρωπο, τὸν
ἀνθρωποφάγο. Ἐπέπεσεν ὡς
καννιβάλος κατὰ τοῦ
θύματος.

8) ΚΟΜΜΙΣΣΑΡΙΟΣ: Β. (Ἀπὸ
τὸ λατίν. commissus=ἐντεταλμένος, ἀν-
τιπρόσωπος). Ὁ ἐπιφορτισμένος μέ
κάποιο ἔργο. Ἡ λέξι ἐγινε γνωστὴ
τελευταία ἀπὸ τὰ ὄργανα τῆς κομμου-
νιστικῆς κομματικῆς μηχανῆς τὰ ἐπι-
φορτισμένα μὲ τὴν παρακολούθησι τῶν
ἐκτελεστικῶν ὀργάνων τοῦ κράτους.

9) ΝΑΥΚΛΗΡΟΣ: Γ. Ἀπὸ πλοιο-
κτήτης, στοὺς ἀρχαίους, σήμερα ση-
μαίνει, στὸ μὲν ἐμπορικὸ ναυτικὸ, τὸν
προϊστάμενο τοῦ πληρώματος, κοιν.
λοστρόμο, στὸ δὲ πολεμικὸ,
τὸν χειριστὴ τοῦ πηδαλίου.

10) ΠΕΣΣΟΣ: Α. Κάθε πετραδάκι
ἢ ἄλλο ἀντικείμεν οὗ πού χρησιμοποιοῦν
στὰ ἀθλαστικὰ παιχνίδια, σκάκι, ντάμα
κλπ. κοιν. πούλι, πιόνι.
Ἡ Γ... κατάντησε πιδύγι
μόλις καλυπτόμενον

ἀπὸ τοὺς φιλικοὺς πεί-
σοὺς τοῦ διεθνοῦς ζα-
τρικίου.

11) ΠΛΟΚΗ: Β. Τὸ πλέξιμο. Μεταφ.
ἡ διάρθρωσι τῶν μερικῶ στοιχείων
δραματικοῦ ἢ διηγηματικοῦ ἔργου γιὰ
τὴν κατάλληλη προετοιμασία τῆς λύ-
σεως. Ἡ πλοκή τοῦ ἔρ-
γου προχωρεῖ χαλαρά.

12) ΣΑΚΡΟΣΑΝΚΤΟΥΜ: Α. (Ἀ-
πὸ τὸ λατινικὸ ἐπίθετο sacrosanctus=
ἀγιώτατος) σημαίνει, μεταφ., τὸ ιερῶ-
τατο σημεῖο τῆς ὑπάρξεως ἐνὸς ἀτό-
μου, μιᾶς ομάδος. Τὰ νῦν ἔ-
παναστατικὰ κηρύγμα-
τα περὶ οἰκογενείας
θίγουν τὸ σακροσάν-
κτουμ τῆς ἐλληνικῆς
ψυχῆς.

13) ΣΟΜΠΡΕΡΟ: Γ. Πλατύγυρο
καπέλλο πού φοροῦ. οἱ Ἰσπανοί, Μεξί-
κανοί καὶ Νοτιοαμερικανοί. Ἡ λέξι
μπήκε στὸ λεξιλόγιό μας ἀπὸ τὰ ἀντι-
στοιχα ἐλαφρά τραγούδια τους καὶ εἶ-
ναι συνώνυμ τῆς ἐλληνικῆς σκιὰ-
δι (ἀπὸ τὸ sombra=σκιά).

14) ΥΔΡΟΓΕΙΟΣ: Β. Μὲ ἐξυπονοού-
μενο τὸ οὐδ. σφάϊρα, σημαίνει
τὴν Γῆ, πού ἀποτελεῖται ἀπὸ ὕδωρ καὶ
γῆ — θάλασσα καὶ ξηρά.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΤΟΥ ΙΑ' ΤΟΜΟΥ

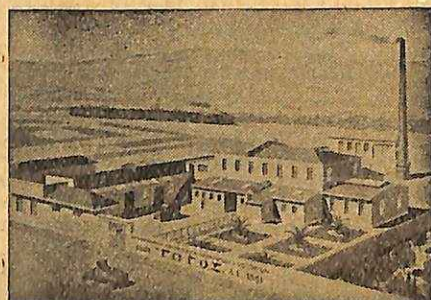
1955

Θρησκεία — Φιλοσοφία — Ἱστορία — Τέχνη — Δοκίμια

Ἀθάνατο ἐλληνικὸ πνεῦμα (τὸ)	G. Whifman	Ἰούνιος	19
Ἀληθινὸ ἢ ψεύτικο	F. Mathey	Ἰούλιος	76
Ἀνθρώπος καταστρέφει τὴ γῆ του (ὁ)	Jean Cachon	Δεκέμβρ.	85
Ἀποκάλυψις ἐνὸς μυστηρίου (ἡ)	Γ. Δ. Κορομηλά	Σεπτ.	53
«Ἄσυλο Τέχνης» (τὸ)		Μάιος	93
Ἀτλαντὶς καὶ ἡ Μινωικὴ Κρήτη (ἡ)	Charles Seltman	Ἰούνιος	71
Βίκιγκς ἀνακαλύπτουν τὸν Νέο Κό- σμο (οἱ)	P. Peattie	Ὀκτώβρ.	22
Δῆλος, ἡ Πομπηία τῆς Ἑλλάδος	Σ. Μάνεσης	Νοέμβρ.	45
Δύναμις τῆς ἀγάτης (ἡ)	J. Huxley	Δεκέμβρ.	22
Ἐλευθερία Γιάννενα	Κ. Α. Βενιζέλου	Μάρτιος	25
Ἑλληνικὴ ἐπιθεώρησις (ἡ)	N. Μάτσα	Ὀκτώβρ.	20
Ἐπὶ στήμη τῆς ἀγάτης (ἡ)	H. Whitman	Ἰανουάρ.	65
Ἐρωτικὴ ζωγραφικὴ τοῦ Κάνγουρα (ἡ)	M. S. Randhawa	Ἀπρίλ.	74
Ἐνας ἡρωϊκὸς ἀγωνιστής	N. M. Pavies	Δεκέμβρ.	25
Ζωγραφικὴ στὴ χώρα τῶν Φαραῶ	C. E. Carpenter	Φεβρ.	51
Ἡμέρα ἀγάτης	N. Μάτσα	Ἰανουάρ.	33
Ἡρωικὴ ἐποχὴ τοῦ κινηματογράφου (ἡ)	G. Highet	Μάιος	98
Θαῦμα τοῦ ἀνθρώπου (τὸ)		Μάιος	15
Θρησκεία καὶ ἠθικὴ στὶς πρωτόγονες κοινωνίες	A. D. Ritchie	Ἰανουάρ.	37
Θρησκεία τοῦ ἐλευθέρου ἀνθρώπου (ἡ)	B. Russell	Φεβρ.	22
Κορεσμός καὶ ἀνανέωσις τῆς Γλώσσας Καρκίνος καὶ ἡ γυναίκα (ὁ)	Σ. Μάνεσης	Ἰούλιος	89
Μεσόγειος, τὸ λίκνο τῶν μεγάλων πολι- τισμῶν	Emerson Day	Δεκέμβρ.	55
Μήνυμα εἰρήνης	Χασάν Ἀουν	Αὔγ.	80
Μῦθος τῆς προόδου (ὁ)	Ε. Λιχίτας	Αὔγ.	22
Ναοὶ τῆς Ἀγιάντα	Aldous Huxley	Μάρτιος	17
Πόλεμος ἐκτὸς νόμου (ὁ)	Alan Moorhead	Νοέμβρ.	89
Πόλις πού πέθανε γιὰ τὴν εἰρήνη (ἡ)	D. Mac Arthur	Ἰούλιος	59
Σκίτσα ἀπὸ τὴν Ἐπανάστασι	D. & L. Peattie	Σεπτ.	83
Συνομιλία μὲ τὸν Ἀρνολντ Τόμπιν	Γ. Βλαχογιάννη	Μάρτιος	104
Σύγχρονος κόσμος καὶ παράδοσις		Αὔγ.	87
Συστολὴς ἐγκωμίων	Paul Serant	Δεκέμβρ.	61
Φωνὴ τῆς Ἐλευθερίας (ἡ)	H. Nicolson	Ὀκτ.	57
Ὡρα μυστικῆ	D. Webster	Νοέμβρ.	17
	Εἰρ. Ἀθηναίος	Ἰούνιος	94

Πολιτικὴ

Ἀμερικανικὸς συνδικαλισμός (ὁ)	R. Cartier	Ὀκτώβρ.	69
Ἀνθρώπος καὶ ἡ δόγμα	B. Russell	Αὔγ.	15
Δημιουργικὴ δύναμις τῆς Εὐρώπης (ἡ)	J. G. de Bous	Ἰανουάρ.	97
Μοιραία διενούσις (ἡ)	D. Rops	Μάρτιος	41
Πῶς πέθανε ὁ Μπέρια	M. Scacel	Φεβρ.	76
Ρωσία καὶ ἡ Δύσις (ἡ)		Ὀκτώβρ.	47
Συνάραξις ἡ ἀπελευθέρωσις	G. Ucaescu	Δεκέμβρ.	17

ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΖΑΧΑΡΩΔΩΝ ΠΡΟ-ΙΟΝΤΩΝ "ΓΩΓΟΣ"

ΑΘΗΝΑΙ

ΟΙΚΟΣ ΙΔΡΥΘΕΙΣ ΤΟ 1881

ΓΡΑΦΕΙΑ — ΠΡΑΤΗΡΙΑ :

ΟΔΟΣ ΚΑΛΑΜΙΩΤΟΥ 12

ΤΗΛΕΦΩΝΟΝ : 24.965

ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟΝ—ΑΠΟΘΗΚΗ:

ΟΔΟΣ ΠΕΙΡΑΙΩΣ 248

ΤΗΛ.: 482.475, 482.365

ΚΟΥΦΕΤΑ, ΜΠΟΜΠΟΝΙΕΡΑΙ, ΩΣ ΚΑΙ ΑΠΑΝΤΑ ΤΑ ΕΙΔΗ
ΖΑΧΑΡΟΠΛΑΣΤΙΚΗΣ

'Αστρονομία — Φυσική — 'Ιατρική — Ψυχολογία

'Αγνωστη όρμόνη (ή)	C. L. Boltz	'Ιούλιος	69
'Αθλητής και ή επιστήμη (ό)	F. Crigui	Μάρτιος	65
Αίμα προδίδει τον χαρακτήρα (τό)	Albert Ducrocq	Μάιος	71
'Αϊνστάιν 'Αλμπερτ	Claude Lesterlin	Σεπτ.	39
'Ανθραξ 14	P. Wyden	Αύγ.	28
'Αόρατος δολοφόνος		Φεβρ.	69
'Ατομικό έλατο		'Ιούλιος	64
Γιαπωνέζικα μαργαριτάρια	M. Deixonne	Μάιος	42
Γιατί πονούμε	E. & R. Brecher	'Ιούνιος	81
Γιατί χάθηκαν τόσοι «Κομητές»	C. Kent	'Ιούλιος	46
Δηλητήριο στο πιάτο σας!	P. Deschaux	Δεκέμβρ.	28
Διαβολική μηχανή (μία)	T. Pfeifer	'Ιούνιος	40
'Επιστήμη στην υπηρεσία του ανθρώπου			
'Επιστήμη των άκτινων (ή)	C. Lesterlin	'Ιούνιος	90
'Εργοστάσιο ρομπότ		'Απρίλιος	82
'Εχει ούρα ή γή;	K. F. Feldman	'Ιούνιος	59
'Ηλεκτρονικός φακωστής	Irwin Ross	Νοέμβρ.	81
'Ημερολόγιο πρέπει να αλλάξει; (τό)	L. Donell	'Ιούλιος	25
'Ιός του καρκίνου (ό)	Dr Miriez	Μάρτιος	28
Καιρός μιας εβδομάδας		'Ιούλιος	63
Κατά φαντασίαν ασθενείς (οί)		'Απρίλιος	65
Κοριτζόνη	G. Vanades	'Ιανουάρ.	68
Κόσμος δημιουργήθηκε σε μία ώρα (ό)	F. Leiber	Δεκέμβρ.	37
Κόσμος στο 2000 μ.Χ. (ό)	G. B. Colvert	'Ιούνιος	97
Κόσμος χωρίς μικρόβια		'Ιούλιος	64
Κυτάξτε το θάυμα του ουρανού	Clyde Fisher	Νοέμβρ.	52
Μάθετε να αναπνέετε	W. R. Knowles	'Ιανουάρ.	104
Μην κοροϊδεύετε την άπνία	Ivan Audour	Αύγ.	92
Μυστικά του ουρανού (τά)	G. Murchie	Μάιος	51
Νέα θεραπεία του έλκους (μία)		'Οκτώβρ.	30
Εύλα που μεγαλώνουν στο εργοστάσιο		'Απρίλιος	81
Ευλοκαΐνη	R. Littell	'Απρίλιος	27
Πινέλλα από φτερά κόττας		'Απρίλιος	81
Προσέξτε την καρδιά σας	Dr Miriez	'Ιούλιος	33
Πνεύμα νικητής του χώρου και του χρόνου (τό)			
Σκελετοί του λένε ιστορίες (οί)	J. B. Rhine	Σεπτ.	96
Σπίτια που φυτρώνουν σαν μανιτάρια	N. Carbisle	Σεπτ.	45
Σπογδυλική στήλη (ή)		'Απρίλιος	81
Στοιχειώδη φωτογραφική μηχανή (ή)	Dr Bertin	Μάιος	33
Τεχνητά διαμάντια		'Απρίλιος	82
Τί είναι μεταβολισμός;	B. Savignt	'Ιούλιος	103
Τί είναι ύπνωτισμός;	G. Chamart	Νοέμβρ.	71
Τοαίνο πάνω σε μαξιλάρια	N. Carlisle	Φεβρ.	31
'Τπάρχει ζωή στους άλλους πλανήτες;		'Απρίλιος	82
'Τρεκλώσεις σκοτώνει (ή)	B. Bliven	'Απρίλιος	33
Χειροσκόπια (ή)	I. D. Ratclif	Μάρτιος	48
Χρυσωτής μικροβίων	M. Chaminade	Αύγ.	103
		'Ιούλιος	63

Διηγήματα — 'Αποσπάσματα βιβλίων

'Αγιον 'Ορος	Z. Παπαντωνίου	Μάιος	27
'Ανδρῶπος που έχασε το όνομά του (ό)	A. Μπλάκπουλ	'Οκτώβρ.	107
'Ανδρῶπος τραγουδά (ένας)	A. Μπίτα	'Οκτώβρ.	97
'Ανομη ευχή (ή)		Δεκέμβρ.	88
Βέλος του θανάτου (τό)	A. E. Mason	'Ιανουάρ.	107
Γκρέκο	N. Καζαντζάκη	Σεπτ.	76
Γλάροι	'Ηλ. Βενέζη	Αύγ.	38
'Ελισάβετ και ό πειρασμός (ή)	Gerard Kersh	Νοέμβρ.	74

'Ενοχος	H. Myers	'Ιούλιος	30
'Εν στενῷ οικογενειακῷ κύκλῳ	Γκλ ντέ Μωρ	Μάιος	79
	πασσόν	'Ιούλιος	85
Ζήτημα αξιοπροσεΐας	A. Τσέζωφ	'Οκτώβρ.	87
Κακή πίστις	Al. Melstir	Φεβρ.	60
Κακομοΐρης (ό)	A. Moravia	'Ιούλιος	97
Κλέφτης (ό)	Θ. Ποταμιάνου	Μάρτιος	69
Κλέφτης της Πόρτα-Πία (ό)	G. Mosca	'Οκτώβρ.	36
Κύπρος, το νησί της 'Αφροδίτης	'Αθ. Ταρσούλη	'Ιανουάρ.	83
Μαύρος Πιερρότης	'Αδελφών Γκρὺμ	Μάιος	59
Μελαχροινή γυναίκα	Σ. Μόμ	'Ιούλιος	37
Μικρός με τα στραγαλάκια (ό)	Π. Νιρόβανα	'Ιούνιος	47
Νηνεμία	Δ. Δετζώρτζη		
Νύχτα των Χριστουγέννων στα χωριά (ή)			
Οικογενειακό πορτραίτο (τό)	A. Καοκαβίτσα	'Ιανουάρ.	93
Παράθυρο (τό)	Oliver Goldsmith	Αύγ.	20
Ποιγυπόπουλο έκανε λάθος (τό)	M. Soldati	'Ιανουάρ.	72
Σπασμένο μονόχορδο (τό)	G. Cesbron	Φεβρ.	73
Στην κόλαση του 'Ελντοράντο	Trach - Luu	'Ιούνιος	26
Τόνν Μπράουν	L. Clarc	Δεκέμβρ.	78
Τί είναι ό άνθρωπος	Cronin	Νοέμβρ.	26
Τομερό δίλημμα (τό)	J. B. Rhines	'Απρίλιος	51
Τρείς στο τραπέζι	A. Gordon	Σεπτ.	71
Τσουκαρέλλο, έκλεκτός μελωδός	A. Leiber	Δεκέμβρ.	41
Υίός του 'Ανθρώπου	Δ. Πιραντέλλο	'Απρίλιος	39
Φυλακή της νύφης	E. Παπανούτσου	'Οκτώβρ.	3
Φωνές	S. Rohmer	Μάρτιος	98
'Ωραιότερα χρόνια της ζωής μου (τά)	Aldous Huxley	Σεπτ.	57
	Pearl Buck	Μάρτιος	89

Βιογραφίες

'Αϊνστάιν δέν μου έκοψε τίποτε (ό)	J. Flesch	'Ιούλιος	39
'Αϊνστάιν 'Αλμπερτ	Bertrand Russell	Σεπτ.	31
'Αληθινή μορφή της Μαντάμ ντέ Πομπαντούρ (ή)			
Βοκκάκιος	Nancy Mitford	'Απρίλιος	87
Βούδδας: ό πεφωτισμένος	H. & D. Thomas	Φεβρ.	42
Δέκα γιλιάνες δολάρια σε μία στιγμή	Max Eastman	'Οκτώβρ.	36
Ζάν Βιλλάρ, 'Ελιά Καζάν, 'Αλμπερτ Καν	R. Conghlan	'Ιούλιος	93
Μαρία Ζάμπα		'Ιούνιος	56
Μιλλέ, 'Ιωάννης Φραγκίσκος	K. 'Ασημακόπουλου	Νοέμβρ.	65
Μεγάλος έρωτας του Σοπέν (ό)	M. Vaughan	Αύγ.	43
Ντίκενς Κάρολος	P. Darbelle	Μάιος	23
'Ογδόντα χρόνια του Τόμας Μαν	M. Mann	'Ιανουάρ.	114
Παιδικά χρόνια του Ντεμπυσσύ (τά)	A. Millot	Αύγ.	65
Πάμπλο Καζάλς		Νοέμβρ.	85
Πρόσθεσια Αιούς	Luizi Bartini	'Οκτ.	102
Πόλ Σεζάν	M. Vaughan	Σεπτ.	65
Ρύκε Ράινερ Μαρία	X. Κουλούρη	Δεκέμβρ.	33
Χειρότερη γυναίκα του κόσμου (ή)	Norbert Mahlen	Φεβρ.	97
		Σεπτ.	89

Ποιήματα

'Ανοιξιάτικη βραδυά	A. Μαριτζώκη	'Απρίλιος	16
«'Επιστροφή»	Γ. Κότσιρα	Δεκέμβρ.	16

Ένα τραγούδι έφηβικό (μέ)	Γ. Άνδρικόπουλου	Σεπτ.	13
Έπιστολή του Κύκνου (ή)	Ν. Βρεττάκου	Αύγ.	14
Κάλαντα στη Μάνη		Ιανουάρ.	35
Νεραϊδοτραγουδο (τό)	Παναγ. Τσίνα	Ιούλιος	14
Νίκη	Α. Παυλίδη	Οκτώβρ.	16
Εάφνιασμα	Μιλτ. Μαλακάση	Μάρτιος	16
Σάν όνειρο	Α. Ν. Μίχα	Νοέμβρ.	16
Στίχοι	Δέν. Γεωργαντά	Ιούνιος	18
Στίχοι του φθινοπώρου (άνθολογία) ..		Οκτώβρ.	49
Χελιδόνια (άνθολογία) ..		Μάρτιος	33
Χριστούγεννα και Πρωτοχρονιά στην ποίηση (άνθολογία)		Ιανουάρ.	43
Χρυσό ψαλίδι (τό)	Γ. Άθана	Μάιος	14

Ξένες χώρες

Αυτή είναι η Κίνα	James Cameron	Νοέμβρ.	57
Άληθινή Άμερική (ή)	D. E. Worsthorne	Απρίλιος	17
Βενετία	D. & L. Peattie	Φεβρ.	102
Γιορτή του νερού (ή)		Μάιος	105
Έζησα με τους Καννιβάλους	A. Dupeyrat	Φεβρ.	65
Ζωή μου στην άπληροθυμμένη Λάσα (ή)	H. Harrer	Σεπτ.	17
Ισλάμ και Ισλαμισμός	J. Michener	Αύγ.	47
Καταραμένο νησί	M. Chaninade	Αύγ.	69
Λαπωνία		Ιανουάρ.	107
Μεγάλη πολιτική περιπέτεια (ή)	R. Pommier	Μάρτιος	73
Νότιος Πόλος, τό μήλον της έριδος ..	G. Bright	Ιούλιος	71
Στη χώρα του Τσένγκις Χάν	I. Montagu	Δεκέμβρ.	69
Χριστούγεννα στο χάρτη	M. Patton	Ιανουάρ.	61

Εύθυμογραφήματα

Άνέκδοτο	Έλ. Βλάχου	Σεπτ.	49
Άπορητάτικο	Π. Παλαιολόγου	Οκτώβρ.	77
Βεγγέρα	Τίμ. Μωραϊτίνη	Μάιος	45
Βρεγμένη σανίδα (ή)		Νοέμβρ.	99
Δέκα έντολες του εύτυχισμένου γάμου	P. Daninos	Σεπτ.	39
Διδάκτωρ της κομπολογίας	Σπ. Μελά	Απρίλιος	83
Έλατο	Έλ. Βλάχου	Σεπτ.	50
Ένας καλός γάμος	Π. Παπαδούκα	Δεκέμβρ.	95
Εύτυχηματα της άρρώστειας (τά)	Έμμ. Ροίδη	Μάρτιος	81
Κανείς δέν μ' άκούει!	Corey Ford	Δεκέμβρ.	65
Κρίνετε ίνα μη κριθήτε	Π. Παλαιολόγου	Οκτώβρ.	77
Όλέθριοι λοχαγός	Z. Παπαντωνίου	Φεβρ.	35
Όλα άρχισαν με την Εύρώπη	R. Armor	Δεκέμβρ.	57
Παρελθόν της Όραίας Έλένης (τό) ..		Μάρτιος	78
Πυρετός κι' έγώ (ό)	Σασά Γκιτρού	Αύγ.	59
Σ' άγαπώ, σ' άγαπώ, σ' άγαπώ	L. Bemelmans	Ιούλιος	65
Τραπέζι με την Άννα (στό)	K. Detzer	Αύγ.	101
Τσάντα και τό τσαντάκι (ή)	Δ. Ψαθά	Ιούνιος	77
Χαρακτήρες	Έλ. Βλάχου	Σεπτ.	48

Διάφορα

Άνθρωπος που μετράει τον χρόνο (ό)	J. O. Reilly	Ιανουάρ.	77
------------------------------------	--------------	----------	----

Άνδρες, φυλαχτήτε από τον παράδεισο της Άμερικής	Russell Lynes	Φεβρ.	87
Άπόκριες στην Παλιά Άθήνα	K. Άσσημακόπουλου	Φεβρ.	90
Άπό ποιά μάς ήθσαν	O. Heseltine	Σεπτ.	104
Βιογράφοι και βιογραφίες	T. A. Carraty	Φεβρ.	84
Βοηθήστε τον άνδρα σας	D. Carnegie	Μάιος	29
Γιατί έχω πέντε γυναίκες	D. W. Martin	Μάιος	87
Γραμμή «Άλφα»	Μαρίνα	Απρίλιος	102
Γιατί κοκκινίζετε;	W. H. Nelson	Δεκέμβρ.	75
Γραφικότητες που χάνονται		Μάρτιος	53
Γράμμα προς νεαρό κομμουνιστή	Λίνα Πάστρα	Ιούλιος	99
Δείξε μου πού μαυρίσες (στίσα)	V. Partch	Σεπτ.	94
Διαγνώστε τον χαρακτήρα σας		Αύγ.	71
Δουλειά μου ή ταχύτης	Stirling Moss	Οκτώβρ.	81
Έγώ διηύθυνα την έπίθεσι στο Περλ Χάρμπορ	Mitsuo Fuchida	Δεκέμβρ.	45
Ε.Α.Τ.Π.	K. Τσάτσου	Φεβρ.	17
Έδω περάτησε ό Χριστός		Απρίλιος	43
Είστε ή ιδεώδης σύζυγος;	R. Mines	Μάρτιος	96
Είστε μια κουρασμένη οικογένεια	R. Gilman	Νοέμβρ.	104
Έκεί όπου τό φιλι είναι κοίμα		Απρίλιος	96
Έλλάς στις διεθνείς έμπορικες εκθέσεις (ή)	K. Γ. Βενιζέλου	Απρίλιος	97
Είναι ρομπότ ό σύγχρονος άνθρωπος; ..	J. Cary	Ιούνιος	31
Έρωτευμένοι του Πενέ γνωρίζουν τον κόσμο (οί)		Ιανουάρ.	51
Έσύ και ό προϊστάμενος	Alex Bavelas	Σεπτ.	80
Έτσι γνώρισα τον Καρούζο	El. Rodenwald	Οκτώβρ.	65
Ίπτάμενο σκουτερ	J. Haggerty	Ιούλιος	83
Κάτω από κάθε πετραδάκι κρύβεται μια δημοφιλία	Gr. Vining	Ιούλιος	52
Κοζάκοι φεύγουν προς την έλευθερία (οί)		Ιούνιος	33
Καταστατικό της Ε.Α.Τ.Π.	G. Kent	Φεβρ.	10
Κινέζικοι καθρέφτες	A. Walet	Ιανουάρ.	87
Κορίτσι που ήθελε από μακριά (ένα) ..	L. Caulon	Ιούλιος	20
Λαχείο (τό)	X. Μάλαμα	Ιανουάρ.	58
Λόγος περί έρωτος (ό)	Marcell Achard	Μάιος	38
Λόγος του Βασιλέως στο Πανεπιστήμιο της Θεσσαλονίκης (ό)		Ιούλιος	15
Μαντείες της Τυρινής		Φεβρ.	29
Μπορώ να φάσω τά 100;	R. Bass	Δεκέμβρ.	99
Μιλάτε μόνος σας;	G. Pasquier	Ιανουάρ.	111
Μικρές αδιακρισίες για μεγάλους ανθρώπους		Μάρτιος	124
Μικρά δικαιώματα με την μεγάλη αξία ..	E. Καρούδη - Ρεμπου	Ιούλιος	54
Μπορεί ό έπιστήμων να πιστεύη στο Θεό; ..	Warren Weaver	Οκτώβρ.	19
Μυστικά των γιγάντων (τά)	Atholl Oakley	Νοέμβρ.	96
Νέο παγκόσμιο ήμερολόγιο (τό)	J. Passot	Ιανουάρ.	80
Όλυμπιακοί άγώνες	N. Λάσκαρη	Ιανουάρ.	63
Όηλιο και ό Βόλος (τό)	Σ. Βασσαράνη	Ιούνιος	85
Πολίτης και τό κράτος (ό)	Στ. Βασιλειάδη	Αύγ.	33
Πασχαλινά έθιμα		Απρίλιος	38
Παράξενα και τά θαυμαστά (τά)		Μάιος	57
Προτοποια	Δ. Λαμπάκη	Μάιος	84
Πλανόδιο φωτογράφοι	M. Auclair	Αύγ.	76
Πρόσωπο καθρεφτίζει την ψυχή (τό) ..		Ιούνιος	66
Σημειωματάριο της Ε.Α.Τ.Π. (τό) ..	J. Philips	Ιούλιος	54
Σκάκι (τό)		Ιούνιος	61
Σπουδαιότερος άνθρωπος του κόσμου (ό)	M. Pons	Μάρτιος	45
Στην γαλήνη θα βρής δύναμη	N. Peale	Απρίλιος	24

Έ	Τ... Τ... Τ... Τραυλίζω	R. Patlerson	Νοέμβρ.	41
Έ	Τελευταίος ρομαντικός πόλεμος (ό) ..	G. Woodman - Smith	Μάιος	75
Κά	Τί είναι το «σέξ - άπλή»		Αύγ.	90
Νε	Τράπουλα και ή ιστορία της (ή)		Δεκέμβρ.	51
Νε	Τρεῖς Μάγοι	J. Ratler	Ιανουάρ.	49
Ξά	Χιονάνθρωπος των Ίμαλαίων (ό)	Jean de Chaumes	Αύγ.	97
Σά	Χρόνος 14 μήνες (ένας)	D. Geis	Μάρτιος	86

Ζῶα — Φυτά

Άγρια πόνεϋ της Σκύρου	Γ. Κ. Βενιζέλου	Ιούνιος	100
Άπο την ζωή ενός σκύλου		Μάιος	65
Άρσενικοί ζητούν ίσοπολιτεία		Ιανουάρ.	134
Μεσημέρι του θανάτου	J. Crompton	Άπρίλιος	70
Μοιραία μάγισ (ή)		Αύγ.	85
Περιφρονημένο χταπόδι (τό)	M. Stearns	Ιούνιος	87
Γως ταξιδεύουν τὰ άποδημητικά πουλιά	E. Guyenot	Νοέμβρ.	25
Ύποβρύχιο ψάρεμα	Alain Sargent	Αύγ.	56
Χρυσόψαρα (τά)	Dr. Mery	Φεβρ.	81

Για όσους δέν έχουν συμπληρώσει την σειρά

Πωλούνται:

ΠΑΛΑΙΟΙ ΔΕΜΕΝΟΙ ΤΟΜΟΙ ΤΗΣ

«ΕΚΛΟΓΗΣ»

ΔΡΑΧΜΕΣ 30 Ο ΤΟΜΟΣ